

Kallelse till kommunfullmäktiges sammanträde

Datum och tid: 2025-04-28 kl. 18:00

Plats: Medborgarhuset, A-salen

Förhinder anmäls till Helena Heintz, 0413-621 23, helena.heintz@eslov.se

Ärenden

- 1 Val av justerare
- 2 Information från kultur- och fritidsnämnden om kulturskolan, Husarängen och sommaraktiviteter
- 3 Årsredovisning 2024 för Eslövs kommun 2025/110
- 4 Ansvarsprövning för 2024 års verksamhet för samtliga nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda i Eslövs kommun 2025/110
- 5 Godkännande av det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Kraftringen AB 2025/157
- 6 Redovisning av ej slutbehandlade motioner per april 2025 2025/160
- 7 Interpellation från Fredrik Ottesen (SD) tiill kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S) avseende Länsstyrelsens synpunkter och råd om bostadsförsörjning 2025/269
- 8 Anmälningar för kännedom

Ordförande

Henrik Månsson (S)

Årsredovisning 2024 för Eslövs kommun**Beslut**

- Kommunfullmäktige föreslås besluta:

- att godkänna årsredovisningen 2024 inklusive redovisningen för kommunkoncernen
- att Eslövs Bostads AB under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att MERAB AB under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att kommunalförbundet VA-Syd under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att Räddningstjänsten Syd under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten
- att bevilja omprövning av kommunstyrelsens investeringsprojekt, informationstavlan vid E22 med 0,4 mnkr
- att bevilja omprövning av barn- och familjenämndens investeringsprojekt, inventarier i Stehagskolan, med 0,3 mnkr
- att bevilja omprövning av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens investeringsprojekt, projektering av Kanalgatan etapp 3 med 0,5 mnkr.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen upprättar förslag till årsredovisning för 2024 inklusive kommunkoncernen vilket omfattar Eslövs Bostads AB, Mellanskånes Renhållnings AB, Kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd och Kommunalförbundet VA SYD.

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Årsredovisning 2024
- Förslag till årsredovisning 2024
- Nämndernas beslut om årsredovisning 2024 inkl bilagor

Beredning

Eslövs befolkning har fortsatt att växa under 2024. Befolkningen var i Eslöv per den 1 november 2024 34 878 invånare, vilket är en ökning med 128 invånare sedan den 1 november 2023 (34 750 invånare). I kommunens budget för 2024 planerades det för 34 800 invånare.

I kommunens budget för 2024 planerades det inte för något överskott. Kommunens mål om ett överskott på en procent av budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag skulle ha inneburit ett överskott på cirka 25 mnkr. Årets resultat uppgår till 42 mnkr, vilket är en förbättring från 2023 då resultatet uppgår till 32 mnkr. I årets resultat för 2024 ingår orealiserade värdeförändringar på kommunens finansiella instrument med 12 (10) mnkr samt realisationsvinster vid försäljning av mark med 19 (6) mnkr.

Nämnderna bedömde i samband med delårsrapporten ha ett samlat underskott med 24,0 mnkr för helåret jämfört med budget. Nämndernas ekonomiska utveckling har varit bättre under slutet av året än prognosen och visar 7 mnkr i överskott. Det är en förbättring med 31 mnkr.

Kommunfullmäktige fastställde 2023 fem övergripande inriktningsmål för kommunen. Nämnderna och kommunstyrelsen har därefter tagit fram nämndmål för respektive inriktningsmål. Nämndmålen ska bidra till att kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål nås. Det är därmed de första uppföljningar av målen som görs 2024. Bedömningen ska avse mandatperioden, dvs bedömer nämnden om målet kommer att nås under mandatperioden 2023–2026. Utifrån nämndernas och kommunstyrelsens uppföljningar är bedömningen att fullmäktiges inriktningsmål i huvudsak kommer att nås.

De senaste åren har investeringar gjorts i förskolor, skolor, kultur- och fritidslokaler samt i offentlig miljö. Investeringar uppgick under 2024 till 282 (287) mnkr. Största projekt är Sallerupskolan med 75 mnkr. Under 2024 har låneskulden ökat med 151 mnkr, varav 140 mnkr avser vidareutlåning till VA SYD. Totalt uppgår kommunens skuld till kreditinstitut till 1 250 mnkr. Kommunens vidareutlåning till VA SYD uppgår till 837 mnkr.

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Låneskulden till den skattefinansierade verksamheten uppgår därmed till 413 mnkr.

Enligt de ekonomiska styrprinciperna ska objektspecificerade investeringar som är påbörjade men inte avslutats före årets utgång *löper vidare utan prövning till nästa år*. Detta gäller inte årsanslagen som avslutas innevarande år. Projekt som inte är påbörjade före årets slut omprövas.

Helhetsbetyget för 2024 års verksamhet är att den bedrivits inom ramen för en god ekonomisk hushållning.

Yrkanden

Anna Lorentzson (L) och Tony Hansson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

2025-03-10

Mattias Larsson

+4641362012

mattias.larsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

- att godkänna årsredovisningen 2024 inklusive redovisningen för kommunkoncernen
- att Eslövs Bostads AB under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att MERAB AB under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att kommunalförbundet VA-Syd under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten.
- att Räddningstjänsten Syd under verksamhetsåret 2024 har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheterna för verksamheten
- att bevilja omprövning av kommunstyrelsens investeringsprojekt, informationstavlan vid E22 med 0,4 mnkr
- att bevilja omprövning av barn- och familjenämndens investeringsprojekt, inventarier i Stehagskolan, med 0,3 mnkr
- att bevilja omprövning av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens investeringsprojekt, projektering av Kanalgatan etapp 3 med 0,5 mnkr

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen upprättar förslag till årsredovisning för 2024 inklusive kommunkoncernen vilket omfattar Eslövs Bostads AB, Mellanskånes Renhållnings AB, Kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd och Kommunalförbundet VA SYD

Beslutsunderlag

Förslag till årsredovisning 2024

Nämndernas beslut om årsredovisning 2024 inkl bilagor

Beredning

Eslövs befolkning har fortsatt att växa under 2024. Befolkningen var i Eslöv per den 1 november 2024 34 878 invånare, vilket är en ökning med 128 invånare sedan den 1 november 2023 (34 750 invånare). I kommunens budget för 2024 planerades det för 34 800 invånare.

I kommunens budget för 2024 planerades det inte för något överskott. Kommunens mål om ett överskott på en procent av budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag skulle ha inneburit ett överskott på cirka 25 mnkr. Årets resultat uppgår till 42 mnkr, vilket är en förbättring från 2023 då resultatet uppgår till 32 mnkr. I årets resultat för 2024 ingår orealiserade värdeförändringar på kommunens finansiella instrument med 12 (10) mnkr samt realisationsvinster vid försäljning av mark med 19 (6) mnkr.

Nämnderna bedömde i samband med delårsrapporten ha ett samlat underskott med 24,0 mnkr för året jämfört med budget. Nämndernas ekonomiska utveckling har varit bättre under slutet av året än prognosen och visar 7 mnkr i överskott. Det är en förbättring med 31 mnkr.

Kommunfullmäktige fastställde 2023 fem övergripande inriktningsmål för kommunen. Nämnderna och kommunstyrelsen har därefter tagit fram nämndmål för respektive inriktningsmål. Nämndmålen ska bidra till att kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål nås. Det är därmed de första uppföljningar av målen som görs 2024. Bedömningen ska avse mandatperioden, dvs bedömer nämnden om målet kommer att nås under mandatperioden 2023–2026. Utifrån nämndernas och kommunstyrelsens uppföljningar är bedömningen att fullmäktiges inriktningsmål i huvudsak kommer att nås.

De senaste åren har investeringar gjorts i förskolor, skolor, kultur- och fritidslokaler samt i offentlig miljö. Investeringar uppgick under 2024 till 282 (287) mnkr. Största projekt är Sallerupskolan med 75 mnkr. Under 2024 har låneskulden ökat med 151 mnkr, varav 140 mnkr avser vidareutlåning till VA SYD. Totalt uppgår kommunens skuld till kreditinstitut till 1 250 mnkr. Kommunens vidareutlåning till VA SYD uppgår till 837 mnkr. Låneskulden till den skattefinansierade verksamheten uppgår därmed till 413 mnkr.

Enligt de ekonomiska styrprinciperna ska objektspecificerade investeringar som är påbörjade men inte avslutats före årets utgång *löper vidare utan prövning till nästa år*. Detta gäller inte årsanslagen som avslutas innevarande år. Projekt som inte är påbörjade före årets slut omprövas.

Helhetsbetyget för 2024 års verksamhet är att den bedrivits inom ramen för en god ekonomisk hushållning.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mattias Larsson
Ekonomichef

Antagen av kommunfullmäktige
2025-xx-xx

Årsredovisning 2024

ESLÖVS
KOMMUN

INNEHÅLL

Sammanfattning	4
Kommunstyrelsens ordförande om året som gått	6
Förvaltningsberättelsen	8
Översikt över verksamhetens utveckling	9
Den kommunala koncernen	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	15
Händelser av väsentlig betydelse	18
Miljöredovisning	22
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	24
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	26
Balanskravsresultat	32
Väsentliga personalförhållanden	34
Förväntad utveckling	37
Finansiella rapporter	38
Resultaträkning	39
Balansräkning	40
Kassaflödesanalys	41
Noter	42
Drift- och investeringsredovisning	52
Driftredovisning	53
Investeringsredovisning	55
Exploateringsredovisning	59
Redovisning av statsbidrag	61
Ord och begrepp	64
Revisionsberättelse	66

Sammanfattning

UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR MANDATPERIODEN

		Bedöms bli uppfyllt	Bedöms delvis bli uppfyllt	Bedöms ej bli uppfyllt
	Stabil och sund ekonomi	4	0	3
	Tillväxt och hållbar utveckling	7	4	0
	Trygg och säker kommun	8	1	0
	Attraktiv arbetsgivare	3	4	0
	Medborgarfokus	6	2	0

ÅRSREDOVISNINGEN I KORTHET

Uppnås god ekonomisk hushållning för helåret? 	Uppnås balanskravet för helåret? 	Invånarantal 34 878
Budgetavvikelse nämnderna 7 mnkr	Årets resultat 42 mnkr	Årets investeringar 282 mnkr

Kommunstyrelsens ordförande om året som gått

KLIMATFRÅGOR, EKONOMI, UTVECKLING OCH BRAGDER!

Alla minns vi de olympiska spelen och de spännande ögonblick som Eslövs idrottsstjärnor bidrog med sommaren 2024. Tillsammans skapade de bilden av Eslöv som en framgångsrik idrottskommun. Allt kröntes av när Eslöv Pingisstjärnan Truls Möregårdh kämpade till sig två silvermedaljer och vid hemkomsten fyllde han Stora Torg med stolta Eslövs-medborgare. Truls tilldelades hedersmedborgarskap i Eslöv.

Året började dock med översvämningar och extremvattenflöden i vår kommun. Både Sjöholmen och Ringsjöbaden samt Gårdstånga blev hårt drabbade. Kommunstyrelsen tillsatte snabbt ett kunskapsråd med experter för att titta på hur man på lång sikt kan arbeta för att minska och förebygga effekterna av klimatförändringarna. Kommunen behöver öka takten i arbetet med klimat- och miljöfrågor tillsammans med andra aktörer i samhället.

På våren antogs en ny vision för Eslöv under rubriken Välkommen till Skånes bästa läge! I Eslövs kommun kan du Bo Leva och Verka mitt i Skåne – med världen runt hörnet. Detta arbete påbörjades med medborgardialoger runt om i kommunens olika tätorter. Att vara nära medborgarna är viktigt i det kommunala uppdraget, för att fånga upp behov och tankar och våga utveckla vår kommun gemensamt. Visionen handlar om utveckling, grönare framtid och att känna trygghet och välmående genom hela livet.

Vår oroliga omvärld ger nya utmaningar för kommunen. Kris och beredskapsfrågorna har blivit tydligare i kommunens arbete. Ett grundläggande arbete görs nu runt om i Sveriges kommuner för att förebygga och öka vår robusthet mot olika angrepp. Kommunen har också tecknat ett nytt samverkansavtal med Polisen för att förebygga brott och motverka brott i syfte att öka tryggheten både för enskilda och företag.

Ekonomi har under året varit i fokus och kommunen budgeterade att använda resultatutjämningsreserven. Nämnderna har totalt sett klarat av att hålla sina kostnader i balans. Då skatteintäkter och finansnettot blivit bättre än budgeten visar kommunen på ett positivt överskottsresultat 2024. Därmed behöver inte kommunen använda resultatutjämningsreserven utan gör ett överskott som påverkar den långsiktiga ekonomin positivt.

Eslövs kommun har fortsatt en positiv utveckling och fortsätter att växa. Under 2024 ökade invånarantalet i kommunen med 128 personer och vi närmar oss att bli 35 000 invånare. Utvecklingsarbetet pågår för fullt för nya bostäder i flera av våra tätorter och centralorten. Planeringsarbetet i Östra Eslöv är i full gång. Under hösten invigdes den nya förskolan Vitsipan. En ny kulturskola håller på att byggas och Husarängens fritidsområde fortsätter att utformas. Pågående byggnationer på Sallerupskolan och Stehagskolan ger nya lärmiljöer. I Flyinge och Löberöd har nya lekplatser invigts.

Med medborgarna i fokus fortsätter vi utveckla Eslövs kommun.

Johan Andersson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelsen

I denna förvaltningsberättelse lämnar Eslövs kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och RKR R15 Förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Eslövs kommuns verksamhet det gångna året.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Kommunala koncernen					
	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter (mnkr)	897	842	806	623	650
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-3 158	-3 029	-2 936	-2 509	-2 460
Årets resultat (mnkr)	35	39	11	120	118
Soliditet	33 %	36 %	39 %	46 %	44 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	24 %	26 %	29 %	33 %	31 %
Nettoinvesteringar (mnkr)	744	594	456	611	526
Självfinansieringsgrad	31 %	36 %	37 %	64 %	61 %
Extern låneskuld (mnkr)	2 758	2 407	2 054	1 894	1 646
Antal anställda *	2 900	2 932	3 025	3 006	2 865

* För 2020 användes ett annat beräkningsmått. Siffran för 2020 är därför ej jämförbar med övriga år.

VA SYD och Räddningstjänsten Syd ingår i kommunkoncernens siffror från och med bokslut 2023.

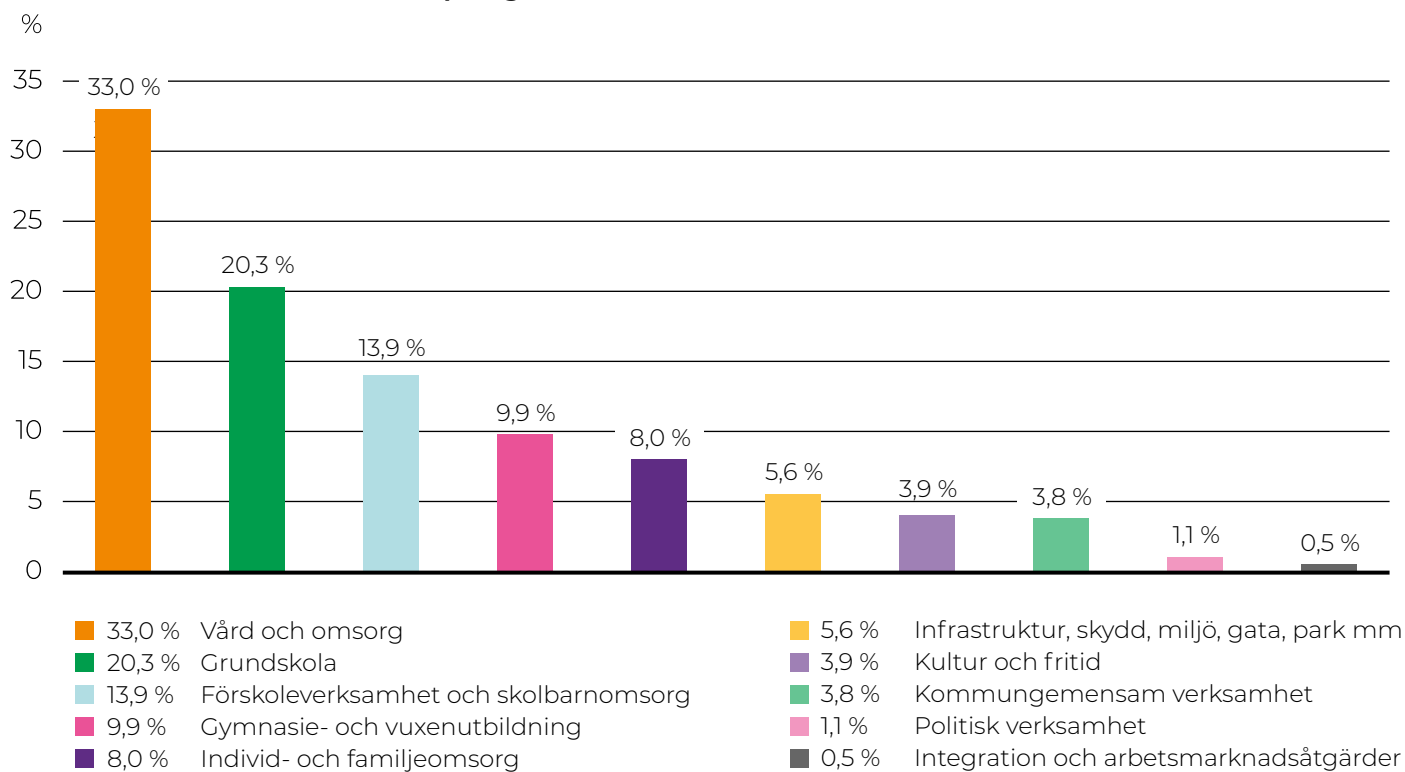
2022 års siffror har justerats, men däremot inte 2020–2021. Siffrorna är därför ej helt jämförbara för hela perioden.

För antal anställda ingår Eslövs kommun, Ebo och Merab, men inte kommunalförbunden.

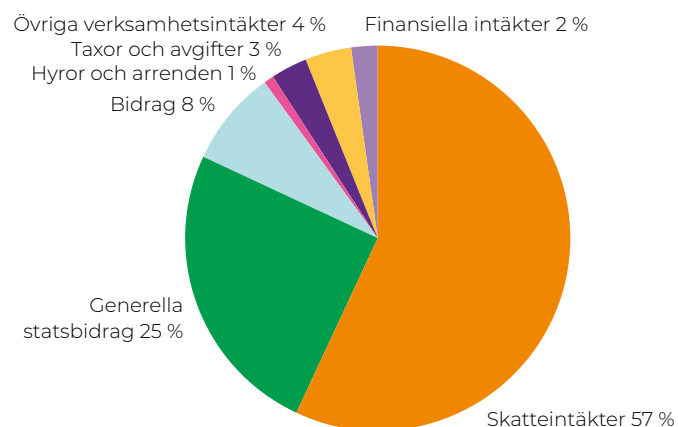
Kommunen					
	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd 1 november	34 878	34 750	34 699	34 536	34 088
Kommunal skattesats	20,54	20,54	20,54	20,54	20,54
Verksamhetens intäkter (mnkr)	482	446	452	403	412
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-2 860	-2 745	-2 582	-2 484	2 343
Årets resultat (mnkr)	42	32	107	111	74
Soliditet	49 %	52 %	56 %	57 %	60 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	35 %	36 %	39 %	38 %	39 %
Nettoinvesteringar (mnkr)	282	287	276	335	167
Självfinansieringsgrad	55 %	49 %	71 %	56 %	92 %
Extern låneskuld (mnkr)	1 250	1 098	894	734	541
Antal årsarbetare*	2 737	2 764	2 838	2 807	2 535

* För 2020 användes ett annat beräkningsmått. Siffran för 2020 är därför ej jämförbar med övriga år.

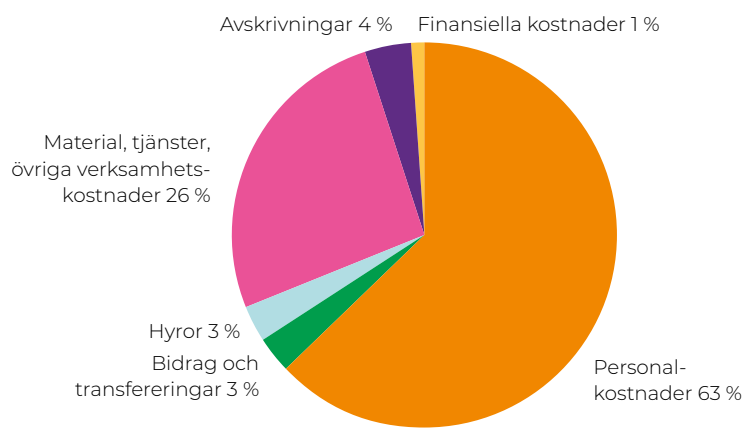
Vilka verksamheter används pengarna till?

Var kommer pengarna ifrån?

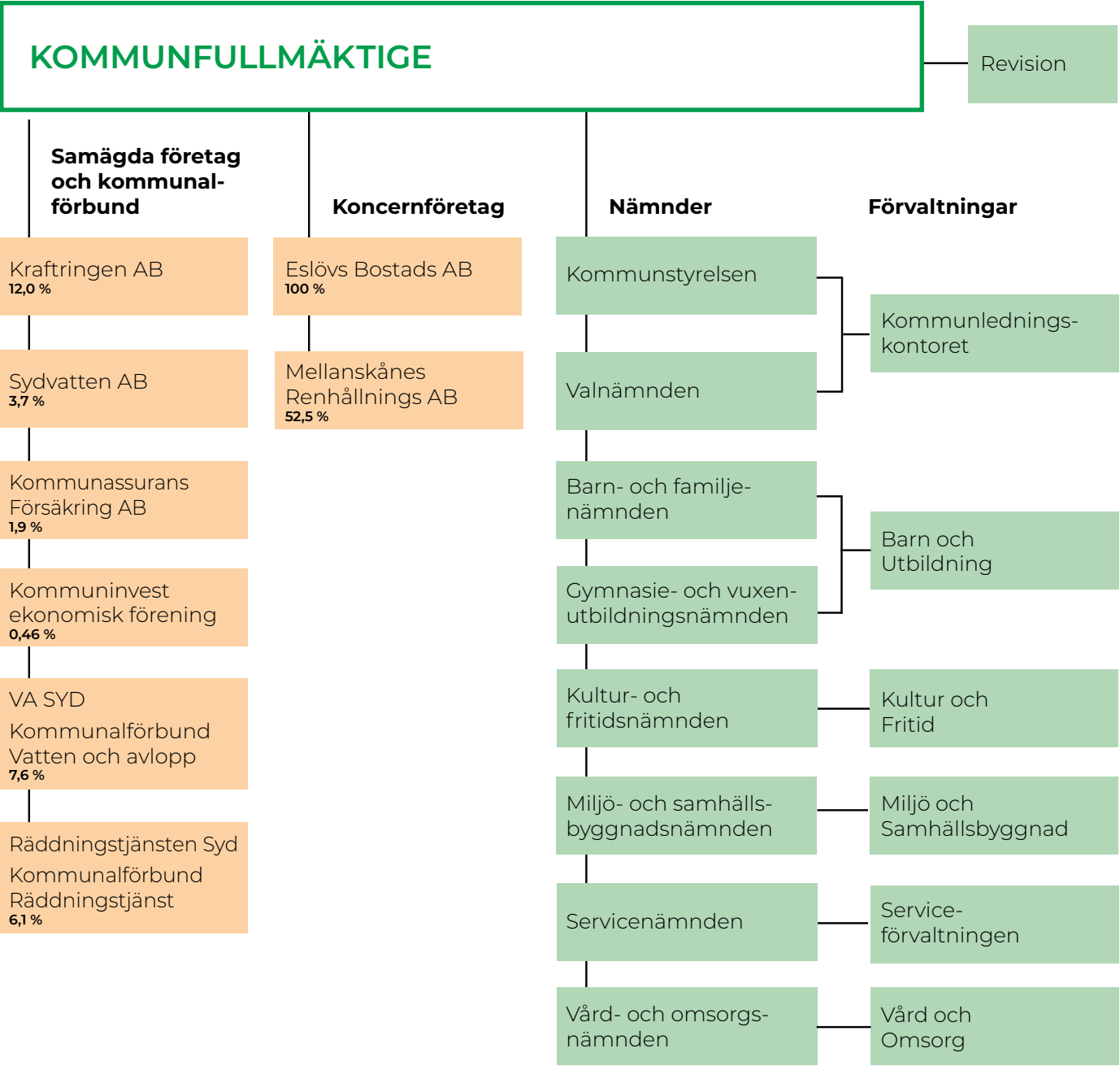

Hur används pengarna?

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

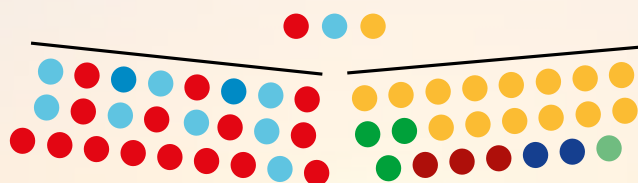
Mandatfördelning i kommunfullmäktige från 2022-10-15

Majoritet:

- Socialdemokraterna 16
- Moderaterna 9
- Liberalerna 2

Opposition:

- Sverigedemokraterna 15
- Centerpartiet 3
- Vänsterpartiet 3
- Kristdemokraterna 2
- Miljöpartiet 1

Kommunstyrelsens ledamöter

Mandatperiod: 2022-11-01–2026-10-14

Namn	Parti	Uppdrag
Johan Andersson	S	Ordförande
Catharina Malmberg	M	1:e vice ordförande
Fredrik Ottesen	SD	2:e vice ordförande
Anna Lorentzson	L	Ledamot
Agneta Nilsson	S	Ledamot
Tony Hansson	S	Ledamot
Bengt Andersson	M	Ledamot
Janet Andersson	S	Ledamot
Ted Bondesson	SD	Ledamot
Cvetanka Bojcevska	SD	Ledamot
Samuel Estenlund	KD	Ledamot
Jasmina Muric	C	Ledamot
Alexandra Nikoleris	V	Ledamot

Styrelseledamöter i Eslövs Bostads AB

Mikael Wehtje	Ordförande
Henrik Månsson	1:e vice ordförande
Agneta Nilsson	Ledamot
Anders Borgquist	Ledamot
Ingrid Lennerwald	Ledamot
Ronny Thall	Ledamot
Ted Bondesson	Ledamot

Styrelseledamöter i Mellanskånes Renhållnings AB

Tony Hansson	Ordförande
Eva Bengtsson	Ledamot
Göran Lindvall	Ledamot
Ingemar Jeppsson	Ledamot
Jonas Carlqvist	Ledamot
Oliver Hansen	Ledamot
Sven-Åke Kristensson	Ledamot

Privata utförare

Kommuner har enligt lag skyldighet att tillhandahålla viss verksamhet och service till kommuninvånarna, men det innebär inte att kommunen själv är skyldig att utföra verksamheten. Enligt kommunallagen kan kommunen genom avtal lämna över utförandet av en kommunal angelägenhet till privata utförare. Verksamhet kan utföras av kommunen, av kommunalförbund i samarbete med andra kommuner, av kommunala bolag eller av olika privata utförare. Många barn och ungdomar går i enskilda skolor och fristående skolor. Skolorna bedrivs utifrån den fria etableringsrätten och räknas inte som privata utförare.

Respektive nämnd upphandlar och ansvarar själv för uppföljning och kontroll av att kraven i avtalen efterlevs.

I tabellen nedan redovisas hur stor andel av kostnaderna som utgörs av privata utförare.

Verksamhet	Kostnad (mnkr)	Andel av verksamhetens kostnad, procent
Gator, parker, vinterväghållning och belysningsanläggningar	26	51%
Skolskjuts	6	1%
Vuxenutbildning	3	8%
Äldreomsorg	20	4%
LSS	20	7%
Individ- och familjeomsorg	29	26%
Summa hela kommunen	104	4%

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Samhällsekonomisk utveckling

I frånvaro av tydliga positiva eller negativa tillväxtimpulser från vår omvärld kretsar utsikterna i Sverige på kort sikt i högsta grad kring hushållens ekonomi. Stigande hushållskonsumtion blir nästa år huvudsaklig drivkraft för allt högre BNP-tillväxt. Inte minst starkare reala disponibelinkomster 2025 talar för detta. Tillsammans med stigande optimism hos hushållen bör det vara en tidsfråga innan den inhemska efterfrågetillväxten stärks mer tydligt. En viktig förutsättning för prognosens konjunkturuppgång är att arbetsmarknaden inte försvagas ytterligare. Ännu bedöms minskningen av antalet sysselsatta bli tämligen begränsad i förhållande till den svaga BNP-tillväxt som gällt i flera år. Vändningen på arbetsmarknaden inleds i början av nästa år, med ökning för antalet arbetade timmar.

År 2024 ökade skatteunderlaget svagt, med endast 3,5 procent, innan det växlar upp 2025. Som genomsnitt under perioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent). Orsaken till det svaga skatteunderlaget 2024 handlar om att antalet arbetade timmar faller vilket gör att skatteunderlagets ökningstakt bromsas.

Sammanfattning

- Hushållens konsumtion får svensk BNP-tillväxt att växla upp 2025
- Antalet arbetade timmar vänder åter upp 2025
- Stor real uppgång för skatteunderlaget 2025, efter två svaga år

Eslövs befolkning har fortsatt att växa under 2024. Befolkningen var i Eslöv per den 1 november 2024 34 878 invånare, vilket är en ökning med 128 invånare sedan den 1 november 2023 (34 750 invånare). I kommunens budget för 2024 planerades det för 34 800 invånare.

I kommunens budget för 2024 planerades det inte för något överskott. Kommunens mål om ett överskott på en procent av budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag skulle ha inneburit ett överskott på cirka 25 mnkr. I budgeten för 2025 planeras ett överskott om 0,7 % på skatter och generella statsbidrag.

Nämnderna bedömde i samband med delårsrapporten ha ett samlat underskott med 24,0 mnkr för helåret jämfört med budget. Nämndernas ekonomiska utveckling har varit bättre under slutet av året än prognosen och visar 7 mnkr i överskott. Det är en förbättring med 31 mnkr.

En samlad bedömning av kommunens övergripande finansiella måluppfyllelse och för nämndernas verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning är att Eslövs kommun uppnår god ekonomisk hushållning även för 2024.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP*		0,0	0,7	3,1	2,5	1,9	1,7
Konsumentpris, KPI		8,5	2,9	0,3	1,7	2,4	2,3
Timlön, kommun/region		3,8	4,0	3,2	3,5	3,4	3,4
Skatteunderlagsprognos**)		4,8	3,5	4,4	4,8	4,6	4,1

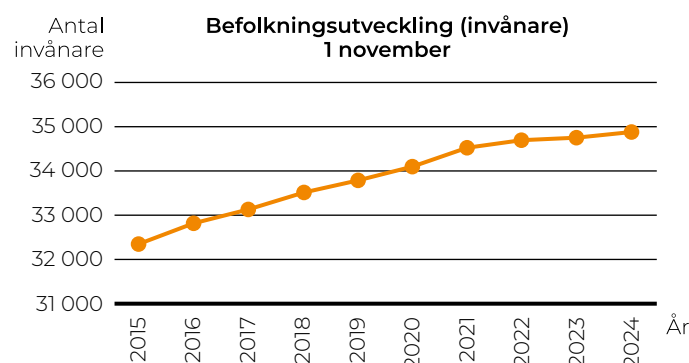
* Kalenderkorrigerad utveckling.

** SKR:s prognos för skatteunderlag i dec 2024

Befolkningsutveckling

Eslövs kommun fortsätter att öka i antal invånare. Befolkningen har ökat varje år de senaste tio åren. Under 2024 ökade befolkningen med 128 personer, vilket är fler än 2023 men färre än snittet för de senaste tio åren. Ökningen 2024 motsvarar 0,4 procent, snittet för alla landets kommuner var 0,3 procent. Antalet invånare i Eslöv uppgick den 1 november 2024 till 34 878 (34 750). Intäkterna för 2024 beräknades utifrån befolkningstalet den 1 november 2023. I kommunens planering för 2024 beräknades befolkningen uppgå till 34 800 personer. Under 2022 och 2023 har utfallet avvikit rejält från prognoserna. Detta har lett till att kommunen justerat ner befolkningstillväxten i budgeten. För 2023 och 2024 var det dock fortsatt något färre invånare än beräknat men avvikelserna är betydligt lägre. För budget 2025 beräknades befolkningen uppgå till 34 850 personer den 1 november 2024.

Kommunens centrala läge i Skåne med goda kommunikationer till övriga länet innebär att det finns potential för en högre befolkningstillväxt. I kommunen har det de senaste åren färdigställts många bostäder, mestadels hyresrätter. Det finns fortsatt en stor efterfrågan, främst på äganderätter (bostadsrätt och villa). Nedgången i konjunkturen, med höjda räntor som en följd, har gjort att många bostadsspekulanter har avvaktat. I kommunen pågår ett arbete med att ta fram mer mark för villabyggnation.

Åldersfördelning 2024

Ålder	Utfall 2024	Prognos 2024	Andel % Eslöv utfall
Ålder 0–5	2 297	2 481	6,6 %
Ålder 6–15	4 530	4 615	13,0 %
Ålder 16–18	1 369	1 389	3,9 %
Ålder 19–64	19 960	20 400	57,2 %
Ålder 65–79	4 711	4 618	13,5 %
Ålder 80–	2 011	1 953	5,8 %
Summa	34 878	35 456	100,0 %

Anm utfall 2024 avser 1:e november och prognos avser kalenderår 2024.

Arbetsmarknadsutveckling

Den totala arbetslösheten i åldersgruppen 16–64 år var i Eslövs kommun i december 2024 8,1 procent, en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Detta kan jämföras med en arbetslöshet i riket på 7,1 procent och i länet på 9,5 procent. I riket har arbetslösheten ökat med 0,4 procentenheter och i länet är det en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med föregående år. Efter pandemin återhämtade sig arbetsmarknaden något. Arbetsmarknaden stod sig väl när inflation började stiga mot slutet av 2022. Det var egentligen först i slutet av 2023 som arbetslösheten började stiga, vilket den fortsatt göra under 2024. Den bedömning som görs nu, av bland annat Sveriges kommuner och regioner, är att arbetslösheten kommer att fortsätta ligga kvar på nuvarande nivå under 2025 innan den sakta minskar från 2026.

Statistiken hämtas från Arbetsförmedlingens hemsida.

Betydande avtal och regelförändringar

Ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025. Syftet är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag: att sänka trösklarna, nå invånare tidigt, innan problemen växt sig stora. Socialtjänsten ska också bli mer kunskapsbaserad och vila på forskning och beprövad erfarenhet.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar

Kommunerna har från 2024 ansvar för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Kommunerna har till 2027 på sig att bygga ut den fastighetsnära insamlingen. Det är upp till varje kommun att bestämma hur man vill hantera insamlingen av förpackningsavfallet mellan 2024 och 2027.

Cybersäkerhet (implementering av NIS2-direktivet)

Cybersäkerhet utgör en grundpelare i det moderna civila försvaret. I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen en satsning på 196 miljoner för att stärka informations- och cybersäkerhetsarbetet i det svenska samhället. Staten behöver ta ett större ansvar för att samordna och utveckla cybersäkerhetsstöd utifrån små och medelstora kommuners behov. I dagsläget saknas en nationell överblick över hur cybersäkerhetsförmågan ser ut runtom i landet. Därför tilldelas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, 30 miljoner för att förbereda en nationell kartläggning av kommuners tekniska cybersäkerhetsförmåga.

Nya föreskrifter om arbetsmiljö (från Arbetsmiljöverket)

En helt ny regelstruktur är nu beslutad och träder i kraft 1 januari 2025. I regelförnyelsearbetet har samtliga 2 300 paragrafer i nuvarande föreskrifter gått igenom och sorterats in i 15 nya föreskrifter. De flesta paragrafer har flyttats till olika ställen i de nya föreskrifterna, andra har strukits eller ersatts.

Stärkta skolbibliotek

Elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska som huvudregel ha tillgång till ett skolbibliotek på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl, kan skolbiblioteket i stället få tillhandahållas på en annan skolenhet eller på ett folkbibliotek. Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbiblioteksverksamheten anställas personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning.

Tryggare hem för barn (Lex Tintin)

Regeringen föreslår ändringar i föräldrabalken för att stärka skyddet för barn mot våld och andra kränkningar och för att stärka tryggheten och stabiliteten för barn som är placerade i familjehem. För att stärka tryggheten och stabiliteten för barn som är placerade i familjehem ska det klargöras under vilka förutsättningar vårdnaden ska flyttas över till familjehemsföräldrarna, och det ska inte längre krävas att det är uppenbart att en vårdnadsöverflyttning är bäst för barnet.

Pensionsförpliktelser

Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 901 (806) mnkr per balansdagen. Under året har pensionsförpliktelserna exklusive den del som tryggats i pensionsförsäkring ökat med 21 mnkr, ökningen kan främst förklaras av att indexeringen till följd av den höga inflationen har skapat en större uppräknings än årets utbetalningar. Av de totala pensionsförpliktelserna ligger 94 procent utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse.

För att mildra likviditetseffekten av kommande pensionsutbetalningar har medel avsatts och är placerade i ränte- och aktiefonder. Portföljens marknadsvärde uppgick vid årsskiftet till 107 (94) mnkr, därutöver ingår 25 mnkr i kommunens likviditet. Årets orealiserade värdeereglering uppgår till 11 (10) mnkr. Återlånade medel (skillnad mellan förpliktelse och marknadsvärdet för förvaldade pensionsmedel) uppgår till 396 (413) mnkr.

Pensionsförpliktelsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen, där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 568 mnkr (553).

Kommunen följer RKR R10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser. Upplysningar om förpliktelsen finns i not 21 och 25.

Pensionsmedel och pensionsförpliktelser				
År/Mnkr	2021	2022	2023	2024
Pensionsförpliktelse				
1. Total pensionsförpliktelse enligt balansräkningen	590	571	581	602
a. Avsättning inklusive löneskatt	28	27	28	34
b. Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	562	544	553	568
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	156	174	225	299
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0	0	0
4. Summa pensionsförpliktelser (inklusive försäkring och stiftelse)	746	745	806	901
Förvaltade pensionsmedel – Marknadsvärde				
5. Totalt pensionsförsäkringsavtal	197	205	274	373
a. Varav överskottsmedel	1	0	0	0
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade medel)	117	109	119	132
8. Summa förvaltade pensionsmedel	314	314	393	505
Finansiering				
9. Återlånade medel	432	431	413	396
10. Konsolideringsgrad	42,1 %	42,1 %	48,8 %	56,0 %

Finansiella risker

Ränterisker

En höjd räntenivå påverkar kommunens och kommunkoncernens finansiella kostnader genom ökade räntekostnader. Den kommunala koncernens räntebärande låneskuld uppgår per balansdagen till 2 758 mnkr. För kommunen ligger låneskulden på 1 250 mnkr. Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. All upplåning till va-verksamheten sker med 5-årig fast ränta för respektive lån. En ökad ränta med en procentenhet medför ökade räntekostnader på 28 mnkr i den kommunala koncernen varav 12 mnkr i kommunen. Trenden för både kommunkoncernen och kommunen har de senaste åren varit kortare kapitalbindningstid och en större del med rörlig ränta. Detta innebär en högre risk för svängningar.

Ränterisker				
	2021	2022	2023	2024
Koncernen				
Genomsnittlig ränta, procent	0,7 %	0,7 %	1,8 %	2,3 %
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	4,3	1,9	1,9	1,8
Kommunen				
Genomsnittlig ränta, procent	0,4 %	0,8 %	2,3 %	2,9 %
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,7	2,1	1,6	1,7

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Enligt placeringspolicyn får finansiella placeringar göras såväl i räntebärande värdepapper som i aktier. Andelen aktier får max uppgå till 80 procent av portföljens värde. Enligt placeringspolicyn är normalförfarandet 60 procent aktier och resterande i räntebärande värdepapper. Kommunens finansiella placeringar bestod per balansdagen till 49 procent av marknadsnoterade aktier och 32 procent räntebärande värdepapper. 19 procent utgörs av likvida medel. En förändring av marknadsvärdet med en procentenhet påverkar kommunens resultaträkning med 1 mnkr.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska utveckling styrs av ett stort antal faktorer. Vissa kan påverkas genom kommunala beslut, medan andra ligger utanför kommunens kontroll. Som exempel på de senare kan nämnas förändrad lagstiftning, utfall i skatte- och utjämningsystem samt befolkningsutveckling. Nedan framgår hur kommunens ekonomi påverkas av förändringar i ett antal faktorer.

Resultateffekt om följande inträffar:	Mnkr
1 kr förändring av kommunalskatten	85
1 procents löneförändring	17
1 procents prisförändring	8
1 procents avgifts-/taxeförändring	1
100 miljoner förändrad nyupplåning	3
10 heltidstjänster	6
100 kommuninvånare	7
1 procent förändring av generellt statsbidrag	8

HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE

TRULS MÖREGÅRDH HYLLADES PÅ STORA TORG OCH UTSÅGS TILL HEDERSMEDBORGARE

Den 13 augusti välkomnade Eslövsborna Truls Möregårdh – den dubbla silvermedaljören från OS i Paris. Truls Möregårdh hyllades bland annat genom att utses till hedersmedborgare i Eslövs kommun. Truls Möregårdh har gjort Eslöv känt som ett bordtenniscentrum som lockar både svenska och utländska talanger och pingisstjärnor till Eslöv. Riksmedier från hela landet följde firandet i Eslöv. Både radio och tv sände direkt från Stora torg. En bedömning är att över 8 000 personer mötte upp.

GULDKOMMUN 2024 FÖR KVALITETSARBETE MED VÅRA ÄLDRE

För första gången får Eslöv utmärkelsen Guldkommun för vårt arbete med att förebygga ohälsa hos äldre. 90 procent av alla brukare på våra vård- och omsorgsboenden ingår i kvalitetsarbetet Senior alert. Det är ett verktyg för att förebygga fallolyckor, trycksår, undernäring, dålig tandhälsa och problem med inkontinens.

DROTTNINGEN DELADE UT DIPLOM TILL ESLÖVS BISTÅNDSHANDLÄGGARE

Tre biståndshandläggare från Eslövs kommun har fått diplom av drottning Silvia efter att ha utbildat sig till Silviahandläggare. Utbildningen ger värdefull kunskap om hur man bäst stödjer personer med demens och deras anhöriga. Utbildningen ges på Sophiahemmet Högskola i samarbete med Silviahemmet. Biståndshandläggarna får lära sig viktig kunskap om demenssjukdomar och vård i livets slutskede. Utbildningen ger också en bättre förståelse för hur det är att åldras med en demenssjukdom och hur man bäst möter behoven hos personer med demens.

HUSARÄNGEN BYGGS OM TILL EN FRITIDSOAS FÖR HELA FAMILJEN

Hinderbana, lekplats, basketkorgar, bouleanor, multi-rinkar – just nu pågår ett stort arbete med att förvandla Husarängen i Eslöv till ett rekreationsområde för hela familjen. Första delen är klar till våren. Vintern 2021 totalförstördes Eslövs BK:s klubbstuga på Husarängen i en brand. Händelsen blev startskottet för det ambitiösa projektet att omvandla Husarängen till ett stort rekreationsområde med aktiviteter för alla åldrar.

VISION ESLÖV 2040

Kommunfullmäktige i Eslöv antog i april en ny vision för Eslövs kommun som sträcker sig fram till 2040: Välkommen till Skånes bästa läge! I Eslövs kommun kan du bo, leva och verka mitt i Skåne – med världen runt hörnet. Visionen är indelad i tre delar:

- **Välkommen till Skånes bästa läge**

Eslövs kommun är en regional stjärna som alltid är det självklara valet för företagare vid utveckling och etablering. Med vår framstående livsmedelsprofil och vårt mångsidiga, livskraftiga näringsliv skapar vi attraktionskraft. Vi växer hållbart tillsammans med nya företag och invånare.

- **Välkommen till en grönare framtid**

Eslövs kommun är klimatneutral med god biologisk mångfald där vi tar tillvara våra resurser och lokala förutsättningar. Vi är innovativa och utvecklas i samspel med vår miljö med kommande generationer i åtanke.

- **Välkommen hem**

Eslövs kommun erbjuder hög livskvalitet med trygghet och välmående genom hela livet. Med nya attraktiva boenden, stark gemenskap och trygghet för alla känner vi stolthet över vår plats och vart vi är på väg. Vi utvecklar kommunens olika delar så att du kan bo, leva och verka mitt i Skåne – med hela världen runt hörnet.

ÖVERSVÄMMNINGAR AV RINGSJÖN OCH KÄVLINGEÅN

På grund av ovanligt mycket nederbörd inleddes året med den högsta vattennivån i Ringsjön på 50 år och svåra översvämningar som följd. Ett 40-tal fastigheter i Ringsjöbaden och Sjöholmen drabbades. Avlopp fick stängas av, tillfälliga toaletter sattes upp och Stehags sporthall fick användas av de boende. Några boende fick evakueras till tillfälliga boenden. I slutet av januari förvärrade översvämningarna kring Kävlingeån hastigt när Sydsvatten tvingades öppna dammluckorna i Vombsjön. Det var en akut åtgärd, då Vombsjöns vatten steg med en centimeter i timmen och vallar och dammar riskerade att brista. Värst drabbades boende i Gårdstånga. Kommunledningen hade flera möten med de boende vid Ringsjön och i Gårdstånga. I februari beslutade kommunstyrelse att avsätta 150 000 kronor till att starta ett kunskapsråd för sjö- och vattendragsfrågor. Avsikten är att jobba långsiktigt med vattenfrågorna och försöka förebygga framtida effekter av de klimatförändringar som bland annat lett till de svåra översvämningarna.

FOJAB:S FÖRSLAG BLIR GRUNDEN FÖR BERGA TRÄDGÅRDSSTAD

Efter en arkitektävling valde kommunstyrelsens arbetsutskott arkitektkontoret FOJAB:s förslag präglas av hållbarhet, social gemenskap och god arkitektur och ska ligga till grund för utvecklingen av Eslövs framtida stadsdel – Berga trädgårdsstad. Uppdraget var att ta fram en strukturplan, ett slags helhetsplan, för utvecklingen av Berga trädgårdsstad, en stadsdel med mycket grönska och ett hjärta för odling, fruktträdgårdar och möjlighet till mycket umgänge. Det finns en tydlig koppling till småskalighet, hållbart tänkande och möjlighet till fysisk aktivitet. En viktig del är en centralt placerad stadsdelspark. Området är 37 hektar stort och den aktuella etappen omfattar 45 000 kvadratmeter. I framtiden ska här byggas cirka 250 nya bostäder – främst villor och småhus.

ESLÖVS NYASTE FÖRSKOLA VITSIPPAN ÄR NU INVIGD

Förskolan invigdes officiellt den 18 november. Vitsippan är en av Eslövs största förskolor med plats för 140 barn på sju avdelningar, en åttonde avdelning startades upp i januari. Byggnaden i trä är i två våningar och ligger vackert i Fäladsskogens utkant mellan Djupadalsvägen och Nämndemansvägen, vid Hällan i västra delarna av Eslöv.

ESLÖVS SKOLBIBLIOTEK SKA BLI BLAND DE BÄSTA I LANDET

Eslövs kommun storsatsar på barnens läsning och har fått 29 miljoner kronor i statsbidrag för att stärka kunskapsutvecklingen på kommunens grundskolor. Av dessa har 3,3 miljoner kronor använts för att rekrytera fem nya skolbibliotekarier så att alla skolor får en heltidsanställd skolbibliotekarie. Dessa ska väcka läslust hos elever i grundskolan och utveckla deras läsförmåga samt vara ett starkt stöd till lärarna.

STORA TORG FÅR INTERNATIONELL UTMÄRKELSE FÖR SIN LJUSSÄTTNING

Stora torg i Eslöv har fått en internationell utmärkelse för den innovativa ljussättningen som lyser upp torget under kvällar och nätter. Torget är ett av 28 utvalda projekt från tio olika länder. 2022 fick Stora torg utmärkelsen Landmärket som är Sveriges finaste pris i landskapsarkitektur. Torget har även belönats med Skånes arkitekturpris. Stora torg har tidigare även nominerats till Svenska ljuspriset.

JULKONSERT FRÅN ESLÖV PÅ TV4 PÅ JULAFTON

På julafton sändes den stjärnspäckade julkonserten En strålande jul från Eslöv på TV4. Julkonserten spelades in i Eslöv den 19 november. Eslövs kyrka fylldes till sista plats under två konserter. Intresset för konserterna var enormt – de första biljetterna sålde slut direkt liksom de ytterligare 30 biljetter som släpptes i efterhand. Totalt fick 630 besökare möjlighet att se konserterna på plats i Eslöv. En strålande jul sponsras av Sparbanken Skåne, Dansukker, Svenska kyrkan, Kraftringen, Eslövs Bostads AB, Hotell Stensson och Skånska Dagbladet.

Händelser av väsentlig betydelse i den kommunala verksamheten

Efter de omfattande översvämningarna i främst Ringsjön och Gårdstunga har kommunen bildat ett kunskapsråd för sjö- och vattendragsfrågor. I rådet ingår experter och forskare inom vattenområdet och målet är att arbetet ska mynna ut i en åtgärdsplan hur kommunen ska kunna hantera frågor kring översvämningar och klimatanpassning på både kort och lång sikt.

Under 2024 har ett intensivt arbete påbörjats för att stärka det civila försvaret. Arbetet leds och stöds av Beredskapsfunktionen inom kommunstyrelsen och omfattar hela den kommunala organisationen. Arbetet har bland annat varit inriktat mot utformning av krigsorganisationen, krigsplacering, utredning av beredskapslager.

Inom barn- och familjenämnden pågår ett omfattande arbete med att anpassa organisationen till färre barn och elever. I förskoleorganisationen har avdelningar stängts och bemanningen anpassats till färre barn. Inför höstterminen togs beslut att inte starta en förskoleklass vid Östra Strö skola läsåret 2024/2025. Under hösten fattades det även beslut om att påbörja avveckling av Fridasroskolan från och med läsåret 2025/2026. Detta till följd av nämndens arbete med att anpassa verksamheten till ett lägre elevtal.

Från 1 mars 2024 har Eslövs, Höörs och Hörby kommuner en gemensam familjerättsenhet. En samverkan mellan kommunerna kommer att stärka och utveckla familjerätten genom kompetenshöjning, kontinuitet och god kvalitet.

Antalet sökande till kommunens gymnasieskola, Carl Engström-skolan, har haft en positiv trend sedan 2019. Till terminsstarten, hösten 2024, var det dock färre sökande. En utredning av det vikande sökantalet har genomförts, och förhoppningsvis kommer effekter av åtgärderna som vidtagits till följd av detta märkas av inför kommande läsår.

Ett samverkansavtal gällande yrkesutbildningar har ingåtts i Malmö-Lundregionen, MLR. Detta avtal ger både utbildningsanordnare och medborgare större möjligheter. Inom den kommunala vuxenutbildningen införs så kallat fritt sök där den enskilde, i de samverkande kommunerna, har tillgång till hela utbildningsutbudet i samverkansområdet.

Utbyggnaden av Lilla teatern för kulturskolans verksamheter är nu påbörjad. Denna satsning kommer att innebära ett lyft för barn och unga i Eslöv som nu kommer att få en modern kulturskola och kulturell mötesplats.

Även på Husarängen pågår en stor satsning. I en första etapp har en konstgräsplan byggts och en föreningslokal färdigställs under våren 2025. Denna lokal kommer att vara tillgänglig för alla föreningar i Eslöv. I en andra etapp kommer ett aktivitetsområde anläggas med fokus på spontanidrott och rörelse. Planerad byggstart är tredje kvartalet 2025.

Under 2024 har kultur- och fritidsnämnden infört ett nytt system för bokning av idrottshallar och anläggningar. Systemet kommer underlätta administrationen för både föreningar och kommunens personal. När systemet är i full drift kommer även privatpersoner kunna hyra lokaler genom att använda sitt BankID.

Nedgången i konjunkturen, med inflation och höjda räntor, har påverkat bostadsbyggandet negativt och därmed även

bygglovsintäkterna för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Under sista tertialen har det kommit in fler bygglovsansökningar jämfört med samma period både 2022 och 2023 men på årsbasis är det dock det lägsta antalet sedan 2013.

Under våren fastställdes kommunens miljöstrategi. Denna ska bidra till att skapa en hållbar utveckling i Eslöv och gäller alla kommunens förvaltningar samt de kommunala bolagen. Miljöstrategin visar riktningen för miljöarbetet och den utveckling som Eslövs kommun vill se kommande år.

Servicenämnden har beslutat att ta ett nytt helhetsgrepp kring fastighetsunderhållet med underhållsåtgärder och ekonomi i fokus. Servicenämnden förvaltar stora ytor och det är viktigt att underhållet sköts så att fastigheternas värde bibehålls.

Servicenämnden ansvarar för kommunens fordonsflotta. Tillverkningen av gasbilar har i princip upphört och kommunen kommer under 2025 utreda förutsättningarna för en ny fordonsflotta.

Antalet äldre blir fler och därmed ökar antalet personer med demenssjukdom. Vård- och omsorgsnämnden har därför valt att göra en satsning för att öka kompetensen inom området. Under året har tre biståndshandläggare blivit utbildade till Silviahandläggare och totalt är nu sju biståndshandläggare utbildade. Dessutom har sju undersköterskor inom äldreomsorgen påbörjat utbildning till Silviasyster.

Händelser av väsentlig betydelse i bolag och kommunalförbund

Projektet Spritfabriken på fastigheten Örnen 4 har fortgått under året. Huvuddel ett, innehållande bland annat bolagets nya kontor och Bo-Butik för alla bolagets hyresgäster var färdigställt i december månad och bolaget flyttade in 17 december. Huvuddel två, garage och 55 lägenheter kommer etappvis färdigställas under 2025.

Under 2024 har två andra nyproduktionsprojekt startat upp. I Löberöd kunde spaden antligen sättas i marken för 13 lägenheter. På Färgaren 19 har renovering och omvandling av befintlig byggnad startat upp där lokaler omvandlas till 11 lägenheter.

Den 1 januari 2024 fick kommunerna ansvaret för insamling av förpackningar av papper, plast, glas och metall från hushåll och från den 1 januari 2027 blir det krav på fastighetsnära insamling av förpackningar i hela landet.

1 januari 2024 tog MERAB över ansvaret för återvinningsstationerna (ÅVS) i Eslöv, Hörby och Höör från FTI. Det innebär att tömning och underhåll av behållarna samt markskötsel, städning och kundtjänst sköts via MERAB.

I slutet av året infördes möjligheten att lämna in även invasiva växter på återvinningscentralerna i Eslöv, Hörby och Höör.

Ombyggnation av flera avloppsreningsverk har fortsatt under året. I Ellinge moderniseras gassystemet för att uppfylla gällande regelverk. I Löberöd har ombyggnationen tagit fart och beräknas vara färdigt under 2025. I Öslöv görs en renovering för att uppfylla utsläppskraven och förbättra tillgängligheten.

Under året har VA SYD köpt mark från Eslövs kommun för 16 mnkr. VA SYDs anläggningar ligger på marken idag och köpet görs för att få bättre rådighet över va-anläggningarna.

MILJÖREDOVISNING

Miljöstrategi för Eslöv

Under våren antogs Miljöstrategi för Eslöv som innehåller kommunorganisationens mål som bidrar till de 16 nationella miljökvalitetsmålen och därmed till stora delar av Agenda 2030. Till miljöstrategin kopplas planerna *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Hörby och Höör*, *Naturplan för Eslöv*, *Miljöplan för Eslöv* och *Energi- och klimatplan för Eslöv*. I planerna beskrivs det arbete som ska bidra till målen i miljöstrategin. Hela paketet lanserades under veckan som innehöll världsmiljödagen 5 juni då miljöprisen delades ut. Eslövs miljöpris 2024 gick till Ivar och Kerstin Bengtsson som prisades för sin satsning på biogasproduktion på Rårödsgården. Eslövs interna miljöpris gick till de engagerade förskollärarna Monica Persson, Kristina Jansner och Jessica Dahlkvist som drivit det miljöpedagogiska projektet *Vattencirkeln*.

Rik natur i Eslöv

I projektet Blommor och bin i Eslöv har under året 1 000 kvm äng anlagts genom insädd av ängsfrö. I projektet har Ekebackens förskola varit delaktig där pedagogiken haft ett extra fokus på natur och miljö.

Kommunens förvaltningar och bolag har påbörjat arbetet med naturplanens åtgärder för att gynna biologisk mångfald och ekosystemtjänster, vilket har resulterat i anläggning av ytterligare cirka 1 000 kvm ängsmark och ökad användning av inhemska växtarter vid plantering. Exempelvis var hälften av de träd som planterades under 2024 av inhemsk art och en tredjedel blommande fruktträd. Utöver detta har sex nya faunadepåer anlagts varav en i Abullahagens naturreservat. En sandblotta har anlagts för att gynna sandlevande bin och

ett större insektshotell som skapades av barn och besökare på hållbarhetsveckan i Eslöv har satts ut på kommunal mark.

I vattenråden har arbetet med att uppnå god ekologisk och kemiska status i kommunens vattenförekomster fortsatt. Ur Ringsjön trålades drygt 66 ton mört och braxen upp och den positiva utvecklingstrenden fortsätter, mot en mer badbar och klar sjö med ett friskt rovfiskbestånd.

För Rönne å fortsatte arbetet med att starta upp ett åtgärdsarbete i vattenrådets regi. En åtgärdssamordnare som ska delas med Vegeåns vattenråd har rekryterats.

Kävlingeåns vattenråd har under året anlagt två våtmarker i Hjälmared intill Vombsjön och fortsatt sitt arbete med projektering och markägardialog för att bygga förbi ett vandringshinder i Grybybäckens nedre delar. Grybybäcken är ett biflöde till Bråån som rinner söder om Eslöv och har stor potential att bli ett viktigt vattendrag för reproduktion av öring och andra strömvattenlevande arter.

Saxån-Braåns vattenråd har anlagt ett svämplan i Saxån öster om Marieholm. Under året har vattenrådet börjat undersöka möjligheterna till flödesdämpande åtgärder på kommunal mark i området kring Marieholm och Reslöv. I samarbete med Natur i fokus erbjuder Saxån-Braåns vattenråd exkursioner som fördelas lika mellan skolor i medlemskommunerna. Under 2024 har totalt 582 elever och lärare från grundskolan deltagit i guidade exkursioner till olika våtmarker och å-sträckor längs Saxån-Braån för att lära sig om vattenvård och Saxån-Braåns Vattenråds arbete.

Arbetet med att få fram en grönplan startade upp. Den ska skapa förutsättningar för biologisk mångfald och ekosystemtjänster och blir ett viktigt komplement till naturplanen.

Ren miljö i Eslöv

Verksamheten *Återbruket* startade upp som hanterar cirkulering av till exempel kontorsmöbler i kommunorganisationen. Verksamheten tar emot överblivna möbler och annan utrustning, fixar till det som går, och lämnar det vidare till där det behövs. Denna arbetsmarknadsåtgärd minskar på slit-och-slängandet och på uppkomsten av avfall, samtidigt som den skapar sysselsättning och andra viktiga värden.

Arbetet med att ta fram en kvalitets- och hållbarhetsplan för Östra Eslöv fortsatte. Målet är att skapa en hållbar och attraktiv stadsdel med plats för många funktioner där biologisk mångfald och ekosystemtjänster värderas högt.

Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Projektet SCOPE (Samverkan för Cirkulära Processer och Ekonomi) startades upp. Projektet ska leda fram till att kommunorganisationens indirekta utsläpp av växthusgaser minskar, det vill säga de utsläpp som kopplas till konsumtion och inköp.

Under året togs det ut 75 tkr i så kallad klimatväxlingsavgift från kommunens verksamheter som gick till att finansiera flera projekt i kommunen.

- Energieffektivisering av storköken
- Elcykel för utlåning till kommunens anställda
- Elcykel inom vård- och omsorgsverksamheten
- Kärll för pantburkar till café Våfflan

En plan för publik laddinfrastruktur antogs under året.

Åtgärder för minskad energianvändning i kommunens lokaler har startats upp, till exempel har det skapats budget för energibesparande åtgärder, tagits beslut om sänkt inomhustemperatur, skapat rutin för energironder, installerat energieffektiv

belysning, startat upp värmeflexibilitetsprojekt för fjärrvärmerna i våra fastigheter som i sin tur ger ett mer klimatsmart och robust energisystem.

Kunskapsråd och biosfärsområde

Arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan startade upp och ett kunskapsråd med experter från akademien bildades. Rådet har arbetat fram förslag på hur kommunorganisationen kan arbeta vidare med vattenrelaterade utmaningar i ett förändrat klimat.

Arbetet med Storkrikets ansökan till Unesco om att få bli ett officiellt biosfärområde färdigställdes under 2024. Den slutliga Unescoansökan beslutades i början av 2024 av styrgruppen för biosfärarbetet och därefter av kommunernas respektive kommunfullmäktige för att sedan skickas vidare till regeringen för beslut om nominering. Nomineringsbeslutet fattades av regeringen den 22 augusti och ansökan överlämnades till Unesco i Paris i september 2024.

Parallellt med ansökningsprocessen pågick ett arbete med att växla upp kommunernas finansiering och utveckla projekt och idéer i samverkan med olika aktörer. I slutet av hösten kom beslut att biosfärverksamheten tillsammans med åtta partners runt Östersjöområdet har fått stöttning till ett projekt om regenerativ turism med fokus på hållbarhet och lokalsamhället.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

I Eslövs kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunens nämnder och övriga bolag. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är strukturerad. Styrningen och uppföljningen är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt, oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I kommunens ägarpolicy, se *Ägarpolicy för Eslövs kommun*, tydliggörs styrningen av hela kommunen och dess bolag. Syftet med ägarpolicyen är att förtydliga det gemensamma regelverket och fastslå rollfördelning mellan kommunen som ägare och bolagen samt förtydliga styrelsens roll och ansvar i bolagen. Som komplement till ägarpolicyen finns ägardirektiv, bolagsordning och särskilda direktiv. De principer för ägarstyrning som anges i ägarpolicyen ska även så långt som är möjligt tillämpas för den verksamhet som kommunen bedriver genom andra former av juridiska personer som delägda bolag, stiftelser, ekonomiska föreningar och kommunalförbund.

Ansvarsstruktur

Kommunfullmäktige	
Budget med flerårsplan (ramar, uppdrag och mål)	
Program, planer, policyer, riktlinjer, särskilda beslut	
Reglemente	
Delegeringsordning	
Bolagsordning	
Ägardirektiv	
Kommunstyrelsen	
Styra, leda och samordna den kommunala koncernen	
Hålla uppsikt inom den kommunala koncernen	
Övergripande ansvar för intern kontroll	
Rapporterar till kommunfullmäktige	
Kommunens nämnder	Kommunens bolag
Styra, leda och samordna verksamheten	Styra, leda och samordna verksamheten
Mål för verksamhet och ekonomi	Mål för verksamhet och ekonomi
Upprättar verksamhetsplan	Upprättar affärsplaner
Intern kontroll avseende verksamhet och ekonomi	Intern kontroll avseende verksamhet och ekonomi
Rapporterar till kommunstyrelsen	Rapporterar till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige, med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktiges roll i styrningen är att fastställa kommunövergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs framförallt genom årliga beslut om nästa års budget. I samband med budget fastställer kommunfullmäktige konkreta mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska krav och ramar för kommande år. Fullmäktige ska också fatta beslut i alla frågor av principiell beskaffenhet, lägga fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv för att styra den kommunala koncernen. Fullmäktige tillsätter ledamöter i kommunstyrelse och nämnder samt föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen. Fullmäktiges roll i uppföljningen är att godkänna delårsrapporter och årsredovisning samt besluta om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Kommunstyrelsen, har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, de kommunala bolagen samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen). Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolag ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås. I styrsystemet innebär det att nämnder och styrelser utvecklar strategier, mål och indikatorer samt identifierar risker i relation till fullmäktiges visioner, mål och uppdrag. Nämnder och bolag rapporterar normalt till kommunstyrelsen.

Den kommunala koncernens tjänstemän ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten. I styrsystemet innebär det att tjänstemännen i nämnder och bolag ska översätta de politiska visionerna, strategierna, målen och uppdragen till operativa verksamhet och konkreta aktiviteter samt återrapportera till ansvarig nämnd/styrelse hur verksamhet och ekonomi utvecklas.

Uppföljning av kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen

Eslövs Bostads AB uppfyller två av tre finansiella mål i ägardirektivet. Resultat visar 6,4 mnkr. Soliditetsmålet är det mål som inte uppnås för 2024 där utfallet uppgår till 12,1 procent. Utifrån ägardirektivens mål ska bolagets soliditet över tid inte understiga 15 procent. Ett medelvärde på soliditeten från år 2020 till år 2023 visar 15,7 procent. Trots sjunkande fastighetsvärden och ekonomiskt utmanande nyproduktionsprojekt bedöms bolaget ha en fortsatt stabil ekonomisk grund och ett överbärde i fastighetsportföljen på nära 1 000 mnkr på bokslutsdagen.

■ Uppfylld nivå ■ Delvis uppfylld nivå

Eslövs Bostads AB	
Eslövs Bostads AB ska inte redovisa negativt resultat. Resultat definieras som Resultat före skatt.	■
Bolagets synliga soliditet ska över tiden inte varaktigt understiga 15 procent. Synlig soliditet definieras som eget kapital plus kapitaldelen av obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen	■
Eslövs Bostads AB ska årligen genomföra en marknadsvärdering av fastighetsbeståndet vilken baserat på den lokala marknadssituationen. Värderingen ska ligga till grund för beräkning av marknadsvärden i bokslut samt för att beräkna bolagets avkastning. Eslövs Bostads AB:s direktavkastning ska inte understiga marknadens genomsnittliga direktavkastning i Eslöv med mer än 2 procentenheter	■

Mellanskånes Renhållnings AB uppfyller samtliga ägardirektiv. Under 2024 uppgår resultatet efter finansiella poster till 2,5 procent av omsättningen och genomsnittet för åren 2020–2024 uppgår till 3,8 procent. Bolagets soliditet för 2024 uppgår till 40 procent.

Mellanskånes Renhållnings AB	
Bolaget i snitt under en rullande femårsperiod ska ha ett resultat efter finansiella poster som motsvarar lägst 3 procent av omsättningen	■
Bolaget ska eftersträva att ha en soliditet på lägst 40 procent	■

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktige fastställde 2023 fem övergripande inriktningsmål för kommunen. Nämnderna och kommunstyrelsen har därefter tagit fram nämndmål för respektive inriktningsmål. Nämndmålen ska bidra till att kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål nås.

Det är därmed de första uppföljningar av målen som görs 2024. Bedömningen ska avse mandatperioden, dvs bedömer nämnden om målet kommer att nås under mandatperioden 2023–2026.

Utifrån nämndernas och kommunstyrelsens uppföljningar är bedömningen att fullmäktiges inriktningsmål i huvudsak kommer att nås. Det är emellertid kommunstyrelsens uppfattning att en del bedömningar är något positiva med tanke på utvecklingen på de indikatorer som valts. För en del mål finns inte heller indikatorer framtagna.

■ Uppfylld nivå ■ Delvis uppfylld nivå

Inriktningsmål: Tillväxt och hållbar utveckling

Skapa förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och i ett ekologiskt perspektiv. Vi ska ha ett tydligt fokus på befolkningstillväxt, ökade skolresultat, fler i arbete, erbjuda en god omsorg samt skapa goda förutsättningar för ett växande näringsliv i hela kommunen

Inom detta område finns totalt elva nämndmål. Tio bedöms bli uppfyllda och ett bedöms bli delvis uppfyllt under mandatperioden. Vid en analys av nuläget så kan det konstateras att det för flertalet av målen finns mycket kvar att arbeta med för att nå målnöjdhetsnivån.

Inriktningsmål: Trygg och säker kommun

Vara en trygg och attraktiv plats att bo i, besöka, arbeta och bedriva verksamhet i genom hela livet.

För inriktningsmålet *Trygg och säker kommun* har nämnderna sammanlagt fastställt nio mål. Av dessa bedöms åtta bli uppfyllda och ett mål delvis uppfyllt. Även inom detta område kan det konstateras att det återstår mycket arbete för nämnderna. Utveckling på indikatorerna är dock till övervägande del positiv.

Inriktningsmål: Medborgarfokus

Ha ett välutvecklat medborgarfokus och en bra service där våra medborgares upplevelse av kommunen överträffar deras förväntningar. Medborgarna ska känna delaktighet och ett bra bemötande samt ha möjlighet till påverkan och kunna bidra med utvecklande idéer.

Fokus på medborgarnas behov är det tredje inriktningsmålet som nämnderna antagit mål inom. Totalt är det åtta nämndmål. Sju av dem bedöms bli uppfyllda under mandatperioden och ett bedöms bli delvis uppfyllt. Även denna bedömning bedöms som osäker då utfallet för en del indikatorer 2024 ligger en bit från målet.

När det gäller inriktningsmålen *Attraktiv arbetsgivare* samt *Sund och stabil ekonomi* har kommunstyrelsen beslutat om ett gemensamt mål som alla nämnder ska arbeta för. Det därför sju bedömningar till respektive mål.

Inriktningsmål: Attraktiv arbetsgivare

Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.

Inom *Attraktiv arbetsgivare* bedömer tre av nämnderna att målet kommer att nås och fyra bedömer att målet kommer att delvis nås. För samtliga nämnder ligger mätvärdet för indikatorn *Hållbart medarbetarindex* under målet. Den andra indikatorn är hälsotalet som ska uppgå till 95 procent. Det är enbart en nämnd som når det målet. Snittet för kommunen är 93 procent.

Inriktningsmål: Sund och stabil ekonomi

Vi ska ha en ekonomi i balans

När det gäller målet *Sund och stabil ekonomi* bedömer fyra av de sju nämnderna att de kommer att klara målet inom mandatperioden. Bedömningen ska göras för mandatperioden men nämnderna har gjort sin bedömning utifrån utfallet 2024.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Utvärdering av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen har fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning för nämnderna och kommunstyrelsen. Målen har valts ut bland nämndmålen kopplade till fullmäktiges inriktningsmål. Uppföljning sker därför samtidigt som övrig målluppföljning. Tre av nämnder gör bedömningen att verksamhetsmålet för god ekonomisk hushållning kommer att bli uppfyllt. Fyra bedömer att det kommer bli delvis uppfyllt.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att målet kommer att bli delvis uppfyllt. Anledningen till det är att en medborgarundersökning inte genomförs varje år vilket gör att det kan bli svårt att mäta utvecklingen. Under hösten 2024 genomfördes en medborgarundersökning av SCB, Statistiska Centralbyrån. Mätmetoden är ny och därför inte direkt jämförbar med tidigare mätningar. Vid en jämförelse mot riket så avviker inte resultaten i Eslöv märkbart.

Barn- och familjenämnden ser att andelen elever som är behörig till nationella program på gymnasieskolan minskar något. Det modellberäknade värdet (värde som tar hänsyn till bakgrunds- och omvärldsfaktorer) för andel behöriga var dock positivt 2024.

För gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens del så ligger andelen avgångselever i gymnasieskolan med godkänd examen alltså under rikssnittet. Inom vuxenutbildningen finns ingen nationell statistik men kommunens egna uppföljningar visar en positiv utveckling med ökad målluppfyllelse.

Kultur- och fritidsnämnden ser ett problem med målet utifrån att utgångsläget inte blivit klart förrän i slutet av 2024. Nämnden ser att det är en stor utmaning att kunna nå målet. Bedömningen, utifrån andra nyckeltal som finns att tillgå, är att det skett en klar ökning under 2024. Nämndens mål sattes under 2023. När det gäller målgruppen äldre har tyvärr ingen metod för mätning framarbetats. Denna del av målet kan därför förbehöv diskuteras och eventuellt revideras.

■ Bedöms bli uppfyllt ■ Bedöms delvis bli uppfyllt

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning		
Nämnd	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	Prognos måluppfyllelse
Barn- och familjenämnden	Målet är en skola som levererar resultat som är över förväntan.	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Målet är att andel elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet (GY, VUX).	
Kultur- och fritidsnämnden	Målet är att öka antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter med 15 procent senast år 2026.	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023.	
Servicenämnden	Målet är att matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent från riktvärdet år 2020 till år 2026. Målet är även att följa RICE klimatskalor avseende CO ₂ e per kilo inköpt livsmedel och uppnått 1,5 kg CO ₂ e år 2026.	
Vård- och omsorgsnämnden	Vård och omsorg ska arbeta med teknikutveckling och verksamhetsutveckling som gynnar medborgarna och verksamheten genom minst två nya teknikvinningar/arbetsätt ska presenteras för nämnden årligen.	
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun ska öka resultatet för Nöjd-Medborgar-Index till 65 och Nöjd-Inflytande-Index till 50 i SCB:s medborgarenkät.	

Utvärdering av finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Eslövs kommun har fastställt tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning

1. Vi ska ha en ekonomi i balans
2. Årets resultat ska uppgå till minst 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter
3. Självfinansieringsgraden av investeringar ska vara 40 procent i snitt 2024–2027

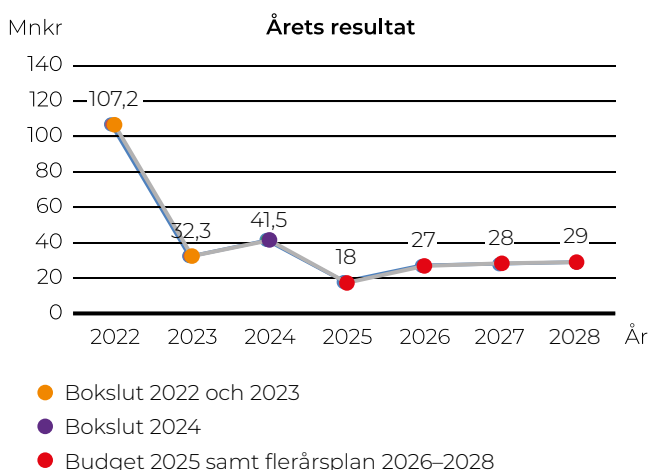
Kommunens resultat uppgår till 42 mnkr vilket motsvarar 1,7 procent av skatte- och generella bidragsintäkter. Även det så kallade balanskravsresultat är positivt, 11 mnkr. Eslövs kommunen kan därför anses ha en ekonomi i balans och ett resultat som är minst 1 procent. Självfinansieringsgraden av investeringar når också upp till målet. Utfallet för 2024 uppgår till 55 procent. För perioden 2024–2027 görs bedömningen att målet kommer att nås.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning för kommunen

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 42 mnkr, vilket är en förbättring från 2023 då resultatet uppgår till 32 mnkr. I årets resultat för 2024 ingår orealiserade värdeförändringar på kommunens finansiella instrument med 12 (10) mnkr samt realisationsvinster vid försäljning av mark med 19 (6) mnkr. Årets resultat rensat för dessa poster uppgår till 11 (16) mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade med 91 (112) mnkr medan verksamhetens nettokostnader ökade med 87 (187) mnkr. Pensionskostnaderna har under 2024 ökat med 48 mnkr. Både finansiella intäkter och kostnader ökar och intäkterna överstiger kostnaderna med 15 (9) mnkr. Ökningen förklaras av högre utdelning från Kraftringen AB och andra intäkter medan räntekostnaderna ökat under året.

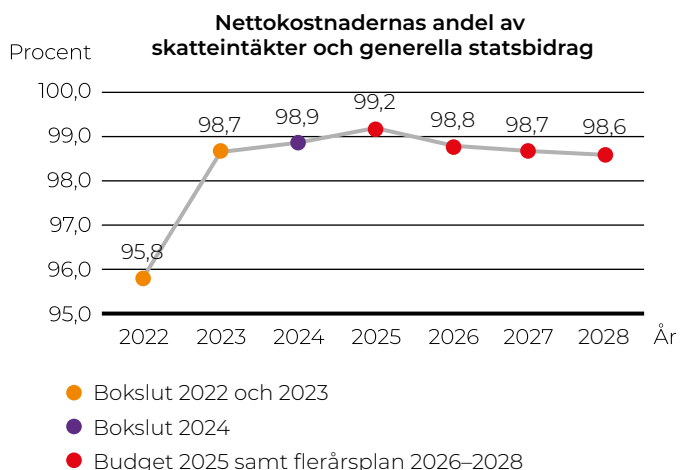
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Nettokostnadernas andel av intäkterna visar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som finansierar den löpande verksamheten i driften. I kommuner och regioner rekommenderas generellt en nivå på 2 procent som ett överskottsmål, vilket innebär att maximalt 98 procent av skatteintäkterna kan användas till att finansiera den löpande verksamheten.

De 2 procenten av skatteintäkterna kan användas för att finansiera kommunens investeringar, vilket gör att lånebehovet minskar, och därmed bidrar till att hålla nere låneskulden.

I Eslövs kommun har överskottsmålet kunnat planeras till 1 procent med hänvisning till en god finansiell ställning med låg skuldsättning och hög soliditet. Med de kommande årens investeringstakt kommer upplåningen öka och därmed minskar soliditeten.

Diagrammet nedan visar nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag samt antagen budget med flerårsplan för åren 2024–2028.

Nettokostnadens andel av skatteintäkter och generella statsbidragsintäkter blev 98,9 procent för 2024, motsvarande siffra för 2022 var 98,7 procent.

Nettokostnaderna har ökat med 3,6 procent från 2023 till 2024. Justerat för markförsäljningar har nettokostnaderna ökat med 4,2 procent. Samtidigt har skatteintäkter och generella statsbidrag enbart ökat med 3,9 procent jämfört med 2023. Nettokostnadsökningen, exklusive markförsäljningar, har därmed varit högre än ökningen av intäkter från skatter och generella statsbidrag.

Verksamhetens intäkter har ökat med 36 mnkr eller 8 procent. Kommunen erhåller från 2024 statligt stöd för insamling av förpackningsavfall. För 2024 uppgår stödet till 14 mnkr. Kommunen anlitar det kommunala bolaget MERAB för detta vilket innebär en motsvarande ökning av kostnaderna. Försäljningen av mark har ökat intäkterna jämfört med föregående år med 13 mnkr. Övriga intäktsökningar är kopplade till pris- och taxehöjningar på grund av inflationen.

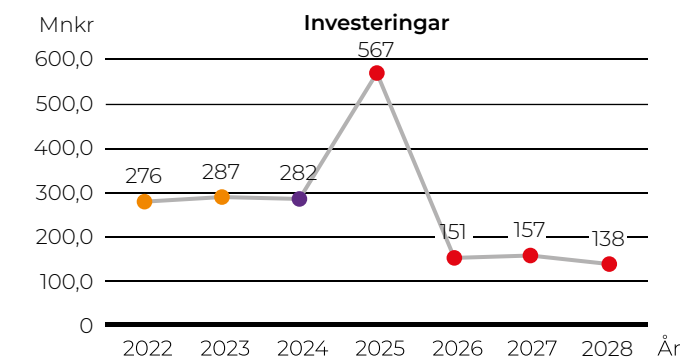
Lönekostnaderna inklusive arbetsgivaravgifter har ökat med 3 procent vilket ligger i linje med uppräkningsrevisionen. Pensionskostnaderna har stigit med 48 mnkr eller 21 procent. Ökningen motsvarar nästan hälften av ökningen i kommunens nettokostnader. För andra året i rad påverkas pensionskostnaderna starkt av inflationen. Köp av verksamhet från privata och kommunala aktörer har också ökat. Fler elever väljer andra huvudmän inom gymnasieskolan och ökade kostnader för externa placeringar inom individ- och familjeomsorgen är två orsaker till ökningen.

Investeringar och skuldsättning

De senaste åren har investeringar gjorts i förskolor, skolor, kultur- och fritidslokaler samt i offentlig miljö. Investeringar uppgick under 2024 till 282 (287) mnkr. Största projekt är Sallerupskolan med 75 mnkr. Diagrammet visar kommunens investeringsnivå de senaste åren samt planen för kommande

år. Snittet för åren 2022–2024 uppgår till 282 mnkr. Denna nivå kommer långsiktigt att öka kommunens låneskuld. En investeringsnivå som inte ökar låneskulden ligger närmare 140–150 mnkr.

Mer om kommunens investeringar finns under Investeringsredovisning, sidan 55.

- Bokslut 2022 och 2023
- Bokslut 2024
- Budget 2025 samt flerårsplan 2026–2028

Totalt uppgår kommunens skuld till kreditinstitut till 1 250 mnkr. Kommunens vidareutlåning till VA SYD uppgår till 837 mnkr. Låneskulden till den skattefinansierade verksamheten uppgår därmed till 413 mnkr. De kommande åren kommer låneskulden öka till följd av en hög investeringstakt. En stor del av investeringarna kommer att behöva lånefinansieras.

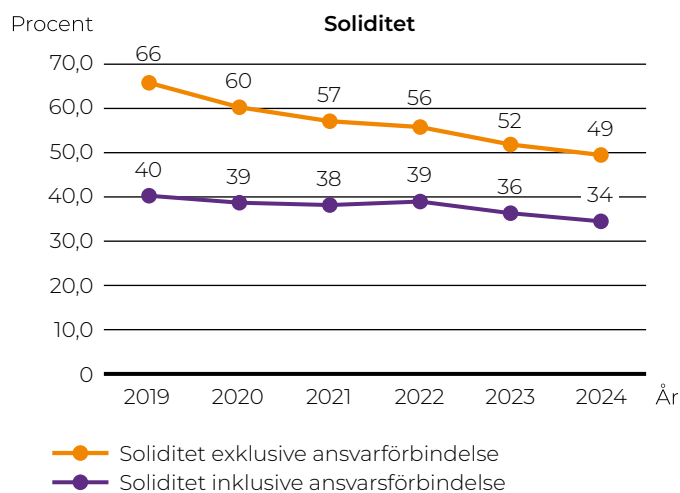
Skuldsättning				
	Långgivare	Utestående skuld, mnkr	Kapitalbindning år	Snittränta %
Bokslut 2020	Kommuninvest	541	2,38	0,4
Bokslut 2021	Kommuninvest	734	1,82	0,4
Bokslut 2022	Kommuninvest	894	2,10	0,8
Bokslut 2023	Kommuninvest	1 098	1,64	2,3
Bokslut 2024	Kommuninvest	1 250	1,73	2,9

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och visar på hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats av egna medel. Soliditeten påverkas främst av nivån på årets resultat samt kommunens investeringar. En lägre skuldsättning i kommunen medför en högre soliditet.

För 2024 uppgår kommunens soliditet till 49 (52) procent. Minskningen från föregående år är en följd av kommunens investeringsnivå. Om kommunens ansvarsförbindelse för pensioner räknas in uppgår soliditeten till 34 (36) procent. Under året har ansvarsförbindelsen ökat med 15 mnkr, vilket beror på inflationsuppräknning.

Utvecklingen de senaste åren är att soliditeten försvagas. Detta beror på hög investeringsnivå under flera år samt att resultatet inte varit tillräckligt starkt givet investeringsnivån.

Likviditet

Kommunen hade vid årsskifte 95 (133) mnkr i bankmedel. För att sätta detta i relation till hur god kommunens kortsiktiga förmåga är att klara av löpande betalningar uttrycks detta genom *kassalikviditeten*. De bankmedel och andra kortfristiga tillgångar som beräknas generera inbetalningar sätt i relation till de kortfristiga skulderna, det vill säga utflöde av likviditet på kort sikt. Exploateringsfastigheter exkluderas från tillgångarna då dessa ej kan generera likviditet på kort sikt. Ju lägre tal desto större svårigheter att hantera kommande betalningar. Kassalikviditeten uppgick per balansdagen till 88 procent (105 procent). Nyckeltalet har försämrats till följd av lägre likviditet, men detta ska ses tillsammans med att lånens ökning för den skattefinansierade verksamheten inte ökat lika mycket under 2024 som föregående år. Likviditeten har sjunkit till en mer rimlig nivå. Nyupplåningen under 2024 uppgick till totalt 21 (150) mnkr för de skattefinansierade investeringarna. Va-verksamheten upptog 160 mnkr i lån under 2024.

Prognossäkerhet

Nämnderna ska under året lämna en helårsprognos i samband med vårprognos per 30 april och delårsbokslut per 31 augusti. En god prognossäkerhet hjälper kommunen att fatta väl avvägda beslut så att skattemedlen nyttjas på bästa sätt. Detta gäller både den löpande driften och investeringarna. Det kan exempelvis handla om likviditetsplanering eller att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året.

I samband med vårprognosen prognostiserade nämnderna ett underskott mot budget på 21 mnkr. Det är tidigt på året och osäkerheten kan därför vara större. Att det råder en viss försiktighet i bedömningen är i viss mån förståeligt. Avvikelsen mellan prognos per 30 april och årsbokslut uppgår till 28 mnkr.

I delårsbokslutet befarade nämnderna att de sammantaget skulle visa ett underskott på 24 mnkr mot budget vid årets slut. Utfallet blev 31 mnkr bättre. Per 31 augusti har en stor del av året passerat och prognoserna borde inte skilja så mycket mot bokslutet. Detta gäller särskilt om den ekonomiska utvecklingen under året haft en god följsamhet mot budget.

I vårprognosen uppgick budgetavvikelsen till plus 19 mnkr och i delårsbokslutet var avvikelsen plus 28 mnkr mot budget.

För kommunen som helhet prognostiserades ett underskott på 21 mnkr i vårprognosen och i delårsbokslutet visade prognosen ett underskott på 18 mnkr. Resultatet förbättrades därmed med 48 mnkr från delårsbokslutet. Nämnderna står för 31 mnkr av avvikelsen och resultatet av markförsäljning under hösten står för 15 mnkr. Även räntenettet förbättrades då ingen nyupplåning behövde göras under hösten.

När det gäller investeringar uppgick prognosen i samband med vårprognosen till 360 mnkr. I delårsbokslutet hade prognosen minskat till 340 mnkr. I bokslutet uppgår investeringarna till 282 mnkr.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning för koncernen

Årets resultat

Kommunkoncernens resultat för 2024 uppgick till 35 (39) mnkr. Resultatet är en knapp försämring från föregående år.

Kommunkoncernens intäkter ökade med 6,5 procent till 897 mnkr medan kostnaderna ökade med 4 procent till 3 158 mnkr. Stora delar intäkterna är styrda av inflationen där taxor inom barn- och äldreomsorg, vatten- och avloppsverksamhet samt renhållningsverksamhet räknas upp genom inflationen. Kostnaderna har mestadels ökat för de personalrelaterade kostnaderna. Ränteläget och ökad upplåning har påverkat räntekostnaderna som stigit med 21 mnkr för koncernen. Skillnaden mellan de finansiella intäkterna och kostnader uppgår till -22 (-17) mnkr.

Kommunens resultat uppgår till 42 (32) mnkr och framgår av föregående avsnitt.

Bostadsbolaget Eslövs Bostads AB levererar ett resultat efter finansiella poster på 6 (7) mnkr. I resultatet ingår ytterligare avsättning kopplat till projektet Spritfabriken om 40 mnkr. Bolaget har påverkats starkt av ökade räntekostnader. De höjda direktavkastningskraven på Eslövs bostadsmarknad, byggkostnader och hyresgästernas betalningsvilja gör nyproduktion mycket utmanande. Detta har medfört behov av kostnadsbesparingar såsom att en del underhåll fått skjutas på framtiden samt minskad bemanning.

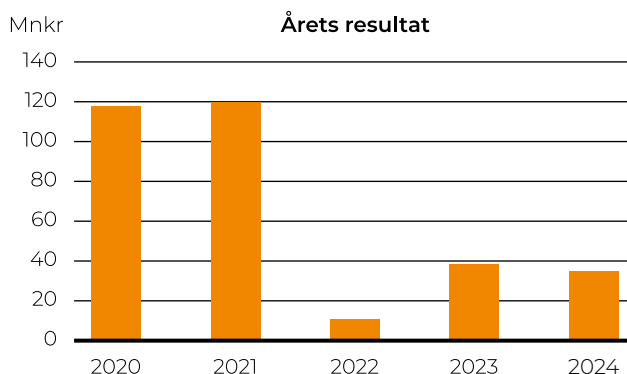
Renhållningsverksamheten som bedrivs i bolaget Mellanskånes Renhållnings AB gör en vinst på 3 (6) mnkr efter finansiella poster. Bolaget samägs med kommunerna Höörs och Hörby och ägarandelen uppgår till 52,5 procent. Resultatet är något bättre än väntat.

Vatten- och avloppsverksamhetens bedrivs som kommunalförbund tillsammans med Malmö, Lund, Burlöv och Lomma. Verksamhetens resultat fonderas över flera år och visar därför inget ekonomiskt resultat. Verksamheten gör för i år ett underskott före fondering på 1 mnkr mot budgeterat -7 mnkr. Överskott kan användas för att täcka framtida underskott och bidra till att hålla nere avgiftshöjningen av va-taxan. Va-taxan höjdes inför 2024 vilket gav större intäkter, men framför allt var det högre finansiella intäkter och lägre finansiella kostnader som bidrag till lägre underskott.

Räddningsverksamheten bedrivs som kommunalförbund tillsammans med Malmö, Lund och Burlöv. Räddningstjänsten Syd gör ett underskott på 6 mnkr, varav Eslövs andel uppgår till 0,4 mnkr. Ägarandelen är 6,1 procent. Ackumulerade överskott uppgår till 25 mnkr för hela förbundet.

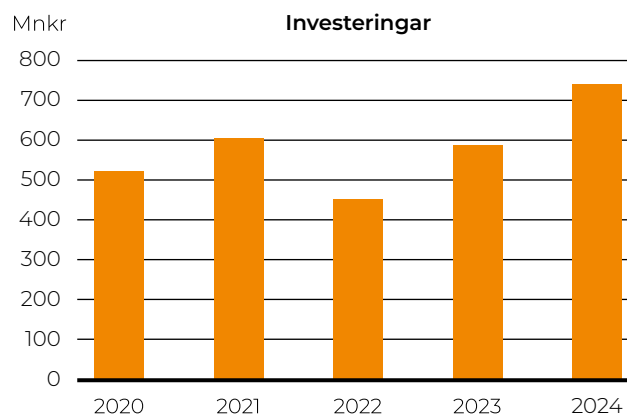
Det är viktigt att belysa att resultatet i respektive verksamhet inte ska summeras för att kunna jämföras med koncernens resultat på 35 mnkr. Bokföringsmässiga transaktioner som är tillåtna bolagens redovisning elimineras om de inte är förenliga med de kommunala redovisningsreglerna som bestäms i lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt i Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Även koncerninterna transaktioner elimineras, vilket kan påverka resultatet. Under året har koncerninterna fastighetsförsäljningar motsvarande realisationsvinster om 17 mnkr eliminerats i

resultatet.

Investeringar

Investeringarna för koncernen uppgår till 744 (594) mnkr. Ökningen mot föregående år är främst kopplad till bostadsbolagets och va-verksamhetens investeringar. Eslövs Bostads AB färdigställer nya lägenheter och göra underhållsåtgärder i befintligt fastighetsbestånd. VA SYD gör investeringar i befintliga ledningar och avloppsreningsverk för att separera ledningar och utöka kapaciteten. Kommunen gör investeringar i nya lokaler för förskola, grundskola och kultur- och fritidsverksamhet. Sallerupskolan håller på att färdigställas och under året blev Vitsippans förskola klart för inflyttning. Föreningslokal byggs på Husarängen och under året påbörjades tillbyggnaden av kulturskolan nya lokaler vid Lilla teatern. Ombyggnation av kanalgratan etapp 1 har pågått under året och färdigställdes i slutet av året.

Låneskuld och borgen

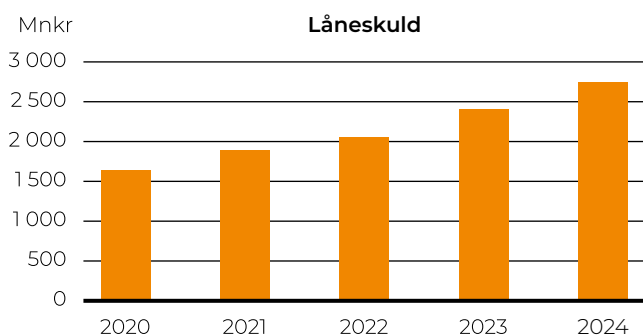
Vid årets slut uppgick kommunkoncernens externa låneskuld till 2 758 (2 407) mnkr. Den största delen av dessa är kopplat till va-verksamhetens upplåning, samt bostadsbolagets upplåning. Kommunen har under året upptagit 181 mnkr i lån, varav 21 mnkr avser den skattefinansierade verksamheten och 160 mnkr har tagits upp för vatten- och avloppsverksamheten som bedrivs i VA SYDs regi. Eslövs Bostads AB har under året ökat sin upplåning med 200 mnkr. Bolaget uppför lägenheter på fastigheten Örnen 4, Spritfabriken. Inflyttning av bolagets administrativa funktion skedde under hösten 2024 och under 2025 sker tillträde av lägenheterna.

Kommunen går idag i borgen för all upplåning i Eslövs Bostads AB. Totalt uppgår kommunens borgensåtagande för kommunala bolag till 1 628 (1 417) mnkr. I det kommunala borgensåtagandet ingår även Sydsvatten AB. Bolaget ägs till 3,7 procent av Eslövs kommun, och borgensåtagande motsvarar ägarandelen. Vid årsskiftet uppgick åtaganden till 117 (106) mnkr.

För att kunna möta invånarnas behov av bostäder och ökad service kommer investeringarna att vara stora de närmsta åren. Med detta följer också att en allt större låneskuld kommer att byggas upp. Utöver kommunens och de kommunala bolagens lånebehov finns det även ett lånebehov hos VA SYD för ny- och reinvesteringar i det kommunal vatten- och avloppsnätet samt investeringar i reningsverk.

Den totala låneskulden ur ett koncernperspektiv behöver beläggas i större utsträckning då högre räntor minskar det egna handlingsutrymmet. Under såväl 2023 steg marknadsräntorna och Riksbanken höjde styrräntan för att dämpa inflationen. Först under 2024 kunde räntesänkningar börja tillämpas då inflationen var under kontroll. Högre räntor innebär ökade räntekostnader. Det i sin tur innebär högre kommunala taxor samt högre hyreshöjningar i bostadsbeståndet. Ett större fokus på kostnadseffektivitet som sänker driftskostnader över tid är nödvändigt. En god planering och uppföljning av lånebehovet kommer att bli allt viktigare för att minska eller senarelägga lånebehov.

Skuldsättningsgraden uttryckt i procent uppgår till 182 (162) procent vilket innebär att skulderna överstiger det egna kapitalet. En fortsatt stigande belåning inom kommunkoncernen innebär en högre risk och kräver fortsatt överskott för såväl kommun som koncernföretag. Det är av stor vikt att kommunens skatte- och avgiftsfinansierade verksamheten arbetar för kostnadseffektivitet vilket bör dämpa lånebehov och behov av avgiftshöjningar. Kommunens hel- och delägda bolag måste arbeta för att uppfylla ägardirektivens krav på avkastning.

Sammanfattande bedömning av god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunstyrelsen har fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning, kopplade till fullmäktiges inriktningsmål. Tre nämnder bedömer att målet kommer att uppfyllas, medan fyra nämnder och kommunstyrelsen anser att det delvis kommer att uppfyllas.

Kommunens tre finansiella mål uppfylls under 2024, resultatet motsvarar 1,7 procent av skatte- och generella bidragsintäkter, vilket är över målet på 1 procent. Resultatet hjälps dock upp av reavinst och ej realiserade finansiella intäkter. Resultatet enligt balanskravet når inte upp till 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter. Självfinansieringsgraden för investeringar uppgår till 55 procent, vilket är högre än målsatta 40 procent. Kommunen har fortsatt en ekonomi i balans. Nettokostnadernas andel av intäkterna visar 98,9 procent, vilket är i nivå med föregående år. Detta indikerar att verksamhetskostnaderna inte ökar i snabbare takt än skatteintäkterna.

Investeringarna för 2024 uppgick till 282 mnkr, med stora satsningar på skolor och offentliga miljöer. Detta har dock bidragit till en ökad låneskuld, som väntas fortsätta växa under

kommande år. Soliditeten minskar från 52 procent till 49 procent på grund av den höga investeringsnivån, och ytterligare försvagning kan väntas om investeringstakten inte minskar eller resultatmålet höjs. Likviditeten har försämrats men ligger på en acceptabel nivå, med en kassalikviditet på 88 procent.

Sammanfattningsvis visar Eslövs kommun en stabil ekonomisk ställning med uppfyllda finansiella mål, men den höga investeringsnivån och stigande nettokostnader innebär att ekonomiska utmaningar finns framöver. Det kan bli nödvändigt att justera överskottsmålet och förstärka den ekonomiska bufferten för att hantera framtida investeringar och upprätthålla en hållbar ekonomi på lång sikt.

Finansiell profil i jämförelse med andra kommuner

Varje år tar Kommunforskning i Väst (KFi) fram en rapport över den finansiella profilen i Skånes 33 kommuner och flertalet andra kommuner i landet.

Rapporten är ett komplement till den finansiella analys som gjorts i föregående stycke. Medan den tidigare fokuserar på den finansiella utvecklingen i Eslövs kommun över tid fokuserar den här rapporten på hur Eslövs kommun ligger till i jämförelse med genomsnittet i Skåne och riket.

Utdrag från rapporten för 2023 års siffror

Det mest framträdande och frekvent använda nyckeltalet för att beskriva kommuners långsiktiga finansiella handlingsutrymme eller kapacitet är soliditet. Den visar hur mycket av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel i form av eget kapital. En låg soliditet signalerar en högre risknivå för kommunens ekonomi, medan en hög soliditet visar på en stabil ekonomisk grund med låg finansiell risk.

Eslöv redovisade 2023 en soliditet som var högre än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt låg på 43 procent för Eslöv, jämfört med snittet i länet som uppgick till 41 procent. Mellan 2021 och 2023 redovisade Eslöv en svagare utveckling än snittet i länet. Kommunen redovisade en försvagad soliditet med 4 procentenheter från 47 procent till 43 procent under perioden. Länets genomsnittliga soliditet låg på 41 procent när 2021 och 2023 jämförs. Eslöv redovisade under 2023 den 12:e högsta soliditeten i länet.

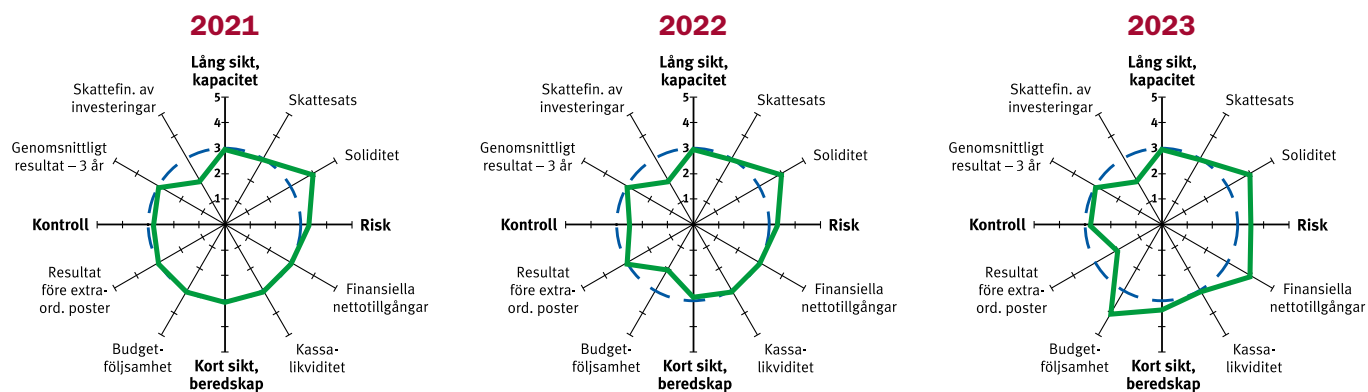
Sammanfattningsvis kan konstateras att Eslövs finansiella utveckling under den studerade treårsperioden resulterade i en något förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Eslöv vid utgången av 2023 ett något starkare utgångsläge än under 2021.

Eslöv uppvisar en vikande, men kontrollerad ekonomisk ställning. Resultatnivån bör stärkas till 2–3 procent i förhållande till verksamhetens kostnader för att försöka undvika att kommunens låneskuld ökar alltför snabbt och blir en belastning för framtida generationer. De flesta kommuner står de närmaste åren inför utmaningen att upprätthålla en ekonomisk balans som beaktar både nuvarande och framtida generationers behov, samtidigt som man säkerställer en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för dagens invånare. En central frågeställning är i vilken utsträckning nuvarande skattebetalare kan tillåtas att ackumulera skulder, utan att dessa skulder utgör en börda för framtida generationer. För att hantera detta krävs det en ekonomisk planering på kort sikt i de årliga budgetbesluten, som hänger samman med kommunens långsiktiga och strategiska planering för att uppnå en verksamhet och ekonomi enligt kraven på god ekonomisk hushållning.

...i förhållande till Skåne län

...i förhållande till riket

BALANSKRAVSRESULTAT

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Kommunallagens krav på ekonomisk balans (kommunallagen 11 kap. 5 §) innebär att kommunens intäkter måste överstiga kostnaderna varje enskilt år. Ett eventuellt underskott mot balanskravet ska återställas inom de kommande tre budgetåren. Eslövs kommun har inget balanskravsunderskott att återställa från tidigare år.

Vid beräkningen av balanskravsresultatet ska årets resultat rensas från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Det gäller till exempel realisationsvinster vid försäljning

av anläggningstillgångar samt orealiserade vinster i värdepapper. Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar avser försäljning av mark och maskiner. Under året har en större markförsäljning skett genom att va-verksamheten genom kommunalförbundet VA SYD övertagit den mark som nyttjas för va-anläggningarna. Vinst eller förlust vid orealiserade värdereregleringar beaktas för att resultatet inte ska påverkas av värdepappersmarknadens rörelser uppåt eller nedåt.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till 11 mnkr.

Balanskravsresultat (mnkr)			
	2022	2023	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	107	32	42
- Reducering av samtliga realisationsvinster	-7	-6	-19
+ Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	9	-10	-12
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	7	0	0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	116	16	11
- Reservering av medel till resultatreserv	0	0	0
+ Användning av medel från resultatsreserv	0	0	0
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-85	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Balanskravsresultat	31	16	11

Till resultatutjämningsreserven, RUR, har kommunen reserverat 220 mnkr till och med 2022 års räkenskaper. Reserven kan enligt antagna riktlinjer användas för att jämna ut upp- och nedgångar i skatteintäkterna över en konjunkturcykel. Den kan också användas om verksamheten till följd av konjunkturförsvagning haft högre kostnader. I årsredovisning 2023 var det sista gången avsättning till RUR kunde göras. Användning från RUR kan ske fram till 2033 därefter måste reserven upplösas. Från och med 2024 införs i stället resultatreserven, RER. Kommunfullmäktige har under hösten 2024 antagit riktlinjer för resultatreserven vilket gör att avsättning kan ske när resultatet medger detta. Resultat efter balanskravsjusteringar måste då uppgå till minst en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket motsvarar 26 mnkr. Endast det resultat som överstiger denna nedre gräns kan avsättas. Därmed kan ingen avsättning till resultatreserven göras för 2024, då resultatet är 11 mnkr för 2024.

Resultatutjämningsreserv och Resultatreserv (mnkr)			
	2022	2023	2024
Resultatutjämningsreserv			
Ingående värde	135	220	220
Reservering till RUR	85	0	0
Disponering av RUR	0	0	0
Utgående värde	220	220	220
Resultatreserv			
Ingående värde			0
Reservering till RER			0
Disponering av RER			0
Utgående värde			0

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kommunens arbete med personalfrågor är framgångsfaktorer för att nå en hög kvalitet i den kommunala servicen. Förväntningarna på den kommunala verksamheten ökar år för år. Det gäller såväl tillgänglighet som tekniska lösningar. Samtidigt är konkurrensen om arbetskraften stor. Detta ställer krav på kommunens som arbetsgivare när det gäller arbetsmiljö och rekrytering men även när det gäller möjligheter till vidareutbildning.

Antalet anställda i den kommunala verksamheten har under året ökat något jämfört med 2023. Ökningen kan främst ses vad gäller visstidsanställda. En ökning har också skett i antalet timanställda. Antalet utförda årsarbeten har ökat marginellt från 2 238 till 2 249. De senaste åren har både barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avvecklat många tjänster till följd av ett sviktande barn- och elevantal. Inom exempelvis förskolan har sedan början av 2023 tjänster motsvarande 30 årsarbetare avvecklats.

De anställda i Eslövs kommun fördelar sig på 79 procent kvinnor och 21 procent män. Högst andel kvinnor återfinns inom barn- och familjenämndens verksamheter och högst andel män inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter.

Alla kommunens anställda arbetar inte heltid. Sysselsättningsgraden bland de tillsvidareanställda uppgår till 97 procent vilket är samma som föregående år.

Tre av kommunens sex förvaltningschefer är kvinnor.

Medelåldern på de anställda i Eslövs kommun uppgår till 46 år (46,7). Av de anställda är 8 procent i gruppen 29 år eller yngre, 47 procent är i åldern mellan 30 och 49 år och 45 procent är 50 år eller äldre. Kommande treårsperiod kommer drygt 4 procent av de anställda nå pensionsåldern 67 år. Detta är en lägre andel än många andra kommuner men konkurrensen om den framtida arbetskraften är tuff. Eslövs kommun ser främst rekryteringsbehov inom vård- och omsorgsnämndens verksamheter.

Personalomsättningen (medarbetare som har avslutat sin anställning av totalt antal medarbetare) uppgick under 2024 till 10 procent vilket är lägre än både 2023 och 2022. En förklaring till det kan vara att många tillsvidaretjänster avvecklats under 2023 och 2024.

Kompetensförsörjningen har varit och är fortsättningsvis framåt en av de mest kritiska utmaningarna för Sveriges kommuner, då både efterfrågan på arbetskraft och den demografiska utvecklingen påverkar kommunernas verksamhet. Med hänsyn till de förändrade behoven och utmaningarna har kommunens kompetensförsörjningsstrategi genomgått en omfattande revidering. Den nya strategin fokuserar på två centrala områden; att stärka Eslövs kommun som en attraktiv arbetsgivare för att både attrahera och behålla kompetens, samt att arbeta effektivt och samordnat för att optimera användningen av befintlig kompetens. Arbetet med kompetensförsörjning kommer att integreras i det befintliga arbetet med verksamhetsplaneringen, vilket är en avgörande faktor för att förvandla strategin till praktisk handling. Genom de workshops som genomförts under året har det också föreslagits konkreta insatser för att säkra kompetensförsörjningen, bland annat genom att utnyttja teknikens möjligheter, öka samarbetet mellan förvaltningar, säkerställa en hållbar arbetsmiljö och utveckling för alla chefer och medarbetare.

Den nya strategin syftar till att bidra till Eslövs kommuns arbete med attraktiviteten och konkurrenskraften som arbetsgivare samt att effektivt hantera och använda befintliga resurser så att rätt personer gör rätt saker på rätt sätt.

ARUBA-modellen (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla) tillsammans med SKR:s kompetensförsörjningsstrategier kommer fortsättningsvis ses som viktiga verktyg i arbetet med verksamhetsplaneringen.

Det kommande lönetransparensdirektivet från EU kommer att ha en betydande påverkan på kommunens rekryteringsarbete. Direktivet innebär att arbetsgivare måste vara öppna med organisationens lönenivåer och får inte fråga arbetssökande om deras nuvarande lön.

För att säkerställa lika lön för lika arbete, oavsett kön, krävs det att arbetsgivare redovisar lönestrukturer och tillhåller relevant löneinformation. Organisationer med minst 100 anställda måste regelbundet rapportera om eventuella löneskillnader mellan könen.

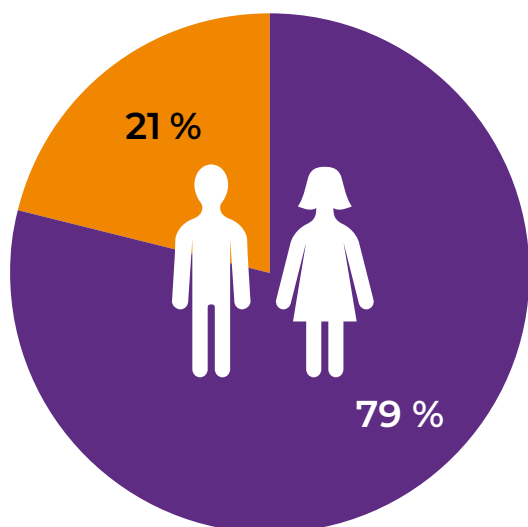
Anställda får även rätt att begära information om genomsnittliga lönenivåer för män och kvinnor inom samma arbetskategori. Dessutom blir arbetsgivare skyldiga att ange ingångslön eller lönespann i jobbannonser eller innan en intervju, vilket ger kandidater bättre underlag för att fatta välgrundade beslut.

Under 2024 har det skett en ökning avseende anmälningar gällande kränkande särbehandling. En trolig orsak till denna ökning är att kommunen, i egenskap av arbetsgivare, blivit tydligare med vilka rättigheter den anställda har och därmed har medarbetarna blivit medvetna att detta verktyg finns.

Inför löneöversynen för 2024 stod kommunerna och regionerna inför en stor utmaning då samtliga löneavtal inom sektorn skulle förhandlas om. Förhandlingen innebär att ettåriga avtal tecknades. Det riskerar att nästa års löneöversyn drar ut på tiden.

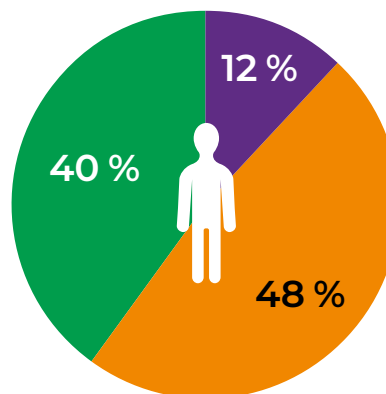
Under hösten före löneöversynen gör kommunen en löneanalys för att bland annat se hur lönerna i Eslövs kommun förhåller sig till andra kommuner, hur personalomsättningen och lönestrukturen ser ut och vilka yrkesgrupper som anses vara svårrekryterade. I samband med löneöversynen har kommunen gjort extra satsningar på vissa av yrkesgrupperna med målet att få till bättre lönestruktur och för att kommunen ska vara konkurrenskraftig.

Könsfördelning 2024

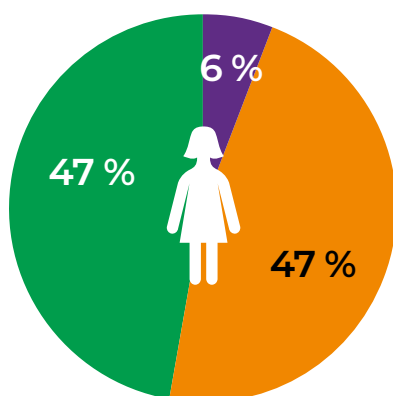
■ Kvinnor ■ Män

Åldersfördelning män

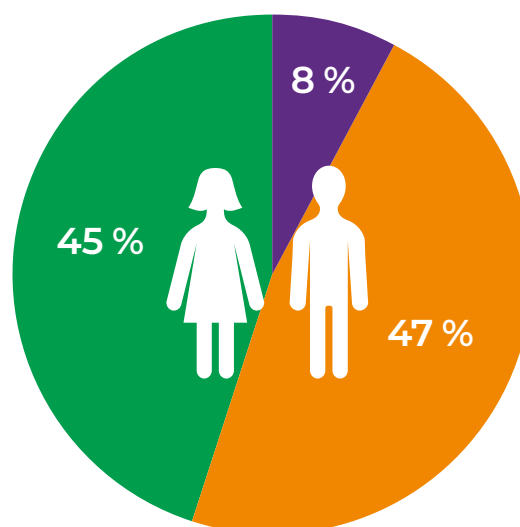
■ 0-29 ■ 30-49 ■ 50+

Åldersfördelning kvinnor

■ 0-29 ■ 30-49 ■ 50+

Åldersfördelning totalt

■ 0-29 ■ 30-49 ■ 50+

Hälsotal

Kommunens samlade hälsotal för 2024 uppgår till 92,4 procent vilket är något högre än föregående år då det uppgick till 91,7 procent. Ett hälsotal på 92,5 innebär att sjukfrånvaron uppgått till 7,5 procent. Andelen sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar, långtidssjukskrivningar, uppgick till 48,5 procent.

Kommunen har avsatta medel för hälsofrämjande insatser och förebyggande arbetsmiljöinsatser. Medlen hanteras av kommunstyrelsen. Insatser som genomförs ska syfta till att förebygga ohälsa och stärka hälsa. Insatserna ska ha gruppfokus och ska inte vara individuella insatser som faller under arbetsgivarens lagstadgade rehabiliteringsansvar. Under året

som gått har kommunen bland annat kunnat stötta insatser inom Ergonomi som genomförts inom delar av verksamheten. Vidare har några grupper erbjuditsHandledning i grupp. En arbetsgrupp har också fått en utbildning med fokus på medborgarmöten.

Under 2024 har kommunen arbetat specifikt med de långtidssjukskrivna medarbetarna, de som varit sjukskrivna mer än ett år. Detta har gett ett mycket bra resultat. Antalet långtidssjukskrivna har minskat från 91 till 44 medarbetare. Till största delen handlar det om en återgång till arbete.

Personalnyckeltal						
	Kvinnor dec 2023	Män dec 2023	Totalt dec 2023	Kvinnor dec 2024	Män dec 2024	Totalt dec 2024
Totalt antal anställda	2 203	597	2 800	2 227	611	2 838
Tillsvidareanställda, antal	2 106	563	2 669	2 103	567	2 670
Visstidsanställda, antal	97	34	131	124	44	168
Tillsvidareanställda, andel (%)	95,6 %	94,3 %	95,3 %	94,4 %	92,8 %	94,1 %
Visstidsanställda, andel (%)	4,4 %	5,7 %	4,7 %	5,6 %	7,2 %	5,9 %
Årsarbeten (genomsnitt över året)						
Anställda årsarbeten						
Tillsvidare			2 607			2 585
Visstid			152			152
Utförda årsarbeten						
Tillsvidare			1 927			1 924
Visstid			136			130
Tim			175			195
Ålderstruktur, tillsvidareanställda						
Genomsnittlig ålder	47,2	44,7	46,7	46,5	44,2	46,0
0–29	114	67	181	132	69	201
30–49	961	267	1 228	988	274	1 262
50–	1 031	229	1 260	983	224	1 207
Personalomsättning, tillsvidareanställda	11,5	14,7	12,2	9,3	13,3	10,1
Sjukfrånvaro, totalt (avser helår)	9,0	5,8	8,3	8,2	5,4	7,6
< 14 dgr	3,9	3,5	3,8	3,6	3,0	3,5
15–90 dgr	1,7	0,9	1,5	1,5	0,9	1,3
> 90 dgr	3,4	1,5	3,0	3,2	1,3	2,6
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	52,3	36,9	50,0	52,6	38,9	50,5
Sjukfrånvaro, ålder (TV+Visstid)						
0–29	8,7	7,8	8,4	7,9	6,0	7,2
30–49	8,3	4,9	7,5	7,3	4,1	6,6
50–	9,4	6,5	8,9	8,8	6,7	8,4

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Den 12 december presenterar SKR årets sista skatteunderlagsprognos. Något som kommer att påverka bokslutet för många regioner och några kommuner är hur de finansiella placeringarna utvecklats under året. I och med att börsen har utvecklats starkt under året kommer resultaten i de flesta regioner och några kommuner att påverkas av att värdet på placeringarna är högre än vid ingången av året och att mellanskillnaden ska bokas som en intäkt i bokslutet, vilket kommer att ge betydligt högre resultat än i prognoserna. Denna intäkt ska redovisas även om de finansiella placeringarna inte sålts, det vill säga det är inga pengar som regionerna kan använda.

Kommunsektorn lever i en alltmer utmanande omvärld. Krigshot, pandemier, cyberattacker och klimatkatastrofer är nu en del av vår vardagsplanering. Avvägningen mellan prioriteringarna blir allt viktigare och svårare. Kommunerna ska alltid vara redo för att ta sig an nästa utmaning.

Höga investeringsnivåer har varit ett behov då Eslövs kommuns befolkning växt. Vi ser nu ett trendbrott, inte bara i Eslöv, där befolkningsökningen inte är lika stor som tidigare. Det föds färre barn, vilket påverkar kommunens fortsatta expansion. Demografin är en av de viktigaste faktorerna för

kommunens investeringar, verksamhet och kompetensförsörjning. Många av kommunens verksamheter har anpassats till rådande volymer under åren 2023–2024. Med färre barn och fler äldre behöver det också ske en omställning från skola till äldreomsorg. Under de tre första kvartalen 2024 blev 1 814 medarbetare i välfärden uppsagda på grund av arbetsbrist. Det innebär en ökning med 168 procent jämfört med samma period året innan. Allra flest uppsägningar har skett bland barnskötare. Det visar statistik från Omställningsfonden.

Prognoserna blir mer positiva år 2025–2028 utifrån att skatteunderlaget ökar till följd av att antalet arbetade timmar ökar. Det som dock har störst betydelse för sektorns ekonomi är de minskade pensionskostnaderna som påverkas både av pris- och inkomstbasbeloppets förändringar. En fråga som blivit alltmer aktuell med tanke på de senaste årens översvämningar kombinerat med stora investeringsbehov är hur vi ska klara att få fungerande vatten och avlopp kommande år. Eslövs kommun tillsatte ett kunskapsråd för sjö- och vattendragsfrågor där målet är att dess arbete ska mynna ut i en åtgärdsplan för kommunen att på både lång och kort sikt hantera frågor kring översvämningar och klimatanpassning.

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING

(mnkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	3, 10	446	482	842	897
Verksamhetens kostnader	4, 10	-2 745	-2 860	-3 029	-3 158
Av- och nedskrivningar	5	-105	-113	-184	-200
Verksamhetens nettokostnader		-2 404	-2 491	-2 371	-2 461
Skatteintäkter	6	1 716	1 741	1 716	1 741
Generella statsbidrag och utjämning	7	711	777	711	777
Verksamhetens resultat		23	27	56	57
Finansiella intäkter	8, 10	35	53	27	44
Finansiella kostnader	9, 10	-26	-38	-44	-66
Resultat efter finansiella poster		32	42	39	35
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		32	42	39	35

BALANSRÄKNING

(mnkr)	Kommunen			Koncernen	
	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	1	1	1	1
Materiella anläggningstillgångar					
– Mark, byggnader, tekniska anläggningar	12	1 911	2 070	4 296	4 842
– Maskiner och inventarier	13	69	75	164	175
Finansiella anläggningstillgångar	14	994	1 124	347	360
Summa anläggningstillgångar		2 975	3 270	4 808	5 378
Bidrag statlig infrastruktur	15	20	19	20	19
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	16	31	29	32	31
Fordringar	17	277	278	312	311
Kortfristiga placeringar	18	94	107	102	115
Kassa och bank	19	133	95	233	192
Summa omsättningstillgångar		535	509	679	649
SUMMA TILLGÅNGAR		3 530	3 798	5 507	6 046
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	20	1 804	1 836	1 944	1 983
– varav resultatutjämningsreserv		220	220	220	220
Årets resultat		32	42	39	35
Eget kapital vid årets slut		1 836	1 878	1 983	2 018
– varav resultatutjämningsreserv		220	220	220	220
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	21	28	34	37	43
Andra avsättningar	22	102	101	282	317
Summa avsättningar		130	135	319	360
Skulder					
Långfristiga skulder	23	1 084	1 238	2 491	2 863
Kortfristiga skulder	24	480	547	714	805
Summa skulder		1 564	1 785	3 205	3 668
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER		3 530	3 798	5 507	6 046
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0	0	0
Pensionsförpliktelser som inte upptagits i BR	25	553	568	553	568
Övriga ansvarsförbindelser	26	1 422	1 633	112	123

KASSAFLÖDESANALYS

(mnkr)	Kommunen			Koncernen	
	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		32	42	39	35
Justering för ej likviditetspåverkande poster	30	154	141	254	257
Övriga likviditetspåverkande poster	31	-11	-18	-13	-19
Poster som redovisas i annan sektion	32	-6	-20	-6	-26
Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital		169	145	273	247
Ökning/minskning av förråd och varulager		2	2	2	1
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		6	4	-18	-5
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		44	61	63	94
Kassaflöde från löpande verksamhet		221	212	320	337
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-1	-1	-1	-1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-287	-288	-622	-772
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		7	20	7	32
Investering i kommunkoncernföretag		-3	-3	-3	-3
Försäljning av kommunkoncernföretag		0	0	0	0
Förvärv av finansiella tillgångar		-20	-9	-20	-9
Avyttring av finansiella tillgångar		19	8	19	8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-285	-273	-620	-745
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		230	181	380	381
Amortering av låneskulder		-26	-30	-26	-31
Erhållna investeringsbidrag		2	7	24	29
Ökning av långfristiga fordringar		-80	-160	-14	-8
Minskning av långfristiga fordringar		28	29	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		154	27	364	371
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-3	-4	-3	-4
Årets kassaflöde		87	-38	61	-41
Likvida medel vid årets början		46	133	172	233
Likvida medel vid årets slut		133	95	233	192
Årets kassaflöde		87	-38	61	-41

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Kommunallag (2017:725), Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt de rekommendationer som ges ut av Rådet för kommunal redovisning (RKR), om inget annat anges.

Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR.

■ Uppfylls ■ Uppfylls ej ■ Endast koncernen □ Ej aktuellt

Följsamheten mot RKR:s rekommendationer är enligt följande:	
R1 Bokföring och arkivering	■
R2 Intäkter	■
R3 Immateriella anläggningstillgångar	■
R4 Materiella anläggningstillgångar	■
R5 Leasing	■
R6 Nedskrivning	■
R7 Finansiella tillgångar och skulder	■
R8 Derivat och säkringsredovisning	■
R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser	■
R10 Pensioner	■
R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster	■
R12 Byte av redovisningsprinciper mm	■
R13 Kassaflödesanalys	■
R14 Drift- och investeringsredovisning	■
R15 Förvaltningsberättelse	■
R16 Sammanställda räkenskaper	■
R17 Delårsrapport	■
R18 Övriga uppgifter	■
R19 Förråd och lager	■
R20 Redovisning av kommunala pensionsstiftelser	■
R21 Bidrag till infrastruktur	■

Kommunkoncernen och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:	
Eslövs Bostads AB	100,0 %
Mellanskånes Renhållnings AB	52,5 %
Kommunalförbundet VA SYD	7,6 %
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd	6,1 %

De sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

VA SYD och Räddningstjänsten Syd bedriver en verksamhet som är av en kommunal angelägenhet med särskild betydelse för kommunen vilket gör att de trots andelen ska ingå i räkenskaperna för kommunkoncernen. Ytterligare uppgifter om koncerninterna förhållanden finns i not 28.

Enligt RKR R16 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställda räkenskaper om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning är fem procent eller mer av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Alternativt om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till fem procent eller mer av kommunens balansomslutning.

Skatteintäkter och statsbidrag

Kommunens redovisade skatteintäkter består av de preliminära skatteinbetalningar som kommunen erhållit under året, men också av utfallet av den definitiva slutavräkningen för föregående år samt preliminär

slutavräkning för innevarande år. Preliminär slutavräkning baseras på SKR:s prognos från december 2024.

Den kommunala fastighetsavgiften periodiseras till det år intäkten hör. Statsbidrag klassificeras och intäktsförs i enlighet med respektive bidragsvillkor och restriktioner.

Värderingsprinciper
Anläggningstillgångar

Förvärvade immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential tas upp som immateriell tillgång. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning. Förvärvade IT-licenser skrivs av linjärt under licensperioden, i regel mellan 3 – 5 år. Inga internt utarbetade immateriella tillgångar föreligger.

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och avdrag för avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Om det föreligger skäl för det, kan en individuell bedömning göras av nyttjandeperioden, vilken kan avvika från kommunens normala avskrivningstider. I samband med större ombyggnationer görs en omprövning av befintliga anläggningstillgångar. I sådana fall kan uträkning, nedskrivning eller förändrad avskrivningstid bli aktuellt.

Korttidsinventarier med ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt basbelopp, kostnadsförs direkt.

Avskrivningstider

Byggnader	
Stomme	60–70 år
Tak	40 år
Fasad/yttervägg	40 år
Ytskikt inomhus	20år
Fönster, dörrar	30 år
Installationer	10–30 år

Offentlig miljö	
Slitlager	10 år
Bindlager	30 år
Övrigt	70 år

Omsättningstillgångar
Fordringar och kortfristiga placeringar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. För finansiella instrument värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Exploateringsfastigheter

Exploateringsutgifter redovisas som omsättningstillgångar. Årlig avskrivning sker inte och nedskrivningar sker om det verkliga värdet är lägre än anskaffningsvärdet. Resultatavräkning sker i takt med försäljning av tomter/områden vilket innebär att försäljningssumman intäktsförs och nerlagda utgifter kostnadsförs utifrån andel i exploateringsområdet.

Leasing – avsteg från god redovisningssed

All leasing bedöms som operationell och avser lös egendom samt leasing av lokaler. Rutiner och ekonomisk beräkning för övergång till finansiell leasing avseende lokaler och inventarier håller på att arbetas fram. Fler-talet äldreboenden hyrs av dotterbolaget Eslövs Bostads AB vilket gör att en övergång till finansiell leasing ej kommer ha någon påverkan på koncernnivå för dessa lokaler. Det finns dock lokaler som hyrs av andra externa parter. För 2024 uppgick de externa hyreskostnaderna till 97 (94) mnkr, varav 53 (50) mnkr avsåg Eslövs Bostads AB. Det är även troligt att

en del av de externa hyresavtalen kommer klassificeras som operationella leasingavtal och fortsättningsvis bokföras som hyreskostnad.

Upplysningar om kommunens/koncernens leasingåtagande lämnas i not 29.

Skulder och avsättningar

Pensionsåtagande redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner som intjänas från och med

1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas under kortfristiga skulder och utbetalning till förvaltare sker i mars och juni året därpå. Särskilda ålderspensioner och avsättningar utöver den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas som avsättningar. Värdering av pensioner görs enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Erhållna anläggningsavgifter för va-verksamheten redovisas som förutbetalad intäkt (gäller sammanställda räkenskaper).

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

Kommunen har avsatt medel för framtida sanering gällande kommande exploateringsområde. Indexering av ursprunglig avsättning sker med 5 procent årligen fram till beräknat färdigställande. Nuvärdesberäkning sker med en räntesats om 3 procent. Årets kostnad för nuvärdeseffekten uppgår till 0,7 mnkr.

Kommunen har ingått avtal med Trafikverket avseende medfinansiering av statlig infrastruktur. Avtalen avser utbyggnad av gång- och cykelvägar

på landsbygden i Eslövs kommun. Indexering sker med ett historiskt snitt enligt Trafikverkets väginfrastrukturindex, vilket uppgår till 7 procent per år. Nuvärdesberäkning sker med en räntesats om 3 procent. Årets kostnad för nuvärdeseffekten uppgår till 2,2 mnkr.

Pågående tvister

För närvarande pågår inga tvister som har haft inverkan på kommunens resultat.

Not 3	Verksamhetens intäkter	Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
		2023	2024	2023	2024
	Försäljningsintäkter	25	27	25	27
	Taxor och avgifter	74	78	233	246
	Hyror och arrenden*	44	46	224	236
	Bidrag och kostnadsersättningar från staten	216	222	216	222
	Bidrag och gåvor från privata aktörer	0	1	3	1
	Offentliga investeringsbidrag	1	1	1	1
	EU-bidrag	1	1	1	1
	Övriga bidrag	9	7	9	8
	Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	66	76	83	93
	Intäkter från exploateringsverksamhet	4	4	4	3
	Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	19	6	26
	Övriga verksamhetsintäkter	0	0	37	33
	Summa verksamhetens intäkter	446	482	842	897

* Kommunen har ingen mark som är upplåten med tomträtt. Inga intäkter för tomträttsavgäld under 2023 eller 2024.

Not 4	Verksamhetens kostnader	2023	2024	2023	2024
		2023	2024	2023	2024
	Personalkostnader exkl pensionskostnader	-1 574	-1 623	-1 648	-1 702
	Pensionskostnader	-226	-274	-234	-284
	Lämnade bidrag	-86	-90	-86	-90
	Köp av verksamhet	-359	-385	-358	-375
	Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-97	-102	-52	-53
	Inköp av material och varor	-151	-152	-219	-208
	Inköp av tjänster	-217	-218	-257	-249
	Realisationsförluster och utrangeringar	-29	-12	-43	-41
	Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-6	-4	-6	-4
	Bolagsskatt	0	0	-9	-5
	Övriga verksamhetskostnader	0	0	-117	-147
	Summa verksamhetens kostnader	-2 745	-2 860	-3 029	-3 158
	I verksamhetens kostnader ingår kostnad för räkenskapsrevision med (tkr)	-361	-288	-795	-677
	-varav sakkunnigas granskning av räkenskaperna (tkr)	-236	-165	-598	-492
	Upplysning om leasing lämnas i not 29				

		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
Not 5	Av- och nedskrivningar	2023	2024	2023	2024
	Avskrivning immateriella tillgångar	-1	-1	-1	-1
	Avskrivning byggnader och anläggningar	-88	-94	-153	-166
	Avskrivning maskiner och inventarier	-16	-18	-30	-33
	Nedskrivning/återföring av nedskrivningar	0	0	0	0
	Summa av- och nedskrivningar	-105	-113	-184	-200

Se även noterna 11, 12, 13

Not 6	Skatteintäkter	2023	2024	2023	2024
	Preliminär kommunalskatt	1 680	1 743	1 680	1 743
	Preliminär slutavräkning innevarande år	27	7	27	7
	Slutavräkningsdifferens föregående år	9	-9	9	-9
	Summa skatteintäkter	1 716	1 741	1 716	1 741

Not 7	Generella statsbidrag och utjämning	2023	2024	2023	2024
	Inkomstutjämningsbidrag	440	459	440	459
	Kostnadsutjämningsbidrag	39	40	39	40
	Regleringsbidrag	81	106	81	106
	Kommunal fastighetsavgift	77	82	77	82
	Bidrag för LSS-utjämning	64	72	64	72
	Övriga bidrag i utjämningsystemet	0	0	0	0
	Övriga generella bidrag från staten	10	18	10	18
	Summa generella statsbidrag och utjämnings	711	777	711	777

Not 8	Finansiella intäkter	2023	2024	2023	2024
	Utdelningar från koncernföretag	0	0	0	0
	Utdelningar på aktier och andelar	8	15	8	15
	Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
	Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0	1	0	1
	Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	10	11	10	12
	Ränteintäkter	12	19	7	13
	Borgensavgifter	4	4	0	0
	Övriga finansiella intäkter	1	3	2	3
	Summa finansiella intäkter	35	53	27	44

Not 9	Finansiella kostnader	2023	2024	2023	2024
	Räntekostnader	-21	-33	-39	-60
	Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-2	-2	-2	-3
	Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
	Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0	0	0	0
	Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0	0	0	0
	Övriga finansiella kostnader	-3	-3	-3	-3
	Summa finansiella kostnader	-26	-38	-44	-66
	Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	2,3 %	2,9 %	1,8 %	2,3 %
	Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	2,3 %	2,9 %	2,8 %	3,3 %
	Räntesäkringen har påverkat (minskat) kostnaden med	0	0	22	25

Not 10	Jämförelsestörande poster	2023	2024	2023	2024
	Finansiella poster				
	Orealiserade värdeförändringar finansiella omsättnings-tillgångar	10	11	10	12
	Övriga poster				
	Nedskrivningar Eslövs Bostads AB			-15	-43
	Summa jämförelsestörande poster	10	11	-5	-31

Orealiserade värdeförändringar i finansiella instrument tas upp som en jämförelsestörande post (del av finansiella poster) då resultatet beror på upp- och nedgångar i ränte- och aktiemarknaden vilket kommunen/koncernen ej kan påverka."

Not 11	Immateriella tillgångar	2023	2024	2023	2024
	Ingående anskaffningsvärde	3	3	8	8
	Inköp	1	1	1	1
	Försäljningar	0	0	0	0
	Utrangeringar	-1	-2	-1	-2
	Överföringar	0	0	0	0
	Utgående anskaffningsvärde	3	2	8	7
	– varav pågående investeringar	0	0	0	0

Not 11 forts.		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
	Ingående ack. av- och nedskrivningar	-2	-2	-7	-7
	Försäljningar	0	0	0	0
	Utrangeringar	1	2	1	2
	Överföringar	0	0	0	0
	Årets av- och nedskrivningar	-1	-1	-1	-1
	Utgående ack. av- och nedskrivningar	-2	-1	-7	-6
	Utgående redovisat värde	1	1	1	1
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	3 år	3 år	3 år	3 år
Not 12	Mark, byggnader, tekniska anläggningar	2023	2024	2023	2024
	Ingående anskaffningsvärde	2 735	2 882	5 758	6 225
	Inköp	247	264	578	736
	Försäljningar	-1	-1	-2	-16
	Utrangeringar	-95	-92	-95	-93
	Överföringar	-4	3	-14	-5
	Utgående anskaffningsvärde	2 882	3 056	6 225	6 847
	– varav pågående investeringar	173	236	590	1 000
	Ingående ack. av- och nedskrivningar	-952	-971	-1 848	-1 929
	Försäljningar	0	0	1	10
	Utrangeringar	67	80	67	81
	Överföringar	2	-1	3	-1
	Årets av- och nedskrivningar	-88	-94	-152	-166
	Utgående ack. av- och nedskrivningar	-971	-986	-1 929	-2 005
	Utgående redovisat värde	1 911	2 070	4 296	4 842
	Därav finansiell leasing	0	0	0	0
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	23 år	22 år	31 år	31 år
Not 13	Maskiner och inventarier	2023	2024	2023	2024
	Ingående anskaffningsvärde	144	122	362	351
	Inköp	40	24	44	36
	Försäljningar	-1	0	-1	-2
	Utrangeringar	-65	-6	-67	-7
	Överföringar	4	1	13	9
	Utgående anskaffningsvärde	122	141	351	387
	– varav pågående investeringar	0	0	0	0
	Ingående ack. av- och nedskrivningar	-100	-53	-222	-187
	Försäljningar	1	0	1	2
	Utrangeringar	64	6	66	7
	Överföringar	-2	-1	-2	-1
	Årets av- och nedskrivningar	-16	-18	-30	-33
	Utgående ack. av- och nedskrivningar	-53	-66	-187	-212
	Utgående redovisat värde	69	75	164	175
	Därav finansiell leasing	0	0	0	0
	Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	5 år	6 år	6 år
Not 14	Finansiella anläggningstillgångar	2023	2024	2023	2024
	Aktier och andelar i kommunkoncernföretag				
	Eslövs Bostads AB	29	29	0	0
	Mellanskånes Renhållnings AB	1	1	0	0
	Sydvatten AB	17	17	17	17
	Kraftringen AB	241	241	241	241
	Kommunassurans Försäkring AB	1	1	1	1
	Kommuninvest ekonomisk förening	27	30	27	30
	Övriga andelar	0	0	0	0
	Summa	316	319	286	289

Not 14 forts.		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
Långfristig utlåning					
Kommunalförbundet VA SYD	706	837	0	0	
– avgår kortfristig del	-28	-32	0	0	
Övriga långfristiga fordringar	0	0	61	71	
Summa långfristig utlåning	678	805	61	71	
Summa finansiella anläggningstillgångar	994	1124	347	360	
Not 15	Bidrag statlig infrastruktur	2023	2024	2023	2024
Bidrag till Trafikverket för pågatågstrafik på Marieholmsbanan					
Totalt bidrag	29	29	29	29	
Ackumulerad upplösning	-9	-10	-9	-10	
varav årets upplösning	-1	-1	-1	-1	
Summa bidrag till infrastruktur	20	19	20	19	
Kommunfullmäktige beslutade i mars 2014 att medfinansiera en järnvägssträckning mellan Eslöv och Helsingborg. Bidraget upplöses på 25 år.					
Not 16	Förråd, lager och exploateringsfastigheter	2023	2024	2023	2024
Tomter till försäljning					
Ingående värde	33	31	33	31	
Årets anskaffningar	2	2	2	2	
Årets försäljningar	-4	-4	-4	-4	
Utgående värde tomter till försäljning	31	29	31	29	
Lager, förrådsvaror	0	0	1	2	
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	31	29	32	31	
Not 17	Fordringar	2023	2024	2023	2024
Kundfordringar	17	19	32	23	
Kortfristig del av långfristig utlåning	28	32	0	0	
Kommunalskattefordringar	77	25	77	25	
Övriga kortfristiga fordringar	43	65	62	89	
Upplupna generella statsbidrag	0	0	0	0	
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	5	14	5	14	
Fordran kommunal fastighetsavgift	64	71	64	71	
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	43	52	72	89	
Summa fordringar	277	278	312	311	
Not 18	Kortfristiga placeringar	2023	2024	2023	2024
Räntor, obligationer					
Anskaffningsvärde	38	39	44	45	
Värdereglering	3	4	3	4	
Verkligt värde	41	43	47	49	
Aktier, aktiefonder					
Anskaffningsvärde	18	19	20	20	
Värdereglering	35	45	35	46	
Verkligt värde	53	64	55	66	
Anskaffningsvärde vid årets slut	56	58	64	65	
Orealiserad värdeförändring vid årets slut	38	49	38	50	
Summa kortfristiga placeringar	94	107	102	115	
Likvida medel, del av koncernkonto	25	25	25	25	
Summa medel för framtida pensionsutbetalningar	119	132	127	140	
Avkastning under året (finansiell intäkt)	1	1	1	1	
Orealiserade värdeförändringar under året	10	11	10	12	
Årets resultateffekt	11	12	11	13	

Not 19	Kassa och bank	Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
		2023	2024	2023	2024
	Eslövs kommuns koncernkonto	133	95	205	169
	– varav avsatta medel för framtida pensionsutbetalningar (kommunen)	25	25	25	25
	Övriga bankkonton	0	0	28	23
	Summa kassa och bank	133	95	233	192

Not 20	Eget kapital	Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
		2023	2024	2023	2024
	Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	1 804	1 836	1 944	1 983
	– varav justering eget kapital	-53	-53	-86	-86
	Årets resultat	32	42	39	35
	Redovisat värde vid årets slut	1 836	1 878	1 983	2 018
	varav resultatutjämningsreserv	220	220	220	220

Justering eget kapital: I samband med övergång till lag om kommunal bokföring och redovisning 2019 justerades bokförda värden för kortfristig placeringar till marknadsvärden, differensen reglerades mot eget kapital (+21 mnkr). I takt med att innehav sålts av har värden realiserats och avförts från justerat eget kapital (-3 mnkr). I samband med bokslut 2023 har rättelse av fel gjorts beträffande tidigare ingångna avtal om medfinansiering av statlig infrastruktur, vilket innebär att -71 mnkr reglerades mot justerat eget kapital. Sammanlagt har eget kapital justerats med -53 mnkr (kommunen). I bokslut konsoliderades Räddningstjänsten Syd i de sammanställda räkerna och ingående eget kapital tillfördes justerat eget kapital (1 mnkr). Eliminering av uppskrivningsfond har justerats mot eget kapital i bokslut 2023 (-34 mnkr). Justerat eget kapital koncernen: -53+1-34= -86 mnkr.

Resultatutjämningsreserv: Kommunfullmäktige har under åren 2013–2022 beslutat att avsätta 220 mnkr av tidigare års resultat till resultatutjämningsreserven. Inga ytterligare avsättningar är möjliga frn och med bokslut 2023. I enlighet med gällande lagstiftning ska återstående medel i resultatutjämningsreserven återföras till övrigt eget kapital senast 2033.

Not 21	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
		2023	2024	2023	2024
	Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	26	28	35	37
	Nyintjänad pension	1	4	0	4
	Årets utbetalningar	-2	-2	-2	-2
	Ränte- och basbeloppsuppräknig	2	2	3	3
	Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
	Övrig post	0	0	0	0
	Förändring löneskatt	1	1	1	1
	Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	28	34	37	43
	Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 25.				

Not 22	Andra avsättningar	Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
		2023	2024	2023	2024
	Avsatt för rivnings- och saneringsutgifter				
	Redovisat värde vid årets början	22	34	22	34
	Nya avsättningar	21	16	21	16
	lanspråktaga avsättningar	-10	-14	-10	-14
	Förändring av nuvärdet	1	1	1	1
	Utgående avsättning	34	37	34	37
	Avsatt för medfinansiering statlig infrastruktur				
	Redovisat värde vid årets början	66	68	66	68
	Nya avsättningar	2	0	2	0
	lanspråktaga avsättningar	-2	-6	-2	-6
	Förändring av nuvärdet	2	2	2	2
	Utgående avsättning	68	64	68	64
	Avsatt för återställande av deponi (MERAB)				
	Redovisat värde vid årets början			15	18
	Nya avsättningar			3	3
	lanspråktaga avsättningar			-2	-1
	Intäkter avseende sluttäckning av deponi Stavröd			2	0
	Utgående avsättning			18	20
	Avsatt för Örnen 4 mfl (EBO)				
	Redovisat värde vid årets början			130	144
	Nya avsättningar			14	43
	lanspråktaga avsättningar			0	-14
	Förändring av nuvärdet			0	0
	Utgående avsättning			144	173
	Övriga avsättningar (uppskjuten skatt)			18	23
	Summa andra avsättningar	102	101	282	317

		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
Not 23	Långfristiga skulder	2023	2024	2023	2024
	Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	1 070	1 216	2 378	2 723
	Långfristig leasingskuld	0	0	0	0
	Övrig långfristig skuld	0	0	0	0
	Förutbetalda intäkter investeringsbidrag	14	22	16	25
	Förutbetalda intäkter va-anläggningar	0	0	97	115
	Summa långfristiga skulder	1 084	1 238	2 491	2 863
	Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	22 år	22 år	22 år	22 år
	Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
	Total låneskuld	1 098	1 250	2 407	2 758
	Genomsnittlig ränta, procent	2,3 %	2,9 %	1,8 %	2,3 %
	Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,64	1,73	1,94	1,83
	Kapitalförfall andel av lån				
	0–1 år	40 %	52 %	31 %	43 %
	1–3 år	35 %	22 %	41 %	36 %
	3–5 år	25 %	26 %	28 %	19 %
	5–10 år	0 %	0 %	0 %	2 %
	Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,58	1,73	2,74	2,21
	Beviljad checkräkningskredit	150,0	150,0	154,0	154
	Utnyttjad checkräkningskredit	0	0	0	0
Not 24	Kortfristiga skulder	2023	2024	2023	2024
	Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	28	34	29	35
	Leverantörsskulder	134	170	187	243
	Moms och punktskatter	1	2	1	2
	Personalens skatter, avgifter och avdrag	54	59	55	60
	Upplupna personalkostnader (exkl pensioner)	108	110	113	116
	Upplupna pensionskostnader	55	58	73	59
	Kommunalskatteskulder	0	0	0	0
	Övriga kortfristiga skulder	22	40	6	44
	Förutbetalda generella statsbidrag	13	2	13	2
	Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	23	23	17	23
	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	42	49	220	221
	Summa kortfristiga skulder	480	547	714	805
Not 25	Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	2023	2024	2023	2024
	Pensionsförpliktelser exkl löneskatt	445	457	445	457
	Beräknad löneskatt	108	111	108	111
	Summa	553	568	553	568
	Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt				
	Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	544	553	544	553
	Ränte- och basbeloppsuppräknig	36	35	36	35
	Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
	Årets utbetalningar	-29	-33	-29	-33
	Övrig post	0	8	0	8
	Förändring av löneskatt	2	3	2	3
	Utgående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	553	566	553	566
	Övriga pensionsförpliktelser				
	Visstidspension eller liknande	0	2	0	2
	Omställningsstöd för förtroendevalda	0	0	0	0
	Övriga pensionsförpliktelser	0	0	0	0
	Summa pensionsförpliktelser	0	2	0	2
	Summa utgående ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelser,	553	568	553	568

Not 25 forts.		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
Övriga upplysningar avseende pensioner					
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	3	3	3	3	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	65	69	65	69	69
Antal anställda med rätt till visstidspension	102	96	102	96	96
Överskottsmedel i pensionsförsäkring (mnkr)	0	2	0	2	2

Not 26	Övriga ansvarsförbindelser	2023	2024	2023	2024
	Eslövs Bostads AB	1 305	1 505	0	0
	Mellanskånes Renhållnings AB	6	6	0	0
	Sydvatten AB	106	117	106	117
	Borgensåtagande kommunala bolag	1 417	1 628	106	117
	Kommunalt förlustansvar egna hem	0	0	0	0
	Hästhagens Ryttarförening	1	1	1	1
	Eslövs Ridklubb	4	4	4	4
	Övriga borgensförbindelser	5	5	5	5
	Eventualförpliktelser	0	0	1	1
	Övriga förpliktelser	0	0	1	1
	Summa övriga ansvarsförbindelser	1 422	1 633	112	123

Not 27 Upplysning om solidarisk borgen för Kommuninvest

Eslövs kommun har en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförpliktelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförpliktelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Eslövs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförpliktelse kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 miljarder kronor och totala tillgångar till 604 miljarder kronor. Kommunens del i borgensansvaret är 0,49 procent vilket motsvarar 2 948 miljoner kronor.

Not 28 Koncerninterna transaktioner

	Ägarandel	Ägartillskott		Utdelning		Lån	
		Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Eslövs kommun						-837	
Eslövs Bostads AB	100,0 %						
Mellanskånes Renhållnings AB	52,5 %						
VA SYD *	7,6 %						837
Räddningstjänsten Syd	6,1 %						
Summa		0	0	0	0	-837	837

	Ägarandel	Försäljning		Räntor, borgensavg		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Eslövs kommun		-4	72	-17		-1 511	
Eslövs Bostads AB	100,0 %	-56	18		4		1 505
Mellanskånes Renhållnings AB	52,5 %	-11	1				6
VA SYD *	7,6 %	-19	1		13		
Räddningstjänsten Syd	6,1 %	-2	0				
Summa		-92	92	-17	17	-1 511	1 511

* VA SYD konsolideras med 100 % mot Eslövs VA-kollektivs intäkter, kostnader, fordringar och skulder samt 7,6 % av VA SYDs gemensamma tillgångar och skulder.

		Kommunen (mnkr)		Koncernen (mnkr)	
Not 29	Leasingåtagande	2023	2024	2023	2024
	Finansiell/Operationell leasing avseende lös egendom				
	Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	10	15	12	17
	Senare än 1 år men inom 5 år	5	13	7	17
	Senare än 5 år	0	0	0	0
		15	28	19	34
	Operationell leasing avseende lokaler				
	Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	92	41	40	27
	Senare än 1 år men inom 5 år	128	118	81	75
	Senare än 5 år	75	46	54	35
		295	205	175	137
	Summa leasingåtagande	310	233	194	171
Not 30	Justering för ej likviditetspåverkande poster	2023	2024	2023	2024
	Av- och nedskrivningar	105	113	184	200
	Utrangeringar	29	12	29	12
	Gjorda och återförda avsättningar	30	27	48	51
	Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
	Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	1	1	1	1
	Upplösning av förutbetalda intäkter	-1	-1	-4	-4
	Orealiserade värdeförändringar värdepapper	-10	-11	-10	-12
	Övriga ej likvidpåverkande poster	0	0	6	9
	Summa	154	141	254	257
Not 31	Övriga likviditetspåverkande poster	2023	2024	2023	2024
	Utbetalning av avsättning för pensioner	-2	-2	-2	-2
	Utbetalning av avsättning för rivning och sanering	-9	-16	-9	-16
	Utbetalning av återställande deponier	0	0	-2	-1
	Utbetalning av övriga avsättningar	0	0	0	-3
	Summa	-12	-18	-14	-19
Not 32	Poster som redovisas i annan sektion	2023	2024	2023	2024
	Realisationsvinster	-6	-20	-6	-26
	Realisationsförluster	0	0	0	0
	Summa	-6	-20	-6	-26

Drift- och investeringsredovisning

DRIFTREDOVISNING

Kommunerna ska bedriva sin verksamhet inom tilldelad budget och budgeten ska följas upp löpande under året. Verksamheten ska bedrivas effektivt och den ska samtidigt tillgodose medborgarnas olika behov och förväntningar inom givna budgetramar.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 3,6 procent jämfört med 2023, inklusive finansförvaltningen. Verksamhetens kostnader har ökat med 4,3 procent. Kostnaderna har drivits upp av den höga inflationen, framför allt har inflationen påverkat pensionskostnaderna. När pensionskostnaderna exkluderas uppgår kostnadsökningen till 3 procent. Kommunens största kostnad är lön till personalen. Lönekostnaderna har ökat 2,7 procent vilket motsvarar kostnadsökningen enligt årets lönerevision.

Verksamhetens intäkter har ökat med 8 procent jämfört med 2023. Två större fastighetsförsäljningar står för hälften av den procentuella ökningen.

Tre av de sju nämnderna redovisar överskott mot budget och nämnderna sammantaget redovisar ett överskott mot budget på 7 mnkr. I delårsrapporten prognostiserade nämnderna ett samlat underskott på 24 mnkr. Resultatförbättringen kan till stor del förklaras med att prognosen lades med ett stort mått av försiktighet utifrån osäkerheten kring anpassningar till rådande volymer. En del av resultatförbättringen är också kopplat till statsbidrag av engångskaraktär.

Kommunstyrelsen/Kommunledningskontoret redovisar ett utfall på plus 3 mnkr. Överskottet kan främst härledas till lägre personalkostnader till följd av vakanser och att vissa tilldelade medel inte kunnat användas fullt. Det gäller exempelvis inom beredskap där en upphandling dragit ut på tiden och inköp av utrustning inte kunde genomföras under året.

Barn- och familjenämnden är en av de nämnder som redovisar ett underskott i bokslutet. Sammantaget uppgår underskottet till 0,9 mnkr och beror främst på att kostnaderna inom barn- och ungdomsvården inte hållits inom beslutade budgetramar. Här är det till största del kostnaden för placerade barn som avviker. Barn- och familjenämnden har i den årliga volymavstämningen återlämnat budgetmedel på sammanlagt nästan 18 mnkr. Detta beror på att det varit färre barn i verksamheten än vad som prognostiserats enligt befolkningsprognoserna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar i bokslutet ett överskott mot budget på 2 mnkr. Överskottet beror till stor del på de så kallade interkommunala ersättningarna där fler elever än beräknat valt ett högskoleförberedande program hos annan utförare. Dessa program är ofta billigare än vad de är i kommunens egen gymnasieskola. Verksamheten vid Carl Engströmgymnasiet avviker negativt mot budget vilket beror på att bemanningen varit för hög i förhållande till antalet elever. Inför höstterminen 2024 så var det färre sökande till en del av programmen. Nämnden har analyserat detta och kommer att vidta åtgärder i syfte att öka antalet sökande till kommande läsår.

Inom kultur- och fritidsnämndens verksamhet har hela året präglats av kostnadsmedvetenhet för att kunna hålla den tilldelade budgeten. Utöver driftstopp på Karlsbadet i början av året, med efterföljande intäktsstapp, så har verksamheten även sett stora kostnadsökningar. För att kompensera för detta har nämnden valt att hålla tjänster vakanta. Vid årets slut redovisar nämnden ett mindre överskott mot budget på 0,3 mnkr.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redovisar i bokslutet ett underskott mot budget på 0,5 mnkr. Ett större underskott redovisas inom bygglovsverksamheten där intäkterna varit

Driftredovisning netto (mnkr)							
	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad	Budget	Budgetavvikelse
	Innev. år	Fg år	Innev. år	Fg år	Innev. år	Innev. år	Innev. år
Kommunstyrelsen	43,3	54,0	-173,5	-172,3	-130,2	-133,2	3,0
Barn- och familjenämnden	887,8	843,5	-1 837,1	-1 762,8	-949,3	-948,5	-0,8
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	170,9	146,4	-443,8	-408,2	-272,9	-274,8	1,9
Kultur- och fritidsnämnden	15,7	11,9	-125,1	-115,9	-109,4	-109,7	0,3
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	18,7	17,9	-120,8	-104,9	-102,1	-101,5	-0,5
Revisionen	0,0	0,0	-1,1	-1,6	-1,1	-1,5	0,4
Servicenämnden	488,4	445,0	-491,1	-452,9	-2,7	0,0	-2,7
Vård- och omsorgsnämnden	185,9	159,5	-933,8	-884,0	-747,9	-753,3	5,4
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämndernas driftredovisning	1 810,7	1 678,2	-4 126,1	-3 902,6	-2 315,5	-2 322,5	7,0
Finansförvaltningen	41,0	16,2	-263,8	-218,4	-222,8	-209,6	-13,2
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens nettokostnader	-1 369,5	-1 248,0	1 416,7	1 270,5	47,3	46,1	1,2
Verksamhetens nettokostnader	482,2	446,4	-2 973,2	-2 850,5	-2 491,0	-2 486,0	-5,0

mycket lägre än på många år. Lågkonjunkturen bedöms ha påverkat både ny- och ombyggnationer när företag, och privatpersoner, tvekar kring om de vågar satsa. För att kompensera befarat underskott har nämnden hållit tjänster vakanta. Det är sådana tjänster som ansetts möjliga att klara sig utan under en kortare period.

Servicenämnden redovisar bokslutet ett underskott på 2,7 mnkr. Det är främst inom fastighetsförvaltningen som det är underskott mot budget. Det är dels kostnader för skötsel och underhåll som avviker negativt, dels har det varit stora kostnadsökningar för va-avgifter då taxan höjts cirka 25 procent inför 2024. Nämnden arbetar fortfarande med en ekonomisk åtgärdsplan som ska bidra till att minska kostnaderna. Det handlar bland annat om effektiviseringar i drift genom energieffektiviseringsåtgärder och driftoptimering. Full effekt bedöms uppnås under 2025.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott mot budget på drygt 5 mnkr. Överskottet kan i sin helhet hänföras till flera statsbidrag inom äldreomsorgen som erhållits under året. Många av dessa statsbidrag är av engångskaraktär och kan inte föras över till kommande år. Det har inte varit möjligt att fullt ut använda bidragen till satsningar under 2024. För att inte vara kostnadsdrivande måste satsningarna vara av en tillfällig karaktär. Av den övriga verksamheten så har både antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ökat liksom den faktiska kostnaden. Ökningen beror till stor del på att riksnormen höjts som en följd av den höga inflationen.

Revisionen redovisar ett överskott på 0,4 mnkr mot budget. Under året har färre granskningar beställts från de sakkunniga biträdena. I stället har revisorerna haft fler träffar med tjänstepersoner på förvaltningarna och diskuterat hur arbetet bedrivs inom olika verksamheter.

Finansförvaltningen

För finansförvaltningen uppgår budgetavvikelsen till cirka 34 mnkr för 2024. Överskottet kan till stor del härledas till reavinster och räntenettot. Skatteavräkningen är för första gången sedan 2020 negativ vilket beror på en svag ökning av de beskattningsbara inkomsterna under lågkonjunkturen. I samband med delårsbokslutet prognostiserades ett överskott mot budget på 6 mnkr. Det som framför allt förbättrat utfallet under hösten är att det gjordes en volymjustering på nästan 24 mnkr avseende barn och elever i för-, grund- och gymnasieskola. Nämnderna får i budget en kompensation för ökat antal barn och elever. Det görs sedan en avstämning under året mot det verkliga utfallet och det kan resultera i ökad eller minskad budget. Utöver det så har även reavinst vid försäljning av mark förbättrat utfallet under hösten.

Finansförvaltningens poster består av många olika delposter. Se tabell nedan som förklarar avvikelsen mot budget.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har gett ett överskott med 22 mnkr mot budget. Skatteintäkterna är drygt 2 mnkr sämre än budget och de generella statsbidragen cirka 24 mnkr högre än budgeterat. I enlighet med anvisningar från Rådet för kommunal redovisning, RKR, har statsbidrag avseende ökad bemanning i äldreomsorgen redovisats som generella statsbidrag under finansförvaltningen. Dessa bidrag uppgår sammanlagt till cirka 15 mnkr och har tillförts vård- och omsorgsnämnden som en intern intäkt i redovisningen.

Finansnettot, det vill säga skillnaden mellan räntekostnader och ränteintäkter, uppgår till 15 mnkr vilket är 25 mnkr bättre än budget. Detta beror mycket på lägre räntekostnader till följd av att kommunen inte behövt ta upp nya lån vilket fanns med i planeringen för 2024. Samtidigt har också räntorna stabiliserats. Det är investeringsbudgeten som gör att kommunen kommer att behöva ta upp nya lån. Förseningar i många större projekt gör att lånebehovet under 2024 varit lågt. Jämfört med 2023 har räntekostnaden på kommunens lån ökat med cirka 7 mnkr. Den genomsnittliga räntesatsen har ökat från 2,3 procent till 2,9 procent.

Kapitalplaceringar avseende pensioner har haft en positiv utveckling under året. Enligt gällande redovisningsregler ska innehavet värderas till verkligt värde på bokslutsdagen. Avvikelsen mot budget uppgår till 12 mnkr. Aktieutdelning från delägda bolag har blivit något sämre än budgeterat. Utdelningen från Kraftringen var drygt 5 mnkr högre jämfört med 2023.

Finansförvaltningen/kommunstyrelsen	
Avvikelse budget, bokslut 2024	
Personalrelaterade kostnader/pensioner/inklusive semesterlöneskuld	-4,6
Ks disponibla medel lokaler	9,9
Avsatta medel energikostnader	9,0
Effektiviseringar/RUR	-27,2
Sanering/utrangeringar	-33,1
Avstämning volymer	23,5
Reavinster	19,3
Statsbidrag, intern ersättning	-14,5
Övrigt	4,3
Skatteintäkter	-2,4
Generella statsbidrag	24,4
Finansnetto externt	24,6
Internränta	1,3
Summa:	34,5

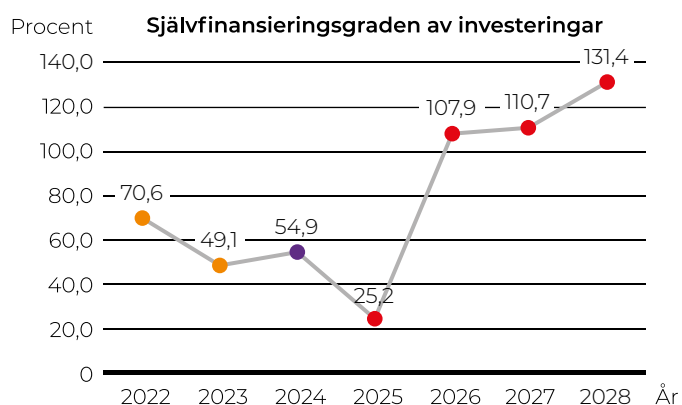
INVESTERINGSREDOVISNING

Årets investeringsbudget har uppgått till totalt 537,5 mnkr (inklusive överföringar på 298 mnkr från 2023). Utfallet av årets investeringar uppgår till 282 mnkr vilket ger en genomförandegrad på 52 procent. Föregående år var genomförandegraden 48 procent. Det är miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och servicenämnden som står för den absolut största delen av kommunens investeringsbudget. Det enskilt största projektet är den pågående byggnationen av den nya Sallerupskolan där budgeten uppgår till totalt 210 mnkr varav 111 mnkr betalats per 2024-12-31. Bland övriga, större, nybyggnationer kan nämnas tillbyggnaden av lilla teatern som påbörjades under sensommaren och ett stort renoveringsarbete vid Karlsrobadet. Ett annat stort pågående projekt är Kanalgatan där ledningar för vatten- och avlopp och fjärrvärme byts ut i samarbete med VA SYD och Krafringen. Projektet omfattar drygt 30 mnkr och slutförs under vintern.

Investeringsredovisning, netto (mnkr)				
Nämnd/styrelse	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Överföring 2024
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-40,9	-12,2	28,7	-4,6
Barn- och familjenämnden	-10,1	-7,1	3,0	-0,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-3,0	-2,6	0,4	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-0,7	-0,4	0,3	-0,2
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-108,6	-67,4	41,2	-34,0
Servicenämnden	-372,2	-192,3	179,9	-173,7
Vård- och omsorgsnämnden	-2,0	0,0	2,0	0,0
Summa nämnder/styrelse	-537,5	-282,0	255,5	-213,0

Kommunen är inne i en expansiv period med stora investeringsprojekt. Under åren 2021–2024 uppgår investeringarna till 1 180 mnkr och för kommande två år, 2025–2026, planeras investeringar för cirka 718 mnkr. Trots den höga investeringstakten kommer självfinansieringsgraden, enligt planerad budget, inte understiga 40 procent i genomsnitt för perioden 2024–2027. För att inte behöva ta upp nya lån för att finansiera investeringarna måste självfinansieringsgraden ligga på 100 procent.

Självfinansieringsgraden utgörs av årets resultat plus avskrivningar dividerat med investeringar i materiella anläggningstillgångar.

● Bokslut 2022 och 2023

● Bokslut 2024

● Budget 2025 samt flerårsplan 2026–2028

Kommunstyrelsen har en investeringsbudget på 40,9 mnkr och har investerat för 12,2 mnkr. Avvikelsen kan till övervägande del hänföras till IT-investeringar som inte genomförts. Inköp av datorer bedömdes dels bli ett större antal som behövde köpas, dels bedömdes kostnaden per dator bli högre. En ny upphandling gjordes under året som innebar ett lägre pris än det tidigare avtalet. Inom årsanslaget har omprioritering gjorts under året där planerade investeringar skjuts framåt i tiden. Utredningsmedel kopplade till lokalförsörjningsplanen har kostnadsförts löpande då de inte alltid matchar kriterierna för att kunna hanteras som en investering.

Barn- och familjenämnden har en budget på 10,1 mnkr och av dessa har 7,1 mnkr använts. Budgeten består endast av inventarier. Det är främst medel till utemiljö som inte använts fullt ut under året.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har en budget på 3 mnkr och ett utfall på 2,6 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnden har en total investeringsbudget på 0,7 mnkr. Nämnden har använt 0,4 mnkr. Projektet Mer öppet i biblioteket i Stehag påbörjades först i slutet av året och kommer att betalas under 2025. Nämnden begär därför ombudgetering av dessa medel till 2025.

Vård- och omsorgsnämnden har en budget på 2 mnkr och utfall +/- 0 tkr. Nämnden har under flera år inte använt sina investeringsmedel för att de bedömt att det skulle vara svårt att bära framtida kapitalkostnader.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en investeringsbudget på 108,6 mnkr och ett utfall på 67,4 mnkr. Nämnden begär en överföring av investeringsmedel för påbörjade projekt med 33,5 mnkr. Nämnden gör inte slutredovisning för något projekt utöver årsanslagen.

Stora torg är ännu inte slutredovisat trots att garantitiden nu löpt ut. Det uppkommer löpande nya problem som behöver lösas. Trafikverket har betalat ut bidrag i projektet Kvarngatan som i princip färdigställdes under 2024. Det återstår dock mindre åtgärder innan det kan slutredovisas. Projektet Föreningstorget, Torpstigen och Västerlånggatan har försenats på grund av att VA SYD har gjort en ny projektering av sin del i projektet. Etapp 1 av ombyggnationen av Kanalgatan har blivit något försenat och kommer att färdigställas under 2025. Detsamma gäller projektet gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan. Projektet Ölycke lekplats har försenats på

grund av miljöundersökning som måste göras. Nämndens årsanslag uppgår till 22 mnkr och av dessa har 21,7 mnkr använts.

Av servicenämndens totala budget på 372,2 mnkr har 192,3 mnkr använts. Tre större investeringsprojekt har slutredovisats under året och nämnden begär överföring av investeringsmedel på 173,7 mnkr avseende påbörjade projekt. Nämndens årsanslag uppgår till 16,4 mnkr men investeringarna inom anslaget uppgår till 12,7 mnkr. Servicenämnden har flera större nybyggnads- ombyggnads- och underhållsprojekt som pågår. Bland annat byggnation av den nya Sallerupskolan, tillbyggnaden av Lilla teatern för kulturskolans verksamheter och underhållsarbeten vid Karlsrobadet. De senaste åren har många projekt blivit försenade. Ofta handlar det om att upphandlingar blir överklagade. Det har även berott på att anbud som kommit in ansetts vara för höga och då har upphandlingen avbrutits för att göras om. Förseningar riskerar att få en negativ påverkan på verksamheterna. Det gör också att många, och stora, projekt ska drivas samtidigt av servicenämnden som kan påverka genomförandet negativt ur kommunens synvinkel. Det riskerar att leda till ökade kostnader och att personalens arbetsmiljö påverkas negativt.

Kommunstyrelsen begär att få ombudgetering med 0,4 mnkr avseende installation av ny informationstavla vid E22. Projektet har dragit ut på tiden då tillståndprocessen visat sig mer omfattande än vad som först antogs.

Barn- och familjenämnden begär att få en ombudgetering med 0,3 mnkr avseende inköp av inventarier till Stehagskolan. Ombyggnadsprojektet är försenat och inköp av inventarier kan inte göras förrän projektet närmar sig färdigställande under 2025.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden begär att få en ombudgetering med 0,5 mnkr avseende projektering av etapp 3 av ombyggnationen av Kanalgatan. Projektet har försenats och projektering kommer att påbörjas under 2025.

Nämndernas begäran föreslås beviljas.

I enlighet med de ekonomiska styrprinciperna kommer sammanlagt 211,8 mnkr i investeringsmedel föras över till 2025 års investeringsbudget. Det avser medel i projekt som är påbörjade men inte kunnat avslutas under 2024.

Investeringsredovisning per verksamhet med större projekt särredovisade (mnkr)							
	Utgifter sedan projektets start			Varav årets investeringar			
	Beslutad totalutgift, kf-ram	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	
FÄRDIGSTÄLLDA PROJEKT							
Kommunstyrelsen							
Diverse projekt				-10,0	0,0	10,0	
Årsanslag IT-infrastruktur				-9,0	-2,1	6,9	
Årsanslag inköp datorer				-14,0	-6,8	7,2	
Inköp av skrivare				-1,0	-1,0	0,0	
Summa	0,0	0,0	0,0	-34,0	-9,9	24,1	
Barn- och familjenämnden							
Anpassningar BoU				-1,0	-0,6	0,4	
Inventarier förskola/skola				-2,9	-2,8	0,1	
IT-struktur				-1,2	-1,1	0,1	
Utemiljö förskolor				-1,0	-0,2	0,8	
Utemiljö lekplatser				-1,7	-0,6	1,1	
Summa	0,0	0,0	0,0	-7,8	-5,3	2,5	
Gymnasie och vuxenutbildningsnämnden							
Inventarier gymnasiet				-3,0	-2,6	0,4	
Summa	0,0	0,0	0,0	-3,0	-2,6	0,4	
Kultur- och fritidsnämnden							
Offentlig konst				-0,1	0,0	0,1	
Teknikuppdatering Medborgarhuset				-0,4	-0,4	0,0	
Summa	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,4	0,1	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden							
Årsanslag				-22,0	-21,7	0,3	
Summa	0,0	0,0	0,0	-22,0	-21,7	0,3	
Servicenämnden							
Förskola							
Violens förskola	-43,8	-44,4	-0,6	-2,7	-3,3	-0,6	
Fridebo förskola				-0,2	-0,1	0,1	

Investeringsredovisning per verksamhet med större projekt särredovisade (mnkr) <i>forts.</i>							
FÄRDIGSTÄLLDA PROJEKT	Utgifter sedan projektets start			Varav årets investeringar			
	Beslutad totalutgift, kf-ram	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	
Grundskola							
Marieskolan				0,0	-0,2	-0,2	
Norrevångsskolan				0,0	-0,1	-0,1	
Vasavångsskolan, etapp 2				0,0	-0,4	-0,4	
Fridasroskolan				-0,3	0,0	0,3	
Västra skolan	-1,0	-0,2	0,8	-0,8	0,0	0,8	
Gymnasieskola							
Gamla Östra skolan	-23,8	-25,4	-1,6	0,0	-0,3	-0,3	
Carl Engström-skolan (gamla Östra skolan)	-10,7	-14,2	-3,5	0,0	-3,7	-3,7	
Kultur- och fritidsverksamhet							
Konstgräsplan	-12,0	-11,4	0,6	-1,1	-0,6	0,5	
Reinvesteringar				-10,0	-8,2	1,8	
Årsanslag				-6,4	-4,5	1,9	
Summa	-91,3	-95,6	-4,3	-21,5	-21,4	0,1	
Vård- och omsorgsnämnden							
Inventarier boendeenheter				-1,0	0,0	1,0	
Ny teknik				-1,0	0,0	1,0	
Summa	0,0	0,0	0,0	-2,0	0,0	2,0	
SUMMA	-91,3	-95,6	-4,3	-90,8	-61,3	29,5	

Investeringsredovisning per verksamhet med större projekt särredovisade (mnkr)							
PÅGÅENDE PROJEKT	Utgifter sedan projektets start			Varav årets investeringar			
	Beslutad totalutgift, kf-ram	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	
Kommunstyrelsen							
Landsbygdsutveckling	-15,0	-4,2	10,8	-2,0	-1,7	0,3	
Beredskap/reservkraft	-10,0	0,0	10,0	-2,5	0,0	2,5	
Pendlarparkering Örtofta	-2,0	-0,6	1,4	-2,0	-0,6	1,4	
Informationstavlor				-0,4	0,0	0,4	
Summa	-27,0	-4,8	22,2	-6,9	-2,3	4,6	
Barn- och familjenämnden							
Inventarier Vitsippans förskola				-2,0	-1,8	0,2	
Inventarier Stehag				-0,3	0,0	0,3	
Summa	0,0	0,0	0,0	-2,3	-1,8	0,5	
Kultur- och fritidsnämnden							
Meröppet bibliotek i Stehag				-0,2	0,0	0,2	
				-0,2	0,0	0,2	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden							
Infrastruktur							
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstadsg)	-17,0	-1,2	15,8	-1,8	-1,0	0,8	
Kvarngatan etapp 2	-16,0	-8,1	7,9	-3,1	4,8	7,9	
Föreningstorget	-31,5	-2,7	28,8	-15,0	-1,1	13,9	
Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsjö)	-33,0	-27,1	5,9	-28,6	-22,7	5,9	
Kanalgatan etapp 2	-36,5	-1,3	35,2	-0,4	-0,2	0,2	
Kanalgatan etapp 3	-31,0	0,0	31,0	-0,5	0,0	0,5	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan	-12,0	-7,7	4,3	-11,0	-6,4	4,6	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2	-15,0	-0,6	14,4	0,0	-0,6	-0,6	
Stora torg inkl anslutande gator	-60,0	-57,6	2,4	-0,7	-0,5	0,2	
Stinstorget	-13,0	-1,3	11,7	-1,0	-1,3	-0,3	

Investeringsredovisning per verksamhet med större projekt särredovisade (mnkr) <i>forts.</i>							
PÅGÅENDE PROJEKT	Utgifter sedan projektets start			Varav årets investeringar			
	Beslutad totalutgift, kf-ram	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	
Projekt med Trafikverket							
GC-väg Vetegatan-Ö Asmundtorp	-5,5	-0,6	4,9	-1,3	-0,4	0,9	
Belysning							
Belysning på landsbygden, etapp 2	-34,4	-6,9	27,5	-5,9	-5,8	0,1	
LED-armaturer 2023-2025	-20,7	-10,8	9,9	-5,6	-5,6	0,0	
Grönområden							
Stadsparken	-31,0	-27,6	3,4	-6,7	-3,4	3,3	
Park Gröna torg	-16,0	-1,7	14,3	0,0	-0,3	-0,3	
Ölycke områdeslekplats	-5,0	-1,2	3,8	-5,0	-1,2	3,8	
Summa	-377,6	-156,4	221,2	-86,6	-45,7	40,9	
Servicenämnden							
Energieffektivisering				-4,0	-3,7	0,3	
Byte passersystem				-5,0	-1,9	3,1	
Utbyte fjärrvärmecentraler	-4,0	-1,7	2,3	-2,3	0,0	2,3	
Tak tennishallen	-6,0	-0,1	5,9	-5,9	0,0	5,9	
Tak fotbollshallen	-8,1	-2,6	5,5	-8,0	-2,5	5,5	
Ölyckeskolans idrottshall	-11,7	-1,2	10,5	-11,5	-1,0	10,5	
Förskola							
Vitsippans förskola	-67,0	-54,0	13,0	-36,9	-23,9	13,0	
Grundskola							
Nya Sallerupskolan	-210,3	-111,3	99,0	-128,6	-75,1	53,5	
Stehagskolan omb.inkl. kök	-34,0	-3,9	30,1	-17,3	-1,4	15,9	
Vasavångsskolan, kök	-26,0	-1,5	24,5	-19,3	-1,3	18,0	
Kultur- och fritidsverksamhet							
Kulturskolan	-58,0	-14,5	43,5	-34,8	-9,9	24,9	
Karlsrobadet	-35,0	-24,5	10,5	-38,3	-21,7	16,6	
Idrottsparken	-2,9	-1,8	1,1	-1,4	-0,3	1,1	
Föreningslokal Husarängen	-24,0	-19,3	4,7	-23,1	-18,4	4,7	
Husarängen etapp 1	-13,5	-9,4	4,1	-13,3	-9,2	4,1	
Husarängen etapp 2	-1,0	-0,6	0,4	-1,0	-0,6	0,4	
Summa	-501,5	-246,4	255,1	-350,7	-170,9	179,8	
SUMMA	-906,1	-407,6	498,5	-446,7	-220,7	226,0	
SUMMA TOTALA INVESTERINGAR	-997,4	-503,2	494,2	-537,5	-282,0	255,5	

EXPLOATERINGSREDOVISNING

I kommunen bedrivs cirka 35 exploateringsprojekt. Kommunen arbetar både med att möjliggöra privata exploateringsprojekt och med att driva egna kommunala projekt.

Under 2024 påbörjade kommunen en markanvisningstävling för Berga Trädgårdsstad. Kommunen utsåg tre ankarbygggherrar som ska vara med under detaljplaneprocessen och senare erbjudas en byggrätt inom området.

Samtidigt har Eslövs kommun valts ut som en av tre representerade städer från Sverige att delta i *European* – Europas största arkitektävling inom stadsutveckling för arkitekter. Temat är *Re-sourcing* och det område som kommunen har valt att delta med är Bruksstaden i östra Eslöv. Det inledande arbetet har pågått under 2024 och tävlingen startar under 2025.

Försäljningen av villatomter på Långåkra fortsätter. Under 2024 tog kommunstyrelsens arbetsutskott beslut om att gå ut med en markanvisningstävling för bostäder på Långåkra. Tävligen påbörjas under januari 2025.

Kommunen har flera pågående projekt ute i byarna, både privata exploateringsprojekt och egna kommunala projekt. I Marieholm har arbetet med detaljplanen för Tegelbruksområdet fortsatt men markanvisningen av Sibbarp 2:39 har avbrutits. Kommunen har sålt mark i centrala Löberöd till Eslövs Bostads AB som håller på att färdigställa lägenheter. I Löberöd planerar kommunen även att påbörja utbyggnaden av Ölyckegården under 2025.

Enligt gällande redovisningsregler ska årets försäljningar intäktsföras. I samband med bokslutet har därmed cirka 4,5 mnkr bokförts som en intäkt i driftbudgeten. Samtidigt har utgifter för 4,5 mnkr kostnadsförts för att matcha intäkten. Detta görs för att hålla nere resultatet av exploateringsverksamheten men även för att inte skjuta kostnader på framtiden.

Exploateringsprojekt								
Kommunal mark – pågående projekt (mnkr)	Budget inkomster	Budget utgifter	Kommun- bidrag	IB 2024	Budget 2024	Årets inkomster	Årets utgifter	UB 2024
Kommunal mark – pågående projekt, mnkr								
Industriemark Eslöv				0,0				0,0
Industriemark Flyinge		-0,5	-0,5	0,0				0,0
Industriemark Löberöd	1,2	-1,5	-0,3	0,0				0,0
Exploateringsområde Gustavslund	25,0	-14,5	10,5	-6,4	0,4			-6,4
Exploateringsområde Flygstaden	16,3	-16,4	-0,1	0,0				0,0
Exploateringsområde Kv Gåsen 17 m. fl	13,2	-12,8	0,4	-3,1	-0,1			-3,1
Löberöd, Hörbyv 1	0,9	0,0	0,9	0,0	0,0			0,0
Föreningstorget	23,2	-12	11,2	-1,0	-1		-0,4	-1,4
Långåkra, bostäder	26,4	-23,4	3,0	-13,3	4,4		1,9	-11,4
Sibbarp 2:39	2,0	0,0	2,0	-0,1	0			-0,1
Gäddan 41		-54,9	-54,9	-4,0	-0,6			-4,0
Solvägen/Bygelvägen/ Allmogevägen	3,3	-1,2	2,1	-0,5	-0,7			-0,5
Ölyckegården, etapp 3	15,4	-17,9	-2,5	-2,1	-10			-2,1
Hurva 15:56				-0,1				-0,1
Rådjuret/Kidet	4,7	-0,5	4,2	0,0	-0,1			0,0
Billinge, tomter	0,4	-0,1	0,3	0,0				0,0
	132,0	-155,7	-23,7	-30,6	-7,7	0,0	1,5	-29,1
Kommunal mark – planerade/förberedande projekt (mnkr)								
Verksamhetsmark flygplatsen		-2,0	-2,0	0,0	-0,6			0,0
Berga trädgårdsstad, etapp1		0,0	0,0	0,0	-1,6			0,0
Kastanjen		-0,6	-0,6	0,0	0,0			0,0
Tegelbruksområdet		-5,4	-5,4	0,0	-0,6			0,0
Långåkra, etapp 2		-2,4	-2,4	0,0	-0,4			0,0
Långåkra, etapp 3		22,5	22,5	0,0	0,0			0,0
	0,0	12,1	12,1	0,0	-3,2	0,0	0,0	0,0
Kommunal och privat mark – planerade projekt, mnkr								
Badhusparken		-2,5	-2,5	0,0				0,0
Åspingen 1 och 2	2,4		2,4	0,0				0,0
Drottningen S:1 Sallerup	1,2		1,2	0,0				0,0
Övriga exploateringsprojekt		-2,5	-2,5	0,0				0,0
	3,6	-5	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Exploateringsprojekt <i>forts.</i>								
Kommunal mark – pågående projekt (mnkr)	Budget inkomster	Budget utgifter	Kommun- bidrag	IB 2024	Budget 2024	Årets inkomster	Årets utgifter	UB 2024
Privat mark – pågående projekt (mnkr)								
Stehag 5:21		-0,4	-0,4	-0,1				-0,1
Övriga exploateringsprojekt		-0,7	-0,7	0,0				0,0
	0,0	-1,1	-1,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Äldre projekt med kvarvarande brister (mnkr)								
Harlösa Karl Axels väg, översvämning		-6,7	-6,7	-0,1				-0,1
Stehag Hålebäcksområdet, översvämning		0,0	0,0	0,0				0,0
	0,0	-6,7	-6,7	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Summa exploateringsprojekt	135,6	-156,4	-20,8	-30,8	-10,9	0,0	1,5	-29,3

REDOVISNING AV STATSBI DRAG

Nämnderna söker en rad bidrag, så kallade riktade statsbi-
drag, som också används för att finansiera den service och de
tjänster som kommunen producerar till invånarna. Externt
sökta bidrag är redovisade med cirka 124 mnkr 2024 exklusive

momsersättning, återbetalda bidrag, sjuklön och ersättning
för personlig assistans. Motsvarande belopp för 2023 var 152
mnkr. Nedan följer en sammanställning av de riktade statsbi-
drag som nämnderna ansökt om och fått beviljade för 2024.

Riktade statsbidrag årsredovisning 2024 – Barn- och familjenämnden					
Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag		Beviljat statsbidrag		Återbetalning
	Belopp (tkr)	Tidsperiod	Belopp (tkr)	Tidsperiod	
Skolverket – Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds	250	240101–241201	251	240101–241201	251
Skolverket – Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan	10 301	240101–241201	10 301	240101–241201	10 301
Skolverket – Utveckla språk- och matematik- undervisning	688	240101–250630	458	240101–250630	229
Skolverket – Lärarlönelyftet	7 485	240101–241201	7 485	240101–241201	7 485
Skolverket – Stärkt kunskapsutveckling	29 293	240101–241201	29 293	240101–241201	29 293
Skolverket – Lärarassistenter	1 524	240101–241201	1 524	240101–241201	1 524
Skolverket – Inköp av litteratur	595	240101–241201	595	240101–241201	595
Skolverket – Lovskola	274	240101–241201	316	240101–241201	316
Skolverket – Karriärtjänster	3 769	240101–241201	3 769	240101–241201	3 769
Skolverket – Förstärkning elevhälsa	647	240101–241201	1 147	240101–241201	1 147
Skolverket – Akutskola	710	240101–241201	710	240101–241201	710
Skolverket – Läxhjälp	730	240101–241201	730	240101–241201	730
Skolverket – Skolsociala team	1 485	240101–241201	1 485	240101–241201	1 485
Skolverket – Fortbildning av lärare och förskollärare	1 137	240101–241201	1 137	240101–241201	1 137
Skolverket – Personalförstärkning Speciallärare	445	240101–241201	445	240101–241201	445
Socialstyrelsen – Stödja kommunen i införandet av en ny socialtjänstlag	650	240101–241201	650	240101–241201	650
Socialstyrelsen – Skolsociala team	742	240101–241201	742	240101–241201	742
Socialstyrelsen – Beredskap	587	240101–241201	587	240101–241201	587
Natur och Kultur	250	240101–241201	250	240101–241201	250
MOF – Föräldrastöd	353	240101–241201	535	240101–241201	0
Kammarkollegiet – Prio	1 583	240101–241201	1 583	240101–241201	1 254
Kulturrådet Skapande skola	1 290	240101–250630	838	240101–250630	117

Riktade statsbidrag årsredovisning 2024 – Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden					
Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag		Beviljat statsbidrag		Återbetalning
	Belopp (tkr)	Tidsperiod	Belopp (tkr)	Tidsperiod	
Skolverket – Karriärtjänster	905	240101–241231	905	240101–241231	905
Skolverket – Lärarlönelyftet	1 196	240101–241231	1 196	240101–241231	1 196
Skolverket – Gymnasial lärlingsutbildning	2 228	240101–241231	2 228	240101–241231	1 489
Skolverket – Fortbildning av lärare och förskollärare	48	240701–241231	48	240701–241231	48
Skolverket – Lärcentrum*	850	240101–241231	850	240101–241231	850
Skolverket – Införande av ämnesbetyg 2024	138	240101–241231	138	240101–241231	138
Skolverket – Nordiska elever	46	240701–241231	46	240701–241231	46
Skolverket – Yrkesförarutbildningen för vuxna**	448	240101–241231	448	240101–241231	448
Skolverket – Yrkesvux kombinationsutbildning**	4 000	240101–241231	4 000	240101–241231	4 000
Skolverket – Yrkesvux**	6 255	240101–241231	6 255	240101–241231	6 255
YH-myndigheten – Socialpsykiatri	3 266	240101–241231	3 266	240101–241231	3 266
YH-myndigheten – Ekonomi	2 595	240101–241231	2 595	240101–241231	2 595
YH-myndigheten – Driftsingenjör VVS	218	240101–241231	218	240101–241231	218
YH-myndigheten – Produktionsteknik	1 382	240101–241231	1 382	240101–241231	1 382
Stiftelsen Natur & Kultur – Projektstöd bibliotek	250	240101–241231	250	240101–241231	250

* Ansökan görs i samverkan med Höör och Hörby

** Ansökan görs i samverkan med 12 andra kommuner

Riktade statsbidrag årsredovisning 2024 – Vård- och omsorgsnämnden (Migrationsverkets löpande ersättningar ej inkluderat)						
Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag		Beviljat statsbidrag		Redovisat 2024	Återbetalning
	Belopp (tkr)	Tidsperiod	Belopp (tkr)	Tidsperiod		
Socialstyrelsen – Anhörigstöd ny best.	958	240101–241231	958	240101–241231	835	
Kammarkollegiet – Kompetensutveckling hälso och sjukvård	116	240101–241231	116	240101–241231	6	
Kammarkollegiet – Psyisk hälsa	923	240101–241231	923	240101–241231	131	Återrapportering 2025
Socialstyrelsen – God vård och omsorg av äldre	12 279	240101–241231	12 279	240101–241231	12 279	Återrapportering 2025
Socialstyrelsen – Äldreomsorgslyftet	10 457	240101–241231	10 457	240101–241231	7 660	1 540, återrapportering 2025
Socialstyrelsen – Hälsosamtal för äldre	817	240101–241231	817	240101–241231	206	611, återrapportering 2025
Socialstyrelsen – Specialistkompetens undersköterska äldreomsorg	946	240101–241231	946	240101–241231	152	794, återrapportering 2025
Socialstyrelsen – Habiliteringsersättning	1 586	240101–241231	1 586	240101–241231	1 586	Återrapportering 2025
Skånes Kommuner – God och nära vård	2 945	240101–241231	2 945	240101–241231	2 945	Återrapportering 2025
Kammarkollegiet – Psyisk hälsa	60	240101–241231	60	240101–241231	0	Återrapportering 2025
Länsstyrelsen – Statsbidrag personligt ombud	395	240101–241231	395	240101–241231	395	Återrapportering 2025
Länsstyrelsen – Mäns våld mot kvinnor	175	240101–241231	175	240101–241231	147	Återrapportering 2025

Riktade statsbidrag årsredovisning 2024 – Kultur- och fritidsnämnden						
Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag		Beviljat statsbidrag		Redovisat 2024	Återbetalning
	Belopp (tkr)	Tidsperiod	Belopp (tkr)	Tidsperiod		
Kulturrådet – Inköpsstöd Folk- och skolbiblioteken	59	240601–250320	59	240601–250320	48	Återrapportering 2025
Region Skåne – Konstnärliga residens	525	230101–251231	525	230101–251231	228	Återrapportering 2025
Kulturrådet – Läs- och litteraturfrämjande insatser	505	220501–240301	300	220501–241130	83	20
Kulturrådet – Egna satsningar Kulturskoleverksamhet 23/24	625	230501–241231	241	230501–241231	241	0
Kulturrådet – Ungas bibliotek	220	230601–250228	200	230601–250228	111	Återrapportering 2025
Kulturrådet – Läsfrämjandelyftet	88	231201–250331	88	231201–250331	58	Återrapportering 2025
Region Skåne – Förstudie Artist books	50	240101–250930	50	240101–250930	31	Återrapportering 2025
Kulturrådet – Egna satsningar Kulturskoleverksamhet 24/25	1 400	240501–251231	334	240501–251231	0	Återrapportering 2025
Kulturrådet – Kapacitetsstärkande insatser	105	241015–250915	126	241015–250915	0	Återrapportering 2025
Kulturrådet – Utvecklingssatsningar i samverkan 24/25	642	240501–251231	252	240501–251231	94	Återrapportering 2025

Ord och begrepp

Anläggningstillgång är tillgång avsedd för stadigvarande innehav såsom fastighet och inventarier.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivning är planmässig värdeminskning av anläggningstillgång för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkt för betalning.

Balanskrav enligt lag innebär att årets kostnader inte får överstiga årets intäkter.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättnings-tillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är skillnaden mellan totala tillgångar, avsättningar och skulder enligt balansräkningen, det vill säga nettoförmögenheten.

Exploatering är kommunens innehav av mark för framtida bostads- och industrietablering.

Extraordinär intäkt/kostnad saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet.

Finansiell intäkt/kostnad avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansnetto anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter.

Internränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångens bokförda värde.

Investering är placering av kapital i olika värden såsom lokaler, offentliga miljöer, maskiner och inventarier samt finansiella tillgångar som värdepapper.

Jämförelsestörande post avser händelse eller transaktion av större betydelse, som inte klassas som extraordinär, men viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan kommuner.

Kassaflödesanalys visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Summan av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Koncern utgörs av kommunen och dess hel- och majoritet-sägda bolag. Från och med årsredovisning 2023 inkluderas även kommunalförbunden Räddningstjänsten Syd och VA SYD.

Kortfristig fordran och skuld förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel, likviditet består av pengar som kan om-sättas på kort sikt.

Långfristig fordran och skuld förfaller till betalning senare än ett år.

Mdkr är förkortning av miljarder kronor.

Mnkr är förkortning av miljoner kronor.

Omsättningstillgång är tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordring och förrådsartikel.

Pensionsavsättning utgörs av avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsskuld är intjänade pensionsförmåner för kommunens anställda.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) PO-pålägget är en schablonmässig kostnad för respektive verksamhet där bland annat de lagstadgade arbetsgivaravgifterna och den kollektivavtalade avtalspensionen ingår.

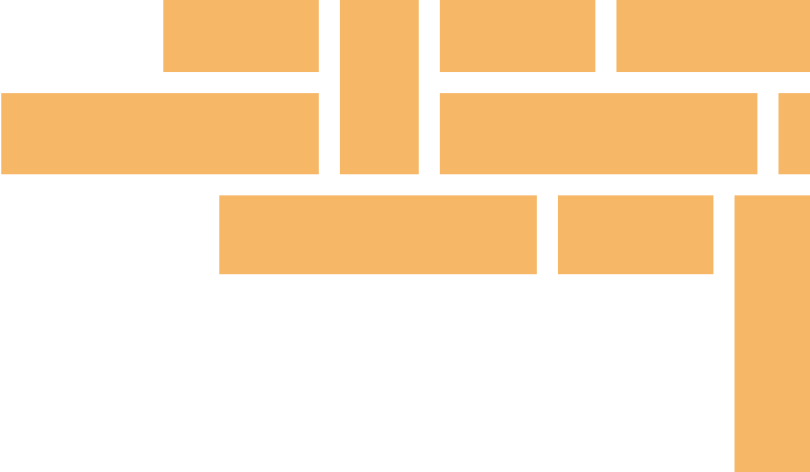
Realisationsvinst/förlust skillnaden mellan bokfört värde och försäljningsvärde.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader.

Resultatutjämningsreserv ger kommuner möjlighet att utjämna intäkter över tid och möta variationer i konjunkturen, inom ramen för det egna kapitalet. Kommunfullmäktige beslutar om resultatutjämningsreserv i riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Sammanställd redovisning är en sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer, i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Självfinansieringsgrad är förmågan att själv finansiera sina investeringar. Driftresultat plus avskrivningar ställs i relation mot nettoinvesteringar.

Soliditet är den långsiktiga betalningsförmågan, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar på balansdagen.

Särskild löneskatt är en avgift som betalas på pensionskostnader. För närvarande uppgår den till 24,26 procent.

Tkr är förkortning av tusen kronor.

Utjämningsystemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1 700 timmar.

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

§ 20**MOS 2025/52****Bokslut 2024****Beslut**

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fastställer bokslut 2024 och översänder den till kommunstyrelsen.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner slutredovisningar av investeringsprojekt med årsanslag:
 - Asfaltering
 - Om-/nybyggnad gatuanslagningar
 - Broar
 - Dagvattenåtgärder
 - Energisparåtgärder/Gatubelysning
 - Åtgärder övriga orter
 - Cykel, kollektivtrafik, trafiksäkerhet
 - Lekplatser
 - Grönområden Eslövs tätort
 - Grönområden byarna
 - Utsmyckning
 - Fritids- och naturanläggningar
 - Fritids- och naturanläggningar (Trädplantering)
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta godkänna överföring av investeringsmedel med 34,0 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Bokslutet har tagits fram tillsammans med avdelningarna inom Miljö och Samhällsbyggnad och följer riktlinjerna från ekonomiavdelningen.

Bokslutsrapporten innehåller händelser av väsentlig betydelse, måluppfyllelse, ekonomisk analys, prognossäkerhet samt investeringar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Bokslut 2024 miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
- Bilaga 1: Bokslut 2024.
- Bilaga 2: Slutredovisningar av årsanslag 2024.
- Bilaga 3: Ombudgetering av investeringsmedel.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

- Bilaga 4: Måluppföljning.
- Bilaga 5: Uppföljning verksamhetsmål för en god ekonomisk hushållning.

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden uppvisar vid årets slut ett underskott om 0,5 mnkr. Underskottet är hänförbart till kart- och bygglov och gata-, trafik- och park medan staben, miljötillsynsverksamheten och bostadsanpassning visar ett överskott. Den politiska verksamheten är i paritet med budgeten.

Nämnden bedöms uppfylla fyra av fem mål. Målet om stabil och sund ekonomi uppnåddes inte.

Under året utnyttjades 67,4 mnkr av investeringsmedel vilket är 41,2 mnkr lägre än budgeterat. Den ekonomiska genomförandegraden exklusive infrastrukturbidrag är 68,5 procent. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås begära överföring av investeringsmedel från 2024 till 2025 avseende investeringsprojekt som har påbörjats, följer beslutad tidplan som sträcker sig över flera verksamhetsår men som ännu inte är slutförda, med ett belopp som uppgår till 33,5 mnkr. Nämnden ansöker också om omprövning av 0,5 mnkr projekteringsmedel avseende projektet Kanalgatan etapp 3 som inte har börjat än. Uppgifterna återfinns i bilagan 3 ”ombudgetering av investeringsmedel”.

Slutredovisningar av investeringsprojekt har tagits fram för de investeringar som har årsanslag.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Nämndens namn

Ordförande:	Bengt Andersson
Förvaltningschef:	Dave Borg
Budgetavvikelse (mnkr)	-0,5 mnkr

Händelser av väsentlig betydelse

Under årets sista tertial kan noteras att det har inkommit fler ansökningar om bygglov än under samma period 2023 och 2022. Antalet ansökningar om lov har dock – på årsbasis – varit det lägsta sedan 2013.

Arbetet med att ta emot och utbilda LIA-praktikanter inom lovverksamheten har bidragit till att fler uppmärksammar Eslövs kommun. Kart- och bygglovsavdelningen upplever ett ökat intresse bland de studerande att förlägga sin praktik i Eslöv. Eslöv har utvecklat ett utbildningskoncept där den studerande ska förlägga båda sina LIA-perioder hos miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och i perioden mellan praktikperioderna timanställa studenten. Den återkoppling som avdelningen får från studenter visar att Eslöv rankas högt som praktikplats eftersom studenten får möjlighet att jobba tillsammans med handläggarna i Eslöv.

Miljöstrategin och planerna kopplade till den blev antagna under året. Miljöstrategi för Eslöv ska bidra till att skapa en hållbar utveckling och gäller för kommunens förvaltningar och för de kommunala bolagen Eslövs bostads ab och Merab. Miljöstrategi för Eslöv visar riktningen för miljöarbetet och den utveckling som Eslövs kommun vill se kommande år. Miljö och Samhällsbyggnad ansvarar för samordningen av arbetet med miljöstrategin.

Laddinfrastrukturplanen är antagen och verkställande pågår. Grönplanen har antagits för remittering. Ett samverkansdokument mellan kommunen, Skånetrafiken och Transdev har antagits, och arbetsgrupper har bildats för att uppnå dokumentets mål. Dessutom noteras en ökning av resande med seniorskorten under 2024.

Under året erhöll förvaltningen ett tillskott om 2,0 mnkr för gatuunderhåll. Åtgärder har främst bestått av asfaltering, lagning av pothåll och kantskärningar. Dessa medel har nu fullständigt utnyttjats.

Under första tertialet drabbades delar av kommunen av översvämningar. Att stödja kommuninvånarna och att vara tillgängliga för dem under dessa svåra tider var högsta prioritet för nämnden. Miljö och Samhällsbyggnad har ingått i det kunskapsråd som har bildats för att initiera, genomföra och utveckla arbetssätt kring vattenrelaterade klimatförändringar, framför allt översvämningar.

Under stora delar av året har förvaltningen omfattats av en mer omfattande granskning av media än vad som får anses som normalt. Granskning har i huvudsak fokuserat på de byggsanktionsavgifter som beslutats, men även diverse infrastrukturprojekt. Kopplat till detta så har det skett omfattande efterfrågan på allmänna handlingar och till denna efterfråga av personuppgifter såsom lön, anställningsuppgifter utbildningar etc. Medarbetares kompetens har också framförts till såväl förvaltningen som till pressen av framför allt de som berörts av nämnda beslut. Detta har av förklarliga skäl medfört att berörda medarbetare har upplevt en olust och osäkerhet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Nämndens och Kommunfullmäktiges mål för förvaltningen löper på enligt aktivitetsplan och förväntas uppnås inom mandatperioden.

Attraktiv arbetsgivare: Hälsotalet uppgår till 91,8 % för perioden, vilket är under målet på 95 %. Den huvudsakliga orsaken är långtidssjukskrivningar. Inom Miljö och Samhällsbyggnad motsvarar varje medarbetares frånvaro cirka 2 procentenheter. Hållbart medarbetarengagemang (HME) uppgår till 83%, vilket är under målet 87%:

Stabil och sund ekonomi: En kombination av byggkonjunkturen och en hård vinter har bidragit till en ansträngd ekonomi. Förvaltningen vidtog flera åtgärder för att hålla ekonomin i balans. Trots genomförda åtgärder är utfallet ett underskott om 0,5 mnkr mer eller mindre helt beroende på vädret såväl i början på året som i slutet (budgeten för vinterväghållning har överskridits med 1,2 mnkr).

Tillväxt och hållbar utveckling: Under mandatperioden har förvaltningen arbetat aktivt för att öka den biologiska mångfalden. Detta har bland annat skett genom installation av fyra insektshotell. Dessutom har grönytefaktorn för projekten Kanalgatan etapp 1, stadsparken och Kvarngatan förbättrats genom varierade planteringar, regnbäddar och trädplanteringar. Arbetet med att ta fram en parkplan fortsätter under 2025, och faunadepåer anläggs kontinuerligt vid fällning av träd och bevaras lokalt vid trädets plats.

Trygg och säker kommun: För att öka tryggheten för barn längs skolvägarna har belysningen längs sträckorna Skolväg Gårdsåkra-Husarängen och Trädgårdsgatan (Norr) till Norrevångsskolan kontrollerats under året. Förvaltningen har även installerat crosslight-belysning vid övergångsställen på Vävaregränd, Kvarngatan, Trollenäsvägen samt vid Gårdsåkra och Kärråkra vårdcentral. Arbetet med att ta fram en Mobility management-plan påbörjas under 2025. Som en del av trygghetskampanjerna som genomfördes under året har hjälmkampanjer och informationsblad om hämtning och lämning av barn delats ut vid Marieskolan och Sallerupsskolan.

För att säkerställa trygga och säkra passager har förvaltningen hastighetssäkrat övergångsställen på Harjagersvägen, Solvägen, Värtingevägen och vid Marieskolan i Marieholm.

Medborgarfokus: För att förbättra renhållningen och minska nedskräpningen installerades fem papperskorgar med sensorer under året, varav tre på Stora torg (Big Belly) och två i Trollsjöområdet. Skräpmätning har utförts på totalt fem platser i tätorten (Eslövs station, Stallhagens lekplats, Östergatan, Köpmansgatan och Trollsjön). Varje område har haft 4 mättillfällen

Totalt antal observerade skräpföremål: 2018 stycken

Snitt för antal observerade skräpföremål: 100,9 per mättillfälle.

Under våren och hösten 2025 planeras skräpmätning på samma platser för att jämföra resultaten och se om det skett en förbättring eller försämring.

EKONOMISK ANALYS

Driftredovisning	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Politisk verksamhet	-0,8	-0,8	-0,8	0,0
Stab- och miljö	-12,4	-12,6	-12,4	0,2
Tillsynsenheten	-3,4	-3,7	-3,6	0,1
Kart- och bygglovsavdelning	-7,8	-6,5	-7,6	-1,1
Bostadsanpassning	-1,9	-3,7	-3,2	0,5
Gata Trafik Park	-60,6	-74,3	-74,5	-0,2
Summa nettokostnader	-86,9	-101,5	-102,0	-0,5

Utfallet för perioden är ett underskott om 0,5 mnkr. Underskottet är hänförbart till kart- och bygglov och gata-, trafik- och park medan staben, miljötillsynsverksamheten och bostadsanpassning visar ett överskott. Den politiska verksamheten är i paritet med budgeten.

Resultaträkning	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	17,9	19,1	18,7	-0,4
Personalkostnader	-35,5	-37,7	-34,4	3,3
Övriga kostnader	-43,8	-47,9	-51,3	-3,4
Kapitalkostnader	-25,5	-35,0	-35,1	-0,1
Summa nettokostnader	-86,9	-101,5	-102,0	-0,5

Underskottet inom kart- och bygglov beror huvudsakligen på lägre intäkter än budgeterat. Underskottet inom gata-, trafik- och park verksamheten beror på den hårda vintern i början och slutet av året, som har lett till en högre kostnad för vinterväghållning, där

kostnaden överskrider budgeten med 1,2 mnkr. Även kostnaderna för stadsrenhållningen och gatuunderhållsutredningen bidrar till underskottet.

Underskottet har dock minskat med 3,3 mnkr då personalkostnaderna är lägre än budget. Verksamheterna vidtog åtgärder såsom att låta tjänster vara vakanta för att kompensera för minskade intäkter. Dessutom har sjukskrivningar och en lägre tjänstgöringsgrad bidragit till de minskade kostnaderna.

PROGNOSSÄKERHET

Vårprognosen visade ett förväntat resultat om -4,1 mnkr. Nämnden ansökte om utökad budget och tilläggsanslag om 3,5 mnkr för bland annat kostnader av gatuunderhåll, seniorkort, byggherrekostnaden och tillkommande ytor. Nämnden erhöll utökad ram för merparten av dessa poster, 2,4 mnkr. För att hantera det uppkomna underskottet i byggherrekostnaden vidtog nämnden olika åtgärder, bland annat genom att inte ersätta en långtidssjukskrivning. Förväntat resultatet exklusive tilläggsansökan var -0,6 mnkr i vårprognosen.

I delårsrapporten prognostiserades ett resultat om -0,4 mnkr. Resultatet avvek med -0,1 mnkr från prognosen.

ÅRETS INVESTERINGAR

Under året utnyttjades 67,4 mnkr av investeringsmedel, vilket är 41,2 mnkr lägre än budgeterat. Detta motsvarar en ekonomisk genomförandegrad på 62 procent. Utbetalningen av infrastrukturbidrag från Trafikverket 7,0 mnkr för projekt Kvarngatan (Östergatan - Pärlgatan) i samband med färdigställande medför en högre budgetavvikelse samt en minskning av kommunens likviditetsbelastning. Den ekonomiska genomförandegraden exklusiv detta infrastrukturbidrag är 68,5 procent. Den ekonomiska genomförandegraden är också påverkad av projektet Föreningstorget, Torpstigen och Västerlånggatan, som är försenat på grund av att VA-Syd har omprojekterat projektet, vilket i sin tur leder till förseningar av kommunens investeringar med 3 månader.

Tre projekt för anläggande av gång- och cykelvägar pågår tillsammans med Trafikverket, varav ett är överklagat, ett projekteras och ett kommer att anläggas nästa år. Kommunens egna pågående och genomförda projekt under året har varit Kanalgatan etapp 1, gång och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 1 samt Ölycke lekplats. Särskilt fokus under år 2024 har legat på tester av sensorer, trygghet i staden samt belysningsanläggning.

Projektet Ölycke lekplats har försenats på grund av miljöundersökning. Budgeten för projektet Föreningstorget, Torpstigen och Västerlånggatan är fördelad över två år, varav den största delen av kostnaderna uppstår under nästa budgetår.

Nämnden kommer att ansöka om ombudgetering av kvarvarande investeringsmedel för pågående projekt, vilket motsvarar 33,5 mnkr. Nämnden ansöker också om omprövning av 0,5 mnkr projekteringsmedel avseende projektet Kanalgatan etapp 3 som inte har

börjat än. Enligt de ekonomiska styrprinciperna kan nämnden begära överföring av investeringsmedel för projektet som ej påbörjats.

Saneringskostnaderna har ökat markant i projektet GC-väg Medborgarhuset – Bryggaregatan och Stadsparken. Saneringskostnaderna för Joel Sallius plats, som är en del av Stadsparken, har ökat med cirka 300 procent jämfört med tidigare beräkningar. Även delar av asfalten i korsningen Södergatan/Trollsjögatan samt en del av Trollsjögatan har varit smutsigare än beräknat

Projekt	Projekt-nummer	Investeringsram enligt KF	Redovisat till och med 2024-12	Prognos totalutgift	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Infrastruktur							
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstadsg)	95017	-17,0	-1,2	-17,0	-1,8	-1,0	0,8
Kvarngatan etapp 2	95048	-16,0	-8,1	-8,5	-3,1	4,8	7,9
Föreningstorget	95057	-31,5	-2,7	-31,5	-15,0	-1,1	13,9
Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsjö)	95072	-33,0	-27,1	-32,6	-28,6	-22,7	5,9
Kanalgatan etapp 2	95075	-36,5	-1,3	-36,5	-0,4	-0,2	0,2
Kanalgatan etapp 3	95076	-31,0	0,0	-31,0	-0,5	0,0	0,5
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan	95074	-12,0	-7,7	-12,0	-11,0	-6,4	4,6
Stora torg inkl anslutande gator	95093	-60,0	-57,6	-60,0	-0,7	-0,5	0,2
Stinstorget	95108	-13,0	-1,3	-13,0	-1,0	-1,3	-0,3
Projekt med Trafikverket							
GC-väg Vetegatan-Ö Asmundtorp	95053	-5,5	-0,6	-5,5	-1,3	-0,4	0,9

Belysning							
Belysning på landsbygden etapp 2	95065	-34,4	-6,9	-34,4	-5,9	-5,8	0,1
LED-armaturer 2023-2025	95078	-20,7	-10,8	-20,7	-5,6	-5,6	0,0
Grönområden							
Stadsparken	95213	-31,0	-27,6	-28,2	-6,7	-3,4	3,3
Park Gröna torg	95214	-16,0	-1,7	-16,0	0,0	-0,3	-0,3
Ölycke områdeslekplats	95218	-5,0	-1,2	-5,0	-5,0	-1,2	3,8
Övrigt							
GC-väg M huset-Brygg etapp 2	95077	-15,0	-0,6	-15,0	0,0	-0,6	-0,6
Slutredovisade projekt							
Årsanslag							
Asfaltering	95007				-7,4	-7,3	0,0
Om- och nybyggnad gatuaneläggningar	95010				-2,7	-1,9	0,8
Broar	95028				-0,2	0,0	0,2
Dagvattenåtgärder	95031				-0,5	-0,5	0,0
Gatubelysning	95061				-2,5	-2,4	0,1
Övriga orter	95069				-0,9	-1,5	-0,6
Cykel, kollektivtrafik, trafiksäkerhet	95073				-1,9	-2,4	-0,5
Lekplatser	95202				-2,5	-3,1	-0,6
Grönområden Eslövs tätort	95203				-1,1	-1,2	-0,1
Grönområden byarna	95205				-1,0	-0,7	0,3

Utsmyckning	95215				0,0	-0,1	-0,1
Fritids- och naturanläggningar	95216				-0,1	-0,1	-0,1
Trädplanteringar	95217				-1,4	-0,6	0,8
Summa		-377,6	-156,4	-366,9	-108,6	-67,4	41,2

Projektnamn	Projekt-nummer	Budget	Entreprenad-kostnader	Byggherre-kostnader Intern	Byggherre-kostnader extern	Bidrag	Totalt	Kvar av KF budget	Kommentar/utförda åtgärder:
Asfaltering (beläggning)	95007	-7 350 000	-6 939 077	-118 559	-263 664		-7 321 300	28 700	Afaltering: Trollenåsvägen, Sallerupsvägen, Lundavägen, Mossavägen, Slånbacksvägen
Om- och nybyggnation gatanläggningar	95010	-2 700 000	-1 948 518	-1 569			-1 950 087	749 913	Rättning kantsten, läggning plattor trottoar: Lunmdavägen, Storgatan Marieholm, Mossavägen
Broar	95028	-150 000		-1 311			-1 311	148 689	
Dagvatten	95031	-500 000	-484 454	-8 054			-492 508	7 492	Ny dagvatten brunn: Verkstadsvägen, Enskiftesvägen, Lundavägen, Onsjövägen
Energisparåtgärder/Gatubelysning	95061	-2 500 000	-2 157 191	-163 587	-85 255		-2 406 033	93 967	Byte av armaturer, Byte av rostliga stolpar, ny kabel Vasagatan, Belysning Hurva gym och lekplats
Åtgärder övriga orter	95069	-850 000	-1 455 167				-1 455 167	-605 167	Asfaltering: Storgatan Marieholm
Cykel, kollektivtrafik, trafiksäkerhet	95073	-1 900 000	-2 521 103	-72 822	-14 766	245 250	-2 363 441	-463 441	Cykelpumpar, Avsmalning Lantmannavägen, Korrigering av displayerna, solceller rätt vinkling, Hastighetssäkra övergångsställe vid Solvägen, harjagersvägen
Lekplatser	95202	-2 500 000	-2 981 636	-78 268	-5 201		-3 065 105	-565 105	Åtgärder på Idrottsplatsen Löberöd, Lekplatsåtgärder
Grönområden Eslövs tätort	95203	-1 100 000	-1 151 180	-27 417			-1 178 597	-78 597	Åtgärder hundrastgård: Husarängen, Sallerup, Skyltar: stationen, stora torg
Grönområden byarna	95205	-1 000 000	-667 910	-27 849			-695 759	304 241	Papperskorgar "Mango", Hundrastgård Marieholm
Utsmyckning	95215	0	-21 671	-43 896			-65 567	-65 567	Ljusslinga Gröna Torg
Fritids- och naturanläggningar	95216	-50 000	-47 400	-432			-47 832	2 168	Grill Sjöholmen/ Gunnarödsrasten
Fritids- och naturanläggningar (Trädplantering)	95217	-1 400 000	-596 665	-19 054			-615 719	784 281	Trädplanteringar: Sallerupsvägen, Hallarödsvägen, Östarpsvägen, Ekerödsvägen, Dalagatan
Summa (Kr)		-22 000 000	-20 971 971	-562 817	-368 886	245 250	-21 658 424	341 576	

Uppgift om påbörjade investeringar

Investering som påbörjats 2024 eller tidigare men inte färdigställets 2024										
Kodsträng			PROJEKT	Totalt anslag	Redovisat tom 2023	Budget 2024	Redovisat 2024	Belopp att ombudgetera 2025	Bedömd period färdigställande	Kommentar
Ansv	Vht	Proj								
550000	24900	95017	Trehäradsvägen, etapp 2 - projektering	-17,0	-0,2	-1,8	-1,0	-0,8	2026-12-31	Projektering pågår. Anläggningen pöbörjas under 2025.
550000	24900	95048	Kvarngatan etapp 2	-16,0	-12,9	-3,1	4,8	-0,5	2025-12-31	Inväntar konsult- och besiktning underlag. Installation av papperskorgar samt etableringsbesiktningar.
550000	24900	95057	Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan	-31,5	-1,6	-15,0	-1,1	-13,9	2025-12-31	Projektet är försenat på grund av att VA-Syd har omprojekterat projektet, vilket i sin tur leder till förseningar av kommunens investeringar med 3 månader. Budgeten för projektet är fördelad över två år, merparten av kostnaderna uppstår under nästa budgetår.
550000	24900	95072	Kanalgatan etapp 1	-33,0	-4,4	-28,6	-22,7	-5,5	2025-12-31	Ekonomiska medel behövs till slutreglering med entreprenör.
550000	24900	95075	Kanalgatan etapp 2	-36,5	-1,1	-0,4	-0,2	-0,2	2026-12-31	Projektering pågår. Anläggning sker 2025.
550000	24900	95074	GC-väg Medborgarhuset - Bryggaregatan, etapp 1	-12,0	-1,3	-11,0	-6,4	-4,3	2025-12-31	Försenad anläggning på grund av ökat behov av sanering. En del anläggningsarbete, plantering av det gröna, slutbesiktning samt fakturering kvarstår
550000	24900	95093	Stora torg	-60,0	-57,1	-0,7	-0,5	-0,2	2025-06-30	Kvarvarande medel i projektet behövs för att vidta åtgärder på Köpmansgatan.
550000	24900	95053	GC-väg Vetegatan- Ö Asmundtorp	-5,5	-0,2	-1,3	-0,4	-0,9	2027-06-30	Projekt tillsammans med Trafikverket - statlig medfinansiering 50 %. Sträckan inkluderas i framtagna vägplan och kommer att anläggas i samband med övrig GC-sträcka längs väg 17. Trafikverket tar fram FFU och handlar upp entreprenör.
551000	24940	95065	Belysning på landsbygden etapp 2	-34,4	-1,1	-5,9	-5,8	-0,1	2029-12-31	
550000	25000	95213	Stadsparken	-31,0	-24,2	-6,7	-3,4	-3,3	2027-04-30	Joel Sallius plats slutförs 2025.
550000	25000	95218	Ölycke lekplats	-5,0	0,0	-5,0	-1,2	-3,8	2025-12-31	Projektet Ölycke lekplats har försenats på grund av miljöundersökning. Kvarvarande medel behövs för att slutföra projektet under 2025.
			Summa	-281,9	-104,1	-79,5	-37,9	-33,5		

Enligt de ekonomiska styrprinciperna görs överföring av återstående investeringsmedel om projektet är påbörjat.

Begäran om ombudgetering

Investering som ej påbörjats under 2024 som ska omprövas inför 2025

Kodsträng			PROJEKT	Totalt anslag	Redovisat tom 2023	Budget 2024	Redovisat 2024	Belopp att ompröva 2025	Bedömd period genomförande	Motiv för ombudgetering
Ansv	Vht	Proj								
550000	24900	95076	Kanalgatan etapp 3	-31,0	0,0	-0,5	0,0	-0,5	2027-12-31	Projektering påbörjas under 2025
			Summa	-31,0	0,0	-0,5	0,0	-0,5		

Enligt de ekonomiska styrprinciperna kan nämnden begära överföring av investeringsmedel för projektet som ej påbörjats.

Måluppföljning

Nämnd: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Stabil och sund ekonomi	Vi ska ha en ekonomi i balans	Budgetavvikelsen ska vid årets slut vara noll eller positiv	-0,5 mnkr	Bedöms ej bli uppfyllt
Tillväxt och hållbar utveckling	Arealen för biologisk mångfald såsom ångar, grönområden, parker och andra ytor för friluftsliv och rekreation ska öka med basår 2023. (2022)	För att nå en ökad biologisk mångfald ska Eslövs kommuns parker och grönytor utvecklas varje år under mandatperioden, genom att införa: 15 insektshotell, 15 fågelholkar, 3 sandblottor, 3 faunadepåer, 6 träd och 6 inhemska arter.	- 3 st insektshotell installerade i Stadsparken 2023. - 1 st insektshotell installerat på gröningen väster om Allmänningen. - Faunadepåer anläggs kontinuerligt vid fällning av träd och bevaras lokalt vid trädets plats.	Bedöms bli uppfyllt
		Öka kvaliteten på grönområden i infrastruktur- och exploateringsprojekt genom att höja grönytefaktorn på ytorna, till exempel genom varierade planteringar, regnbäddar, trädplanteringar (inhemska arter).	Kanalgatan etapp 1 0,75 (0,32) Kvarngatan norr om Östergatan 0,32 (0) Stadsparken 3,25 (2,4)	
		En parkplan med inriktning på upplevelsevärden och biologisk mångfald ska tas fram under mandatperioden.	-	
Trygg och säker kommun	Barnens trygghet ska öka på väg till och från skolan samt på lekplatser och övriga platser som barn vistas på med basår 2023 (2022)	Belysningen längs 2 stycken GC-vägar/skolvägar ska ses över per år.	5 st	Bedöms bli uppfyllt
		Lekvärdet på och omkring våra lekplatser ska öka genom att lekplatsbesiktningarna inte ska innehålla några A- eller B-fel år 2026.	A-fel: 0, B-fel:13	
		Säkerställ trygga och säkra passager, vägar och allmän plats för barn att röra sig och vistas på, genom att hastighetssäkra 5 stycken övergångsställen i direkt anslutning till förskolor/skolor eller längs skolvägar i projektering av infrastrukturprojekten.	5 st	
		Ytterligare 3 stycken skolor ska gå med i projektet "Säkra skolvägar" under mandatperioden.	2 st	
		En Mobility Management-plan ska tas fram under mandatperioden 2023-2026.	-	
		1 stycken trygghetskampanj/år, kopplat till barnens trafiksäkerhet till och från skola samt på lekplatser, ska genomföras under mandatperioden 2023-2026.	2 stycken	

Måluppföljning

Nämnd: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Attraktiv arbetsgivare	Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.	Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till 87 procent.	83%	Bedöms bli uppfyllt
		Hälsotalet uppgå till 95 procent.	91,80%	
Medborgarfokus	Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023 (2022)	Optimera skräphanteringen på allmän plats: Se över och effektivisera befintligt system för papperskorgar och hundlatriner under mandatperioden, genom att installera 15 stycken smarta papperskorgar i Eslövs tätort, med basår 2023.	5 st	Bedöms bli uppfyllt
		Få ett renare Eslöv genom att minska nedskräpningen med 10 % under mandatperioden. Jämför resultat för skräpmätning år 2024 med år 2026. Basår 2024.	Skräpmätning hösten 2024: Totalt antal observerade skräpföremål: 2018 st Snitt för antal observerade skräpföremål: 100,9 st	

Måluppföljning

Bokslut 2024

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetsmål för en god ekonomisk hushållning

Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023.	Uppnått
---	---------

Ange värde i listan

Kommentera verksamhetsmålet:

2024: Skräpmätning har utförts på totalt 5 st platser i tätorten (Eslövs station, Stallhagens lekplats, Östergatan, Köpmansgatan och Trollsjön).

Totalt antal observerade skräpföremål: 2018 st

Snitt för antal observerade skräpföremål: 100,9 st.

2025: Fortsatt skräpmätning planeras under våren och hösten på samma platser för att jämföra resultaten och se om det skett en förbättring eller försämring.

Under 2025 planeras det även för att en rutin ska tas fram för skräpmätning, samt att utföra beteendepåverkande kampanjer tillsammans med exempelvis Kultur-och fritids förvaltningen och Carl Engströmskolan.

Det föreslås också att åtgärder för minskad nedskräpning ska samlas i en plan som ska tas fram.

Information om nedskräpning och skräpmätning ska publiceras på digitala kanaler för att informera medborgarna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

§ 3

GOV 2025/15

Bokslut 2024**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden antar bokslut 2024 och översänder det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har att besluta om verksamhetsbeskrivning, måluppfyllelse och ekonomiska resultat för år 2024.

Beslutsunderlag

Bokslut 2024, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Bilaga, Verksamhetsmål

Bilaga, Måluppföljning bokslut 2024

Bilaga, Uppföljning verksamhetsmål god ekonomisk hushållning

Beredning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett överskott om 2,0 mnkr för 2024. Nämndens intäkter blev högre, då försäljningsintäkter från AME:s yttre verksamheter blev högre. Avvikelsen på personalkostnaderna beror dels på att gymnasiet har haft högre personalkostnader, dels för att ramjusteringen gjordes här i samband med volymavstämningen i september.

2024 års investeringsbudget uppgick till 3,0 mnkr och investeringarna till 2,6 mnkr. Investeringarna har mestadels gått till upprustning av undervisningslokaler.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ordförande:	Tony Ekblad
Förvaltningschef:	Jörgen Larsson
Budgetavvikelse (mnkr)	2,0

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunens gymnasieskola, Carl Engström startade 2019 och har haft en positiv trend avseende antal sökande elever till skolan. Inför läsår 2024–2025 visades dock en negativ trend gällande en del av programmen på skolan. Exempelvis startade inte årskurs 1 på Försäljning- och serviceprogrammet höstterminen 2024. En utredning av det vikande sökantalet har genomförts, och förhoppningsvis kommer effekter av åtgärderna som vidtagits till följd av denna märkas inför läsår 2025–2026.

Under året har kommunen ingått ett avtal om primärsamverkan Malmö-Lund-Regionen avseende yrkesvux. Avtalet möjliggör att deltagande kommuners resurser utnyttjas och planeras effektivt samt att det ger eleverna största möjliga valmöjlighet. Även samverkan med ett ”fritt sök” har införts inom samverkan. Detta har inneburit att de som har rätt till utbildning inom kommunal vuxenutbildning i samverkande kommuner (kommuninvånare) har tillgång till samverkansområdets hela utbildningsutbud inom de områden avtalet reglerar.

Ett förvaltningsövergripande arbete med att öka elevers närvaro inom gymnasieskolan har startats upp under året. Insatser som hittills har gjorts inom detta område är förbättrade rutiner för frånvarorapportering och påbörjat arbete med att utveckla ett metodstöd.

Under året har arbetet fortsatt med att genomföra de sju olika åtagandena som finns i den åtagandeplan som ska skapa samordnade insatser för de Eslövsbor som är i, eller riskerar hamna i, utanförskap i form av arbetslöshet och behov av ekonomiskt bistånd för att klara sitt uppehälle. Resultaten av de sju identifierade åtaganden under det första året av åtagandeplanens planerade tre år är försiktigt positiva på helheten.

Regeringen utreder för närvarande en lagförändring som rör aktivitet från dag ett för personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Det är för närvarande oklart när lagförändringen kommer träda i kraft, men nämnden har under året påbörjat arbetet för att anpassa verksamheterna inför förändringen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar en hög måluppfyllelse under mandatperioden, och arbete pågår kontinuerligt för att samtliga mål ska vara uppfyllda innan periodens slut.

Andelen elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet på kommunens gymnasieskola. Av de elever som avslutade sina studier vårterminen 2024 hade 78,4 procent en examen, vilket var ungefär samma andel som föregående år. Motsvarande andel för riket var 90,1 procent. Det förhållandevis, i jämförelse med riket, låga andel kan förklaras med att många elever på kommunens gymnasieskola har dålig studiebakgrund.

Eleverna på kommunens gymnasieskola ska känna sig trygga i skolan, något elevenkäterna som regelbundet genomförs på skolan visar. I enkäten som genomfördes under höstterminen 2024 svarade 93,2 procent av eleverna att de inte kände obehag på någon plats på skolan. Motsvarande andel år 2023 var 91 procent.

Nämndens värde på hållbart medarbetarenengagemang (HME) för 2024 var 80, så kommunens mål om ett HME värde om 87 uppnås inte riktigt. Kommunens mål om ett hälsotal på 95 procent uppnåddes under året, då nämndens hälsotal var 95 procent.

Andelen klienter på arbetsmarknadsenheten som avslutar sina insatser genom att gå vidare till egenförsörjning, var 13,6 procent år 2024. Detta var en minskning jämfört med år 2023 då andelen var 16,5 procent. Skillnaden mellan åren kan delvis förklaras med en annan beräkning av totalt antal inskriva på arbetsmarknadsenheten har gjorts.

EKONOMISK ANALYS

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar för 2024 ett överskott på 2,0 mnkr.

Nämndens intäkter blev högre än budgeterat, bland annat försäljningsintäkter från AME:s yttre verksamheter. De högre intäkterna beror även på att nämnden inte har fått ramtilldelning för insatsanställningarna utan kompenserats för faktiskt kostnad månadsvis från kommunstyrelsen. Avvikelsen på personalkostnaderna beror dels på att gymnasiet har haft högre personalkostnader, dels för att ramjusteringen gjordes här i samband med volymavstämningen i september.

Gymnasieskolan, både egen regi och annan anordnare uppvisar tillsammans ett överskott om 0,5 mnkr. Underskott återfinns i kommunens egna gymnasieskola, vilket främst beror på att personalbemanningen varit för stor i förhållande till elevantalet. Gymnasieskola-annan anordnare uppvisar ett överskott då fler elever väljer program med lägre programpris än vad som budgeterats.

Vuxenutbildningen uppvisar ett underskott om 3,0 mnkr. Detta beror på lägre intäkter i form av statsbidrag och högre personalkostnader.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett överskott om 1,9 mnkr, vilket främst beror på högre intäkter än budgeterat i de yttre verksamheterna.

Förvaltningsövergripande uppvisar ett överskott om 2,1 mnkr, vilket till största del beror på att den budgeterade reserven inte behövts utnyttjats.

PROGNOSSÄKERHET

Helårsprognosen för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens var - 2,6 mnkr i delårsrapporten och vid årets slut blev budgetavvikelsen 2,0 mnkr. Avvikelsen beror bland annat på att kostnaden för elever hos andra huvudmän blev lägre än budgeterat, då eleverna väljer program med lägre programpriser. Denna avstämning görs i mitten av september efter att delårsrapporten skickas in.

Inom vuxenutbildning, arbetsmarknadsenheten och förvaltningsövergripande finns också avvikelser som tillsammans blir ett nollsummespel.

För att få bättre prognossäkerhet kan man möjligtvis se om det finns någon trend i hur eleverna väljer program hos andra huvudmän samt att den interna kommunikationen kan förbättras.

ÅRETS INVESTERINGAR

2024 års investeringsbudget uppgick till 3,0 mnkr och investeringarna till 2,6 mnkr. Investeringarna har gått till upprustning av undervisningslokaler, såsom byte av klassrumsbelysning, installation av nödstopp och inköp av möbler och undervisningsmaskiner/verktyg. En mindre del har investerats inom Arbetsmarknadsenheten, till exempel elcyklar och lyfthjälpmedel.

Tabeller

Resultaträkning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	92,5	76,4	81,5	5,1
Personalkostnader	-148,4	-135,7	-143,5	-7,8
Övriga kostnader	-204,6	-212,8	-209,6	3,2
Kapitalkostnader	-1,4	-2,7	-1,3	1,4
Summa nettokostnader	-261,8	-274,8	-272,9	2,0

Driftredovisning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Politisk verksamhet	-0,5	-0,6	-0,5	0,1
Gymnasieskola	-187,6	-192,6	-192,1	0,5
Anpassad gymnasieskola	-13,1	-13,9	-13,6	0,3
Grundläggande vuxenutbildning	-4,8	-3,7	-4,4	-0,7
Gymnasial vuxenutbildning	-4,1	-4,7	-7,1	-2,4
Särskild utbildning för vuxna	-0,4	-0,6	-0,6	0,0
Yrkeshögskola	0,1	-0,3	-0,7	-0,3
Svenska för invandrare	-9,2	-10,0	-8,0	2,0
Uppdragsutbildning	0,1	0,0	-0,2	-0,2
Övergripande vuxenutbildning	-16,2	-17,5	-19,0	-1,5
Arbetsmarknadsenheten	-22,6	-25,1	-23,2	1,9
Övrig kommungemensam verksamhet	-3,5	-5,7	-3,6	2,1
Summa nettokostnader	-261,8	-274,8	-272,9	2,0

Investeringsredovisning

Projekt	Projekt- nummer	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Inventarier gymnasiet	96003	-3,0	-2,6	0,4
Summa		-3,0	-2,6	0,4

Uppföljning av riktade statsbidrag 2024

Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag		Beviljat statsbidrag		Redoviat 2024 Belopp tkr	Återbetalning
	Belopp (tkr)	Tidsperiod	Belopp (tkr)	Tidsperiod		
Skolverket - Karriärtjänster	905,09	240101-241231	905,09	240101-241231	905,09	
Skolverket - Lärarlönelyftet	1 195,66	240101-241231	1 195,66	240101-241231	1 195,66	
Skolverket - Gymnasial lärlingsutbildning	2 227,50	240101-241231	1 489,48	240101-241231	1 489,48	
Skolverket - Fortbildning av lärare och förskollärare	48,02	240701-241231	48,02	240701-241231	48,02	
Skolverket - Lärcentrum*	850,00	240101-241231	850,00	240101-241231	850,00	
Skolverket- Införande av ämnesbetyg 2024	138,14	240101-241231	138,14	240101-241231	138,14	
Skolverket- Nordisk elev	46,09	240701-241231	46,09	240701-241231	46,09	
Skolverket - Yrkesförarutbildningen för vuxna**	448,00	240101-241231	448,00	240101-241231	448,00	2 389,28
Skolverket - Yrkesvux kombinationsutbildning**	4 000,00	240101-241231	4 000,00	240101-241231	4 000,00	
Skolverket - Yrkesvux**	6 255,00	240101-241231	6 255,00	240101-241231	6 255,00	
YH-myndigheten - Socialpsykiatri	3 265,93	240101-241231	3 265,93	240101-241231	3 265,93	
YH-myndigheten - Ekonomi	2 594,66	240101-241231	2 594,66	240101-241231	2 594,66	
YH-myndigheten - Driftsing VVS	217,84	240101-241231	217,84	240101-241231	217,84	
YH-myndigheten - Produktionsteknik	1 381,62	240101-241231	1 381,62	240101-241231	1 381,62	
Stiftelsen Natur & Kultur - Projektstöd bibliotek	250,00	240101-241231	250,00	240101-241231	250,00	

* Ansökan görs i samverkan med Höör och Hörby

** Ansökan görs i samverkan med 12 andra kommuner

Måluppföljning

Nämnd: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Stabil och sund ekonomi	Vi ska ha en ekonomi i balans	Budgetavvikelsen ska vid årets slut vara noll eller positiv	<i>Positiv avikelse på 2 mnkr.</i>	Bedöms bli uppfyllt
Tillväxt och hållbar utveckling	Andel elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet.	Statistisk jämförelse i Kolada	<i>Andel elever med gymnasieexamen vt-24 på kommunens gymnasieskola: 78,4 % (riket 2024: 90,1 %)</i>	Bedöms delvis bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Elevernas upplevda trygghet ska öka under mandatperioden.	Enkäter "Trygghet och studiero" i gymnasieskolan samt Skolsköterskornas hälsosamtal	<i>Andel elever som inte känner obehag på någon plats på kommunen gymnasieskola (elevenkät ht-24): 93,2 %</i>	Bedöms bli uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.	Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till 87 och hälsotalet uppgå till 95 procent.	<i>HME 2024: 80 Frisktal 2024: 95 %</i>	Bedöms delvis bli uppfyllt
Medborgarfokus	Andelen klienter på arbetsmarknadsenheten som avslutar sina insatser genom att gå vidare till egenförsörjning ökar jämfört med föregående år.	Statistisk jämförelse över åren.	<i>Andel deltagare som avslutat arbetsmarknadspolitisk åtgärd och börjat arbeta eller studera: 13,6 % (år 2024)</i>	Bedöms bli uppfyllt

Verksamhetsmått

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024
Gymnasieskolan				
Totalt antal elever från Eslövs kommun på gymnasieskolan exkl asylsökande	1 288	1 313	1 332	1 382
Carl Engströms gymnasiet	733	722	718	822
varav elever från Eslövs kommun inkl asylsökande	461	451	457	560
varav från andra kommuner	272	271	261	262
Genomsnittskostnad per elev och år (tkr)	126,3	134,6	133,7	110,5
Eslövs elever i gymnasieskolor hos andra huvudmän	827	862	875	822
Genomsnittskostnad per elev och år (tkr)	134,4	143,6	145,1	163,2
Totalt antal elever från Eslövs kommun på anpassad gymnasieskola	34	36	36	37
Anpassad gymnasieskola i Eslöv	31	31	29	33
varav elever från Eslövs kommun	23	25	24	25
varav från andra kommuner	8	6	5	8
Genomsnittskostnad per elev och år (tkr)	281,1	363,7	384,4	355,0
Eslövs elever i anpassad gymnasieskola hos andra huvudmän	11	11	12	12
Genomsnittskostnad per elev och år (tkr)	303,3	323,0	324,7	340,8
Vuxenutbildningen	852	787	740	
Särvux	9	9	9	
SFI	222	225	196	
Yrkeshögskolan	204	151	134	
Grundläggande vuxenutbildning	75	70	80	
Gymnasial vuxenutbildning	342	332	321	
Arbetsmarknadsenheten	227	207	190	
Aktiva	227	207	190	

Examen och genomströmning kommunens gymnasieskola	Redovisat 2022	Redovisat 2023	Redovisat 2024
Examen avgångselever gymnasieskolan (nationella program)	78,7%	80,9%	78,2%
Andel gymnasieelever med examen inom 4 år (inkl IM- elever)	44,0%	58,2%	56,5%

Måluppföljning

Bokslut 2024

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Verksamhetsmål för en god ekonomisk
hushållning

Målet är att andel elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet (GY, VUX).

Delvis uppnått

Kommentera verksamhetsmålet:

Andelen avgångselever från kommunen gymnasieskola var 78,4 % vårterminen 2024. Motsvarande andel för riket var 90,1 %. Att kommunens gymnasieskola har lägre andel än riket kan främst förklaras med elevernas studiebakgrund.

Inom vuxenutbildningen görs inga nationella sammanställningar. Kommunens egna uppföljningar av vuxenutbildningens elevers måluppfyllelse, visar på en ökad andel elever med godkända studieresultat på kurser som bedrivs i kommunens egen regi. Resultaten hos externa studieanordnare visar inte samma trend.

Bokslut för servicenämnden 2024**Beslut**

- Servicenämnden godkänner bokslutsrapport 2024 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
- Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna ombudgetering för samtliga pågående investeringsprojekt motsvarande 173,7 mnkr.
- Servicenämnden godkänner verksamhetsrapporten för servicenämndens verksamheter och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Servicenämnden redovisar bokslut för 2024 i enlighet med kommunstyrelsens direktiv. Bokslutsrapporten för servicenämnden innehåller årets väsentliga händelser, måluppfyllelse, ekonomisk analys, driftredovisning och investeringssammanställning.

Intern kontroll för servicenämnden 2024

Enligt kommunstyrelsens anvisningar redovisar nämnderna även uppföljning av intern kontroll i bokslutsrapporten. Servicenämnden fastställde den 22 januari 2024, § 6, Intern kontrollplan för servicenämnden 2024. Planen beskriver vilka kontrollområden som ska granskas och vem som är ansvarig för genomförandet. Granskning av intern kontroll genomförs två gånger om året. Protokollet från servicenämndens granskning redovisas per september 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Bokslut 2024
- Bokslutsrapport 2024
- Servicenämndens beslut § 74, 2024 Uppföljning av intern kontroll per september 2024
- Verksamhetsrapport för servicenämndens verksamheter.

Beredning*Ekonomisk analys, driftredovisning*

Servicenämndens ekonomiska resultat för bokslutet 2024 visar underskott mot budget med 2,7 mnkr. Summa intäkter 488,4 mnkr och kostnader -

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

491,1 mnkr. Det redovisade resultatet innebär att servicenämnden inte uppnår målvärdet för god ekonomisk hushållning.

I januari 2023 fattade servicenämnden beslut om inriktning för ekonomisk åtgärdsplan vilket följdes upp i årsbokslut 2023. Under mars 2024 togs inriktningsbeslut gällande resterande besparingar utifrån servicenämndens framarbetade förslag till inriktning att uppnå ekonomi i balans. Förslaget omfattar att genomföra besparingar motsvarande 7,1 mnkr under perioden 2024-2025. Besparingar har varit pågående under 2024. Återstående 1,5 mnkr genomförs under 2025, 0,6 mnkr för energibesparing av värme samt 0,9 mnkr för driftoptimering. När servicenämnden uppnår budget i balans har full effekt av genomförda besparingar uppnåtts enligt budgetberedningens förslag till budget 2025.

*Ekonomisk analys, investeringar*Analys av investeringar och tillkommande investeringar 2024

Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2024 till 372,2 mnkr. Av dessa är 247,4 mnkr överfört från 2023 för pågående byggprojekt samt omprövning 0,5 mnkr. Beslutad investeringsbudget för 2024, 119,9 mnkr inklusive tillkommande budget enligt kommunfullmäktiges beslut § 4, 2024. Under 2024 har det beslutats om utökad ram med 4,4 mnkr för Föreningslokal på Husarängen med 2,5 mnkr, Husarängen etapp 2, med 1,0 mnkr samt för Ölyckeskolan med 0,9 mnkr.

Investeringsuppföljning 2024

Investeringsutfallet för 2024 uppgår till 192,2 mnkr till och med den 31 december 2024 varav årsanslag 4,5 mnkr. Överföring till 2025 begärs med 173,7 mnkr för pågående byggprojekt. Efter överföring av pågående projekt med 173,7 mnkr redovisas för 2024 ett överskott 6,3 mnkr.

Fastigheten Mörten 22 övertogs av Eslövs kommun från och med september 2023. Samtliga investeringskostnader finansieras centralt via finans enligt ekonomiska styrprinciper.

Omflyttning av medel

Servicenämnden begär överföring av medel för pågående projekt med totalt 173,7 mnkr. I handlingarna beskrivs status för de projekt där överföring för medel begärs till 2025.

Måluppfyllelse

Servicenämnden bedömer att de av servicenämnden beslutade målen kommer att nås inom mandatperioden. Målet, Attraktiv arbetsgivare som beslutats av kommunstyrelsen bedöms att delvis uppnås under innevarande

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

mandatperiod. För att nå målen har nämnden gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för uppföljning av verksamheterna där bland annat kundnöjdhet ska mätas. Detta kommer att ske genom exempelvis enkätundersökningar men också via en ökad dialog med kommunens övriga verksamheter. Arbetet med fossilfritt drivmedel där kommunen nästan var i hamn har fått börjas om då gasbilar inte längre tillverkas. Här har en förstudie genomförts och förslag på vidare arbete tas fram under 2025. Måltidsverksamheten mäter löpande matsvinnet och agerar för att minska detta. Fastighetsavdelningen tar med hållbarhetsaspekten vid om-, nybyggnationer.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Serviceämnden

Ordförande:	Lars Månsson
Förvaltningschef:	Katarina Borgstrand
Budgetavvikelse (mnkr)	-2,7

Händelser av väsentlig betydelse

Fastighetsförvaltning, På grund av eftersatt underhållsarbete har serviceämnden under tidig vår gett förvaltningen i uppdrag att ta ett nytt helhetsgrepp kring fastighetsunderhållet med underhållsåtgärder och ekonomi i fokus. Detta arbete pågick under 2024 och fortsätter 2025. En del handlar om att få en tydlighet i arbetet. För att underlätta detta har avdelningarna byggprojekt, fastighetsförvaltning och fastighetsservice-slagits samman till en ny gemensam avdelning, fastighetsavdelningen. Arbetet med att prioritera fastigheter som kräver större åtgärder har skett i förslag till lokalförsörjningsplanen 2025. Prioriteringar har genomförts om vilka ärenden som är akuta eller kan hanteras kommande år. Efter att akuta reparationer är slutförda ska underhållsplaner skapas och användas för god framförhållning i underhållsarbetet. Detta kommer att fortgå 2025. Under 2024 hanterades flera akuta underhållsarbeten vilket påverkar årets resultat.

Samarbete med kommunens övriga verksamheter, Serviceämnden har uppdragit åt förvaltningen att ta fram en plan för uppföljning av verksamheterna där bland annat kundnöjdhet ska mätas. Dialog kring uppdraget har förts mellan serviceämndens presidium och kommunstyrelsens presidium. För att kunna arbeta med kvalitetsförbättringar har serviceförvaltningen genomfört enkätundersökningar, kvalitetsmätningar och kunddialoger genom dialog med större delen av kommunens chefer. Enkät och dialog kommer att utgöra basmätningen som verksamheterna ska jämföras mot framöver. Dialogen är genomförd med kommunledningskontoret, kultur och fritid samt med barn och utbildning. Under början av 2025 är övriga förvaltningar inplanerade. Därefter ska resultatet sammanfattas och behov av förändringar diskuteras och genomföras.

Omställning av fordonsflottan, Serviceförvaltningen har påbörjat en utredning kring omställning av fordonsflottan då gasbilar inte tillverkas längre. En förstudie har genomförts som indikerar att kommunen bör gå vidare med främst eldrift när nya fordon köps in till fordonsflottan men elbilar är dyrare i inköp och laddinfrastrukturen inte är utbyggd. Omställningen blir utmaning för kommunen på flera plan. En vidare behovsutredning genomförs under 2025 för att kartlägga hur en omställning av fordonsflottan ska gå till.

Ökade livsmedelspriser, Livsmedelspriserna har ökat mycket under 2022 och 2023. I juni beviljade kommunfullmäktige indexuppräknning vilket innebär att livsmedel som tidigare varit för dyra, exempelvis lax, åter kunnat köpas in. Arbetet har ställts om och Eslövs kommun kan åter följa livsmedelsverkets riktlinjer för förskola och skola.

Införande av Mashie: Måltidsverksamheten har under 2024 digitaliserat måltidsbeställningar för barn och utbildning. Ett projekt med syfte att säkerställa debiteringsflödet, att rätt antal måltider tillagas och att rätt mängd livsmedel beställs inför tillagning.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Servicenämndens mål

- Målet är att **erbjuda kommunens verksamheter välskötta och ändamålsenliga fastigheter**, där kundens upplevelse ligger minst i paritet med dess förväntningar under 2024-2026
- Vi ska säkerställa trygga, säkra och miljöanpassade transporter med **100% fossilbränslefritt drivmedel**
- Att inom mandatperioden 2024-2026 säkerställa att byggprojekt **tillhandahåller långsiktigt hållbart byggande** utifrån miljöklass brons samt uppnå vissa delar i miljöklass silver.
- Målet är att **matsvinnet ska minska** så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent från riktvärdet år 2020 till år 2026. Målet är även att följa RICE klimatskalor avseende CO₂e per kilo inköpt livsmedel och uppnått 1,5 kg CO₂e år 2026.
- Målet är att **öka kundnöjdheten** från år 2024 till år 2026 **inom Måltid** för målgrupper i Omsorg och Barn och Utbildning.

För att nå målen har nämnden gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för uppföljning av verksamheterna där bland annat kundnöjdhet ska mätas. Detta kommer att ske genom exempelvis enkätundersökningar men också via en ökad dialog med kommunens övriga verksamheter. Arbetet med fossilfritt drivmedel där kommunen nästan var i hamn har fått börjas om då gasbilar inte längre tillverkas. Här har en förstudie genomförts och förslag på vidare arbete tas fram under 2025. Måltidsverksamheten mäter löpande matsvinnet och agerar för att minska detta. Fastighetsavdelningen tar med hållbarhetsaspekten vid om-, nybyggnationer.

Utöver dessa mål så arbetar nämnden också med målen som gäller för alla nämnder: Ekonomi i balans och attraktiv arbetsgivare ”Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.”

EKONOMISK ANALYS

Servicekommitténs ekonomiska resultat för bokslutet 2024 visar underskott mot budget med 2,7 mnkr. Summa intäkter 488,4 mnkr och kostnader -491,1 mnkr. Det redovisade resultatet innebär att servicekommittén inte uppnår målvärdet för god ekonomisk hushållning.

I januari 2023 fattade servicekommittén beslut om inriktning för ekonomisk åtgärdsplan vilket följdes upp i årsbokslut 2023. Under mars 2024 togs inriktningsbeslut gällande resterande besparingar utifrån servicekommitténs framarbetade förslag till inriktning att uppnå ekonomi i balans. Förslaget omfattar att genomföra besparingar motsvarande 7,1 mnkr under perioden 2024-2025. Besparingar har varit pågående under 2024. Återstående 1,5 mnkr genomförs under 2025, 0,6 mnkr för energibesparing av värme samt 0,9 mnkr för driftoptimering. När servicekommittén uppnår budget i balans har full effekt av genomförda besparingar uppnåtts enligt budgetberedningens förslag till budget 2025.

Analys av driftutfall fördelat per verksamhetsområde.

Förvaltningsgemensamt och servicekommitténs utfall visar överskott 1,1 mnkr mot 2024 års budget. Överskott är del i förvaltningens gemensamma besparingar enligt åtgärdsplan att uppnå budget i balans under 2025. 0,5 mnkr avser budgeterade lönekostnader för en tjänst som fastighetsavdelningen övertagit från april 2024.

Administrativa avdelningen (tidigare Demokrati och verksamhetsstöd) redovisar för 2024 ett med överskott 0,5 mnkr jämfört med budget. Inom Administrativa avdelningen (tidigare Demokrati och verksamhetsstöd) har lönekostnaderna blivit lägre genom vakans som del i åtgärdsplanen.

Måltidsverksamheten redovisar för 2024 överskott med 0,4 mnkr. I samband med delårsbokslut 2024 togs beslut om uppräknings av ökade livsmedelskostnader vilket möjliggjort för måltidsavdelningen att uppnå budget i balans.

Transportservice redovisar ett överskott med 1,4 mnkr jämfört med budget. Huvudsakliga överskottet 0,9 mnkr har uppkommit inom bilpoolen i samband med avyttringar av gamla fordon.

Lokalvårdsavdelningen redovisar överskott med 0,3 mnkr jämfört med budget. Redovisat överskott är del av åtgärdsplanen för att uppnå budget i balans inför budget 2025.

Fastighetsförvaltningen redovisar underskott med -6,1 mnkr. Större avvikelser mot budget är högre kostnader för underhåll och skötsel -4,9 mnkr samt ökade kostnader för vattenavgifter då VA-taxan höjts med ca 25 procent, vilket motsvarar -1,0 mnkr. Som en

del av besparingsåtgärderna har konsultkostnader minskat med 1,0 mnkr samtidigt som fastighetsförvaltning på grund av vakans belastats med lönekostnader från Byggprojekt.

Fastighetsservice redovisar ett underskott -1,7 mnkr. Lönekostnader har sammantaget varit 2,0 mnkr högre än budget då avvikelser uppstått för ej budgeterade övertidsersättningar, -0,7 mnkr, tidigare indragen tjänst har återbesatts -0,2 mnkr samt lönekostnad för ej genomförd besparing enligt åtgärdsplan och övrigt -1,1 mnkr.

Byggprojekt redovisar överskott mot budget med 1,5 mnkr. Lönekostnader har för ej budgeterat arbete har belastat fastighetsförvaltningen, 1,0 mnkr och kommunledningskontoret 0,2 mnkr.

PROGNOSSÄKERHET

Servicenämnden redovisade i delårsbokslutet prognostiserat underskott på -9,9 mnkr före kompensation för kostnadsavvikelser över indexuppräknings 3,3 procent samt tomställda lokaler och fastigheten Mörten vilket enligt prognos innebär underskott på -4,1 mnkr efter kompensation. I samband med detta gav nämnden förvaltningen i uppdrag att arbeta för att minska underskottet och få budget i balans. I juni beslutade fullmäktige om tilläggsuppräknings för ökade livsmedelskostnader med 2,8 mnkr. Erhållen kompensation i bokslut 2024 från finans uppgår till 4,4 mnkr och årets resultat blir -2,7 mnkr.

ÅRETS INVESTERINGAR

Omflyttning av medel

Servicenämnden begär överföring av medel för pågående projekt med totalt 173,7 mnkr.

Status för projekt som begärs överföring för medel till 2025.

Energieffektivisering, arbetet som pågår i samarbete med Kraftringen av att styra förbrukning med givare sätts på fastigheter och arbetet fortskrider 2025. Beräknas vara klart senast december 2025. Det kan tänkas att nya medel söks för 2026 då det är ett arbete som fortlöper då nya hjälpmedel och incitament kommer fram gällande energieffektivisering.

Utbyte av fjärrvärmecentraler, pågående arbete som fortskrider 2025. Fortlöper under flera år, ingår i det löpande underhållet och är klart när alla fjärrvärmecentraler är utbytta, då börjar ny underhållsperiod.

Tak tennishallen, Står inför upphandling i projekteringsfas. Beräknas vara klart slutet 2025.

Tak fotbollshallen, Projektet är i slutskedet. Beräknas vara klart september 2025.

Stehagskolan, kök, Klassrumspaviljongerna har etablerats och tagits i bruk och kök- och matsalspaviljongerna överlämnas till verksamheterna våren 2025 för att tas i bruk första kvartalet 2026.

Vasavångskolan kök, är pågående och beräknas vara klart första kvartalet 2026.
Ölyckeskolan idrottshall, är i projekteringsfas. Beräknas klart slutet av 2025.
Husarängen etapp 1, pågående och beräknas klart halvåret 2025.
Husarängen etapp 2, Är i fas FFU projektering. Beräknas klart tredje kvartalet 2026.
Vitsippan förskola (fd nya skogsgläntan), projektet är slutredovisat och överlämnat till verksamheten.
Sallerupskolan 18-F, Är pågående enligt tidplan. Beräknas vara klart januari 2026.
Kulturskolan, Är pågående enligt tidplan.
Idrottsparken, Planerad slutredovisning våren 2025. Beräknas vara klart tredje kvartalet 2025.
Nytt reningsverk utomhusbassängerna inkl solceller, mark- och fasadunderhåll, Pågående. Beräknas vara klart juni 2025.
Utomhusbassäng 50 och 25 m, Pågående. Beräknas vara klart juni 2025.
Föreningslokal Husarängen, Pågående. Beräknas vara klart april 2025.

Analys av investeringar och tillkommande investeringar 2024

Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2024 till 372,2 mnkr. Av dessa är 247,4 mnkr överfört från 2023 för pågående byggprojekt samt omprövning 0,5 mnkr. Beslutad investeringsbudget för 2024, 119,9 inklusive tillkommande budget enligt beslut KS2023/706. Under 2024 har det beslutats om utökad ram med 4,4 mnkr för Föreningslokal på Husarängen med 2,5 mnkr, Husarängen etapp 2, med 1,0 mnkr samt för Ölyckeskolan med 0,9 mnkr.

Investeringsuppföljning 2024

Investeringsutfallet för 2024 uppgår till 192,2 mnkr till och med 2024-12-31. Varav årsanslag 4,5 mnkr. Överföring till 2025 begärs med 173,7 mnkr för pågående byggprojekt. Efter överföring av pågående projekt med 173,7 mnkr redovisas för 2024 ett överskott 6,3 mnkr.

Fastigheten Mörten 22 övertogs av Eslövs kommun from september 2023. Samtliga investeringskostnader finansieras via finansavdelningen.

TABELLER

Bokslutstabell 1. Driftredovisning för servicenämnden (mnkr).

Resultaträkning				
	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	445,1	466,3	488,4	22,1
Personalkostnader	-117,5	-115,6	-115,6	0,0
Övriga kostnader	-247,0	-248,1	-266,9	-18,8
Kapitalkostnader	-88,5	-102,6	-108,5	-5,9
Summa nettokostnader	-7,9	0,0	-2,7	-2,7

Bokslutstabell 2. Driftsredovisning netto per verksamhet/ avdelning (mnkr).

Driftredovisning				
	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Administrativa avd (Demokrati och verksamhetsstöd) inklusive förv gem och nämnd	0,3	0,0	1,7	1,7
Måltid	-0,6	0,0	0,4	0,4
Transportservice	1,7	0,0	1,4	1,4
Lokalvård	0,1	0,0	0,3	0,3
Fastighetsförvaltning	-10,8	0,0	-6,1	-6,1
Fastighetsservice	0,7	0,0	-1,7	-1,7
Byggprojektavdelning	0,7	0,0	1,5	1,5
Summa nettokostnader	-7,9	0,0	-2,7	-2,7

Bokslutstabell 3. Investeringsredovisning totalt för servicenämnden (mnkr).

Investeringsredovisning							
Projekt	Projekt-nummer	Investeringsram enligt KF	Redovisat till och med 2024-12	Prognos totalutgift	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Reinvesteringar	98100		-8,2		-10,0	-8,2	1,8
Energieffektivisering	91606		-3,7		-4,0	-3,7	0,3
Byte passersystem	98108		-1,9		-5,0	-1,9	3,1
Utbyte fjärrvärmecentraler	98101	-4,0	-1,7	-1,7	-2,3		2,3
Tak tennishallen	98102	-6,0	-0,1	-15,0	-5,9		5,9
Tak fotbollshallen	98103	-8,1	-2,6	-6,0	-8,0	-2,5	5,5
Stehagskolan omb.inkl. kök	98104	-34,0	-3,9	-34,0	-17,3	-1,4	15,9
Vasavångskolan, kök	98105	-26,0	-1,5	-26,0	-19,3	-1,3	18,0
Ölyckeskolans idrottshall	98106	-11,7	-1,2	-11,7	-11,5	-1,0	10,5
Husarängen etapp 1	98107	-13,5	-9,4	-13,5	-13,3	-9,2	4,1
Husarängen etapp 2	98110	-1,0	-0,6	-1,0	-1,0	-0,6	0,4
Förskola	91923	-111,0	-98,5	-107,5	-39,8	-27,3	12,5
Violens förskola (fd Norrebo)		-43,8	-44,4	-44,6	-2,7	-3,3	-0,6
Vitsippans förskola (fd nya Skogsgläntan)		-67,0	-54,0	-62,8	-36,9	-23,9	13,0
Fridebo, 20-B		-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	0,1
Grundskola	91617	-239,6	-214,4	-210,5	-129,7	-75,4	54,3
Marieskolan , 18-G			-44,0			-0,2	-0,2
Sallerupskolan, 18-F		-210,3	-111,3	-210,3	-128,6	-75,1	53,5
Norrevångskolan 18- E			-57,9			-0,1	-0,1
Flyinge skolan , 19-H2		-28,0					
Flyingeskolan etapp 1		-3,1	-1,0				
Flyingeskolan etapp 2		-24,9					
Fridasroskolan. 20 B		-0,3		0,0	-0,3		0,3
Västra skolan		-1,0	-0,2	-0,2	-0,8		0,8
Gymnasieskola	91800		-39,6		0,0	-3,9	-3,9
Carl Engströmskolan, byggnad C 18-I			-25,4			-0,2	-0,2
Skoltorget vid Carl Engströmskolan	91801		-14,2			-3,7	-3,7
Kulturskolan	91925	-58,0	-14,5	-58,0	-34,8	-9,9	24,9
Idrottsparken	91929	-2,9	-1,8	-2,4	-1,4	-0,3	1,1
Karlsrobadet							
Nytt reningsverk utomhusbassängerna inkl. solceller, mark- och fasadunderhåll	91933	-13,0	-8,9	-13,0	-11,2	-7,1	4,1
Utomhusbassäng 50 m och 25 m	91933	-22,0	-15,6	-21,1	-21,1	-14,7	6,4
Karlsro Reinvesteringar	91934				-6,0		6,0
Konstgräsplan	91899	-12,0	-11,4	-11,4	-1,1	-0,5	0,6
Föreningslokal Husarängen	91899	-24,0	-19,3	-22,5	-23,1	-18,4	4,7
Vasavångskolan etapp 2	91671		-0,4			-0,4	-0,4
ÅRSANSLAG							
Kök, arbetsmiljö - modernisering	91877				-1,0		1,0
Inventarier	91878				-0,2		0,2
Storköksmaskiner	91879		-2,2		-1,6	-2,2	-0,6
Maskiner	97001		-0,9		-1,0	-0,9	0,1
Städmaskiner	97002		-0,6		-0,6	-0,6	0,0
Verksamhetsanpassning-fastighet	91501		-0,8		-2,0	-0,8	1,2
Summa		-573,8	-463,7	-555,3	-372,2	-192,2	180,0

Bokslutstabell 4. Omflyttning av medel (mnkr).

Nämnd: Servicenämnden										Belopp i mnkr
Uppgift om påbörjade investeringar										173,7
Investering som påbörjats 2024 eller tidigare men inte färdigställets 2024										
Kodsträng	PROJEKT			Totalt anslag	Redovisat tom 2023	Budget 2024	Redovisat 2024	Belopp att ombudgetera 2025	Bedömd period färdigställande	Kommentar
Ansv	Vht	Proj								
771200	91100	91606	Energieffektivisering			-4	-3,7	-0,3	2025-12-31	
771200	91100	98101	Utbyte fjärrvärmecentraler	-4	-1,7	-2,3	0	-2,3	2025-12-31	
771100	91100	98108	Byte passerssystem	-5,0		-5,0	-2,0	-3,1	2025-12-31	
771200	91100	98102	Tak Tennishallen	-6,0	-0,1	-5,9	0,0	-5,9	2025-10-31	
771200	91100	98103	Tak Fotbollshallen	-8,1		-2,5	-2,5	-5,5	2025-06-30	
771200	91100	98104	Stehagskolan omb.inkl. kök	-34,0	-2,5	-17,3	-1,4	-15,9	2026-01-31	
771200	91100	98105	Vasavångskolan kök	-26,0	-0,2	-19,3	-1,3	-18,0	2026-01-31	
771200	91100	98106	Olyckeskolans idrottshall	-11,7	-0,2	-11,5	-1,0	-10,5	2025-12-31	
771300	91100	98107	Husarängen etapp 1	-13,5	-0,2	-13,3	-9,2	-4,1	2025-04-30	
771300	91100	87110	Husarängen etapp 2	-1,0		-1,0	-0,6	-0,4	2026-06-30	
771100	91100	87016	Vitsippans förskola	-67,0	-30,1	-36,9	-23,9	-13,0		Pågående tvist med Skanska
771200	91100	86040	Sallerupskolan	-210,3	-36,2	-128,6	-75,1	-53,5	2025-12-31	
771300	91100	86001	Kulturskolan	-58,0	-4,6	-34,8	-9,9	-24,9	2025-12-31	
771200	91100	91929	Idrottsparken	-2,9	-1,5	-1,4	-0,3	-1,1	2025-03-31	
771100	91100	91933	Karlsrobadet reningsverk	-13,0	-1,8	-11,2	-7,1	-4,1	2025-05-31	
771100	91100	91933	Karlsrobadet utebassänger	-22,0	-0,9	-21,1	-14,7	-6,4	2025-05-31	
771300	91100	91899	Föreningslokal Husarängen	-24,0	-0,9	-23,1	-18,4	-4,7	2025-03-31	

Enligt de ekonomiska styrprinciperna görs överföring av återstående investeringsmedel om projektet är påbörjat.

Bokslutstabell 5. Investeringsredovisning. Månadsuppföljning (mnkr).

Månadsuppföljning Byggprojekt 2024-12-31

Investeringar (mnkr)	Total KF invest. ram 2024-01	Utfall tom 2022-12-31	Utfall 2023	Budget 2024-01	Överfört från 2023 till 2024	Tillägg/ Minska Budget 2024	Budget Rev. Inkl. överföringar 2024-01	Utfall tom 2024-12-31	Prognos 2024-12-31	Avvikelse Budget Rev. mot Prognos 2024	Överföra till 2025	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Övriga investeringar	-78,7	0,0	-3,7	-19,4	-56,0	-31,6	-97,6	-29,5	-29,5	68,1	-66,0	-80,7	-10,5	-6,5
Reinvesteringar				-10,0			-10,0	-8,2	-8,2	1,8		-22,5	-6,5	-4,5
Energieffektivisering								-1,7	-1,7	0,0				
Myndighetskrav								-2,1	-2,1	2,1				
Omläggning av tak								-0,9	-0,9	0,9				
Byggnadsarbeten								-3,5	-3,5	0,0				
Energieffektivisering					4,0		4,0	-3,7	-3,7	0,3	-0,3	-2,0		
Byte passerssystem					-5,0		-5,0	-1,9	-1,9	3,1	-3,1	-4,0	-4,0	-2,0
Utbyte fjärrvärmecentraler	-4,0		-1,7			-2,3	-2,3	0,0	0,0	2,3	-2,3			
Tak tennishallen	-6,0		-0,1	0,0		-5,9	-5,9	0,0	0,0	5,9	-5,9	-9,0		
Tak fotbollshallen	-8,1		-0,1	0,0		-4,4	-3,6	-8,0	-2,5	5,5	-5,5			
Stehagskolan, kök	-14,9		-1,2	0,0		-6,0	-14,2	-17,3	-1,1	16,2	-15,9	-14,2		
Vasavångskolan, kök	-19,5		-0,2	-0,4		-15,6	-9,8	-19,3	-1,3	18,0	-18,0	-6,5		
Olyckeskolans idrottshall	-11,7		-0,2	0,0		-8,5	-3,0	-11,5	-1,0	10,5	-10,5			
Husarängen etapp 1	-13,5		-0,2	0,0		-13,3	-13,3	-9,2	-9,2	4,1	-4,1			
Husarängen etapp 2	-1,0			0,0	0,0	-1,0	-1,0	-0,6	-0,6	0,4	-0,4	-22,5		
Förskola	-111,0	-47,7	-23,5	-12,1	-27,7	0,0	-39,8	-27,3	-27,3	12,5	-13,0	0,0	0,0	0,0
Violens förskola (fd Norrebro)	-43,8	-40,4	-0,7	0,0	-2,7	0,0	-2,7	-3,3	-3,3	-0,6				
Vitsippans förskola (fd nya Skogsglädjan)	-67,0	-7,3	-22,8	-12,1	-24,8	0,0	-36,9	-23,9	-23,9	13,0	-13,0			
Fridebo, 20-B	-0,2			0,0	-0,2	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	0,1				
Grundskola	-252,2	-101,1	-39,2	-50,0	-88,4	-2,6	-129,7	-75,7	-75,7	54,0	-53,5	-45,5	0,0	0,0
Marieskolan, 18-G	-42,6	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2				
Sallerupskolan, 18-F	-210,3	-6,8	-29,4	-50,0	-78,6		-128,6	-75,1	-75,1	53,5	-53,5	-45,5	0,0	
Norrevångskolan 18- E		-50,6	-7,2	0,0	0,0		0,0	-0,1	-0,1	-0,1				
Stehagskolan, 18-H	-12,6	0,0	-1,3	0,0	-8,7	-2,6	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0			
Flyinge skolan, 19-H2	-28,0	0,0					0,0	0,0	0,0	0,0				
Flyingeskolan etapp 1	-3,1	-0,9	-0,1	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0				
Flyingeskolan etapp 2	-24,9													
Fridasroskolan, 20-B	-0,3		0,0	0,0	-0,3		-0,3	0,0	0,0	0,3				
Västra skolan	-1,0	-0,2	0,0	0,0	-0,8		-0,8	0,0	0,0	0,8	0,0			
Gymnasieskola		-12,2	-23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9	-3,9	-3,9			0,0	0,0
Carl Engströmskolan, byggnad C 18-I	-6,8	-18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2				
Skoltorget vid Carl Engströmskolan		-5,4	-5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,7	-3,7	-3,7				
Kulturskolan	-58,0	-2,9	-1,7	0,0	-30,4	-4,4	-34,8	-9,9	-9,9	24,9	-24,9	-23,2	0,0	
Idrottsparken	-2,9	-1,0	-0,5	0,0	-1,4		-1,4	-0,3	-0,3	1,1	-1,1			
Karlsrobadet	-13,0	-0,8	-1,0	0,0	-11,2	0,0	-11,2	-7,1	-7,1	4,1	-4,1			
Nytt reningsverk utomhusbassängerna inkl. solceller, mark- och fasadunderhåll	-13,0	-0,8	-1,0	0,0	-11,2	0,0	-11,2	-7,1	-7,1	4,1	-4,1			
Utomhusbassäng 50 m och 25 m	-22,0		-0,9	-10,0	-20,1	9,0	-21,1	-14,7	-14,7	6,4	-6,4	0,0		
Karlsro Reinvesteringar				-6,0			-6,0	0,0	0,0	6,0				
Konstgräsplan	-12,0	-0,2	-10,7	0,0	-4,1	3,0	-1,1	-0,5	-0,5	0,6				
Föreningslokal Husarängen	-24,0		-0,9	-9,0	-8,6	-5,5	-23,1	-18,4	-18,4	4,7	-4,7			
Vasavångskolan etapp 2							0,0	-0,4	-0,4	-0,4				
Summa investeringsram - projekt	-573,8	-165,9	-105,6	-106,5	-247,9	-32,1	-365,8	-187,7	-187,7	178,1	-173,7	-149,4	-10,5	-6,5
ARSANSLAG														
Kök, arbetsmiljö - modernisering				-1,0			-1,0	0,0	0,0	1,0		-1,0	-1,0	-1,0
Inventarier				-0,2			-0,2	0,0	0,0	0,2		-0,2	-0,2	-0,2
Storköksmaskiner				-1,6			-1,6	-2,2	-2,2	-0,6		-1,6	-1,6	-1,6
Maskiner				-1,0			-1,0	-0,9	-0,9	0,1		-1,4	-1,2	-0,4
Städmaskiner				-0,6			-0,6	-0,6	-0,6	0,0		-0,4	-0,4	-0,4
Verksamhetsanpassning-fastighet				-2,0			-2,0	-0,8	-0,8	1,2		0,0	0,0	0,0
Summa Arsanlag			0,0	-6,4	0,0	0,0	-6,4	-4,5	-4,5	1,9	0,0	-4,6	-4,4	-3,6
Total investeringsram	-573,8	-165,9	-105,6	-112,9	-247,9	-32,1	-372,2	-192,2	-192,2	180,0	-173,7	-154,0	-14,9	-10,1

Bilaga projektstatus.

Norrebo (Gamla förskolan – som skall rivas)

Rivning av gamla förskolan, ytan kommer bli ny utemiljö till den nybyggda förskolan (Violen). Bullerplanket väntar på slutbesked för att kunna ta lekytan i drift. Norrebo är rivet och under rivningen upptäcktes vid provtagning krom 6 i betongen, dock mindre mängder. Provtagning i mark är utförd och provtagningsvärden påvisade ingen kontaminering i mark. Efter godkänd rapport från miljö kommer återställning av marken att ske. Ny tidplan tas fram av entreprenören. Efter klartecken från miljö är nu ytan återställd och grässådd skall göras samt nytt staket ska monteras. Nya gräset kommer dock inte kunna användas förrän till våren då gräset har etablerats.

Budget: I driftsbudget 2023 finns det under finansförvaltningen en större post som är avsedd att täcka rivnings- och saneringskostnader.

Rivningslov beviljat: 2023-03-02

Rivning går på separat budget Klk

Datum: Entreprenadstart när bullerplanket är färdigt.

Byggprojektledare: Niclas Spets Norrebo (Gamla förskolan – som skall rivas)

Vitsippan

Nybyggd förskola med 8 avdelningar, 140 platser.

Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Upphandlingen av konceptförskolan har inneburit att anpassningar har behövt göras för att få en fungerande verksamhet.

Startmöte utemiljö har hållits. Långa leveranstider för vissa delar av utemiljön men inget som påverkar verksamhetens uppstart och inflytt. Förskolebyggnaden är slutbesiktigad och godkänd.

Utemiljön har tagits i bruk. Efterbesiktning planeras ske under december månad.

Budget: 67 Mkr

Datum för inflytt: HT 2024

Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Sallerupsskolan

I projektet "Sallerupsskolan" ingår det rivning av gamla Sallerupsskolan, samt nybyggnation av en treparallellig skola på ca 6 300 kvm.

Under byggnationen kommer ersättningslokaler finnas både på Källebergsskolan och i paviljonger vid Sallerupsskolan. Pågående arbeten är tak, fläktrum, installationer och innerväggar.

Bygghandlingar är klara.

Budget: 210 Mkr

Datum för slutbesiktning: preliminärt december 2025

Datum för inflytt/tillgång för beställare: Vårtermin 2026

Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Stehagskolan

Gyabo förskola skall byggas om till skollokal. Projektet innebär en kapacitets- och kvalitetsökning genom att nuvarande Gyabo förskola kommer få två större klassrum (vardera på 75 kvm), en fritidsavdelning, en studiehall samt en kombinerad hemkunskaps- och bildsal. Efter att förskolan flyttat in i sina nya lokaler (aug 2023), Blåsippan, påbörjades byggprojektet. I Stehagskolan kommer även en ombyggnation av kök och matsal göras. I projektet ingår att anpassa kökets kapacitet efter verksamhetens behov motsvarande ca 850 portioner, skolmatsalens kapacitet är oförändrad. Paviljonger till klassrum och kök krävs för att få verksamheten att fungera under produktionstiden. Bygglov beviljat.

Paviljonger har upphandlats på tre år med möjlighet till förlängning.

Paviljongerna för två klassrum behövs inför HT 2024. Paviljongerna för kök och matsal etableras när ombyggnaden av skolan påbörjas. Markförberedande arbeten pågår inför etableringen enligt ovan. Etablering av kök- och matsalpaviljonger påbörjas v.51. Kontraktsskrivning med byggentreprenör planeras ske under vecka 48. Byggstart sker troligtvis januari 2025.

Budget: 34 mnkr

Datum för inflytt: Inflytt Q1 2026

Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Idrottsparken

För att öka skolans idrottsmöjligheter ska en yta med skogskaraktär skapas i Idrottsparkens sydvästra hörn. Projektet kommer genomföras parallellt med de arbeten som pågår tillsammans med exploatering, KoF och föreningarna. Under hösten kommer behovet av en förrådsdel eventuellt planeras.

Den befintliga diskgolfsbanan skall rustas upp, en mindre läktare till konstgräsplanen skall placeras ut, samt ett utegym skall byggas i anslutning till fotbollsplanerna. Discgolfbanan är färdig och läktaren är levererad till Maskingatan i väntan på att placeras ut efter årsskiftet. Ett utegym planeras in i samråd med Kultur och fritid och Barn och utbildning, därefter avslutas projektet.

Budget: 2,9 mnkr

Datum för slutbesiktning: vinter 2024

Datum för inflyttning: Discgolf och läktare, Vintern 2024

Byggprojektledare: Niclas Spets

Kulturskolan

Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet med att bygga till Lilla Teatern för att möta kulturskolans lokalbehov och samla verksamheten har startat. Byggmästaren i Skåne är upphandlad entreprenör. Pågående arbeten är gjutning av betongplattan.

Budget: 53,6 Mkr

Datum för slutbesiktning: Kvartal 4 2025

Datum för inflytt: Kvartal 1 2026

Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Föreningslokal Husarängen

En ny föreningslokal kommer uppföras eftersom den gamla föreningslokalen brann ner. Det har vid basutredning kommit fram förslag som möter EBK's framtida verksamhetsbehov. I förslaget ingår även anpassning enligt Vård och Omsorgs och Barn och Utbildnings önskan om att kunna använda lokalen. Arbetena fortskrider enligt tidsplan. Föreningslokalen är i stort klart utvändigt, på utsidan har finplanering startat av markarbetena. Invändigt pågår installationer och komplettering av väggar samt målning.

Byggstart: april-maj 2024

Budget: 24 miljoner

Preliminär: överlämning Q2 2025

Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Rekreationsområde Husarängen Etapp 1

Efter förslag framtaget av KoF uppgraderas ytor vid den nya föreningslokalen med olika aktivitetszoner. Dessa innehåller lek och spelmöjligheter för alla åldrar. I projektet ingår också rinkar och mindre fotbollsplaner för klubbarna och allmänheten. En upprustning av motionsslingan med bland annat ny belysning ingår även i projektet. Nya gångar och belysning görs runt planer och aktivitetsytor. Arbetena fortskrider enligt tidplan. Arbetena är koncentrerade till den östra delen längst med bäcken, där multirinkar och 5-manna planer byggs. 7-manna planen längst i norr är påbörjad. Större mängder av matjord har behövt skiftas ut för planer och gångar än det som tidigare undersökningar visat på. Upparbetning av jord inför återuppbyggnad har påbörjats. Detta har inneburit en större mängd ÄTA arbete än beräknat. En risk är upptagen med att budget kan överskridas.

Budget 13,5 milj.

Byggstart: Augusti 2024

Överlämning; Q2 2025

Byggprojektledare: Mattias Lindbro/Niclas Spets

Karlsrobadet Utebassänger

Reningsverket som försörjer utebassängerna är i behov av utbyte då många av komponenterna är från när badet byggdes. Bassängernas konstruktion har genomgått omfattande provtagningar och analyser. Dessa visar att betongen behöver skyddas med ett tätskikt för att hålla över tid. Upphandling av dessa

arbeten är gjort i två separata upphandlingar. En utförandeentreprenad för vattenreningen och en totalentreprenad för kringarbeten och bassängarbeten. Arbetena är planerade att utföras när bassängerna är stängda för säsongen. Arbeta pågår runt bassängerna med att lägga nya ledningar för vattenrening. Lagning och gjutningsarbeten pågår av bassängerna. Rivning är klart i vattenreningskällaren och arbeten pågår med att laga upp väggar och golv innan den nya vattenreningsutrustningen kan monteras.

Arbetena går enligt tidplan.

Omarbetad budget: 38,5 milj.

Överlämning: juni 2025

Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Vasvångskolan storkök

En översyn av samtliga kökslokaler i Eslövs kommun har utförts. Utifrån denna översyn har prioriteringar och åtgärder gjorts. Det har beslutats att köket skall projekteras som ett kriskök, Ny budget 26 mnkr togs i delårsrapporten.

Upphandlingen är klar. Startmöte med entreprenören kommer att hållas 22/11.

Byggstart kommer att ske i januari 2025.

Budget 26 milj.

Prel. överlämning; Inflytt Q1 2026

Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Biblioteket

Avser underhåll åt fastighetsförvaltning. Ca 400m² golvmatta har bytts ut och ny hiss har installerats. Mattan ska bytas i etapper för att påverka verksamheten och bibliotekets funktioner så lite som möjligt. Nu återstår bara personalrummet som ska få ny matta och ny köksinredning.

Arbetet kommer utföras under V32- 50.

Budget löpande uh

Prel. överlämning; hösten 2024

Byggprojektledare: Marcus Stjernkvist

Byggprojektledare: Marcus Stjernkvist

Stehags IP

Avser underhåll åt fastighetsförvaltning. Den nya belysningen är klar och i drift.

Kompletterande elarbeten pågår och fiberleverantör arbetar just nu med att gräva fram fiber till idrottsplatsen. Arbetet avslutas under V39. Ursprungliga arbetet är färdigt sen några veckor tillbaka. Budget ca 1 milj. Kommer stiga pga oförutsedda förutsättningar och utökningar av projektet. (UH-budget)

Överlämning; Hösten 2024

Byggprojektledare: Marcus Stjernkvist

Avser underhåll åt fastighetsförvaltning. Belysningen av B-planen är trasig och behöver bytas ut mot nya moderna armaturer, även de befintliga stolparna bytas ut. I samband med projektet löses även fiber till föreningen.

Trollenäs IP

Avser underhåll åt fastighetsförvaltning. Arbetet börjar bli klart. I slutet av V47 monteras masterna och armaturerna. När den nya belysningen är igång kommer de gamla trästolparna och de gamla elinstallationerna att rivas.

Budget: 1,5 miljon kr

Överlämning Hösten 2024

Byggprojektledare: Marcus Stjernkvist

Ölyckeskolan

En större renovering av idrottshallen skall göras under 2025. Renovering och ombyggnad är uppdelad på tillgänglighetsåtgärder samt renovering. Hissen är monterad och har klarat besiktning. Omklädningsrum som är tillgängligt kommer utökas från 11 kvm till 30 kvm. Detta görs för att tillmötesgå behov av fler omklädningsplatser som efterfrågats av BoU i en basutredning. I och med utökningen är basutredningen avslutad. Under 2024 kommer det även utföras en projektering och förbereda upphandling av den större renoveringen som är tänkt att utföras under sommaren 2025. Projektering påbörjad och utförs i två parallella spår för att omklädningsrummet skall få en egen expresslinje och utförs snarast möjligt efter projektering. Startmöte tillgänglighetsanpassat omklädningsrum den 25 september och startmöte resterande i idrottshall 24 oktober.

Budget 10.8 milj.

Prel. överlämning; Q3 2025

Byggprojektledare: Niclas Spets

Kultur- och fritidsnämndens bokslut 2024**Beslut**

- Kultur och fritidsnämnden godkänner upprättat bokslut för 2024 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har upprättat ett förslag till årsbokslut 2024 i enlighet med kommunledningskontorets mallar och riktlinjer.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Kultur- och fritidsnämndens årsbokslut 2024
- Kultur- och fritidsnämndens årsbokslut 2024
- Bilaga Sifferdel Kultur- och fritidsnämndens årsbokslut 2024
- Bilaga Måluppfyllning Kultur- och fritidsnämndens årsbokslut 2024

Beredning

Kultur och Fritid redovisar per bokslutsdatum en positiv budgetavvikelse om 0,3 mnkr. Ökade driftskostnader generellt på grund av omvärldsläget och ett ökat antal större arrangemang har vägts upp av dels högre intäkter i form av sponsring, bidrag och biljettintäkter, dels minskade kostnader till följd av sjukskrivningar. Vakanser som uppstod valdes att hållas otillsatta, för att motverka det underskott som tidigt under året prognosticerades på grund av badets oönskade driftsstopp i januari.

Bland annat högre intäkter från Karlsrobadet och Medborgarhuset under höst/vinter har inneburit att det prognosticerade underskott i samband med delårsbokslutet, -0,8 mnkr, har kunnat hämtas hem till årsbokslutet. Även högre användning av riktade statsbidrag och återsökning av momsersättning har bidragit till det positiva slutresultatet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kultur- och Fritidsnämnden

Ordförande:	Christine Melinder
Förvaltningschef:	Marcus Kulle
Budgetavvikelse (mnkr)	0,3 mnkr

Händelser av väsentlig betydelse

Ny kulturskola på gång. Byggnationen har startat under året. Ett lyft för framför allt barn och unga i Eslöv som kommer att få en modern kulturskola och kulturell mötesplats.

Arbetet med Husarängen fortlöper enligt plan. Etapp 1 är i slutfas och kommer stå klart i mars 2025. Etapp 2 är på väg in genomförandefas under våren 2025 med planerad invigning våren 2026. Etapp 2 fokuserar på spontanidrott och rörelse.

Projekt för att öka läsning och läsförståelse, "Läsa äger", har genomförts. I projektet arbetade 37 feriearbetare som läsinspiratörer med fokus på högläsning på nio olika skolors fritids under sommarlovet. Utlån av barn- och ungdoms-medier ökade i kommunen med 15% under sommarlovet.

Nytt digitalt system ska göra det enklare för både medborgare och personal. Under 2024 implementerades systemet för bokning av idrottshallar och anläggningar, hantering av föreningsbidrag samt föreningsregistret i Eslövs kommun. Systemet syftar främst till att underlätta administrationen för ideella krafter i föreningslivet, men även för handläggare i kommunen. Systemet ska gå i full drift inför 2025.

Samtliga stöd till idrotts- och fritidsföreningar har reviderats, dels för att bättre möta föreningars behov, dels för att matcha målsättningarna i den idrottspolitiska strategin.

Många lyckade evenemang runt om i kommunen. Både i kommunal och föreningsregi. Eslöv live har lockat många till Stora torg, Harlösadagarna hade upp mot 9 000 besök och evenemangssommaren kröntes med en magnifik uppslutning vid hyllandet av Truls Möregårdh. Under november månad stod Eslövs kommun värd för årets julkonsert som sändes på julaftonskväll i TV4.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Nämnden gör bedömningen att samtliga mål ska kunna nås innan mandatperioden är slut. Viktigt dock att poängtera att målet om att få fler medborgare i aktivitet, som är nämndens främsta fokus, är starkt beroende av föreningsliv, studieförbund och civilsamhälle. Här kommer nämnden fokusera på att fortsätta utveckla samverkan samt erbjuda adekvata stöd för att man ska kunna driva verksamheter som efterfrågas av medborgarna.

En utmaning har dykt upp i mätning av målet ”Fler i aktivitet” då det inte varit möjligt att ställa exakt de frågor till varje individ som är nödvändigt för rätt mätning. I samverkan med Barn- och Utbildningsförvaltningen kommer man revidera frågeställningarna något i hälsoenkäten/hälsosamtalen som genomförs i förskoleklass, åk 4, åk 8 och åk 1 gymnasiet. Utmaningen ligger främst i att mäta förändringen från 2023 då grundvärdet inte helt är tillförlitligt.

Förvaltningen har tittat på andra nyckeltal och kan konstatera att vi ser en ökad aktivitetsnivå under 2024, vilket stärker bilden av att fler hittat ut i aktivitet.

Att ha ändamålsenliga och välskötta anläggningar är också en viktig faktor där nämnden ser att det pågående samarbetet mellan förvaltningarna kommer att ge goda resultat. Färdigställandet av Husarängen ser nämnden också som en viktig del för att öka möjligheten för rekreation och rörelse.

En första mätning är gjord med våra arrangörer av evenemang och kommer följas upp årligen fram till 2026. Resultatet av första enkäten vittnar om hög nöjdhet kopplat till kommunens stöd.

HME-värdet ligger idag en bit ifrån målvärdet, även om det ökade med 4 procent jämfört med 2023. Målet bedöms ändå kunna uppnås under målperioden. Här kommer nämnden främst arbeta med målstyrningen och hela organisationens delaktighet. Ett arbete som är påbörjat och förväntas ge resultat framåt.

EKONOMISK ANALYS

Per den sista december uppvisar Kultur. och Fritidsförvaltningen ett resultat om +0,3 mnkr mot budget.

Överskottet är främst tack vare att personalkostnader varit mer än 1,3 mnkr lägre än budgeterat för året. Detta till följd av sjukskrivningar hos framför allt Ungdomsverksamheten och centralt hos Förvaltningschef, där det aktivt valts att inte tillsätta vakanser för att motverka det underskott som prognosticerades tidigt under året på grund av badets oönskade driftsstopp nästan hela januari. Dessa sjukskrivningar har dessutom blivit både fler och längre än tänkt, och har därmed inneburit ännu lägre kostnader än först beräknat.

Övriga driftskostnader blev 3,3 mnkr över budgeterat. Dels på grund av omvärldsläget som helhet med prisökningar, dels till följd av större arrangemang under året som firandet av Truls och Julkonserten i kyrkan. En intäktsökning om 2,8 mnkr har balanserat detta, tack vare bland annat sponsring, bidrag och biljettintäkter. Även användningen av riktade statsbidrag har ökat i verksamheterna, vilket inneburit intäkter på nästan 0,9 mnkr. Nytt för i år inom Kultur och Fritid är även att momsåtersökning för särskild ersättning för kommuner gjorts, vilket ökat intäkterna ytterligare 0,1 mnkr.

PROGNOSSÄKERHET

Resultatet för Kultur och Fritid som helhet per bokslutsdatum skiljer sig från prognosen vid delårsrapporten med +1,1 mnkr.

Anledningen till detta är till stor del att både Karlsrobadet och Medborgarhuset haft en bättre höst och vinter än prognosticerat, där båda verksamheterna hämtat in mer än vad som tidigare beräknats. Vad gäller intäktsfinansierade verksamheter är det alltid svårare att sätta en rättvisande prognos, då de är beroende av faktorer utanför deras kontroll.

En annan faktor är vakanser, som genom hela året varit både fler och längre än förväntat. I många fall har dessa vakanser varit på positioner som ändå inte har kunnat fyllas av vikariat till 100%, på grund av arbetsuppgifternas art.

Användningen av riktade statsbidrag har ökat under året, med 0,3 mnkr, vilket var högre än förväntat. Momsåtersökning för särskild ersättning för kommuner har i år gjorts för första gången, vilket inneburit en intäkt om 0,1 mnkr vilket inte varit beräknat i prognoserna.

För att framåt ha en bättre prognossäkerhet strävar förvaltningen efter att ha tätare och tydligare kommunikation för att flagga för avvikelser mot budget så att det kan räknas in i prognos i ett tidigare läge.

INVESTERINGAR

Förvaltningens årliga anslag för värdehöjande konst har delvis utnyttjats i år.

Medborgarhuset har uppdaterat sin teknik med totalt 0,4 mnkr.

Bibliotekets Meröppet i Stehag har påbörjats under slutet av året. Fakturorna började komma i januari 2025, så investeringsbudgeten flyttas till 2025. Detta bedöms inte ha några effekter på verksamheten.

Måluppföljning
Bokslut 2024

Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsmål för en god ekonomisk hushållning

Kommentera verksamhetsmålet:

Målet är att öka antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter med 15 procent senast år 2026.	Delvis uppnått	Målet är för hela mandatperioden. Utgångsvärdet gällande barn och unga är undersökt 2024 genom skolornas hälsoenkäter. Frågeställningarna kommer att revideras något under 2025 för att mätningarna helt ska harmonisera med formuleringen av målsättningen. Då utgångsläget inte blivit klart förrän i slutet av 2024 bör en revidering av måltalet diskuteras. Förvaltningens professionella bedömning utifrån andra nyckeltal som finns att tillgå är att det skett en klar ökning under 2024. Nämndens mål sattes under 2023.När det gäller målgruppen äldre har tyvärr ingen metod för mätning framarbetats varav denna del av målet behöver diskuteras och revideras.
---	-----------------------	--

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Stabil och sund ekonomi	Vi ska ha en ekonomi i balans	Budgetavvikelsen ska vid årets slut vara noll eller positiv	+0,3 mnkr	Bedöms bli uppfyllt
Tillväxt och hållbar utveckling	Ta fram ett utvecklingskoncept som genomförs av minst 25 föreningar under åren 2024-2026.	Framtagande av koncept 2024/2025. Genomförande av utbildningar 2025/2026 (minst 25 föreningar)	Inte påbörjat	Bedöms bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Öka antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter med 15 procent senast år 2026.	Antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter	Utgångsläge mätt under 2024 genom skolorna hälsoenkät. 20241231	Bedöms bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Utveckla och förbättra stödet till de aktörer som genomför arrangemang och evenemang under åren 2024-2026.	Arrangörernas upplevda känsla av stöd ska öka	Utgångsläge mätt 20241231	Bedöms bli uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.	Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till 87 och hälsotalet uppgå till 95 procent.	HME 80 Hälsotal 94,3	Bedöms bli uppfyllt
Medborgarfokus	Utveckla, implementera och anpassa minst en modell för varje verksamhet, vad avser delaktighet och påverkan för alla medborgare med fokus på barn och unga, under åren 2024-2026.	Minst en modell för varje verksamhet	3 verksamheter har utvecklat en modell vardera. 20241231	Bedöms bli uppfyllt

Resultaträkning (mnkr)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	11,9	12,9	15,7	2,8
Personalkostnader	-40,0	-42,0	-40,7	1,3
Övriga kostnader	-75,7	-80,3	-84,1	-3,8
Kapitalkostnader	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Summa nettokostnader	-104,0	-109,7	-109,4	0,3

Driftredovisning (mnkr)

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Politisk verksamhet	-0,5	-0,6	-0,5	0,1
Kulturverksamhet	-38,0	-40,9	-41,1	-0,2
Fritidsverksamhet	-59,7	-63,6	-63,7	-0,1
Förvaltningsledning	-5,8	-4,6	-4,1	0,5
Summa nettokostnader	-104,0	-109,7	-109,4	0,3

Investeringsredovisning (mnkr)

Projekt	Projekt-nummer	Investeringsram enligt KF	Redovisat till och med 2024-12	Prognos totalutgift	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Offentlig konst*	94012				-0,1	0,0	0,1
Meröppet bibliotek i Stehag	94034	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,2
Teknikuppdatering Medborgarhuset	94035	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	0,0
*årligt anslag							
Summa		-0,6	-0,4	-0,6	-0,7	-0,4	0,3

Uppgift om påbörjade investeringar (mnkr)

Investering som påbörjats 2024 eller tidigare men inte färdigställt 2024

Kodsträng			PROJEKT	Totalt anslag	Redovisat tom 2023	Budget 2024	Redovisat 2024	Belopp att ombudgetera 2025	Bedömd period färdigställande	Kommentar
Ansv	Vht	Proj								
410020		32000	94034 Meröppet bibliotek i Stehag	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,2	2025-04-30	Projektet har påbörjats, fakturor kommit 2025

Enligt de ekonomiska styrprinciperna görs överföring av återstående investeringsmedel om projektet är påbörjat.

Uppföljning av riktade statsbidrag 2024 (tkr)

Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag,		Beviljat statsbidrag,		Redovisat 2024,		Återbetalning
	Belopp (tkr)	och tidsperiod	Belopp (tkr)	och tidsperiod	Belopp tkr		
Kulturrådet, Inköpsstöd Folk- och skolbiblioteken	59	240601-250320	59	240601-250320	48	0, redovisas 2025	
Region Skåne, Konstnärliga residens	525	230101-251230	525	230101-251230	228	0, redovisas 2025	
Kulturrådet, Läs- och litteraturfrämjande insatser	505	220501-240301	300	220501-241130	83	20	
Kulturrådet, Egna satsningar Kulturskoleverksamhet 23/24	625	230501-241231	241	230501-241231	241	0	
Kulturrådet, Ungas bibliotek	220	230601-250228	200	230601-250228	111	0, redovisas 2025	
Kulturrådet, Läsfrämjandelyftet	88	231201-250331	88	231201-250331	58	0, redovisas 2025	
Region Skåne, Förstudie Artist books	50	240101-250930	50	240101-250930	31	0, redovisas 2025	
Kulturrådet, Egna satsningar Kulturskoleverksamhet 24/25	1400	240501-251231	334	240501-251231	0	0, redovisas 2025	
Kulturrådet, Kapacitetsstärkande insatser	105	241015-250915	126	241015-250915	0	0, redovisas 2025	
Kulturrådet, Utvecklingsinsatser i samverkan 24/25	642	240501-251231	252	240501-251231	94	0, redovisas 2025	

Vård- och omsorgsnämnden

§ 5**VOO 2024/445****Vård- och omsorgsnämndens bokslut 2024****Beslut**

- Vård- och omsorgsnämnden antar årsbokslut 2024 och översänder det till kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har upprättat ett förslag till årsbokslut 2024 i enlighet med Kommunledningskontorets direktiv.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Årsbokslut 2024 Vård- och omsorgsnämnden
- Årsbokslut 2024 Vård- och omsorgsnämnden
- Statsbidrag
- Måluppföljning bokslut 2024

Beredning

Vård- och omsorgsnämnden redovisar en avvikelse på 5,3 mnkr i förhållande till budget. Under 2024 har vård- och omsorgsnämnden mottagit flera statsbidrag som påverkat resultatet positivt. De största statsbidragen som motsvarar ca 32 mnkr för 2024 är uteslutande riktade till äldreomsorgen. Då merparten av dessa har varit av engångskaraktär, är det utmanande för vård- och omsorgsnämnden att planera och bedriva satsningar över tid. Kostnaderna behöver därför också vara av tillfällig karaktär för att undvika framtida underskott.

Resultatet fördelas enligt nedanstående tabell och inkluderar statsbidrag:

Äldreomsorgen	+11,6 mnkr
Funktionsnedsättning	-1,3 mnkr
Socialtjänst över 18 år	-2,2 mnkr
Ekonomiskt bistånd	-5,6 mnkr
Förvaltningsövergripande	+2,7 mnkr

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Vård och Omsorg

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Ordförande:	Tony Hansson
Förvaltningschef:	Ingrid Westerlund
Budgetavvikelse (mnkr)	5,3 mnkr

Händelser av väsentlig betydelse

Fokus under året har som flera år tidigare varit en ekonomi i balans. Under flera år har nämnden varit beroende av statsbidrag vilket är utmanande då det blir svårt för nämnden att planera och bedriva satsningar över tid.

Vård- och omsorgsnämnden har 2024 påbörjat förberedelser för omställning till den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft under 2025. En nulägesanalys genomfördes för hela socialtjänsten, både inom vård- och omsorgsnämnden och barn- och familjenämnden. Samtliga chefer inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet har bland annat träffats en heldag för att diskutera olika utmaningar och möjligheter.

Inför 2024 flyttades en rekryteringssamordnare från kommunledningskontoret. I samband med detta valde vård- och omsorgsnämnden att utöka med ytterligare en rekryteringssamordnare. Resultatet av detta har blivit att sommarrekryteringen blev lyckad med högre kvalitet, bättre struktur och en högre tillgänglighet. Resursutökningen ses som en viktig del i att fortsatt arbeta mot målet att bli en attraktiv arbetsgivare.

En gemensam satsning på utbildning i lågaffektivt bemötande inom verksamhet funktionsnedsättning har genomförts under 2024. Syftet med utbildningen har varit att skapa en tryggare arbetsmiljö, både för personal och brukare.

I takt med att antalet äldre blir fler, ökar antalet personer med demenssjukdom. Vård- och omsorgsnämnden har därför valt att göra en satsning för att öka kompetensen inom området. Under året har tre biståndshandläggare blivit utbildade till Silviahandläggare, totalt är nu sju biståndshandläggare utbildade. Dessutom har sju undersköterskor inom äldreomsorgen påbörjat utbildning till Silviasyster.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

MÅLUPPFÖLJNING

Vård- och omsorgsnämnden bedömer att det finns goda möjligheter att målen inom nämndens områden uppfylls. Målen är uppsatta för att gynna både medborgarna och verksamheten. Konkret kommer teknikvinningar kontinuerligt att presenteras för att förbättra och effektivisera verksamheten. För att tydliggöra förväntningarna på kommunen och öka tryggheten för medborgarna kommer även insatsbeskrivningar att tas fram för att det ska finnas en kunskap om vård- och omsorgsnämndens

verksamhet. Samarbete över gränserna, både externt och internt, kommer också att vara prioriterat för vård- och omsorgsnämnden där konstruktiva samarbeten löpande kommer att presenteras. Bedömningen är sammantaget att samtliga mål kommer att uppfyllas förutom målet rörande attraktiv arbetsgivare.

Målsättningen att Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare inkluderar mätvärdena hälsotal och HME (hållbart medarbetarindex). Vård- och omsorgsnämnden arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare men har dock utmaningar att nå upp till målvärdena. Dels är målsättningen väldigt högt ställd utifrån historiska nyckeltal inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Verksamheten ser även större svårigheter i att rekrytera personal med rätt kompetens, vilket inte är unikt för Eslövs kommun.

VERKSAMHETSMÅTT (ENDAST TILL NÄMNDEN)

Under året har behovet av externa placeringar ökat både inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning. Anledningen till att externa placeringarna har ökat är individuella faktorer som medfört att placering på boende inom vård- och omsorgsnämndens regi inte har varit ett alternativ.

Antalet beslut inom dagligverksamhet har ökat succesivt under året. En ökning som ställer krav på verksamheten att finna en meningsfull sysselsättning som är anpassad till individen.

Enheten för ekonomiskt bistånd har under hösten haft ett ökat inflöde av hushåll som ansökt om ekonomiskt bistånd.

EKONOMISK ANALYS

Vård- och omsorgsnämnden redovisar en positiv avvikelse på 5,3 mnkr i förhållande till budget. Under 2024 har vård- och omsorgsnämnden mottagit flera statsbidrag som påverkat det ekonomiska resultatet positivt. De största statsbidragen som motsvarar ca 32 mnkr för 2024 är uteslutande riktade till äldreomsorgen. Då merparten av dessa har varit av engångskaraktär, är det utmanande för vård- och omsorgsnämnden att planera och bedriva satsningar över tid. Kostnaderna behöver därför också vara av tillfällig karaktär för att undvika framtida underskott.

Äldreomsorg

Avvikelse per den 31 december 2024, 11,6 mnkr.

Vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende och externa placeringar

Avvikelse per den 31 december 2024, 7,0 mnkr.

Antalet brukare med demensdiagnos med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom) ökar inom äldreomsorgen, inte bara på Kärråkra som har inriktning demens utan även på övriga vård och omsorgsboenden. Detta medför dels ökade kostnader i grundbemanningen då det kräver en högre personaltäthet än vad budget ger utrymme till, dels ökade kostnader för orosvak.

Hemvård

Avvikelse per den 31 december 2024, 2,4 mnkr.

Inom hemvården finns fler och fler brukare med mer omfattande behov av insatser. Antalet brukare med behov av dubbelbemanning vid förflyttningar ökar markant.

En översyn av hemvårdens ersättningsmodell är initierad under 2024 och bedöms bli klar under första halvåret 2025. De ekonomiska avvikelserna varierar kraftigt mellan de olika hemvårdsenheterna.

Hälso- och sjukvård, HSL

Avvikelse per den 31 december 2024, 2,2 mnkr.

Poolsjukskötersketjänsterna har utökats under året för att minska behovet av bemanningssjuksköterskor och för att säkerställa en god kvalitet för både vårdtagare och personal. Arbetet kommer att fortsätta för att hitta en stabil nivå avseende bemanning och ekonomi. Rehabenheten har sin största utmaning i att hålla budget kopplad till tekniska hjälpmedel. Underskottet på denna post uppgår 2024 till -0,9 mnkr.

Funktionsnedsättning

Avvikelse per den 31 december 2024, -1,3 mnkr.

Inom område funktionsnedsättning är det framför allt inom enheten socialpsykiatri som det skett kostnadsökningar under året. Kostnadsökningarna är kopplade till de externa placeringarna. Antalet placeringar ökade inte under årets första 11 månader men i december ökade antalet placeringar med 4st. Även dygnskostnaden för placeringarna har ökat vilket indikerar på att enhetens ärende blir alltmer komplexa.

Socialtjänst över 18 år

Avvikelse per den 31 december 2024, -2,2 mnkr.

Avvikelsen för Socialtjänst över 18 år är lägre än prognostiserade -5 mnkr vid delårsbokslutet. Detta beroende på personal som bytt tjänster och därmed har vakanser uppstått, men även att under hösten erhöll enheten en högre utbetalning från Migrationsverket kopplat till ukrainska flyktingar än vad som kändes till vid prognostillfället. Kostnaderna för placeringar är fortsatt höga och generera isolerat ett underskott om -4,2 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Avvikelse per den 31 december 2024, -5,6 mnkr.

Under 2024 var det i snitt 370 hushåll per månad som beviljades ekonomiskt bistånd motsvarande siffra för 2023 var 340 hushåll. Under 2024 har totalt 46,8 mnkr betalats ut motsvarande siffra för 2023 var 40,9 mnkr. I ökningen finns även att riksnormen som fastställs av Socialstyrelsen ökade med 8,7 % detta för att möta de generella kostnadsökningarna i samhället.

Förvaltningsövergripande

Avvikelse per den 31 december 2024, 2,7 mnkr.

Övergripande överskott beror på reservationer gjorda för förändringar i bilflottan som inte tillfullo genomförts under året. Överskottet beror även på avsatta medel till investeringar där statsbidrag kunnat finansiera dessa i stället.

PROGNOSSÄKERHET

Vårprognosen sattes till 0,6 mnkr exklusive äskande om hyreskompensation om 0,8 mnkr. Under våren kommer information och utbetalningar om statsbidrag vilket gör det svårt att fullt ut prognostisera omfattningen. Delårsbokslutets prognos var 2,5 mnkr en förbättrad prognos framför allt kopplad till enheten för ekonomiskt bistånd och socialtjänst över 18 år. Vid prognostillfällena har bedömningen varit att statsbidragen ska medför utökade kostnader i samma omfattning som erhållna intäkter.

ÅRETS INVESTERINGAR

Vård och omsorgsnämnden håller på att ta fram en ny investeringsrutin för att hantera framtida investeringar i enlighet med kommunens uppsatta riktlinjer.

Under 2024 har statsbidrag möjliggjort ett flertal investeringar till syfte att förbättra bland annat arbetsmiljön inom äldreomsorgen.

Driftredovisning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Politisk verksamhet	-1,2	-1,3	-1,1	0,2
Alkohol tillsyn	0,1	0,1	0,0	-0,1
Äldreomsorg	-346,4	-359,9	-348,3	11,6
LSS	-221,9	-235,1	-235,2	-0,1
Socialpsykiatri	-28,7	-30,4	-31,6	-1,2
Socialtjänst över 18 år	-26,9	-29,2	-31,4	-2,2
Förvaltningsgemensamt	-48,2	-49,6	-46,9	2,7
Ekonomiskt bistånd	-51,3	-47,9	-53,5	-5,6
Summa nettokostnader	-724,5	-753,3	-748,0	5,3

Resultaträkning

	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Intäkter	159,5	137,8	185,9	48,1
Personalkostnader	-591,9	-535,0	-617,7	-82,7
Övriga kostnader	-291,2	-354,3	-315,3	39,0
Kapitalkostnader	-0,9	-1,6	-0,7	0,9
Summa nettokostnader	-724,5	-753,1	-747,8	5,3

Investeringsredovisning

Projekt	Projekt- nummer	Investerings- ram enligt KF	Redovisat till och med 2024-12	Prognos totalutgift	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Ny teknik	93101	-1,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	1,0
Inventarier boendeenheter mm	93200	-1,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	1,0
							0,0
Summa		-2,0	0,0	0,0	-2,0	0,0	2,0

Uppföljning av riktade Statsbidrag 2024

Bidragsgivare och benämning på bidrag	Sökt bidrag, Belopp (tkr) och tidsperiod	Beviljat statsbidrag, Belopp (tkr) och tidsperiod	Redovisat 2024, Belopp tkr	Återbetalning
Socialstyrelsen, Anhörigstöd ny best.	958 tkr, 2024	958 tkr, 2024	835 tkr	0 tkr
Kammarkollegiet, Kompetensutveckling hälso och sjukvård	116 tkr, 2024	116 tkr, 2024	6 tkr	0 tkr
Kammarkollegiet, Psykisk hälsa	923 tkr, 2024	923 tkr, 2024	131 tkr	0 tkr, återrapportering 2025
Socialstyrelsen, God vård och omsorg av äldre	12 279 tkr, 2024	12 279 tkr, 2024	12 279 tkr	0 tkr, återrapportering 2025
Socialstyrelsen, Äldreomsorgslyftet	10 457 tkr, 2023-2024	10 457 tkr, 2023-2024	7 660 tkr	1 540 tkr, återrapportering 2025
Socialstyrelsen, Hällosamtal för äldre	817 tkr, 2024	817 tkr, 2024	206 tkr, 2024	611 tkr, återrapportering 2025
Socialstyrelsen, Specialistkompetens undersköterska äldreomsorg	946 tkr, 2024	946 tkr, 2024	152 tkr, 2024	794 tkr, återrapportering 2025
Socialstyrelsen, Habiliteringsersättning	1 586 tkr, 2024	1 586 tkr, 2024	1 586 tkr, 2024	0 tkr, återrapportering 2025
Skånes Kommuner, God och nära vård	2 945 tkr, 2024	2 945 tkr, 2024	2 945 tkr, 2024	0 tkr, återrapportering 2025
Kammarkollegiet, Psykisk hälsa	60 tkr, 2024	60 tkr, 2024	0 tkr, 2024	0 tkr, återrapportering 2025
Länsstyrelsen, Statsbidrag personligt ombud	395 tkr, 2024	395 tkr, 2024	395 tkr, 2024	0 tkr, återrapportering 2025
Länsstyrelsen, Mäns våld mot kvinnor	175 tkr, 2024	175 tkr, 2024	147 tkr, 2024	0 tkr, återrapportering 2025

Måluppföljning

Nämnd: Vård- och omsorgsnämnden

Inriktningsmål KF	Nämndsmål	Indikator	Senaste mätvärde	Prognos måluppfyllelse
Stabil och sund ekonomi	Vi ska ha en ekonomi i balans	Budgetavvikelsen ska vid årets slut vara noll eller positiv	Positiv avvikelse 5,3 mnkr	Bedöms bli uppfyllt
Tillväxt och hållbar utveckling	Nämnden ska arbeta med teknikutveckling och verksamhetsutveckling som gynnar medborgarna och verksamheten genom minst två nya teknikvinningar/ arbetssätt ska presenteras för nämnden årligen.	Minst två nya teknikvinningar ska presenteras nämnden.	Två teknikvinningar kommer att presenteras för nämnden.	Bedöms bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Medborgarna ska vara trygga i att få hjälp när behoven uppstår och ha kunskap om vad man kan förvänta sig för stöd och hjälp genom att förvaltningen årligen skall ta fram tre insatsbeskrivningar om vad medborgarna kan förvänta sig och att de mätningarna som genomförs skall visa en positiv utveckling på 5 procent.	Tre insatsbeskrivningar ska tas fram. Resultaten i undersökningen "vad tycker dom äldre om äldreomsorgen" ska öka med 5%. Fokus ligger på trygghetsfrågorna.	Senaste trygghetsmätning hemvård 84% särskilt boende 85%	Bedöms bli uppfyllt
Trygg och säker kommun	Nämnden ska erbjuda och bistå äldre kommuninvånare vägledning till ett boende för att möjliggöra självständighet genom att årligen genomföra aktiviteter där bland annat boendesituationen berörs.	Utföra riktade aktiviteter	Ingen tidigare mätning har skett	Bedöms bli uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.	Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till 87 och hälsotalet uppgå till 95 procent.	HME 2024 81 Hälsotal 2024 90,1% (inte klar för hela året)	Bedöms delvis bli uppfyllt
Medborgarfokus	Nämnden ska utveckla samarbetet med olika interna och externa aktörer för att höja kvalitet och skapa mervärde för medborgarna och verksamheten genom att minst fem konstruktiva samarbeten årligen ska kunna redovisas för nämnden.	Redovisa fem konstruktiva samarbeten	Fem konstruktiva samarbete kommer presenteras	Bedöms bli uppfyllt

	januari	februari	mars	april	maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december
Hemvård												
Beviljad tid	13 369	12 440	13 136	12 001	12 513	12 828	13 159	12 649	13 149	13 378	13 192	13 852
Utförd tid	10 140	9 430	9 680	9 603	10 100	9 451	10 339	9 826	9 866	10 674	10 433	11 110
Antal trygghetslarm	925	899	888	898	881	908	912	904	923	932	938	946
Antal personer med hemgångsstöd (HGT)	29	19	15	20	21	24	26	15	21	24	21	27
SÄBO												
Antal i kö	4	15	12	12	21	11	19	20	14	12	8	11
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
Antal verkställda boendebeslut	253	259	253	259	252	253	254	252	255	257	256	250
Omsättningstal	7	12	4	4	2	9	6	6	8	5	8	13
Kapacitet boendeplatser	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253
Antal externa boendebeslut	6	6	5	6	6	7	7	7	7	6	6	7
Antal verkställda trygghetsboendebeslut	3	4	12	12	12	12	12	13	15	15	15	16
Antal verkställda korttidsdygn internt	346	344	386	292	311	371	465	457	436	414	427	375
Antal verkställda korttidsdygn externt	0	0	0	0	0	0	0	0	29	31	30	31
Beläggning Ölycke	56,10%	64,56%	66,67%	48,15%	49,46%	63,89%	80,11%	81,72%	77,04%	76,88%	80,93%	67,74%
LSS												
Antal timmar med betalningsansvar SFB, personlig assistans	4 263	4 263	4 176	4 176	4 176	4 176	4 176	4 002	4 002	4 089	4 089	4 089
Antal timmar med betalningsansvar LSS, personlig assistans	4 358	4 358	4 187	4 187	4 187	4 531	4 531	4 531	4 288	4 288	4 288	4 288
Antal verkställda boendebeslut	167	166	167	166	166	167	168	168	164	170	163	174
Antal i kö till boende	7	7	8	5	6	7	8	8	8	7	8	8
Antal som väntat mer än tre månader	6	6	7	5	5	5	5	6	7	6	6	6
Antal externa boendebeslut	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Antal personer med daglig verksamhet, verkställda beslut	198	198	196	190	192	197	197	202	204	210	206	211
Socialpsykiatri												
Antal verkställda boendebeslut	38	38	37	37	38	39	38	38	38	35	37	37
Antal i kö till boende	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
Antal beslut om boendestöd	70	76	71	72	76	75	77	80	82	89	85	81
Antal externa placeringar	13	13	10	10	10	13	12	11	10	10	12	16
Socialtjänst över 18 år												
Antal vårddygn enligt LVU (IFO vuxen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal vårddygn enligt LVM (IFO vuxen)	42	29	11	0	0	0	0	31	30	60	70	64
Antal vårddygn skyddat boende	216	176	186	195	236	154	217	173	289	283	244	216
Antal vårddygn enligt SoL (IFO vuxen)	482	411	548	568	545	511	538	312	344	371	428	463
Antal personer inom primär behandling	7	7	9	5	7	7	6	5	4	3	2	3
Antal personer inom efterbehandling	4	3	4	5	5	4	5	7	7	8	8	8
Antal andrahandskontrakt	61	64	66	67	67	59	59	58	57	51	51	47
Ekonomiskt bistånd												
Antal nya ärende ekonomiskt bistånd	45	38	46	37	42	50	43	50	53	59	43	44
Antal hushåll som beviljats ek bistånd	360	356	363	364	369	355	363	372	387	394	391	381
Genomsnitt kr/utbetal/hushåll som beviljats beslut	10 472	10 098	11 039	10 558	10 737	9 083	12 476	10 290	9 427	11 403	8 914	11 475
Kostnad beviljat bistånd	3 769 863	3 594 783	4 007 216	3 843 125	3 961 783	3 224 413	4 528 886	3 828 002	3 648 365	4 492 976	3 485 534	4 371 994
Antal inbokade nybesök budget- och skuldrådgivning	10	23	13	19	13	15	6	21	13	17	22	5
Antal pågående ärende budget- och skuldrådgivning	257	274	277	288	294	302	294	298	299	286	306	301
Personal												
Hälsotalet	89,1%	89,0%	90,9%	91,6%	90,4%	92,6%	93,4%	94,2%	92,9%	91,60%	93,40%	94,00%
Andel heltid inom SÄBO	74,3%	74,1%	72,9%	71,7%	71,8%	72,1%	71,9%	72,1%	71,9%	71,4%	68,90%	69,10%
Andel heltid inom Hemvård	93,3%	94,2%	95,3%	93,6%	95,1%	95,1%	95,1%	95,6%	95,6%	95,6%	95,30%	95,90%
Andel heltid inom LSS	78,7%	78,4%	80,1%	79,2%	81,4%	80,4%	80,1%	81,2%	81,8%	82,1%	81,80%	81,30%

Statsbidrag	Erhållit	Resultatpåverkan 2024	Resultatpåverkan 2025	Kommentar
Minskad andel timvikarier 2023	16,0 mnkr	10,7 mnkr	-	Erhöll mer pga att inte så många kommuner uppnådde målet
Minskad andel timvikarier 2024	0 mnkr	-	-	Nådde inte upp till målet, kopplat till nya arbetstidsregler
Ökad bemanning av SSK på SÄBO 2023	3,9 mnkr	2,5 mnkr	-	
Ökad bemanning av SSK på SÄBO 2024	3,7 mnkr	1,2 mnkr	2,5 mnkr	
God vård och omsorg om äldre	12,3 mnkr	Har använts till fullo	-	Återrapportering 2025
God och nära vård	3,1 mnkr	Har använts till fullo	-	0,2 mnkr fördelas till BoU, resterande del används inom HSL, Återrapportering 2025
Äldreomsorgslyftet	5,2 mnkr	Har använt 3,7 mnkr	-	Återrapportering 2025

Lekmannarevisorer i

Mellanskånes Renhållnings AB

(org.nr 556214-7800)

Till

Årsstämman i Mellanskånes Renhållnings AB

Granskningsrapport för verksamhetsåret 2024

Vi, av fullmäktige i Höör, Hörby och Eslövs kommuner utsedda lekmannarevisorer, har granskat Mellanskånes Renhållnings AB:s verksamhet.

Styrelsen och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, aktiebolagslagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av årsstämman fastställda ägardirektiv.

Under året har upphandlingen inom bolaget granskats.

Vi har träffat presidiet och företagsledningen vid två tillfällen under året och löpande tagit del av information och rapporter från bolaget om bl a arbetet med intern kontroll och affärsplan. Vi har samarbetat med den auktoriserade revisorn. Sammantaget anser vi oss ha grund för nedanstående ställningstagande.

Vi bedömer att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Eslöv den 11 mars 2025

Håkan Andersson

Hörby kommun

Ravi Fältman

Hörs kommun

Kenneth Jönsson

Eslövs kommun

Lekmannarevisorer i Krafringen AB

Till årsstämman i Krafringen AB
Org nr 556527–9758

Granskningsrapport för år 2024

Vi utsedda lekmannarevisorer från Eslövs Kommun, Hörby kommun, Lomma kommun och Lunds kommun har granskat Krafringen AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll, samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunernas revisionsreglemente samt utifrån av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Genomförd granskning har upptagits i granskningsredogörelse vilken överlämnats till styrelsen.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Underskrift i enlighet med digital underskrift.

Lars Trägen
Lunds kommun

Kenneth Jönsson
Eslövs kommun

Remco Andersson
Lomma kommun

Håkan Andersson
Hörby kommun

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Remco Andersson

Lekmannarevisor

Serienummer: 0f30ae9c3154cb[...]e4b9689b9fd84

IP: 90.224.xxx.xxx

2025-03-31 12:52:21 UTC

LARS TRÄGEN

Lekmannarevisor

Serienummer: 1b8457c34ed137[...]a8f237617d62b

IP: 83.227.xxx.xxx

2025-04-01 13:08:27 UTC

HÅKAN ANDERSSON

Undertecknare

Serienummer: 3ad45f613aaeb1[...]29d9c219e8789

IP: 128.127.xxx.xxx

2025-04-01 19:02:22 UTC

Bo Kenneth Jönsson

Lekmannarevisor

Serienummer: df2f2ce5e3fece[...]04bca9f4d8c13

IP: 95.203.xxx.xxx

2025-04-02 14:23:37 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

**Lekmannarevisor i
Eslövs Bostads AB**

Till

Årsstämman i Eslövs Bostads AB

Granskningsrapport för år 2024

Jag, av fullmäktige i Eslövs kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Eslövs Bostads AB:s (org.nr 556095-2391) verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamheten och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har genomförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, kommunens revisionsreglemente samt utifrån av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för min bedömning och prövning.

Min granskning under året har inriktats på att granska styrelsens förvaltning utifrån ägardirektiv och andra beslut. Per den 31 december 2024 redovisas en synlig soliditet på 12,1 (13,5) %, vilken understiger ägardirektivets krav på att denna varaktigt över tiden inte ska understiga 15%.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Eslöv den 10 mars 2025

Kenneth Jönsson

Lekmannarevisor

Revisionen

Till kommunfullmäktige i Eslövs kommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, barn- och familjenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, servicenämnden, valnämnden, vård- och omsorgsnämnden, jävsnämnden samt överförmyndarnämnden, och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag Eslövs Bostads AB, Mellanskånes Renhållnings AB, Krafringen AB samt utsedda revisorer i kommunalförbunden VA SYD och Räddningstjänsten Syd.

Styrelsen och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av vårt sakkunniga biträde i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning som redovisas i bilagan "Redogörelse för revisionen år 2024" och under året avlämnade revisionsrapporter.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Eslövs kommun har bedrivit verksamheten på ett i stort sett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer i enlighet med det sakkunniga bitrådets bedömning att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med undantag från rekommendation gällande finansiell leasing. För denna slutsats avseende kommunens räkenskaper hänvisar revisorerna till det sakkunniga bitrådets yttrande om den löpande redovisningen och om årsredovisningen.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att balanskravet efterlevs.

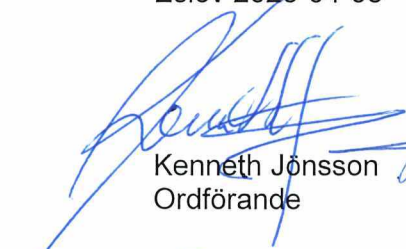
Vi bedömer att det resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål fullmäktige uppställt. Däremot går det inte göra en bedömning av måluppfyllelsen för verksamhetsmålen avseende 2024, då målen gäller hela mandatperioden.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2024 godkänns.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi återopar bifogad redogörelse och de rapporter som inte tidigare tillställts fullmäktige. Övriga rapporter har översänts till fullmäktige löpande under året.

Eslöv 2025-04-08

Kenneth Jönsson
Ordförande

Håkan Elleström
1:e vice ordförande

Olle Gartsjö
2:e vice ordförande

Lars Karlsson

Kerstin Lindström

Sebastian Remvig

Torsten Winther

Lotta Billström

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Redogörelse för revisionen år 2024
- Det sakkunniga biträdes yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter 2024
- Avrapportering intern kontroll 2024
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav 2024
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen
- Revisionsberättelse från VA SYD
- Revisionsberättelse från Räddningstjänsten Syd

Revisionen

Till kommunfullmäktige i Eslövs kommun

Redogörelse för revisionen år 2024

1. Inledning

Vi har utfört granskning enligt kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Revisionsarbetet har avsett både förvaltnings- och redovisningsrevision i enlighet med upprättad revisionsplan och har omfattat all verksamhet som bedrivs i nämnderna. Urvalet av granskningsprojekt har skett efter kriterierna väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision avser granskning av om verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om nämndernas styrning och uppföljning varit tillräcklig för att effektivt bedriva verksamheterna.

Redovisningsrevision syftar till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom nämnder och styrelse är tillräcklig. Det gäller alltså frågan om tillförlitlighet i räkenskaper och säkerhet i system och rutiner och omfattar den löpande redovisningen, delåret och årsredovisningen.

Bedömning görs också avseende om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Revision av intern kontroll syftar till att utröna om kommunen har analys av och kontroll på riskerna i verksamheterna.

2. Genomförda granskningar

Avsnittet visar på de viktigaste resultaten av under året genomförda fördjupade granskningar.

2.1 Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av delårsrapport per 2024-08-31

En översiktlig granskning av delårsrapporten per 2024-08-31 har genomförts. Enligt kommunallagen ska fullmäktige ange mål och riktlinjer för verksamheten och finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning. En uppföljning av dessa ska redovisas i delårsrapporten och årsredovisningen. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Denna bedömning ska ske skriftligen. Följande konstaterades i bedömningen av delårsrapporten:

► **Ändamålsenlig verksamhet**

- Samtliga tre finansiella mål för räkenskapsåret prognostiserades att ej uppnås vid årets slut.
- Av de sju verksamhetsmålen prognostiserades sex att helt uppnås, och att ett ej uppnås.

KZ 3

Og. 1.60
H

► **Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet**

- Kommunen prognostiserade vid delåret ett resultat om -18 mnkr vid årets slut, vilket är under budget.
- Nämndernas totala prognostiserade budgetavvikelser uppgick till -24 mnkr.
- Den största negativa budgetavvikelsen prognostiserades för barn- och familjenämnden med -12,4 mnkr.
- Det lagstadgade balanskravet bedömdes, baserat på prognosen, att bli uppfyllt med disposition av RUR. Resultatmålet om en procent av skatteintäkter och generella bidragsintäkter bedömdes dock enligt prognosen inte att uppnås.
- Investeringsutfallet för januari till augusti uppgick till 133 mnkr (att jämföra med 164 mnkr föregående år samma period), vilket motsvarar 25% (28%) av årets investeringsbudget. Prognosen uppgår till 64% (föregående år motsvarade prognosen 60%).

► **Rättvisande räkenskaper**

- Redovisningsprinciper för delårsbokslutet jämfört med senast upprättad årsredovisning var oförändrade.
- I delårsrapporten har inga sammanställda räkenskaper upprättats.

Granskning av löpande redovisning och 2024 års bokslut och årsredovisning

Det sakkunniga biträdet har på vårt uppdrag granskat den interna kontrollen i den löpande redovisningen och årsredovisningen 2024 och har lämnat rapporter och yttrande som tillsammans med revisionsredogörelsen bifogas revisionsberättelsen.

Översyn till följd av uppdaterad rekommendation RKR:R5 Leasing från 2023, är fortfarande inte är avslutad. Med anledning av detta har det sakkunniga biträdet lämnat ett modifierat yttrande.

2.2 Grundläggande granskning

Ansvarsutövandet definieras som granskningsobjektens aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen och god revisionssed granska all verksamhet årligen.

Revisorerna har under året bjudit in presidiet i kommunstyrelsen och i nämnderna för den grundläggande granskningen. Den grundläggande granskningens syfte är att översiktligt bedöma om styrelsen och nämnderna har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att nå de mål som fullmäktige har satt upp. Presidierna har fått svara på frågor gällande bland annat verksamheten och dess ekonomi, organisation och interna kontroll under 2024 samt de viktigaste utmaningarna för kommande år.

Utöver dessa möten granskar revisorerna löpande nämndernas protokoll, tar del av information från kommunfullmäktiges möten samt håller sig informerade om aktuella händelser i kommunen. Anteckningarna och andra dokument från mötena sammanställs i ett internt arbetsmaterial. Detta material ligger sedermera till grund för revisorernas risk- och väsentlighetsbedömning och revisionsplanen för 2025.

När det gäller de medialt uppmärksammande ärendena i kommunen, dvs det s k "Ättiksfallet" och genomförandet av entreprenad avseende Ekenässkolan, har vi informerat oss om handläggningen och vidtagna åtgärder. Enligt kommunallagen åligger det inte kommunrevisionen att yttra sig över myndighetsbeslut i enskilda ärenden.

Vid grundläggande granskningen togs frågan om hanteringen av orosanmälningar upp med Barn och familj, Gymnasie- och vuxenutbildning samt Vård och omsorg.

2.3 Sammanträffande med tjänstepersoner

Revisionen har träffat följande tjänstepersoner under året

- ▶ Kommunikationschef
- ▶ Digitaliseringschef och IT-chef
- ▶ Förvaltningschef för barn och familj och lokalcontroller, som uppföljning av träff med lokalstrateg på Kommunledningskontoret 2023
- ▶ Förvaltningschef för barn och familj och avdelningschef, grundskola ang behörigheten till gymnasieskolan
- ▶ Ekonomichef
- ▶ HR-chef och HR-strateg
- ▶ Förvaltningschef och fastighetsansvarig på serviceförvaltningen

I mars 2024 träffade revisionen ekonomichefen som redogjorde för kommunens långsiktiga planering. I samband med detta informerades om att arbete med budgeten 2025–2028. Ekonomichef beskrev även att kommunens befolkningsprognoser under de senaste åren inte har varit träffsäkra. En ny befolkningsprognos skulle tas fram som grund för budget 2025–2028.

Revisorerna träffade i maj 2024 förvaltningschefen för barn- och familjeförvaltningen och avdelningschef, grundskola ang gymnasiebehörighet. För att öka gymnasiebehörigheten arbetar förvaltningen för att få fler elever att närvara i skolan, framför allt på grund av att antalet hemmasittande ökat. Förvaltningen arbetar även med uppsökande verksamhet för att fånga upp barn som inte går i förskolan. Det saknas dock tillräcklig data för att kartlägga orsaker till frånvaro, och det pågår kvalitetsarbete för att förbättra utbildningen, särskilt inom matematik och läsande. Därtill informerades om att det finns utmaningar med lärarkontinuitet och digitalisering, och vikten av tidiga insatser betonades. Förvaltningen nämner även att F-6 skolor som visar låg måluppfyllelse ska ta fram tydliga åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Revisorerna träffade i maj 2024 förvaltningschefen för barn- och familjeförvaltningen och lokalcontroller. Det finns en överkapacitet i kommunens lokaler, särskilt i kommunens många små förskolor. Kommunen planerar därför att avveckla vissa förskolor och bara behålla de lokaler som är anpassade för förskoleverksamhet.

Under juni 2024 träffade revisorerna HR-chef och HR-strateg. På mötet informerades om att kommunen har utvecklat modeller för att minska sin personalomsättning och öka sin attraktivitet som arbetsgivare. Ett fokus har legat på tydligt ledarskap, rekrytering och "onboarding". Ett chefsprogram planeras och workshops har genomförts för att identifiera förbättringsområden. Därtill framkom att det finns en hög chefstäthet inom omsorgsverksamheten.

På revisionens träff med digitaliseringschefen och IT-chefen i september 2024 informerades om kommunens IT-organisation. Kommunen deltar i SKR:s initiativ "Handslaget", som består av fyra huvudinitiativ: digital post, säker digital kommunikation, trygghetslarm och digitala lås samt digitala identitetslösningar.

I oktober träffade vi dels förvaltningschef Barn och familj och handläggande tjänsteperson, dels förvaltningschef Kultur och fritid och chefen för fritidsgården Gasverket för att ta del av hur arbetet för att förhindra att barn och ungdomar hamnar i kriminella miljöer bedrivs inom dessa förvaltningar.

I november fick revisorerna en redogörelse för den pågående omorganisationen som ska slutföras under 2025.

Under december 2024 träffade revisionen kommunikationschefen. På mötet informerades om att kommunens kommunikationsavdelning ansvarar för strategisk kommunikation och stöd till chefer, medan förvaltningarna äger sin lokala kommunikation. Kommunens hemsida utsågs år 2020 till Sveriges bästa kommunhemsida. Avdelningen har sedan tidigare identifierat behov av kompetens- och kvalitetshöjning inom kommunikation, inklusive extern och intern kommunikation, sociala medier och kriskommunikation. Målet har varit att skapa en mindre sårbar organisation och professionellt hantera media och kriser, samt följa GDPR och tillgänglighetskrav.

2.4 Fördjupade granskningar

Granskning av uppföljning av investeringar

Granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen samt om miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen till stor del säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende uppföljning av investeringar. Bedömningen är därtill att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Bedömningen grundar sig på att miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förvaltning har en tydlig struktur för projektgenomförande, med omfattande rutiner för verksamheten inom gata, trafik och park. Det bedömdes som särskilt positivt att det finns möjligheter till erfarenhetsutbyte och kvalitativ samt ekonomisk utvärdering av projekten. Genomfört stickprov visade också att genomförda projekt följer interna rutiner och ekonomiska styrprinciper.

Vi bedömde därtill att kommunstyrelsen följer upp större investeringsprojekt i samband med årsredovisningen. Kommunstyrelsen bedömdes dock med fördel kunna inkludera denna uppföljning även i vårprognosen och delårsrapporten, för att tydligare kunna följa projektens utveckling under året. Detta framhövs som en del i att stärka kommunstyrelsens uppsikt. Därtill bedömde vi att kommunstyrelsen, i samråd med nämnden, bör definiera vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderades kommunstyrelsen att:

- ▶ I samråd med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tydliggöra vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.
- ▶ Överväga att stärka återrapporteringen avseende större investeringsprojekt.

Uppföljande granskning av 2021 års granskning av avtalshantering

Granskningen bestod av en uppföljning av 2021 års granskning. Den förra granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig avtalshantering. Den uppföljande granskningen syftade sedan till att bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har beaktat revisionens bedömningar och rekommendationer samt om de vidtagit tillräckliga åtgärder.

Den sammanfattande bedömningen i granskningen från 2021 var att kommunstyrelsen och nämnderna till stor del hade säkerställt en ändamålsenlig avtalshantering med en ändamålsenlig organisation, samt att det till stor del fanns en god kvalitet vid utformningen av avtal.

Den första av tidigare givna rekommendationer från 2021 års granskning var att se över hur avtal registreras och förvaras. I den uppföljande granskningen konstaterades att samtliga avtal, med undantag för direktupphandlingar under 100 000 kronor, registreras i avtalsdatabasen TendSign i enlighet med riktlinjer. Gällande de avtal som inte upphandlas av den centrala avdelningen förutsätter detta att verksamheterna skickar sina avtal till den centrala avdelningen.

Den andra och tredje tidigare givna rekommendation var att säkerställa att alla som tecknar och hanterar avtal har god kännedom om rutiner och riktlinjer, respektive att säkerställa att riktlinjer och mallar efterlevs,

I den uppföljande granskningen bedömdes det som positivt att rutiner och mallar finns tillgängliga i de system som används för hantering av avtal. Lika så att befintlig inköpsutbildning utökats till fler tillfällen per år. Däremot visar uppföljningen att det inte görs någon uppföljning över att de roller som enligt riktlinjerna ska ta del av inköpsutbildningen också gör det.

Den fjärde tidigare givna rekommendationen var att säkerställa att avtalsuppföljning sker. I den uppföljande granskningen noterades att en ny modul för avtalsuppföljning har implementerats, vilket enligt uppgift har förbättrat möjligheten att ha en samlad bild över kommunens avtal. Det gjordes däremot ingen kontroll av att samtliga avtal har en upprättad avtalsförvaltningsplan eller att upprättade avtalsförvaltningsplaner.

Den femte rekommendationen var att stärka den interna kontrollen och se till att avtalshantering ingår i risk- och väsentlighetsanalysen inom ramen för intern kontroll. I uppföljningen gjordes iakttagelsen att kommunstyrelsen och nämnderna vid minst ett tillfälle sedan granskningen 2021 har inkluderat risken för bristande avtalshantering i risk- och väsentlighetsanalysen inom ramen för sin interna kontroll. För de nämnder som har genomfört kontroller av risken visade deras uppföljningar inte på några allvarliga brister.

Den slutliga rekommendationen var att förtydliga riktlinjer för avvikelserapportering och säkerställa att de följs. I uppföljningen framgick att ett nytt arbetssätt för avvikelserapportering har tagits fram där samtliga avvikelser ska rapporteras på samma sätt i beställningsportalen. Det saknas dock kontroll och uppföljning av medarbetares efterlevnad av arbetssättet.

Den sammanfattande bedömningen från uppföljningen av 2021 års granskning var att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med de rekommendationer som lämnades av revisionen år 2021.

Uppföljande granskning av 2021 års granskning av bemanning och kompetensförsörjning

Det övergripande syftet i 2021 års granskning var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden och kommunstyrelsen hade säkerställt en ändamålsenlig kompetensförsörjning och bemanningsrutiner. Den sammanfattade bedömning var att vård- och omsorgsnämnden och kommunstyrelsen inte hade säkerställt detta. Mot bakgrund av detta har revisionen givit vård- och omsorgsnämnden rekommendationer, som följts upp i den uppföljande granskningen.

Den första rekommendationen som gavs till vård- och omsorgsnämnden under 2021 års granskning var att löpande ta fram samlade kartläggningar utifrån nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov. I den uppföljande granskningen framgick bedömningen att nämnden delvis uppfyllt rekommendationen. Detta grundades i att en kartläggning gjordes i framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022. En årlig översyn av befolkningsprognos, statistik och yrkeskategorier har inte gjorts.

Den andra rekommendation till Vård- och omsorgsnämnden var att ta fram och besluta om en kompetensförsörjningsplan. I uppföljningen bedömdes rekommendationen delvis ha uppfyllts. En kompetensförsörjningsplan för 2022 har antagits, men nämnden har under 2023 inte fattat några beslut gällande planen.

Tredje rekommendation till nämnden var att i dialog med kommunstyrelsen tydliggöra rådande oklarheter kring ansvarsfördelning avseende HR-funktioner. I uppföljning bedömdes rekommendationen som uppfylld. Detta grundades på att ansvarsfördelningen hade tydliggjorts inför framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022 och stödet från HR uppgavs vara bra.

Den första rekommendationen till kommunstyrelsen var att fullfölja sin uppsiktsplikt genom att årligen följa upp med nämndernas kompetensförsörjningsplaner samt utifrån dessa föra dialog med nämnderna kring deras samlade kompetensförsörjningsbehov. Rekommendationen bedömdes som delvis uppfylld. Motiveringen var att kompetensförsörjningsbehovet följs i kommunens ledningsgrupp, och att det finns möjlighet att lyfta frågan om kompetensförsörjningsplaner vid årliga resultatdialoger.

Den andra rekommendationen till kommunstyrelsen var att i dialog med övriga nämnder klargöra ansvarsfördelningen avseende HR-funktionen. Rekommendationen bedömdes som uppfylld. Bedömningen var att dialog har hållits och ansvarsfördelningen har tydliggjorts. Därtill har HR tagit fram material och mallar till stöd för förvaltningarnas arbete.

Den sammanfattande bedömningen av den uppföljande granskningen var att vård- och omsorgsnämnden och kommunstyrelsen delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med rekommendationerna.

Uppföljande granskning av 2021 års förstudie av näringslivsarbetet

Det övergripande syftet i 2021 års förstudie var att bedöma behovet av en fördjupad granskning inom området för näringslivsarbetet, med fokus på handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat och tillväxtavdelningens verksamhetsplaner. Slutsatsen var att det inte fanns ett behov av en fördjupad granskning. Däremot bedömde revisionen att det var av vikt att fortsätta följa det påbörjade arbetet med handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat och de åtgärder som presenterades i tillväxtavdelningens verksamhetsplan 2021. I förstudien lämnades inga rekommendationer och revisionen önskade inget svar från kommunstyrelsen.

I uppföljningen drogs följande slutsatser:

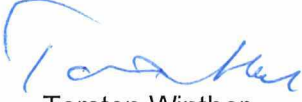
- ▶ KSAU får löpande information om näringslivsarbetet.
- ▶ Den halvårsuppföljning kommunstyrelsen beslutade om i november 2021 gällande handlingsplanen har inte genomförts under 2023.
- ▶ Uppföljningen till KSAU i juni tillsammans med årsredovisning 2022 samt uppgifter till oss i samband med uppföljningen visar att majoriteten av de listade aktiviteter i handlingsplanen är pågående eller genomförda.
- ▶ Verksamhetsplanen 2022 hade som ett särskilt fokusområde att implementera handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat. Uppföljningar av verksamhetsplanerna har enbart gjorts i olika delar av årsredovisningen och inte i en samlad uppföljning.
- ▶ Kommunen har förbättrat sitt resultat i Svenskt Näringslivs ranking vilket är ett av målen i handlingsplanen. Lika så har antalet registrerade företag, antalet arbetsställen och arbetstillfällen dessa skapar fortsatt att öka under 2023 jämfört med 2022.

3. Övrigt

Kommunrevisionen består av åtta ordinarie revisorer och under 2024 genomfördes elva möten. EY har varit sakkunnigt biträde till de förtroendevalda revisorerna.

Revisorerna genomförde ett utbildningstillfälle i oktober som ett lunch-till-lunch-möte på Åkersbergs Stiftsgård.

Eslöv den 8 april 2025

Kenneth Jönsson
Ordförande
Håkan Elleström
1:e vice ordförande
Olle Gartsjö
2:e vice ordförande
Lars Karlsson
Kerstin Lindström
Sebastian Remvig
Torsten Winther
Lotta Billström

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Eslöv kommun (org.nr 212000-1173)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eslövs kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2024-01-01-2024-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2025-04-08.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande med reservation

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Eslövs kommun för år 2024-01-01-2024-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, med reservation för den omständighet som beskrivs i nedanstående stycke, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden med reservation

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Eslövs kommun har påbörjat en översyn av samtliga leasingavtal, och det är sannolikt att delar av den leasing som nu redovisas som operationell kommer att övergå till att redovisas som finansiell leasing. Översynen är inte avslutad, varför en beloppsmässig effekt inte är möjlig att fastslå.

En omklassificering till finansiell leasing innebär att balansomslutningen påverkas genom att anläggningstillgång respektive långfristig skuld redovisas för berörda leasingobjekt. Denna effekt bedömer vi kunna bli väsentlig för kommunens balansräkning, och därigenom även på nyckeltal som påverkas av densamma. Nettoeffekten på resultaträkningen bedöms inte bli väsentlig, men delar av kostnaderna kommer att omklassificeras från Verksamhetens resultat till Resultat efter finansiella poster.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden med reservation.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-7. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision, för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Lund den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Thomas Hallberg
Ansvarigt sakkunnigt biträde

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

THOMAS HALLBERG

Ansvarigt sakkunnigt biträde

Serienummer: 4e04235f964e77[...]c7eb616ad7666

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-04-08 13:03:10 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Löpande granskning 2024 – Intern kontroll i redovisningen

Eslövs Kommun
28 mars 2025

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

EY

Building a better
working world

Agenda

- 01 Revisionens omfattning
- 02 Granskningsansats
- 03 Bokslutsprocessen
- 04 Löneprocessen
- 05 Försäljningsprocessen
- 06 Inköpsprocessen
- 07 Investeringsprocessen
- 08 Exploateringsprocessen
- 09 Övrigt
- 10 Nyheter

1. Revisionens omfattning

Inledning och bakgrund

Av kommunallagen framgår att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning, samt att dess medel och resurser ska förvaltas på ett sådant sätt att kraven på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Vidare är kommunerna även, enligt lag, skyldiga att upprätta delårsrapporter och årsredovisningar i enlighet med god redovisningssed.

För att kunna leva upp till sådana lagstadgade krav krävs det väl utvecklade strukturer och system implementerade med avseende på de administrativa interna kontrollerna.

De processer som har varit föremål för granskningen är väsentliga för den finansiella rapporteringen men även i viss utsträckning för verksamhetsstyrningen.

Syfte och inriktning

Vår granskning av den administrativa interna kontrollen inom Eslövs kommun syftar till att bedöma processerna för väsentliga transaktionsflöden, vilka påverkar den finansiella rapporteringen. Genom att identifiera och utvärdera väsentliga kontroller inom transaktionsflödena kan en bedömning göras avseende huruvida verksamhetens olika processer anses utgöra en signifikant risk eller ej.

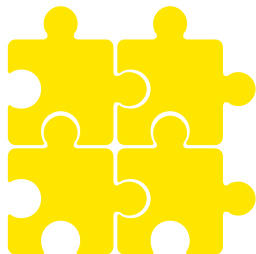
Granskningen har begränsats till att endast omfatta väsentliga områden och aspekter för revisionen och är således ej av sådan omfattning att den täcker in alla eventuella svagheter i kommunens rutiner och interna kontroll.

2. Granskningsansats

Vår granskning och bedömning av den interna kontrollen i redovisningen omfattar:

- Bokslutsprocessen
- Löneprocessen
- Försäljningsprocessen
- Inköpsprocessen
- Investerings/anläggningsprocessen
- Exploateringsprocessen

Metod:

- o Följer hela flödet från det att en kostnad eller intäkt genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad.

Övrig granskning

- o IT-miljön
- o Övergripande kontroller i redovisningen

3. Bokslutsprocessen

Vad har vi sett?

- Vid vår granskning av bokslutsprocessen noterar vi att det finns en skriftlig instruktion över vem som ansvarar för avstämning av respektive balanskonto.
- Kommunen gör avstämningar av väsentliga balanskonton löpande, och dessa dokumenteras i bokslutsportalen i Raindance.
- Det finns en skriftlig instruktion för hur avrapportering till styrelsen i form av exempelvis delårsrapport ska se ut. Det finns även en rutin för upprättande av sammanställd redovisning.
- Vi har gått igenom kommunens rutin för manuella bokföringsordrar och även granskat ett urval av desamma. Manuella bokföringsordrar attesteras av den person som skapar den, men inte av ytterligare en person.

Rekommendationer

- För att stärka den interna kontrollen rekommenderar vi att ytterligare en person attesterar manuella bokföringsordrar.

4. Löneprocessen

Vad har vi sett?

- Kommunen har en skriftlig beskrivning av löneprocessen som sträcker sig över året och en beskrivning som sträcker sig över månaden. All personal som arbetar med lön har tillgång till dessa beskrivningar, och använder dem som stöd, kallat årshjul.
- Behörigheter finns uppsatta i lönesystemet, och enbart löneenhet har full behörighet i lönesystem för korrigering av löner.
- Endast attesterade underlag (tidrapporter, reseräkningar) går vidare för bearbetning och senare utbetalning.
- I lönesystemet finns en kontroll som genereras gällande orimliga brutto- och nettolöner. I övrigt ansvarar respektive chef för att göra en rimlighetsbedömning av nettolöner.
- Efter lönekörning skapas en fil i lönesystemet, denna läses över till bokföringsprogrammet Raindance.

Rekommendationer

Vi bedömer att rutinen är väl fungerande.

5. Försäljningsprocessen

Vad har vi sett?

- Kommunen har flertalet intäktsströmmar, och vi har fått ta del av processkartor för de olika strömmarna.
- Vi har gått igenom de som vi bedömer mest väsentliga intäktsströmmarna med ekonomipersonal och skapat oss en förståelse av processen.
- Vi har även fått ta del av kommunens rutiner av obetalda kundfordringar. Efter 90 dagar bokas fakturan automatiskt om till osäker fordran, och skickas samtidigt till inkasso.

Rekommendationer

Vi bedömer att rutinen är väl fungerande.

6. Inköpsprocessen

Vad har vi sett?

- Vi har tagit del av kommunledningskontorets internkontrollplan för 2024 där en risk kopplad till upphandling har identifierats. Risken gäller kommunens beställningsportal och avtalsdatabas där det identifierats en risk för ineffektiva och felaktiga beställningar i de fall där beställningsportalen och/eller avtalsdatabasen inte är heltäckande. Det framgår inte av internkontrollplanen hur risker ska kontrolleras.
- Under vår granskning har vi fått ta del av kommunens riktlinjer för inköp och upphandling. Vi har även fått ta del av attestreglemente.
- Samtliga medarbetare som gör inköp ska genomgå relevanta utbildningar som anvisas av inköps- och upphandlingsenheten.
- Kommunen upprättar en avtalsförvaltningsplan för varje avtal, och gör uppföljning av bland annat avtalstrohet samt efterlevnad av beställningar via e-handelssystem.
- Beställare ska alltid kontrollera inkomna fakturor mot beställningsunderlag. Fakturor ska alltid attesteras av två personer, och utbetalningar görs två i förening.
- Vi har fått information om att ett spendanalysverktyg kommer köpas in under kommande år. Spendanalysverktyget kommer möjliggöra uppföljning och analyser på en detaljnivå som inte är aktuell i dagsläget.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunen att införa kontrollmoment i internkontrollplanen samt att följa planen att köpa in ett spendanalysverktyg. Ett sådant förenklar uppföljning av inköp och upphandlingar, och kan både stärka avtalstroheten och spara tid.

7. Investeringsprocessen/ Anläggningstillgångar

Vad har vi sett?

- Vi har haft en genomgång med den ekonom som ansvarar för processen kring anläggningstillgångar, och skapat oss en förståelse för processen. På ekonomiavdelningen är det enbart en ekonom som arbetar med anläggningstillgångarna.
- Vi har fått ta del av ekonomiska styrprinciper och delegationsordning för kommunstyrelsen.
- I samband med aktivering av en anläggning gör ansvarig ekonom en analys för att bestämma anläggningens beräknade nyttjandeperiod m.m. Analysen dokumenteras inte, och det sker heller inget godkännande av ekonomichef.
- Kommunen gör ingen regelbunden årlig nedskrivningsprövning av anläggningstillgångarna.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att de kontroller och analyser som utförs framöver dokumenteras och sparas.

I dagsläget är det enbart en ekonom som arbetar med anläggningstillgångarna vilket gör det sårbart vid eventuell sjukdom eller liknande. Vi rekommenderar därför att involvera ytterligare en eller flera personer i processen.

Vid granskning av gjorda investeringar har vi tagit stickprov på fakturor och tillhörande attest. I flera fall har vi noterat att anställda attesterar fakturor på högre belopp än vad de har behörighet till enligt attestordning. Vi rekommenderar kommunen att gå igenom attestordningarna och sätta upp beloppsgränser i fakturasystemet, så att det inte är möjligt att attestera utanför sin behörighet.

8. Exploateringsprocessen

Vad har vi sett?

- Kommunen har ingen skriftlig beskrivning gällande hur exploateringstillgångar ska redovisas i bokföringen ännu, men en investerings och redovisningspolicy är under framtagande. I praktiken sker uppföljning löpande för att säkerställa att kostnader redovisas rätt, och i samband med slutredovisning görs en uppdelning på vilka delar som ska aktiveras.
- I kommunstyrelsens arbetsutskott görs regelbundna uppföljningar av exploateringsprojekt för att säkerställa ändamålsenlig ansvarsfördelning.
- Kommunen har rutiner för upprättande av plan och exploateringsavtal.
- Kommunen har ingen formell rutin för att kostnader ska undvikas att aktiveras innan detaljplan fastställs, däremot görs en årlig uppföljning utifrån gällande redovisningsregler. Enligt ansvarig ekonom kan dokumentationen av denna uppföljning förbättras.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att färdigställa investerings och redovisningspolicyn, samt att de uppföljningar och kontroller som görs dokumenteras och sparas.

9. IT-Miljön

Utifrån den information vi erhållit gällande Raindance noterar vi brister i intern kontroll kopplat till segregation of duties (ansvarsfördelning), att inte fyraögonprincipen tillämpas utan att en användare gör ändringar på egen hand.

10. Nyheter från Rådet för Kommunal redovisning

RKR Yttrande om ersättning från Naturvårdsverket angående kommunernas ansvar för förpackningsinsamling.

Från och med 2024 har kommunerna tagit över ansvaret för förpackningsinsamling från hushåll och samlokaliserade verksamheter. För detta kommer kommunen att få en ersättning från Naturvårdsverket.

Kommunernas ansvar och hur ersättningen beräknas framgår av 6 kap och 9 kap i förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Naturvårdsverket beslutar om kommunernas ersättning. Ersättningens storlek ska bestämmas utifrån att:

1. Den endast ska omfatta den verksamhet som kommunen är skyldig att bedriva enligt förordningen,
2. Lättillgängliga insamlingsplatser ska ersättas per insamlingsplats,
3. Återvinningscentraler ska ersättas per insamlingsplats,
4. Insamling från torg och parker ska ersättas per insamlingsplats, och
5. Insamling från andra populära platser ska ersättas per insamlingsplats.

RKR anser att ersättningen uppfyller kriterierna för kostnadsersättning och att transaktionen ska redovisas som en kostnadsersättning under verksamhetens intäkter.

Ersättningen ska betalas enligt förordningen kvartalsvis och redovisas i enlighet med periodiseringsprincipen dvs. redovisas den period som ersättningen är hänförlig till.

RKR 5 Leasing har uppdaterats och gäller från januari 2024

I den uppdaterade versionen framgår att man vid koncernintern leasing "[när kommunen leasar ett objekt från ett kommunalt bolag]" kan likställa leasingobjektets verkliga värde med objektets bokförda värde i bolaget, förutsatt att redovisning och värdering i bolaget skett i enlighet med BFAR 2012:1."

Denna förenklingsregel går emellertid inte att använda i alla situationer. Lagstiftningens krav om rättvisande bild (LKBR 4:3) är överordnad normeringen.

10. Nyheter från Rådet för Kommunal redovisning

Statsbidrag från Socialstyrelsen och Skolverket

Under juni har det kommit besked om två statsbidrag från Socialstyrelsen:

- Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre
- Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden

Dessa ska redovisas i enlighet med RKR R2 Intäkter, dvs klassificeras som generella statsbidrag och intäktsredovisas med jämn fördelning på det sätt som beskrivs i tidigare yttrande från 2022.

Det har även kommit besked om ett statsbidrag från Skolverket:

- Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen

Av informationen från Skolverket framgår att syftet med bidraget är att bidra till goda förutsättningar för att upprätthålla kvaliteten i undervisningen och minska risken att inflationen på ett negativt sätt påverkar förutsättningarna för barn och elever att få den utbildning och det stöd som de har rätt till. Pengarna ska användas under år 2024.

Då inga villkor i enlighet med definitionen i RKR R2 Intäkter finns kopplat till bidraget, medför detta att bidraget ska klassificeras som ett generellt statsbidrag i externredovisningen och intäktsredovisas med jämn fördelning fr.o.m. juni till och med december 2024.

EY | Building a better working world

EY exists to build a better working world, helping to create long-term value for clients, people and society and build trust in the capital markets. Enabled by data and technology, diverse EY teams in over 150 countries provide trust through assurance and help clients grow, transform and operate. Working across assurance, consulting, law, strategy, tax and transactions, EY teams ask better questions to find new answers for the complex issues facing our world today.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity.

© 2024 Ernst & Young AB.
All Rights Reserved.

ey.com/se

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2024

Eslövs kommun

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje kommun ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Fullmäktiges, kommunstyrelsens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

2. Kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- ▶ Kommunfullmäktige har i budget 2024 och flerårsplan 2025-2027 (antagen 27 november 2023) beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har i särskilt dokument fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning för nämnderna och kommunstyrelsen. Målen har valts ut bland nämndmålen kopplade till fullmäktiges inriktningsmål.
- ▶ I budget 2024 nämns att "god ekonomisk hushållning bedöms uppnås när samtliga finansiella mål och flertalet verksamhetsmål förbättras".
- ▶ Kommunfullmäktige har beslutat om följande finansiella mål för god ekonomisk hushållning:
 - ▶ *Vi ska ha en ekonomi i balans.*
 - ▶ *Årets resultat ska uppgå till minst en procent av skatteintäkter och generella bidragsintäkter.*
 - ▶ *Självfinansieringsgraden av investeringar ska vara 40 procent i genomsnitt 2024-2027.*
- ▶ Kommunstyrelsen har satt upp följande verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning:
 - ▶ Barn- och familjenämnden - *En skola som levererar resultat som är över förväntan.*
 - ▶ Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden - *Andelen elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet (GY, VUX).*
 - ▶ Kultur- och fritidsnämnden - *Antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter ska öka med 15 procent senast år 2026.*
 - ▶ Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden - *Förbättra renhållningen och minska nedskräpningen i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023.*
 - ▶ Servicenämnden - *Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent från riktvärdet år 2020 till år 2026. Målet är även att följa RICE klimatskalor avseende CO2e per kilo inköpt livsmedel och uppnått 1,5 kg CO2e år 2026.*
 - ▶ Vård- och omsorgsnämnden - *Förvaltningen ska arbeta med teknikutveckling och verksamhetsutveckling som gynnar medborgarna och verksamheten genom att minst två nya teknikvinningar/arbetssätt ska presenteras för nämnden årligen.*
 - ▶ Kommunstyrelsen- *Eslövs kommun ska öka resultatet för Nöjd-Medborgar-Index till 65 och Nöjd-Inflytande-Index till 50 i SCB:s medborgarenkät.*

3. Kommunstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Kommunstyrelsen bedömer att samtliga tre finansiella mål är uppfyllda för året.
 - ▶ **Mål och utfall:**
 1. *Vi ska ha en ekonomi i balans.*
 - ▶ **Utfall:** Kommunens resultat uppgår till 42 mnkr, vilket motsvarar 1,7 procent av skatte- och generella bidragsintäkter. Även det så kallade balanskravsresultat är positivt, 11 mnkr. Kommunstyrelsen anser därför att kommunen har en ekonomi i balans.
 2. *Årets resultat ska uppgå till minst **en procent** av skatteintäkter och generella bidragsintäkter.*
 - ▶ **Utfall:** Kommunens resultat uppgår till 42 mnkr, vilket motsvarar 1,7 procent av skatte- och generella bidragsintäkter.
 3. *Självfinansieringsgraden av investeringar ska vara **40 procent** i genomsnitt 2024-2027.*
 - ▶ **Utfall:** Självfinansieringsgraden för år 2024 var 55 procent. Prognos för 2025-2027 är att målet kommer att uppnås.
- ▶ Kommunstyrelsens övergripande bedömning är att Eslövs kommun uppfyller kraven om god ekonomisk hushållning för 2024.
- ▶ Kommunens balanskravsresultat är 11 mnkr.

3. Kommunstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Kommunstyrelsen följer upp samtliga av kommunfullmäktiges mål. Tre av sju nämnder och styrelser bedömer att de kommer att uppnå sina verksamhetsmål, medan fyra bedömer att de delvis kommer att uppnå sina mål. Nedan beskrivs måluppfyllelsen per nämnd och styrelse.
- ▶ **Uppfyllt:**
 - ▶ Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden - *Förbättra renhållningen och minskad nedskräpning i Eslöv genom riktade åtgärder med basår 2023.*
 - ▶ Servicenämnden - *Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent från riktvärdet år 2020 till år 2026. Målet är även att följa RICE klimatskalor avseende CO2e per kilo inköpt livsmedel och uppnått 1,5 kg CO2e år 2026.*
 - ▶ Vård- och omsorgsnämnden - *Förvaltningen ska arbeta med teknikutveckling och verksamhetsutveckling som gynnar medborgarna och verksamheten genom att minst två nya teknikvinningar/arbetssätt ska presenteras för nämnden årligen.*
- ▶ **Delvis uppfyllt:**
 - ▶ Barn- och familjenämnden - *En skola som levererar resultat som är över förväntan.*
 - ▶ Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden - *Andelen elever som avslutar sina studier med examen eller godkända studieresultat ska ligga över rikssnittet (GY, VUX).*
 - ▶ Kultur- och fritidsnämnden - *Antalet barn, unga och äldre som utövar kultur- och idrottsaktiviteter ska öka med 15 procent senast år 2026.*
 - ▶ Kommunstyrelsen - *Eslövs kommun ska öka resultatet för Nöjd-Medborgar-Index till 65 och Nöjd-Inflytande-Index till 50 i SCB:s medborgarenkät.*

4. Vår bedömning

- ▶ Utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, framgår att det lagstadgade balanskravet uppfylls.
- ▶ Vår bedömning är att utfallet **är förenligt** med de *finansiella* mål som fullmäktige fastställt.
- ▶ Vår bedömning är att utfallet **delvis är** förenligt med de *verksamhetsmässiga* mål som fullmäktige fastställt.
- ▶ Vår samlade bedömning är att kommunen delvis uppnår en god ekonomisk hushållning år 2024.
 - ▶ Bedömningen grundas på att samtliga finansiella mål uppnås. Dock är endast tre av sju verksamhetsmål uppfyllda. Enligt kommunens definition uppnås god ekonomisk hushållning när flertalet av verksamhetsmålen är förbättrade, vilket inte är fallet för 2024 eftersom fyra av sju verksamhetsmål bedöms som delvis uppfyllda.

5. Våra rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ vid utvärdering av måluppfyllelse i årsredovisningen komplettera med information och utvärdering av det enskilda räkenskapsårets utfall. Målen avser en längre period, vilket försvårar analys och utvärdering av god ekonomisk hushållning för det enskilda räkenskapsåret.
- ▶ Att förtydliga definitionen av god ekonomisk hushållning. I fullmäktiges definition anges att god ekonomisk hushållning uppnås när samtliga finansiella mål och flertalet verksamhetsmål *förbättras*. I årsredovisningen anges målen som antingen *uppfyllda* eller *ej uppfyllda*.

8 april 2025

*Thomas Hallberg,
Auktoriserad revisor, EY*

*Lars Eriksson,
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY*

Godkännande av det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB**Beslut**

- Kommunfullmäktige föreslås besluta att godkänna det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB.

Ärendebeskrivning

Krafringen står inför stora investeringar och ökade räntekostnader, vilket har ökat bolagets skuldsättning från cirka 1,5 mdkr 2012 till cirka 2,4 mdkr 2023. För perioden 2025 - 2029 förväntas investeringar på cirka 5,5 mdkr, och skuldsättningen beräknas öka till cirka 4,5 mdkr år 2028.

Krafringen AB ägs Eslövs kommun, Lunds kommun, Hörby kommun och Lomma kommun. Bolaget lade den 4 februari 2025 fram ett förslag till ägarsamrådet om ett tillfälligt avsteg från utdelningspolicyn med en utdelningsbegränsning på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025 - 2029, vilket skulle förbättra koncernens skuldsättning med cirka 450 mnkr. Ägarsamrådet har ställt sig bakom denna inriktning.

Aktieägarna i Krafringen AB föreslås godkänna ett tredje tilläggsavtal till aktieägaravtalet per den 30 april 2004 vari utdelningsbegränsningen regleras.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att godkänna det tredje tilläggsavtalet i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Godkännande av det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB
- Det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB
- Minnesanteckningar ägarsamråd i Krafringen AB 2025-02-04
- Utdelningsbegränsning, Krafringens förslag till ägarsamråd 2025-02-04
- Aktieägaravtal Krafringen 2004 inklusive första och andra tilläggsavtalet

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Beredning

Krafringen AB ägs av Eslövs kommun, Lunds kommun, Hörby kommun och Lomma kommun.

Ägarkommunerna ingick den 30 april 2004 ett aktieägaravtal avseende samarbetet i det gemensamt ägda bolaget Lunds Energikoncern AB (numera Krafringen Energi AB). Därefter har två tilläggsavtal träffats: det första den 8 december 2004 och det andra den 31 december 2011. Enligt gällande aktieägaravtal och det andra tilläggsavtalet ska utdelning till aktieägare motsvara 40 – 55 % av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för schablonskatt.

Krafringen står inför stora investeringar de kommande åren. Dels handlar det om reinvestering i befintlig infrastruktur, dels nybyggnation av det andra kraftvärmeverket i Örtofta, som är avgörande för att kunna möta det ökande behovet av fjärrvärme i växande ägarkommuner.

Den finansiella utvecklingen i bolaget påverkas av ökade räntekostnader, hög investeringstakt och ökat rörelsekapitalbehov inom elhandel och kraftvärme. Bolagets skuldsättning har ökat från ca 1,5 mdkr 2012 till ca 2,4 mdkr 2023. Under perioden 2025 - 2029 förväntas investeringar på ca 5,5 mdkr, vilket kommer att öka räntebärande skulder till ca 4,5 mdkr år 2028. Krafringen finansierar sin verksamhet direkt på kapitalmarknaden utan kommunal borgen och är mån om att behålla en bra rating från Standard & Poor's (S&P) för att få så goda kreditvillkor som möjligt.

Bolaget lade därför till ägarsamrådet den 4 februari 2025 fram ett förslag om ett tillfälligt avsteg från utdelningspolicyn med en utdelningsgaranti på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025–2029. Ett sådant tillfälligt avsteg skulle förbättra bolagets finansiella ställning under den intensiva investeringsperioden. Om ägarna godkänner en utdelningsbegränsning under denna period så minskar behovet av skuldsättning inom kommunkoncernen med totalt ca 450 mnkr jämfört med nuvarande utdelningspolicy.

Ägarsamrådet i Krafringen AB enades vid sammanträdet den 4 februari 2025 om att ställa sig bakom förslag till tillfällig utdelningsbegränsning mot bakgrund av vad som anges i ärendet.

Föredragning

Den tillfälliga utdelningsbegränsningen föreslås hanteras genom ett tredje tilläggsavtal till gällande aktieägaravtal. Avtalet är utformat på ett sätt som

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

gör att det som regleras enbart kommer att gälla under begränsad tid, verksamhetsåren 2025–2029.

Parter i detta tredje tilläggsavtal föreslås vara ägarkommunerna och Krafringen. Krafringen var inte part i det ursprungliga aktieägaravtalet. Bolaget var dock part i det första tilläggsavtalet, såvitt avser de punkter som reglerade förhållande mellan kommuner och bolaget, och i det andra tilläggsavtalet fullt ut. Ändringar görs nu bland annat i förhållande till avtalstext i det andra tilläggsavtalet. Eftersom det görs förändringar i förhållande avtalstext (punkten 9.1 i andra tilläggsavtalet) i ett avtal där Krafringen ingick som part får det anses rimligt att Krafringen även är part i detta tredje tilläggsavtal.

Ett annat skäl till att Krafringen föreslås vara part i avtalet är att förslaget inte bara innefattar en skrivning om ett utdelningstak utan även en strävan efter föreslagen utdelning. Denna målsättning om en utdelning på viss nivå berör även Krafringen och gör att bolaget bör vara part i avtalet.

Det föreliggande förslaget till tredje tilläggsavtal innebär att parterna, som ett tillfälligt avsteg från nu gällande utdelningspolicy, för verksamhetsåren 2025–2029 ska eftersträva en utdelning om 100 mnkr/år, med ett utdelningstak om 100 mnkr/år. Detta är ett avsteg från vad som anges i aktieägaravtalets punkt 9, där det framgår att utdelning ska lämnas till aktieägarna motsvarande 40 % till 55 % av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader efter avdrag av schablonskatt. Det är också ett avsteg från punkten 9.1 i andra tilläggsavtalet gällande ett eftersträvande av nuvarande utdelningsnivå. Avtalsförslaget innebär också att aktieägarna förbinder sig att agera i enlighet med vad man överenskommit om detta tillfälliga avsteg från den skrivning avseende utdelning som återfinns i aktieägaravtalet.

Det tredje tilläggsavtal träder i kraft vid undertecknandet och utgör en integrerad del av aktieägaravtalet samt första och andra tilläggsavtalet. Aktieägaravtalets bestämmelser om tvistlösning ska även tillämpas på detta avtal

Ekonomiska konsekvenser

Under förutsättning att Krafringen lever upp till den eftersträvide utdelningsnivån på 100 mnkr kronor per år, kommer Eslövs kommuns utdelning att motsvara 12,0 mnkr/år under begränsningsperioden 2025 - 2029. Med detta avses bolaget verksamhetsår 2025 – 2029 och vilket påverkar kommunens budgetår 2026 – 2030. Det innebär en beräknad

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

minskad utdelning på cirka 0,6 miljoner kronor per år om man jämför med erhållen utdelning i snitt de senaste tre åren.

Vinst som inte delas ut till ägarna under avtalsperioden kan betraktas som ett lån från ägarna. I kommande direktiv till bolaget kommer det behöva finnas en strategi för att balansera effekterna av det tredje tilläggsavtalet.

Jäv

Ronny Thall (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

Yrkanden

Anna Lorentzson (L), Samuel Estenlund (KD) och Janet Andersson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2025-03-14

Mattias Larsson

+4641362012

mattias.larsson@eslov.se

Kommunstyrelse

Godkännande av det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta

- att godkänna det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB.

Ärendebeskrivning

Krafringen står inför stora investeringar och ökade räntekostnader, vilket har ökat bolagets skuldsättning från cirka 1,5 mdkr 2012 till cirka 2,4 mdkr 2023. För perioden 2025 - 2029 förväntas investeringar på cirka 5,5 mdkr, och skuldsättningen beräknas öka till cirka 4,5 mdkr år 2028.

Krafringen AB ägs Eslövs kommun, Lunds kommun, Hörby kommun och Lomma kommun. Bolaget lade den 4 februari 2025 fram ett förslag till ägarsamrådet om ett tillfälligt avsteg från utdelningspolicyn med en utdelningsbegränsning på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025 - 2029, vilket skulle förbättra koncernens skuldsättning med cirka 450 mnkr. Ägarsamrådet har ställt sig bakom denna inriktning.

Aktieägarna i Krafringen AB föreslås godkänna ett tredje tilläggsavtal till aktieägaravtalet per den 30 april 2004 vari utdelningsbegränsningen regleras.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att godkänna det tredje tilläggsavtalet i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

Det tredje tilläggsavtalet till aktieägaravtal per den 30 april 2004 avseende kommunernas energikoncern, Krafringen AB

Minnesanteckningar ägarsamråd i Krafringen AB 2025-02-04

Utdelningsbegränsning, Krafringens förslag till ägarsamråd 2025-02-04

Aktieägaravtal Krafringen 2004 inklusive första och andra tilläggsavtalet

Beredning

Krafringen AB ägs av Eslövs kommun, Lunds kommun, Hörby kommun och Lomma kommun.

Ägarkommunerna ingick den 30 april 2004 ett aktieägaravtal avseende samarbetet i det gemensamt ägda bolaget Lunds Energikoncern AB (numera Krafringen Energi AB). Därefter har två tilläggsavtal träffats: det första den 8 december 2004 och det andra den 31 december 2011. Enligt gällande aktieägaravtal och det andra tilläggsavtalet ska utdelning till aktieägare motsvara 40 – 55 % av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för schablonskatt.

Krafringen står inför stora investeringar de kommande åren. Dels handlar det om reinvestering i befintlig infrastruktur, dels nybyggnation av det andra kraftvärmeverket i Örtofta, som är avgörande för att kunna möta det ökande behovet av fjärrvärme i växande ägarkommuner.

Den finansiella utvecklingen i bolaget påverkas av ökade räntekostnader, hög investeringstakt och ökat rörelsekapitalbehov inom elhandel och kraftvärme. Bolagets skuldsättning har ökat från ca 1,5 mdkr 2012 till ca 2,4 mdkr 2023. Under perioden 2025 - 2029 förväntas investeringar på ca 5,5 mdkr, vilket kommer att öka räntebärande skulder till ca 4,5 mdkr år 2028. Krafringen finansierar sin verksamhet direkt på kapitalmarknaden utan kommunal borgen och är mån om att behålla en bra rating från Standard & Poor's (S&P) för att få så goda kreditvillkor som möjligt.

Bolaget lade därför till ägarsamrådet den 4 februari 2025 fram ett förslag om ett tillfälligt avsteg från utdelningspolicyn med en utdelningsgaranti på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025–2029. Ett sådant tillfälligt avsteg skulle förbättra bolagets finansiella ställning under den intensiva investeringsperioden. Om ägarna godkänner en utdelningsbegränsning under denna period så minskar behovet av skuldsättning inom kommunkoncernen med totalt ca 450 mnkr jämfört med nuvarande utdelningspolicy.

Ägarsamrådet i Krafringen AB enades vid sammanträdet den 4 februari 2025 om att ställa sig bakom förslag till tillfällig utdelningsbegränsning mot bakgrund av vad som anges i ärendet.

Föredragning

Den tillfälliga utdelningsbegränsningen föreslås hanteras genom ett tredje tilläggsavtal till gällande aktieägaravtal. Avtalet är utformat på ett sätt som gör att det som regleras enbart kommer att gälla under begränsad tid, verksamhetsåren 2025–2029.

Parter i detta tredje tilläggsavtal föreslås vara ägarkommunerna och Krafringen. Krafringen var inte part i det ursprungliga aktieägaravtalet.

Bolaget var dock part i det första tilläggsavtalet, såvitt avser de punkter som reglerade förhållande mellan kommuner och bolaget, och i det andra tilläggsavtalet fullt ut. Ändringar görs nu bland annat i förhållande till avtalstext i det andra tilläggsavtalet. Eftersom det görs förändringar i förhållande avtalstext (punkten 9.1 i andra tilläggsavtalet) i ett avtal där Krafringen ingick som part får det anses rimligt att Krafringen även är part i detta tredje tilläggsavtal.

Ett annat skäl till att Krafringen föreslås vara part i avtalet är att förslaget inte bara innefattar en skrivning om ett utdelningstak utan även en strävan efter föreslagen utdelning. Denna målsättning om en utdelning på viss nivå berör även Krafringen och gör att bolaget bör vara part i avtalet.

Det föreliggande förslaget till tredje tilläggsavtal innebär att parterna, som ett tillfälligt avsteg från nu gällande utdelningspolicy, för verksamhetsåren 2025–2029 ska eftersträva en utdelning om 100 mnkr/år, med ett utdelningstak om 100 mnkr/år. Detta är ett avsteg från vad som anges i aktieägaravtalets punkt 9, där det framgår att utdelning ska lämnas till aktieägarna motsvarande 40 % till 55 % av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader efter avdrag av schablonskatt. Det är också ett avsteg från punkten 9.1 i andra tilläggsavtalet gällande ett eftersträvande av nuvarande utdelningsnivå. Avtalsförslaget innebär också att aktieägarna förbinder sig att agera i enlighet med vad man överenskommit om detta tillfälliga avsteg från den skrivning avseende utdelning som återfinns i aktieägaravtalet.

Det tredje tilläggsavtal träder i kraft vid undertecknandet och utgör en integrerad del av aktieägaravtalet samt första och andra tilläggsavtalet. Aktieägaravtalets bestämmelser om tvistelösning ska även tillämpas på detta avtal

Ekonomiska konsekvenser

Under förutsättning att Krafringen lever upp till den eftersträlvade utdelningsnivån på 100 mnkr kronor per år, kommer Eslövs kommuns utdelning att motsvara 12,0 mnkr/år under begränsningsperioden 2025 - 2029. Med detta avses bolaget verksamhetsår 2025 – 2029 och vilket påverkar kommunens budgetår 2026 – 2030. Det innebär en beräknad minskad utdelning på cirka 0,6 miljoner kronor per år om man jämför med erhållen utdelning i snitt de senaste tre åren.

Vinst som inte delas ut till ägarna under avtalsperioden kan betraktas som ett lån från ägarna. I kommande direktiv till bolaget kommer det behöva finnas en strategi för att balansera effekterna av det tredje tilläggsavtalet.

Beslutet skickas till

Krafringen AB

Eslövs kommun

Lomma kommun

Hörby kommun

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mattias Larsson
Ekonomichef

TREDJE TILLÄGGSAVTALET TILL AKTIEÄGARAVTALET AV DEN 30 APRIL 2004 AVSEENDE KOMMUNERNAS ENERGIKONCERN

Detta tilläggsavtal ("Tredje Tilläggsavtalet") har träffats mellan

- A) Lunds kommun, 212000-1132, Box 41, 221 00 Lund
- B) Lomma kommun, 212000-1066, 234 81 Lomma
- C) Eslövs kommun, 212000-1173, 241 80 Eslöv
- D) Hörby kommun, 212000-1108, 242 80 Hörby
- E) Kraftringen AB, 556527-9758, Box 25, 221 00 Lund

(A)– (D) benämns i det följande gemensamt för "Kommunerna"

1. Bakgrund

1.1

Kommunerna ingick den 30 april 2004 ett aktieägaravtal ("Aktieägaravtalet"), Bilaga 1, avseende deras samarbete i det gemensamt ägda bolaget Lunds Energikoncern AB (publ), 556100-9852 (numera Kraftringen Energi AB). Därefter har Kommunerna den 8 december 2004 träffat ett första tilläggsavtal ("Första Tilläggsavtalet") med anledning av organisering av den gemensamt ägda energikoncernen i ett holdingbolag (Kraftringen AB), Bilaga 2, samt den 31 december 2011 ett andra tilläggsavtal ("Andra Tilläggsavtalet"), Bilaga 3.

1.2

Av Aktieägaravtalet och efter tillägg i Andra Tilläggsavtalet framgår beträffande utdelning under punkterna 9 och 9.1 att

”Parterna är överens om att eftersträva god konsolidering och hög soliditet hos LE. Efter beaktande härav och den i aktiebolagslagen intagna försiktighetsprincipen är parterna överens om att LE skall lämna utdelning till aktieägarna motsvarande fyrtio (40) procent till femtiofem (55) procent av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag av schablonskatt (för närvarande 28 procent).”

”Kommunerna är ense om att, med hänsyn till Bolagets konsolideringsbehov, i dialog med Bolaget framöver eftersträva nuvarande utdelningsnivå.”

1.3

Enligt ägardirektiv för Krafringen AB från 2021 ska bolaget verka för en skälig utdelning till ägarna med hänsyn tagen till bolagets konsolideringsbehov.

Ökade räntekostnader, hög investeringstakt, ökat rörelsekapitalbehov inom elhandel och kraftvärme har resulterat i en kraftigt ökad skuldsättning för Krafringen-koncernen, från en nettoskuld på ca 1,5 mdkr 2012 till ca 2,4 mdkr 2023. Den finansiella prognosen pekar mot ett kraftigt ökat investeringsbehov. Under perioden 2025-2029 krävs reinvesteringar i elnät och kraftvärmeproduktion när äldre anläggningar måste fasas ut. Samtidigt ökar elanvändningen och efterfrågan på kunddrivna investeringar. Totalt bedöms investeringsnivån under perioden ovan uppgå till 5,5 mdkr. Den ökade investeringstakten bedöms öka räntebärande skulder till ca 4,5 mdkr år 2028. För att under perioden inte anstränga koncernens skuldsättning ytterligare har det föreslagits en begränsning av den årliga utdelningen.

1.4

Mot bakgrund av ovan har Kommunerna enats om att ändra Aktieägaravtalet och Andra Tilläggsavtalet på sätt som framgår nedan.

2. Revideringar

2.1

Andra Tilläggsavtalet ändras enligt följande:

Punkten 9.1 i Andra Tilläggsavtalet som lyder *”Kommunerna är ense om att, med hänsyn till Bolagets konsolideringsbehov, i dialog med Bolaget*

framöver eftersträva nuvarande utdelningsnivå.” ska utgå i dess helhet och i stället ersättas med följande:

”9.1 Parterna är överens om att, som ett tillfälligt avsteg från vad som anges under punkten 9 i Aktieägaravtalet, för verksamhetsåren 2025-2029 eftersträva en utdelning om 100 mnkr/år, med ett utdelningstak om 100 mnkr/år.”

2.2

Aktieägaravtalet ändras enligt följande:

En ny punkt 5.7.1 införs med följande lydelse:

”5.7.1 Med hänvisning till överenskommelsen gällande utdelning under punkten 9.1 förbinder sig Kommunerna att under den aktuella tidsperioden agera i enlighet med den bestämmelsen.”

3. Övrigt

3.1

Detta Tredje Tilläggsavtal träder i kraft vid dess undertecknande. Med undantag av vad som framgår av detta tilläggsavtal ska Aktieägaravtalet och Första respektive Andra Tilläggsavtalet gälla oförändrat mellan parterna.

3.2

Detta Tredje Tilläggsavtal utgör en integrerad del av Aktieägaravtalet och Första respektive Andra Tilläggsavtalet, vilket bland annat innebär att Aktieägaravtalets bestämmelser om tvistelösning ska äga tillämpning jämväl på detta avtal.

Detta Tredje Tilläggsavtal har upprättats i fem (5) originalexemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Lund den

Kraftringens ägarsamråd

Tid: 2025-02-04, kl 13.00-15.00
 Plats: Kraftringen, Råbyvägen 37, Lund
 Närvarande: Anders Almgren, Lund
 Ann Tångberg Lundberg, Lund
 Christoffer Nilsson, Lund
 Magdalena Stajcic, Lund
 Oscar Arnell, Lund
 Tove Möller Andersson, Lund
 Johan Andersson, Eslöv
 Fredrik Ottesen, Eslöv
 Catharina Malmberg, Eslöv
 Eva Hallberg, Eslöv
 Anders Hansson, Hörby
 Lars-Göran Ritmer, Hörby
 Anders Larsson, Hörby
 Madeleine Peyron, Hörby
 Robert Wenglén, Lomma
 Jane Isgren, Lomma
 Christoffer Akej, Ordförande Kraftringen
 Kerstin Johnsson, 1:e vice Ordförande Kraftringen
 Sezgin Kadir, Kraftringen
 Micke Andersson, Kraftringen
 Maria Kjellsson, Kraftringen

Frånvarande: Per Bengtsson, Lomma
 Lena Emilsson, 2:e vice Ordförande Kraftringen

Delges: Koncernstyrelsen

1. Sammanträdet öppnande och godkännande av dagordning

Ordförande Anders Almgren hälsade välkomna. Dagordningen för mötet godkändes.

2. Lund hälsar välkomna

KSO i Lund, Anders Almgren, berättade om projekt i kommunen.

3. Minnesanteckningar från föregående möte

Ägarsamrådet godkände anteckningarna från föregående möte 2024-11-20 ([bilaga till punkt 3](#)).

4. Aktuella ägarfrågor

a. Lekmannarevisionen, budget 2025

Ärendet, [bilaga till punkt 4a](#), diskuterades

Inledningsvis deltog Lars Trägen, samordnande för lekmannarevisionen. Ägarsamrådet

föreslår stämman att 6 prisbasbelopp, uppräknat till 2025 års nivå, utgår för lekmanrevisionens budget.

Ägarsamrådet tackade för informationen.

b. Rapport från utvärdering av styrelsens arbete

Ärendet föredrogs av styrelsens Ordförande, Christoffer Akej.

Ägarsamrådet tackade för informationen.

c. Tillfällig justering av utdelningspolicy

Ärendet föredrogs av Chefsjurist, Oscar Arnell.

Ägarsamrådet ställer sig bakom förslaget att justera aktieägaravtalet under verksamhetsåren 2025-2029. Underlaget skickas ut för översyn av respektive ägare. Beslutsprocessen fortsätter på tjänstemannanivå.

Ägarsamrådet tackade för informationen.

d. Formalia inför årsstämma den 8 maj 2025

Ärendet, bilaga till punkt 4d, föredrogs av VD-Assistent Maria Kjellsson och Strategichef Micke Andersson.

Ägarsamrådet godkände enligt förslag att hålla stämma i Lund den 8 maj samt utse Johan Andersson till Ordförande och Anders Almgren och Mattias Larsson till justeringspersoner. Ägarsamrådet ställer sig bakom förslag till arvode för styrelsemedlemmar och lekmanrevision.

Ägarsamrådet tackade för informationen.

5. Information från Kraftringen

Ärendet, bilaga till punkt 5, föredrogs av VD Sezgin Kadir och Strategichef Micke Andersson.

Information från Kraftringens verksamhet lämnades, enligt följande;

- Året som gått (film)
- KVV2
- Är vi dyrast på el? Kraftringens elhandelspriser

Ägarsamrådet tackade för informationen som lades till handlingarna.

6. Övriga frågor

Inga övriga frågor hanterades på mötet.

7. Nästa Ägarsamrådsmöte

Mötestiden bestäms efter samordning mellan deltagarna.

8. Avslutning

Då inget annat framfördes så förklarade Anders Almgren mötet som avslutat.

Vid anteckningarna

Maria Kjellsson

Förslag om utdelning 2025-2029 samt påverkan på aktieägaravtal

Kraftringens finansiella utveckling och förutsättningarna för utdelning presenterades för ägarsamrådet 24-02-28. Nedanstående är en uppdatering av den finansiella utvecklingen enligt Kraftringens långsiktiga vision fram till 2035, koncernstrategi fram till 2030 samt fastställd finansiell prognos för perioden 2025-2029.

Finansiell utveckling

Ökade räntekostnader, hög investeringstakt, ökat rörelsekapitalbehov inom elhandel och kraftvärme har resulterat i en kraftigt ökad skuldsättning, från en nettoskuld på ca 1,5 mdkr 2012 till ca 2,4 mdkr 2023. Kraftringens finansiella prognos och ambitioner fram till 2030 pekar mot ett kraftigt ökat investeringsbehov. Under perioden krävs reinvesteringar i elnät och kraftvärme-produktion när äldre anläggningar måste fasas ut. Samtidigt ökar elanvändningen och efterfrågan på kunddrivna investeringar. Totalt bedöms investeringsnivå under perioden till 5,5 mdkr. Den ökade investeringstakten bedöms öka räntebärande skulder till ca 4,5 mdkr år 2028. Rörelsekapitalbehovet bedöms också öka till följd av bland annat högre energi- och bränsle-priser, större garantikrav inom energihandel och ökat behov av material- och bränslelager.

De senaste 10 åren har Kraftringen haft en mycket bra resultatutveckling - från årsresultat runt 200 mnkr till rekordresultatet 2021 på 482 mnkr. En stark resultatutveckling är en förutsättning för att kunna fortsätta finansiera investeringar och ge skäligen avkastning på anläggningskapitalet.

Efter pandemin och invasionen av Ukraina har bland annat högre el- och gaspriser, ökade kostnader och räntor skapat en mer volatil och oförutsägbar finansiell utveckling. Trots lägre energiförsäljning och ökade kostnader uppgick förra årets resultat till 346 mnkr. Mycket tack vare strategiska och operativa åtgärder för både kostnadseffektivisering och intäktsoptimering.

Resultatutvecklingen är nödvändig för att finansiera kommande års investeringar men även till stor del en konsekvens av långsiktigt hållbara investeringar under de senaste 10 åren, bland annat vädersäkring av elnäten och investeringen i Örtoftaverket 2014.

Koncernen, mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning exkl. punktskatter	4 296	4 862	3 884	3 072	3 367
Rörelseresultat (EBIT)	450	236	500	461	473
Resultat efter finansiella poster (EBTDA)	346	182	482	405	426
Investeringar	669	638	420	366	457
Totalt kapital	9 009	9 491	8 245	7 454	7 661
Nettoskuld	2 550	2 430	1 792	2 019	2 219
FFO/ dept, %	27,1	16,4	40,8	36,2	30,2
Avkastning på totalt kapital (ROA) , %	5,0	2,5	6,1	6,2	6,2

Ett av de viktigaste finansiella nyckeltalen är avkastning på totalt kapital. Det måste över tid överstiga 6% för att investerat kapital ska kunna återbetalas och ha en acceptabel avkastningsnivå. Kraftringen finansierar verksamheten direkt på kapitalmarknaden utan kommunal borgen. En bra rating från Standard & Poor's (S&P) lockar kapital till rimlig ränta. Kassaflöde och skuldsättning måste säkerställas till nivåer som inte riskerar att S&Ps rating hamnar under Investment grade. Ett viktigt nyckeltal är FFO/dept (kassaflöde/skuld) som S&P använder för att mäta verksamhetens förmåga att betala skuld med operativt kassaflöde. Med nuvarande rating (A-/stable/A-2) får nyckeltalet inte understiga 20%. Under 15% riskerar ratingen att sänkas till under Investment grade (BBB-/stable) vilket skulle kunna ha en mycket negativ påverkan på tillgången till krediter samt räntekostnader. Det starka ägarstödet ger +2 i rating: BBB > A- och de senaste årens utdelning i nedre intervallet av utdelningspolicyn har haft en positiv påverkan på S&Ps bedömning. Utdelningsnivåerna 2026-2029 kommer att påverka Standard & Poor's bedömning av kreditvärdighet och rating.

Finansiell framtid

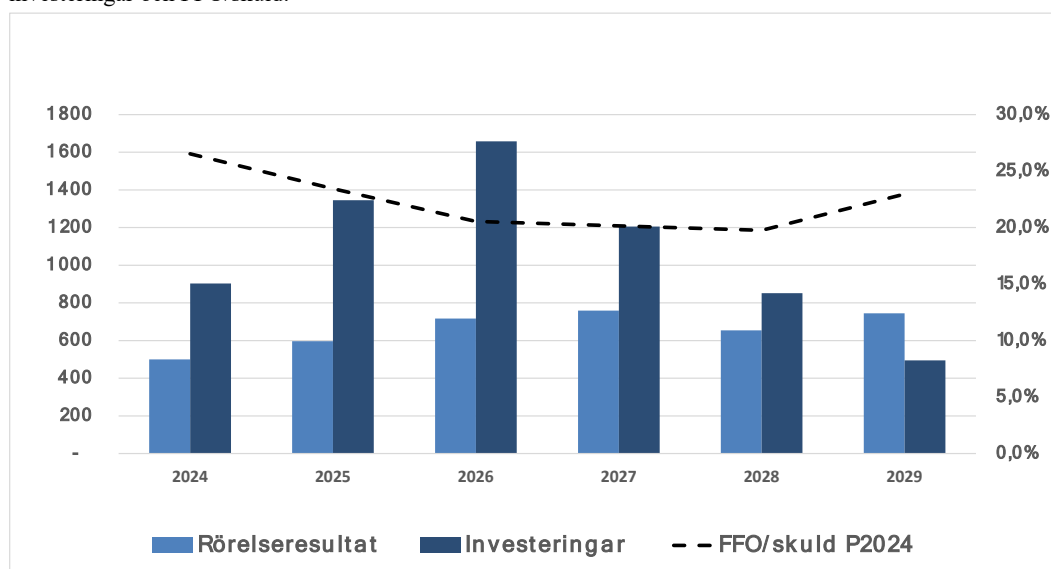
Under de kommande åren är det enskilt investeringen i Örtofta 2 (2025-2027) som kommer att ha störst påverkan på kassaflöde, avkastning och skuldtutveckling. Samtidig måste stora investeringar genomföras för att förnya och framtidssäkra elnätet. Avkastning på totalt kapital (ROA) minskar under perioden och ökar därefter succesivt för att 2030 överstiga 6% igen.

Den finansiella analysen under det gångna årets strategiprocess har identifierat resultatförbättrande åtgärder, åtgärder för koncernkonsolidering och omstrukturering av investeringsplanen enligt nedan.

- Efter en översyn av affärspportföljen genomförs nu en försäljning av Krafringen Service AB och Billinge Energi AB samt breddat ägande i Modity Energy Trading AB. Lunds Energi Norge A/S har avyttrats under 2024. Sammantaget är målsättningen att dessa aktiviteter på sikt ska förbättra rörelsekapital, skuldsättning och exponering för affärsrisker.
- De senaste årens inflation, ränteökningar och kraftiga prisökningar på tjänster och material inom energibranschen har, trots kostnadseffektiviseringar, påverkat resultat och kassaflöde negativt. En viktig del i den strategiska inriktningen är därför att fortsätta påverka kostnadsutvecklingen genom att utveckla den interna effektiviteten och konkurrensutsätta leverantörer.
- Krafringens fjärrvärmeverksamhet är, precis som för många andra energibolag, beroende av tillgång till förnybara bränslen som restprodukter från skogsindustrin och byggbranschen. Tillgången till bränsle är och kommer att vara god men prisutvecklingen har det senaste året varit extrem, framför allt på skogsflis. Hitintills har denna kostnadsökning endast delvis tagits ut av fjärrvärmekunderna. Fjärrvärmeaffärens resultat har därför sjunkit kraftigt. Krafringen har de senaste två åren höjt priset mellan 6-8% samtidigt som många andra fjärrvärmebolag höjt med 10-25%. Om priset på skogsflis ligger kvar på nuvarande höga nivå eller stiger ytterligare måste Krafringen i större utsträckning än tidigare föra denna kostnad vidare till kunderna. Inför 2025 har en prishöjning med 13% aviserats till fjärrvärmekunderna.
- Inom elnätsverksamheten är utmaningarna att hantera de kraftiga prisökningarna på material och tjänster. I de senaste upphandlingarna uppgår kostnadsökningarna på entreprenadtjänster mellan 10-20 % och på material mellan 10-50%, dessutom med mycket långa leveranstider. Trots detta är det helt avgörande för framtidens eldistribution att planerade reinvesteringar (ersätta och öka kapaciteten i äldre anläggningar) och nyinvesteringar (utbyggnad av samhället och näringslivet, elektrifiering av fordon, anslutning av mikroproduktion och ökade krav på leveranssäkerhet) genomförs så snart som möjligt. Stamnätsägaren Svenska Kraftnät och regionnätsägaren E.ON har motsvarande kostnadsökningar som drabbar Krafringen Nät som i sin tur ska föra dessa vidare till lokalnätets slutkund. Energimarknadsinspektionen (EI) reglerar vilka intäkter elnätsbolagen får och ska ha för att få skälig täckning för sina kostnader. Krafringen har nyligen fått en intäktsram för perioden 2024-2027 som om den nyttjas i sin helhet ger täckning för kostnadsökningar samt en skälig avkastning som kan finansiera investeringar och utdelning till ägarna. Sammantaget förbättrar detta rörelseresultat med ca 500 mnkr under regeringsperioden. När investeringstakten minskar från 2028 kommer också intäktsramen, i kombination med EI:s aviserade metodskifte, för perioden 2028-2031 att minska.
- Koncernstrategin sätter fokus på investeringsbehovet de kommande 5 åren. Tidigare prognostiserade investeringar måste prioriteras under perioden, både inför och under perioden som investeringen i Örtofta 2 pågår. Det har därför genomförts omfattande prioriteringar och om disponering av de kommande årens investeringsbehov samt reviderade bedömningar av omfattning och tuffare investeringskalkyler. Sammantaget har investeringsnivån under de kommande 5 åren minskats jämfört med tidigare prognos från 6,3 mdkr till 5,5 mdkr.
- Det finns både möjligheter och risker som kan påverka den finansiella prognosen och identifierade åtgärder. De traditionella riskerna kopplat till avvikelser från prognostiserad energiförsäljning, el- och bränslekostnader, ränta och inflation, tillgänglighet i anläggningar och störstörningar m fl finns alltid. Utöver dessa kan

avvikelser mot befintlig investeringsbudget (upphandling är klar Q2 2025) för Örtofta 2 få stor påverkan på investeringsnivån. Nämnda prisutveckling på förnybara fastbränslen och extrema prisrörelser på elmarknaden kan få stor påverkan på behovet av rörelsekapital vilket kan försämrast skuldsättningen. Omvärldsläget kan förändras och t ex leda till resurs- och komponentbrist. S&Ps ratingbedömning kan komma att ändras baserat på bland annat förändringar i omvärlden och konjunkturen.

Åtgärderna bedöms förbättra rörelseresultatet, optimerar investeringar och skuldsättning till en nivå som gör att ROA och FFO/skuld inte understiger de mest kritiska nivåerna. FFO/skuld riskerar dock att hamna under 20% åren 2026-2028 vilket kan innebära nedgraderad rating av S&Ps. I nedanstående bild sammanfattas prognosen för rörelseresultat, investeringar och FFO/skuld.

Utdelningsförmåga

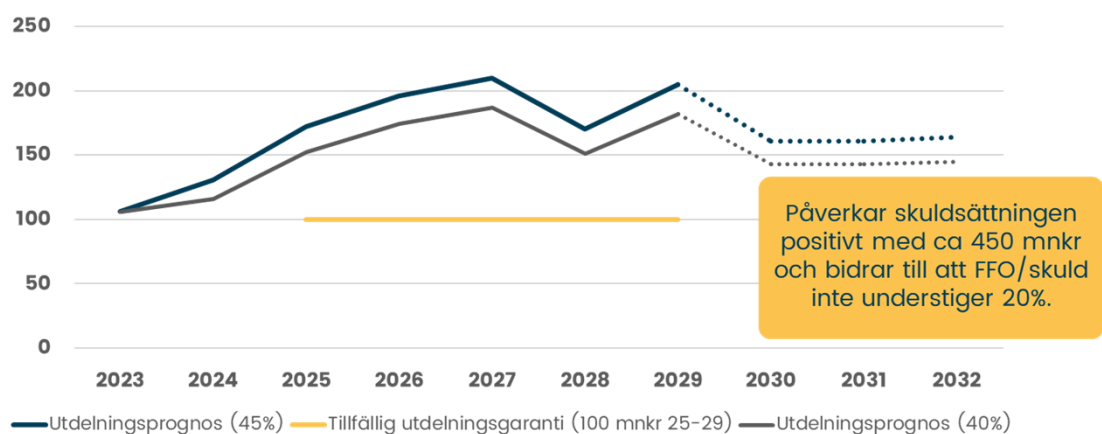
I aktieägaravtalet från 2004 framgår att kommunerna skall erhålla utdelning från bolaget, med hänsyn tagen till bolagets konsolideringsbehov, motsvarande 40 till 55% av resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för schablonskatt. Spannet i utdelningspolicyn var tänkt att ge en jämn och förutsägbar utdelning även om resultatnivån skiftar mellan åren. Enligt ägardirektivet från 2021 ska bolaget ”verka för en skälig utdelning till ägarna med hänsyn tagen till bolagets konsolideringsbehov. Förslag till utdelning ska årligen diskuteras på ägarsamråd innan årsstämma”. På det senaste ägarsamrådet, och den senaste årsstämman, accepterade ägarna styrelsens förslag om att besluta om den lägsta utdelning som utdelningspolicyn medger. För 2023 års resultat motsvarade det 105,8 mnkr i utdelning.

Styrelsen tog, i samband med senaste ägarsamrådet, upp behovet av en dialog med syfte att anpassa ägarnas utdelningskrav under en period. Det finns flera argument för att under perioden 2025-2028 begränsa de årliga utdelningen för att inte anstränga koncernens skuldsättning ytterligare.

Som en konsekvens av resultatförbättrande åtgärder och ökad intäktsram från EI kommer resultat efter schablonskatt att öka kraftigt under perioden 2025-2028. Detta ger, enligt gällande utdelningspolicy, en beräknad lägsta utdelning på mellan ca 150-200 mnkr/år (40% av resultat efter schablonskatt). I den finansiella prognosen för 2025-2029 har bolaget lagt in en utdelning motsvarande 45% av resultat schablonskatt vilket motsvarar ca 170-210 mnkr/år.

Ett komplement till utdelningspolicyn skulle vara att ägarna beslutar om ett tillfälligt avsteg från policyn med en utdelningsgaranti på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025-2029 (utbetalning 2026-2030). Det skulle innebära att en större del av resultatet, än vad som lagts in i prognosen och utdelningspolicyn anger, stannar i bolaget och förbättrar skuldsättning för

koncernen med totalt ca 450 mnkr. Jämfört med utdelningspolicyns lägsta nivå förbättras koncernens skuldsättning med ca 350 mnkr. Utdelningsnivåerna 40% och 45% samt utdelningsgaranti på maximalt 100 mnkr/år illustreras i nedanstående graf.

På ägarsamrådsmötet efterfrågar styrelsen en diskussion kring förslaget om ett tillfälligt avsteg från utdelningspolicyn med en utdelningsgaranti på maximalt 100 mnkr/år för verksamhetsåren 2025-2029 (utbetalning 2026-2030).

ANDRA TILLÄGGSAVTALET TILL AKTIEÄGARAVTALET AV DEN 30 APRIL 2004 AVSEENDE KOMMUNERNAS ENERGIKONCERN

Detta tilläggsavtal ("Andra Tilläggsavtalet") har träffats mellan:

- A) Lunds kommun, 212000-1132, Box 41, 221 00 Lund;
- B) Lomma kommun, 212000-1066, 234 81 Lomma;
- C) Eslövs kommun, 212000-1173, 241 80 Eslöv;
- D) Hörby kommun, 212000-1108, 242 80 Hörby;
- E) Krafringen AB, 556527-9758, Box 25, 221 00 Lund (i tillämpliga delar).

(A) – (D) benämns i det följande gemensamt för "Kommunerna" och (E) för "Holdingbolaget".

1 BAKGRUND

- 1.1 Kommunerna ingick den 30 april 2004 ett aktieägaravtal ("Aktieägaravtalet"), Bilaga 1, avseende deras samarbete i det gemensamt ägda bolaget Lunds Energikoncernen AB (publ), 556100-9852 ("Operativa Moderbolaget"). Därefter har Kommunerna den 8 december 2004 träffat ett tilläggsavtal ("Första Tilläggsavtalet"), Bilaga 2, till Aktieägaravtalet varigenom bland annat ägandet av Operativa Moderbolaget omorganiserades. Denna omorganisation innebar bland annat att Holdingbolaget förvärvade samtliga aktier i Operativa Moderbolaget av Kommunerna mot reverser på vilka Holdingbolaget har betalt ränta.
- 1.2 Med anledning av ändrade förutsättningar avseende bland annat den bedömda möjligheten att göra ränteavdrag, ny intäktsreglering av elnätsverksamhet samt av energikoncernen beslutade investeringar i Örtofta-verket har Kommunerna nu funnit det lämpligt att finna nya principer för att reglera utdelningen från energikoncernen. Kommunerna har därför enats om att ersätta befintliga reverser och istället per denna dag göra ovillkorade aktieägartillskott samt, med hänsyn till Bolagets konsolideringsbehov, i dialog med Bolaget framöver eftersträva nuvarande utdelningsnivå. Det är vidare Kommunernas intention att senare genomföra en fondemission i syfte att omvandla delar av fritt eget kapital i Holdingbolaget till aktier motsvarande värdet av reverserna.
- 1.3 Mot bakgrund av ovan har Kommunerna enats om att ändra Första Tilläggsavtalet och Aktieägaravtalet på sätt som framgår av nedan.

2 REVIDERINGAR

2.1 Första Tilläggsavtalet ska ändras enligt följande:

- a) Fjärde stycket i punkten 5.5 i Första Tilläggsavtalet som lyder *"Enligt överenskommelse avseende Kommunernas lån till Bolaget skall räntan fastställas halvårsvis i förskott i ägarforum efter förhandlingar mellan långgivare och låntagare. Räntan får aldrig överstiga vid tidpunkten för fastställandet gällande marknadsränta."* ska utgå i dess helhet;
- b) Punkten 5.7 i Första Tilläggsavtalet som lyder: *"Beslut enligt punkt 9 nedan skall fattas med majoritet i enlighet med aktiebolagslagens regler med det tillägget att minst tre av Kommunerna skall rösta för förslaget."* ska utgå i dess helhet. Det antecknas att motsvarande skrivelse finns i Aktieägaravtalet, punkten 5.7;
- c) Punkten 9.1 i Första Tilläggsavtalet som lyder: *"Syftet med Bolagets bildande är att öka avkastningen till Kommunerna utan att det Operativa moderbolagets finansiella ställning eller möjligheter till utveckling i övrigt försämrats"* ska utgå i dess helhet och istället ersättas enligt följande:

"9.1 Kommunerna är ense om att, med hänsyn till Bolagets konsolideringsbehov, i dialog med Bolaget framöver eftersträva nuvarande utdelningsnivå";

- d) Punkten 9.2 i Första Tilläggsavtalet som lyder *"9.2, Avkastningen skall dock inte överstiga utdelning enligt mellan ägarna överenskommen utdelningspolicy med tillägg av eliminerad skatt i Operativa moderbolaget. Om den ränta Bolaget har att erlægga på köpeskillingsreverserna skulle överstiga vad Bolaget slutligt har att erlægga enligt ovan, skall därför reglering ske genom att ägarna löpande lämnar ovillkorat aktieägartillskott till Bolaget. Om räntan enligt reverserna understiger vad Bolaget slutligt har att erlægga enligt ovan, skall Bolaget reglera mellanskillnaden genom utdelning. Redovisning av ränta och koncernbidrag skall ske löpande halvårsvis. Likvidavräkning skall ske årligen dagen efter ordinarie bolagsstämma i Operativa moderbolaget."* ska utgå i dess helhet.
- e) Punkten 9.3 i Första Tilläggsavtalet som lyder *"9.3, Särskilt avtal mellan Bolaget och Operativa Moderbolaget har träffats reglerande de interna transaktioner de båda bolagen skall företa som en följd av punkt 9.2."* ska utgå i dess helhet.

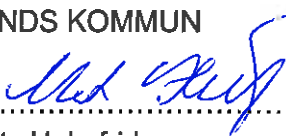
3 ÖVRIGT

- 3.1 Detta Andra Tilläggsavtal träder ikraft vid dess undertecknande. Med undantag från vad som framgår av Andra Tilläggsavtalet skall Aktieägaravtalet och Första Tilläggsavtalet gälla oförändrat mellan parterna.
- 3.2 Detta Andra Tilläggsavtal utgör en integrerad del av Aktieägaravtalet och Första Tilläggsavtalet, vilket bland annat innebär att Aktieägaravtalets bestämmelser om tvistlösning ska äga tillämpning jämväl på Andra Tilläggsavtalet.

Detta Andra Tilläggsavtal har upprättats i fem (5) original av vilka parterna tagit var sitt.

Lund den 31 december 2011

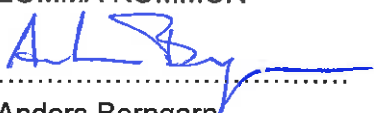
LUNDS KOMMUN

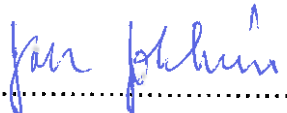

.....
Mats Helmfrid

.....
Göran Eriksson

Lomma den 31 december 2011

LOMMA KOMMUN

.....
Anders Bergarn

.....
Jan Sohlmér

Eslöv den 31 december 2011

ESLÖVS KOMMUN

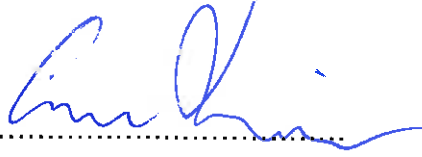

.....
Cecilia Lind

.....
Eje Ringborn

Hörby den 31 december 2011

HÖRBY KOMMUN

.....
Lars Ahlkvist

.....
Arne Bertilsson

Lund den 31 december 2011

KRAFTRINGEN AB

.....
Jan Samuelsson

C 2004.570

**SEKRETESSBELAGD HANDLING
- FÅR EJ UTLÄMNAS UTAN SÄRSKILD SEKRETESSPRÖVNING**

LUNDS KOMMUN, LOMMA KOMMUN, ESLÖVS KOMMUN

OCH

HÖRBY KOMMUN

**AKTIEÄGARAVTAL
AVSEENDE LUNDS ENERGI AB**

ADVOKATFIRMAN VINGE KB
ÖSTERGATAN 30 • BOX 4255
SE-203 13 MALMÖ • SWEDEN

TEL: +46 40 884 85 00
FAX: +46 40 884 85 01
www.vinge.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Bakgrund.....	1
2	Definitioner.....	2
3	Aktiekapitalet och fördelning av aktierna.....	2
4	LEs ändamål.....	3
5	LEs ledning.....	3
6	Parternas deltagande i LEs verksamhet.....	5
7	Revision.....	6
8	Finansiering m.m.....	6
9	Utdelning.....	7
10	Inskränkning i föfoganderätten till aktier m.m.....	7
11	Värde på aktier vid inlösen.....	8
12	Handelsbolagslagens bestämmelser m.m.....	8
13	Sekretess.....	9
14	Avtalstid och uppsägning.....	9
15	Rubriker.....	9
16	Ändringar och tillägg.....	9
17	Överlåtelse.....	10
18	Bestämmelses ogiltighet.....	10
19	Övrigt.....	10
20	Tillämplig lag och tvister.....	10

BILAGOR:

- Bilaga 4.2 Bolagsordning
Bilaga 8.5.1-2 Borgensåtaganden

AKTIEÄGARAVTAL AVSEENDE LUNDS ENERGI AB

Detta avtal har denna dag träffats mellan

- (1) Lunds kommun, org nr 212000-1132, 221 00 Lund, ("Lund");
- (2) Lomma kommun, org nr 212000-1066, 234 81 Lomma, ("Lomma");
- (3) Eslövs kommun, org nr 212000-1173, 241 80 Eslöv, ("Eslöv"); och
- (4) Hörby kommun, org nr 212000-1108, 242 80 Hörby, ("Hörby").

1 Bakgrund

- 1.1 Lunds Energi AB, 556100-9852 ("LE"), är ett av Lund och Lomma ägt bolag som är moderbolag i en koncern med verksamhet på ett flertal platser i Sverige. LE skall av Hörby och Eslöv förvärva 100 procent av aktierna i Ringsjö Energi AB, 556349-3781 ("RE"). Tillträdesdag för aktierna skall vara den 1 juni 2004 eller den senare dag när bolagsstämman i LE beslutar om apportemission på sätt som anges i punkt 5 av avtal avseende aktieöverlåtelse (apportavtal) mellan LE samt Eslöv och Hörby av denna dag ("Tillträdesdagen"). Betalning för aktierna skall ske genom en av LE till Eslöv och Hörby riktad nyemission om totalt 15,5 procent av aktierna i LE. Lund äger efter genomförd nyemission 82,3875 procent, Lomma 2,1125 procent, Eslöv 12,0435 procent och Hörby 3,4565 procent av aktierna i LE.
- 1.2 LE kommer således att bli ett av Parterna gemensamt ägt energiföretag, som självt eller genom dotterbolag bl.a. distribuerar och säljer el i södra Sverige, producerar och distribuerar fjärrvärme och fjärrkyla i Lunds tätort, producerar och distribuerar fjärrvärme i Lomma, Eslöv, Klippan och Ljungbyhed, distribuerar naturgas i Lund och Lomma samt tillhandahåller IT-kommunikation.
- 1.3 Det antecknas att Lund och Lomma den 11 juni 1998 ingått ett aktieägaravtal avseende LE samt att Eslöv och Hörby den 7 januari 1991 ingått ett aktieägaravtal avseende RE. Parterna är överens om att detta Avtal till alla delar ersätter tidigare ingångna aktieägaravtalen avseende LE och RE.
- 1.4 Parterna har som mål för sitt gemensamma ägande i LE att detta, med dotterbolag, skall vara ledande inom energiförsörjningen regionalt, bl a genom att utnyttja möjligheter till fortsatt konsolidering av, och samarbete med, kommunala och lokala energiintressen. LE skall ha stark lokal närvaro och skall driva och utveckla lokal energiverksamhet med god miljö, hög leveranssäkerhet, hög servicenivå, rationell energianvändning och skälig kapitalavkastning.
- 1.5 Parterna har överenskommit att för Parternas agerande i LE skall träffas ett aktieägaravtal. Därutöver har, i samband med bolagiseringen av Lunds Energiverk, LE och Lund träffat samarbetsavtal, som bl.a. reglerar LEs rätt att få tillgång och tillträde till Lunds mark för underhåll, reparation, utbyggnad m.m. av ledningsnät, anläggningar m.m., drift och underhåll av offentlig belysning, vissa

Mm

personalfrågor, debitering av kommunala nyttigheter samt deltagande i kommunal planering. Motsvarande samarbetsavtal har träffats med Lomma i samband med LEs förvärv av aktierna i Lomma Energi, och skall, i samband med aktieöverlåtelsen, träffas med Hörby och Eslöv. Mot bakgrund härav har Parterna träffat följande aktieägaravtal.

2 Definitioner

I detta avtal skall nedanstående uttryck ha följande innebörd:

"Avtal" avser detta avtal och samtliga bilagor därtill;

"Avtalsdagen" avser dagen för undertecknandet av detta Avtal;

"LE" avser Lunds Energi AB, org nr 556100-9852;

"Part" avser Lund, Lomma, Eslöv eller Hörby, var för sig;

"Parterna" avser Lund, Lomma, Eslöv och Hörby, gemensamt;

"Tillträdesdagen" avser den 1 juni 2004 eller den senare dag när bolagsstämman i LE beslutar om apportemission på sätt som anges i punkt 5 av avtal avseende aktieöverlåtelse (apportavtal) mellan LE samt Eslövs kommun och Hörby kommun av denna dag.

3 Aktiekapitalet och fördelning av aktierna

- 3.1 LEs aktiekapital kommer efter genomförd nyemission att uppgå till förtioåttamiljonersexhundrasträttioåtusenfyrahundratjugo (48.672.420) kronor, fördelat på 4.867.242 aktier à envar nominellt 10 kronor och aktierna kommer att innehas av Parterna enligt följande.

<u>Aktieägare</u>	<u>Antal aktier</u>	<u>Aktiekapital (i kronor)</u>
Lund	4.010.000	40.100.000
Lomma	102.820	1.028.200
Hörby	168.236	1.682.360
Eslöv	586.186	5.861.860

- 3.2 Aktierna i LE skall ha samma röstvärde och samma rätt till utdelning

- 3.3 Parterna är ense om att nuvarande fördelning av aktierna i LE skall bestå och att vid eventuell ökning av aktiekapitalet envar av dem äger utnyttja Part tillkommande rätt att teckna aktier eller motsvarande instrument som ger rätt att teckna aktier. För det fall någon Part skulle avstå från att utnyttja den rätt som anges i denna punkt skall Partens rätt fördelas kvarvarande Parter i förhållande till deras ägande.

Bm

- 3.4 Parterna är överens om att ambitionen är att ytterligare expandera LEs verksamhet genom samgående med eller förvärv av ytterligare energibolag. Detta Avtal skall då, i de delar det är nödvändigt, omförhandlas.
- 3.5 Parterna är ense om att ingendera Part äger påfordra inlösen av respektive Parts aktier enligt reglerna om tvångsinlösen i 14 kap. 31-35 §§ aktiebolagslagen.

4 LEs ändamål

- 4.1 LE skall ha till föremål för sin verksamhet att bedriva energiproduktion och energidistribution, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för rörelsens behov, att äga och förvalta aktier och andelar i företag inom energisektorn samt att bedriva till rörelsen anknytande tjänster.

LE skall även ha till föremål för sin verksamhet att bedriva IT-kommunikation avsedd att tillgodose Parternas egna behov eller anknuten till Parternas verksamhetsområden och riktad till deras medlemmar.

Ringsjö Energi AB skall bibehållas som ett lokalt dotterbolag till LE med eget varumärke för den etablerade lokala verksamheten samtidigt som befintliga resurser i form av såväl personal, utrustning, lokaler etc. som finns i Ringsjö Energi AB och LE skall tillvaratas på bästa sätt för att öka den samlade kompetensen och konkurrenskraften i företagsgruppen.

- 4.2 Parterna är överens om att bolagsordningen för LE skall ha den lydelse som framgår av Bilaga 4.2, samt att denna skall antas på nästkommande bolagsstämma i LE.

5 LEs ledning

- 5.1 LEs verksamhet skall ledas av en styrelse bestående av 9-11 ordinarie ledamöter samt lägst 3 och högst 9 suppleanter. För tiden från ordinarie bolagsstämma och intill slutet av nästa ordinarie bolagsstämma skall - direkt eller via ombud - kommunfullmäktige i Lomma utse 1 ordinarie ledamot och 1 suppleant, kommunfullmäktige i Eslöv utse 2 ordinarie ledamöter och 1 suppleant, kommunfullmäktige i Hörby utse 1 ordinarie ledamot och 1 suppleant samt Lund resterande ordinarie ledamöter och suppleanter.

Styrelsen skall ledas av en ordförande med en första vice ordförande och en andra vice ordförande. Ordföranden och förste vice ordföranden utses av Lund medan andre vice ordföranden utses av Eslöv och Hörby gemensamt.

Vid förfall för ledamot vid styrelsemöte, skall ledamoten ersättas enligt följande.

Av Lund utsedd ordinarie ledamot ersätts i första hand av av Lund utsedd suppleant. Har dessa förhinder inträder av Eslöv utsedd suppleant i ledamotens ställe. Har även denne förhinder ersätts ledamoten av suppleant utsedd av Hörby och om förhinder föreligger även för denna person, av suppleant utsedd av Lomma.

Av Lomma utsedd ordinarie ledamot ersätts i första hand av av Lomma utsedd suppleant. Har denne förhinder inträder av Hörby utsedd suppleant i ledamotens ställe. Har även denne förhinder ersätts ledamoten av suppleant utsedd av Eslöv och om förhinder föreligger även för denna person, av suppleant utsedd av Lund.

Av Hörby utsedd ordinarie ledamot ersätts i första hand av av Hörby utsedd suppleant. Har denne förhinder inträder av Lomma utsedd suppleant i ledamotens ställe. Har även denne förhinder ersätts ledamoten av suppleant utsedd av Eslöv och om förhinder föreligger även för denna person, av suppleant utsedd av Lund.

Av Eslöv utsedd ordinarie ledamot ersätts i första hand av av Eslöv utsedd suppleant. Har denne förhinder inträder av Lund utsedd suppleant i ledamotens ställe. Har samtliga dessa personer förhinder ersätts ledamoten av suppleant utsedd av Hörby och om förhinder föreligger även för denna person, av suppleant utsedd av Lomma.

- 5.2 Styrelsen skall ha sitt säte i Lund.
- 5.3 LEs firma skall tecknas förutom av styrelsen av den eller de personer som styrelsen därtill utser.
- 5.4 Styrelsen utser inom sig ett arbetsutskott bestående av styrelsens ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande. Arbetsutskottet skall besluta i de frågor som anges i vid var tid gällande arbetsordningen för LE:s styrelse.
- 5.5 För LE skall inrättas ett ägarforum för aktiv och smidig styrning av LE, på vilket Parterna gemensamt bl a kommer överens om direktiv för LE.

Parterna skall sträva efter enighet i direktiven. Om Parterna inte kommer överens om ändringar i direktiven, skall frågan hänskjutas till bolagsstämman för beslut.

Bolagets styrelse skall en gång årligen i anslutning till bolagsstämman hålla informationsmöte för Parterna.

- 5.6 För giltigt beslut i styrelse, på bolagsstämman eller i övrigt i följande frågor rörande LE skall - oavsett vad aktiebolagslagen eller bolagsordningen stadgar - enighet föreligga.

a) Ändring av bolagsordningen.

b) Ändring av LEs aktiekapital samt utgivning av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning och vinstandelsbevis.

c) Beslut om att LE skall träda i likvidation i annat fall än då så skall ske enligt lag eller detta avtal.

d) Avtal eller förändring av avtal med någon av Parterna eller någon som är närstående till Part.

PM

e) Inträdande i detta Avtal av ny part.

f) Väsentlig förändring av LEs verksamhetsinriktning.

Förekommer till behandling på bolagsstämma eller styrelsesammanträde sådan fråga som enligt föregående stycke fordrar enighet mellan parterna och kan enighet ej uppnås skall frågan avföras från dagordningen.

- 5.7 Utdelningsbeslut skall fattas med majoritet i enlighet med aktiebolagslagens regler med det tillägget att minst tre av Parterna skall rösta för förslaget.
- 5.8 För arbetet i styrelsen och för beslutsordningen i övrigt skall aktiebolagslagens regler gälla i tillämpliga delar.
- 5.9 Part som äger mindre än tio (10) procent av aktierna i LE skall alltid äga rätt att åberopa aktiebolagslagens regler om minoritetsskydd.
- 5.10 Jäv för Parternas styrelserepresentanter skall inte anses föreligga i någon fråga avseende förhållandet mellan LE och Part.

6 Parternas deltagande i LEs verksamhet

- 6.1 Parterna skall äga aktier i LE och vara representerade i dess styrelse.
- 6.2 Parterna förbinder sig att löpande hålla varandra informerade om frågor som berör eller kan vara av intresse för LE och dess verksamhet.
- 6.3 LEs verksamhet står under insyn av respektive Parts kommunstyrelse. Dessa har rätt att själva eller genom därtill utsedda personer när som helst ta del av LEs räkenskaper och övriga handlingar och att även i övrigt inspektera LE och dess verksamhet.

På begäran skall respektive Parts kommunstyrelse informeras om och tillställas handlingar rörande LEs verksamhet, som inte är av sådan beskaffenhet att LE på grund av reglerna om offentlighet och sekretess inte är skyldiga att lämna ut dem.

- 6.4 LE skall fortlöpande hålla Parterna väl informerade om dess verksamhet. Efter kallelse av Parts kommunfullmäktige eller kommunstyrelse skall LE lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet.

Protokoll från bolagsstämmor och revisionsberättelser skall överlämnas till Parternas kommunstyrelser. Styrelseprotokoll skall vara tillgängliga för Parterna.

Innehåller protokoll, som skall överlämnas till respektive Parts kommunstyrelse, sådana uppgifter som LE på grund av reglerna om sekretess inte är skyldigt att lämna ut, får uppgifterna uteslutas. Av det översända materialet skall framgå att sådan åtgärd har vidtagits.

Phm

- 6.5 Ledamöter i respektive Parts kommunfullmäktige har rätt att närvara och yttra sig vid bolagsstämma.
- 6.6 LE skall bereda respektive Parts kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan LE fattar sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

7 Revision

- 7.1 För granskning av LEs årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses i förekommande fall på den ordinarie bolagsstämma som hålls under vart fjärde räkenskapsår en revisorer och en revisorssuppleant. De av bolagsstämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserade.
- 7.2 Vidare har vardera Part rätt att utse en ordinarie lekmannarevisor samt en suppleant att tjänstgöra vid förfall för denne för samma mandatperiod som gäller för de av bolagsstämman utsedda revisorerna. Lekmannarevisorerna skall utses i anslutning till den bolagsstämma där val av revisorer enligt punkten 7.1 ovan sker.

8 Finansiering m.m.

- 8.1 Erfordras för LEs verksamhet ytterligare kapital skall parterna i första hand tillse att detta sker genom upplåning av externa medel. Parterna är överens om att verka för att LE kan omvandlas till publikt bolag i syfte att lösa framtida finansiering genom att vara verksamt på penningmarknaden.
- 8.2 Parterna har ingen skyldighet att lämna kommunal borgen, men om så sker skall sådan borgen lämnas i proportion till Parternas ägarandel i LE, såvida inte annat överenskommes mellan Parterna.
- 8.3 Oavsett vad som angivits i punkt 8.2 ovan, har Part alltid rätt att själv lämna kommunal borgen om behov därav föreligger för LE.
- 8.4 För att Part skall ha rätt att utkräva regressvis ersättning av de andra Parterna för borgensåtagande som Part har tecknat sig för och som infrias, krävs att samtliga Parter överenskommit att regressrätt föreligger. Föreligger rätt för Part att utkräva regressvis ersättning av de andra Parterna, skall ersättning utgå motsvarande den fördelning av aktier som vid varje tidpunkt gäller mellan Parterna enligt följande formel:

A = vad Part regressvis kan utkräva av respektive annan Part (här kallad X)

B = Infriat borgensåtagande

C = X antal aktier i LE

D = Det totala antalet aktier i LE

Prin

$$A = (B \times C)/D$$

- 8.5 Lund har per avtalsdagen ställt borgen för pensionsåtagande på sätt framgår av bilaga 8.5.1. Eslöv och Hörby har ställt borgen för lån på sätt framgår av bilaga 8.5.2. Parterna är överens om att rätt att utkräva regressvis ersättning av de andra Parterna föreligger för Part som ställt borgen för åtaganden angivna ovan i denna punkt 8.5.

9 Utdelning

Parterna är överens om att eftersträva god konsolidering och hög soliditet hos LE. Efter beaktande härav och den i aktiebolagslagen intagna försiktighetsprincipen är parterna överens om att LE skall lämna utdelning till aktieägarna motsvarande fyrtio (40) procent till femtiofem (55) procent av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag av schablonskatt (för närvarande 28 procent).

10 Inskränkning i förfoganderätten till aktier m.m.

- 10.1 Till komplettering av bolagsordningens bestämmelser om hembud skall – Parterna emellan – följande gälla för aktie i LE (Förköp).

Före varje avsedd övergång av äganderätten till aktier i LE genom försäljning, byte, gåva, eller annorledes, skall övriga Parter erbjudas inlösa aktien. Skyldighet att erbjuda inlösen åligger alltså Part, som önskar överföra äganderätten av aktien till annan.

Skulle Part i strid med detta åtagande ha överfört äganderätten till aktie, åligger hembudsskyldigheten enligt bolagsordningen förvärvaren.

- 10.2 Skyldigheten att erbjuda förköp uppfylles genom skriftlig anmälan till de övriga Parterna i förhållande till deras tidigare aktieinnehav. Avser Part att sälja aktie, skall uppgift lämnas om pris och övriga villkor för sådan försäljning. Till erbjudandet skall fogas skriftlig utfästelse av tilltänkt köpare att förvärva aktierna med uppgift om namn och adress på köparen samt uppgift om antal aktier som är föremål för överlåtelsen och till vilket pris aktierna skall förvärfas. Det åligger därefter mottagaren av erbjudandet att inom trettio (30) dagar ge till känna om han vill förvärva de erbjudna aktierna. Förvärfv får ske endast av hela den erbjudna posten aktier. Om flera parter önskar förvärva hembjudna aktier, skall dessa fördelas i proportion till deras innehav av aktier i LE. Önskar endast en av mottagande Parter acceptera erbjudandet skall denne, om önskemål härom framställs i meddelandet, ha rätt att förvärva samtliga hembjudna aktier. Framställs ej sådant önskemål skall hembudet i sin helhet anses förkastat.
- 10.3 Part, som inte utnyttjat sin lösningsrätt enligt detta Avtal, förbinder sig att inte kräva inlösen av ifrågavarande aktier enligt bolagsordningens hembudsklausul, förutsatt att överlåtelsen skett inom den tidsfrist, som nedan anges och till villkor som ej är förmånligare för köparen än de som anmälts enligt punkten 10.2 ovan.

PM

- 10.4 Om förvärv av aktie som blivit fri genom att inlösen efter vederbörligt förköpsförfarande inte skett, ej fullföljs inom tre (3) månader från dagen för erbjudandets lämnande, inträder åter bundenhet för erbjudande part enligt bemyndsreglerna.
- 10.5 Part som överlåter aktie i LE skall tillse att den som förvärvar aktien övertar den överlåtande partens rättigheter och skyldigheter genom att ansluta sig till detta Avtal.
- 10.6 I det fall Lund önskar avyttra aktier i LE till tredje man ("Intressenten") och aktierna inte inlöses enligt denna punkt 10, skall Lund tillse att samtliga Parter beredas möjlighet att avyttra samtliga sina aktier till Intressenten på samma villkor.
- 10.7 Lämna en Intressent bud på samtliga aktier i LE eller samtliga eller väsentligen alla LEs tillgångar skall följande gälla. Om Lund antar budet förbinder sig övriga Parter att, på Lunds skriftliga begäran, överlåta samtliga sina aktier eller att medge överlåtelse av LEs tillgångar till Intressenten på de villkor, särskilt det försäljningspris, som godtagits av Lund.
- 10.8 Part äger inte utan de övriga Parternas skriftliga medgivande pantförskriva eller ställa ut option avseende sina aktier.

11 Värde på aktier vid inlösen

- 11.1 Lösenbeloppet skall, i fråga om köp, där tilltänkt utomstående finns, bestämmas till den sålunda överenskomna köpeskillingen och i annat fall av aktiens verkliga värde, vilket, om Parterna inte kan enas, skall med för Parterna bindande verkan bestämmas av skiljemän enligt lagen om skiljeförfarande. Skiljemännen skall inhämta yttrande från LEs revisor angående aktiernas värde och skall därtill ha rätt att vid behov anlita oberoende revisor som sakkunnig vid värderingen. Basen för värderingen av aktierna skall vara de värderingar som låg till grund för överlåtelsen av aktier i Ringsjö Energi AB till LE.
- 11.2 Lösenbeloppet skall erläggas inom en (1) månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt, i den mån överlåtande och inlösande Part inte träffat annan överenskommelse.

12 Handelsbolagslagens bestämmelser m.m.

- 12.1 För det fall detta Avtal skulle anses utgöra ett bolagsavtal, vilket parterna ej avsett vid avtalets ingående, skall bestämmelserna i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag inte äga tillämpning.
- 12.2 Skulle bestämmelse i detta Avtal strida mot bolagsordningen för LE skall detta Avtal – Parterna emellan – gälla före bolagsordningen.

P
Part

13 Sekretess

Parterna förbinder sig att inte för utomstående yppa konfidentiell information rörande detta Avtal. Parterna är emellertid medvetna om den offentlighet som följer av att Parterna är kommuner samt att LE ägs av kommuner och accepterar den allmänna insyn i Avtalets villkor som kan följa därav. Med konfidentiell information förstås i denna bestämmelse varje uppgift – teknisk, kommersiell eller av annan art – oavsett om uppgiften dokumenteras eller inte, som Part önskar hålla hemlig, med undantag för uppgifter som är eller blir allmänt kända eller som kommit eller kommer till allmän kännedom på annat sätt än genom brott mot denna bestämmelse.

14 Avtalstid och uppsägning

14.1 Detta Avtal gäller från och med undertecknandet på Avtalsdagen och under tjugo (25) år därefter eller för enskild Part den eventuellt kortare tid Parten är ägare till aktier i LE. Därefter gäller Avtalet tillsvidare med tolv (12) månaders uppsägningstid. Uppsägande part är skyldig att i samband med uppsägning erbjuda sina aktier till försäljning i enlighet med bestämmelserna i punkten 10. Inlösen av den uppsägande partens aktier skall dock ske först i samband med uppsägningstidens utgång.

14.2 Utan hinder av vad som anges i punkten 14.1 ovan äger Part rätt att säga upp detta Avtal till omedelbart upphörande om annan Part

- a. gör sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott och inte vidtar rättelse inom trettio (30) dagar från att kontraktsbrottet påtalats av annan Part, eller
- b. förfogar över sitt aktieinnehav i strid med föreskrifter i detta Avtal, eller
- c. då Part som inte är kommun försätts i konkurs, träder i likvidation, ansöker om ackord eller företagsrekonstruktion, inställer betalningarna eller på annat sätt visas vara på obestånd.

14.3 Uppkommer i punkt 14.2 angiven situation skall kvarvarande Parter äga rätt att lösa den felande Partens aktier i LE i förhållande till sitt tidigare innehav till ett värde som fastställs enligt punkten 11 ovan.

15 Rubriker

Rubrikerna i detta Avtal är införda enbart i redaktionellt syfte och skall inte ligga till grund för tolkning av Avtalets materiella bestämmelser.

16 Ändringar och tillägg

Ändringar av och tillägg till detta Avtal skall för att vara bindande vara skriftligen avfattade och undertecknade av Parterna.

P
Bm

17 Överlåtelse

Part skall ej äga rätt att utan de andra Parternas skriftliga medgivande överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt detta Avtal. Vad sålunda stadgas skall dock ej gälla överlåtelse av Parts rättigheter till sådan juridisk person som direkt eller indirekt kontrollerar eller kontrolleras av den överlåtande Parten, dock under förutsättning att den överlåtande Parten solidariskt med den juridiska person till vilken överlåtelsen sker jämväl efter överlåtelsen svarar för samtliga förpliktelser enligt detta Avtal.

18 Bestämmelses ogiltighet

Skulle någon bestämmelse i detta Avtal eller del därav vara ogiltig, skall detta inte innebära att Avtalet i dess helhet är ogiltigt. I stället skall, i den mån ogiltigheten väsentligen påverkar Parts utbyte av eller prestation enligt Avtalet, skälig jämkning av Avtalet ske.

19 Övrigt

Eslöv och Hörby åtar sig att tillse att äganderätt, nyttjanderätt, ledningsrätt eller annan rättighet avseende fast egendom eller tillbehör därtill som efter bolagiseringen har ansetts tillhöra Ringsjö Energi AB kommer att tillhöra Ringsjö Energi AB även framöver oavsett om fastighetsägaren är Eslöv, Hörby eller av nämnda kommuner ägda bolag. Samtliga avgifter och skatter hänförliga till förrättning eller registrering skall bäras av Ringsjö Energi AB.

20 Tillämplig lag och tvister

20.1 Svensk lag skall tillämpas på detta Avtal.

20.2 Tvist i anledning av detta Avtal skall slutligt avgöras genom skiljedom enligt Regler för Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut. Skiljenämnden skall bestå av tre skiljemän som alla skall utses av Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut ("Institutet"). Skiljeförfarandet skall äga rum i Malmö. Det svenska språket skall användas i förfarandet.

20.3 Har en Part påkallat ett skiljeförfarande med hänvisning till förevarande skiljeklausul skall Institutet meddela samtliga Parter som är bundna av skiljeklausulen.

20.4 Om flera skiljeförfaranden påkallats med hänvisning till denna skiljeklausul, skall skiljenämnden i det först påkallade förfarandet efter konsultation med samtliga berörda Parter bestämma huruvida det senare påkallade förfarandet skall kumuleras med det tidigare påkallade förfarandet. Om skiljenämnden anser att en kumulation skulle medföra en beaktansvärd fördröjning av endera förfarandet, kan skiljenämnden bestämma att skiljeförfarandena skall handläggas var för sig. Om två eller flera skiljeförfaranden kumulerats kan skiljenämnden efter konsultation med samtliga berörda Parter bestämma att ett eller flera skiljeförfaranden skall handläggas separat.

sp
Pm

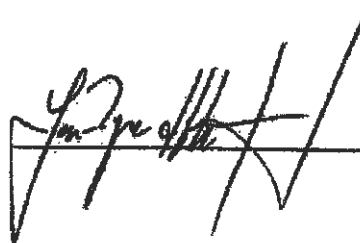
20.5 Skiljeförfarande som påkallats med hänvisning till denna skiljeklausul omfattas av sekretess. Sekretessen omfattar all information som framkommer under förfarandet liksom beslut eller skiljedom som meddelas i anledning av förfarandet. Information som omfattas av sekretess får inte i någon form vidarebefordras till tredje person utan samtliga Parters skriftliga samtycke. Part skall emellertid inte vara förhindrad att vidarebefordra sådan information för att på bästa sätt tillvarata sin rätt med anledning av tvisten eller om en sådan skyldighet följer av författning, föreskrift, myndighetsbeslut, börskontrakt eller motsvarande.

20.6 Om detta Avtal, eller del därav, överläts till en tredje person skall sådan tredje person automatiskt vara bunden av denna skiljeklausul.

Detta Avtal har upprättats i fem originalexemplar, av vilka Parterna erhållit var sitt.

Lund den 30/4 2004

LUNDS KOMMUN

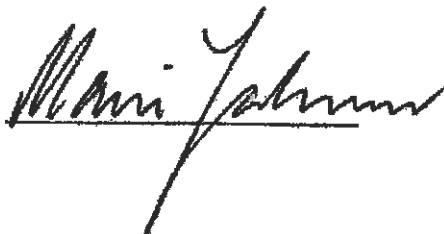
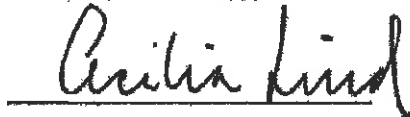
Lomma den 30/4 2004

LOMMA KOMMUN

Eslöv den 30/4 2004

ESLÖVS KOMMUN

Hörby den 30/4 2004

HÖRBY KOMMUN

BOLAGSORDNING

för

Lunds Energi AB, 556100-9852

§ 1

Bolagets firma är Lunds Energi AB.

§ 2

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva energiproduktion och energidistribution, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för rörelsens behov, att äga och förvalta aktier och andelar i företag inom energisektorn samt att bedriva till rörelsen anknyttande tjänster.

Bolaget har även till föremål för sin verksamhet att bedriva IT-kommunikation avsedd att tillgodose ägarkommunernas egna behov eller anknuten till ägarkommunernas verksamhetsområden och riktad till dess medlemmar.

§ 3

Bolagets aktiekapital skall vara lägst 40 000 000 kr och högst 160 000 000 kronor.

§ 4

Aktie skall lyda på 10 kr.

§ 5

Räkenskapsår skall för bolaget vara 1 januari – 31 december.

§ 6

Bolagets styrelse skall bestå av 9 - 11 ordinarie ledamöter med lägst 3 och högst 9 suppleanter. För tiden från ordinarie bolagsstämma och intill slutet av nästa ordinarie bolagsstämma skall – direkt eller via ombud – kommunfullmäktige i Lomma utse

pm

1 ordinarie ledamot och 1 suppleant, kommunfullmäktige i Eslöv utse 2 ordinarie ledamöter och 1 suppleant, kommunfullmäktige i Hörby utse 1 ordinarie ledamot och 1 suppleant samt kommunfullmäktige i Lund resterande ordinarie ledamöter och suppleanter.

§ 7

Styrelsen skall ha sitt säte i Lund.

§ 8

Bolagets firma tecknas förutom av styrelsen av den eller de personer som styrelsen därtill utser.

§ 9

För granskning av bolagets årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses i förekommande fall på den ordinarie bolagsstämman som hålls under vart fjärde räkenskapsår en revisor och en revisorssuppleant. De av bolagsstämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserade.

För samma mandatperiod som gäller för de av bolagsstämman utsedda revisorer har kommunfullmäktige i Lunds, Lomma, Eslövs och Hörby kommun rätt att vardera utse en lekmannarevisor samt en suppleant för denna.

§ 10

Ordinarie bolagsstämma hålles en gång om året under april eller maj månad, varvid följande ärenden skall behandlas:

1. Val av ordförande vid stämman;
2. Upprättande och godkännande av röstlängd;
3. Val av en eller två justeringsmän;
4. Fråga huruvida stämman blivit behörigen sammankallad;
5. Godkännande av dagordning;
6. Föredragning av årsredovisningen och revisionsberättelsen och i förekommande fall koncernårsredovisningen och koncernrevisionsberättelsen samt fråga om
7. a) fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen och i förekommande de fall av koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen;
b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
c) ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören;

Pm

8. Fastställande av arvode åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter.
9. Val av en revisor och revisorssuppleant (i förekommande fall)
10. Ågardirektiv;
11. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen;
12. Information om kommunfullmäktiges val av styrelse, arbetsutskott och lekmannarevisor med suppleant (i förekommande fall).

§ 11

Kallelse till bolagsstämma och andra meddelanden till aktieägarna skall ske genom brev. Kallelsen skall innehålla förslag till dagordning med numrerade ärenden och med det huvudsakliga innehållet i varje förslag angivet. Kallelse till bolagsstämman skall ske tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman.

§ 12

Vid bolagsstämma får envar röstberättigad rösta för fulla antalet av honom företrädde aktier. Ledamöter av kommunfullmäktige i Lunds, Lomma, Eslövs och Hörby kommun har rätt att närvara och yttra sig vid stämman.

§ 13

Kommunstyrelserna i Lunds, Lomma, Eslövs och Hörby kommun äger ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet.

§ 14

Skulle bolaget upplösas, skall av dess behållna tillgångar ett belopp motsvarande tillskjutet aktiebelopp utbetalas till vederbörande aktieägare samt återstoden tillfalla Lunds, Lomma, Eslövs och Hörby kommun, i proportion till kommunernas aktieinnehav, att användas till gagn för bolagets abonnenter.

§ 15

Har aktie i bolaget övergått från en aktieägare till annan aktieägare eller till person, som inte förut är ägare i bolaget, skall aktien genast hembjudas de övriga aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse. Återkomsten av aktien skall därvid styrkas samt, där aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om den betingande köpeskillingen.

När anmälan gjorts om akties övergång, skall styrelsen genast skriftligen meddela denna till varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller eljest känd för bolaget, med anmodan till den, som önskar begagna sig av lösningsrätten, att skriftligen framställa lösningsanspråk hos bolaget inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsen om akties övergång.

Anmäler sig flera lösningsberättigade, skall de till inlösen hembjudna aktierna fördelas mellan dem som vill lösa i proportion till deras innehav av aktier i bolaget. Kan ej alla aktier fördelas på dessa sätt, skall resterande aktier fördelas genom lottnings verkställd av notarius publicus.

Lösenbeloppen skall utgöras, där fånget är köp, av köpeskillingen, men eljest av belopp som, i brist av åsämjande, bestämmes i den ordning lagen om skiljeförfarande stadgar. Lösenbeloppet skall erläggas inom en månad från den tidpunkt, då lösenbeloppet blev bestämt.

Om inte inom stadgad tid någon lösningsberättigad framställer anspråk eller lösen inte erlägges inom föreskriven tid, äger den, som gjort hembudet, att bli registrerad för aktien.

§ 16

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Lunds, Lomma, Eslövs och Hörby kommuner.

Denna bolagsordning har antagits 2004-

sp
Pm

8.5.1

Not 15 Avsättning för pensionskuld

Bolagets pensionsutbetalningar för personal och pensionärer gäller fr o m 1993-01-01. Bolaget har dock ett ersätta Lunds kommuns kostnader för tiden innan 1993-01-01. Bolagets egna pensionsutbetalningar redovisas som "Avsatt till pensioner" och skulden till Lunds kommun för pensionsutbetalningar som "Skuld till Lunds kommun". Under 1997 har den del av pensionsutbetalningen som hänfördes till pensionsavtalet PA-KL försäkrats och avsättningen minskats.

Belopp i tkr	2003		2002	
	Koncernen	Moderbolaget	Koncernen	Moderbolaget
Avsatt till pensioner (1997 enl PA-KFS; 1996 PA-KFS samt PA-KL)				
Ingående värde	26 433	19 851	22 875	16 620
Årets förändring	5 740	4 923	3 558	3 231
Utgående värde	32 173	24 775	26 433	19 851

221152

Pm P

021153

8.5.2

Finansieringsrapport 2004-03-11

LAN

REAB	Eslövs kommun	Hörby kommun	Handelsbanken	Handelsbanken	Spb Finn	Nordea	TOTALT
Aktuell skuld	7 920 000	3 456 000	18 615 000	20 000 000	50 000 000	80 000 000	179 991 000
Räntor	4,36%	4,36%	5,22%	5,60%	3,45%	3,72%	
Årlig amortering	660 000	488 000	0	0	0	0	
Huvudförfallodag	2016-12-31	2016-12-31	2008-02-28	2007-07-30	2004-09-30	2004-08-30	
Säkerhet					Företagsinteckning	Kommunal borgen:	
						Eslöv 62 160 tkr	
						Hörby 17 840 tkr	
SVARVAREN							
Aktuell skuld			16 230 000				16 230 000
Räntor			5,75%				
Årlig amortering			0				
Huvudförfallodag			2008-11-30				
Fastighetsinteckning			16 500 000				
REFAB							
Part i bankräkning			2 100 000				

Totalt lån 196 221 000

2004-03-16, 10:45, MLJM-#221153-v1-BBnga_8_5_2_011_aktidagrappt.XLS, NAA

E 2004.10.08

**SEKRETESSBELAGD HANDLING
- FÅR EJ UTLÄMNAS UTAN SÄRSKILD SEKRETESSPRÖVNING**

LUNDS KOMMUN, LOMMA KOMMUN, ESLÖVS KOMMUN

OCH

HÖRBY KOMMUN

TILLÄGG TILL AKTIEÄGARAVTAL

ADVOKATFIRMAN VINGE KB
ÖSTERGATAN 30 • BOX 4265
SE-203 13 MALMÖ • SWEDEN

TEL: +46 40 664 55 00
FAX: +46 40 664 55 01
www.vinge.se

54 f

TILLÄGG TILL AKTIEÄGARAVTAL AVSEENDE KOMMUNERNAS GEMENSAMT ÄGDA ENERGIKONCERN

Detta avtal har denna dag träffats mellan

- (1) Lunds kommun, org nr 212000-1132, 221 00 Lund, ("Lund");
- (2) Lomma kommun, org nr 212000-1066, 234 81 Lomma, ("Lomma");
- (3) Eslövs kommun, org nr 212000-1173, 241 80 Eslöv, ("Eslöv");
- (4) Hörby kommun, org nr 212000-1108, 242 80 Hörby, ("Hörby"); och
- (5) Kreab Värme AB, org nr 556527-9758, Box 25, 221 00 LUND, under namnändring till Krafringen AB ("Bolaget"), (i tillämpliga delar)

1 Bakgrund

- 1.1 Ovan angivna kommuner ("Kommunerna") ingick den 30 april 2004 bifogat aktieägaravtal, bilaga 1.1, ("Aktieägaravtalet"). Efter Aktieägaravtalets undertecknande har diskussioner förts om att organisera om den gemensamt ägda energi-koncernen så att Lunds Energi AB, org nr 556100-9852 ("Operativa moderbolaget") ägs av Kommunerna via ett holdingbolag. Syftet med omorganisationen har varit att öka avkastningen till Kommunerna utan att Operativa moderbolagets finansiella ställning eller möjligheter till utveckling i övrigt försämrats. I samband härmed har även uppkommit frågan om att överföra den operativa verksamheten i Operativa moderbolaget till ett eller flera dotterbolag.
- 1.2 I punkt 1.1 ovan nämnd omorganisation ("Omorganisationen") skall genomföras genom att Kommunerna senast den 31 december 2004 beslutar att utdelning från Operativa moderbolaget skall ske av samtliga aktier i Kreab Värme AB, org nr 556527-9758, under namnändring till Krafringen AB ("Bolaget"), till Kommunerna i samma proportion som de i dag äger Operativa moderbolaget. Bolaget skall sedan förvärva samtliga aktier i Operativa moderbolaget av Kommunerna enligt särskilt avtal mot revers, i syfte att Bolaget skall vara holdingbolag i den gemensamt ägda energikoncernen ("Koncernen"). Operativa moderbolaget skall därefter överlåta sin operativa verksamhet i lundaregionen till ett eller flera dotterbolag.
- 1.3 Kommunerna har enats om att i Aktieägaravtalet angiven reglering i huvudsak alltjämt skall gälla.
- 1.4 Kommunernas avsikt vid ingåendet av tilläggsavtalet är att i tilläggsavtalet endast ange de ändringar som Kommunerna överenskommit i förhållande till Aktieägaravtalet. I de fall annat inte anges, skall vad som angivits i Aktieägaravtalet fortsättningsvis gälla för Bolaget samt då så följer av sammanhanget även för Operativa moderbolaget. För att underlätta förståelsen av tilläggsavtalet, kommer numreringen nedan att följa den som finns i

Aktieägaravtalet. Det faktum att någon punkt inte anges i tilläggsavtalet innebär således att punkten framöver skall gälla för Bolaget enligt sin lydelse i Aktieägaravtalet men då så följer av sammanhanget även för Operativa moderbolaget. Så snart någon punkt (t ex 3.1) anges nedan, skall hela motsvarande punkt i Aktieägaravtalet anses justerad enligt vad som angivits i tilläggsavtalet.

- 1.5 Detta tilläggsavtal innehåller, utöver flertalet punkter som endast avser Kommunerna såsom ägare av Bolaget, även vissa villkor som direkt berör Bolaget. Kommunerna och Bolaget har med anledning härav enats om att Bolaget skall vara part till detta tilläggsavtal såvitt avser de punkter som reglerar förhållande mellan Kommunerna och Bolaget.
- 1.6 Mot bakgrund av ovanstående har Kommunerna och Bolaget denna dag kommit överens om detta tillägg till Aktieägaravtalet.

2 Definitioner

I detta avtal skall nedanstående uttryck ha följande innebörd:

"Aktieägaravtalet" avser mellan Kommunerna ingånget aktieägaravtal av den 30 april 2004, bilaga 1.1;

"Operativa moderbolaget" avser nuvarande Lunds Energi AB, org nr 556100-9852, under namnändring till Lunds Energikoncernen AB (publ);

"Bolaget" avser Kreab Värme AB, org nr 556527-9758, under namnändring till Krafringen AB;

"Koncernen" avser den av parterna gemensamt ägda energi koncernen, vari Bolaget efter Omorganisationen är moderbolag

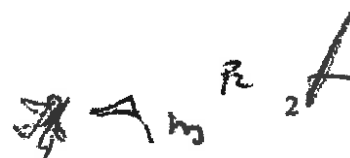
"Omorganisationen" avser i punkt 1.2 ovan beskriven omorganisation av Koncernen

"Kommunerna" avser Lund, Lomma, Eslöv och Hörby, gemensamt

I Aktieägaravtalet given definition "LE" skall - förutom såvitt avser Aktieägaravtalets bakgrund - ersättas till att avse Bolaget. I Aktieägaravtalet angiven definition av "Part" och "Parterna" skall avse Kommun respektive Kommunerna.

3 Ändring av avtalsobjekt samt överenskommelse om aktiekapital

- 3.1 Med ändring av vad som anges i Aktieägaravtalet, skall Aktieägaravtalet fr o m den dag Bolaget tillträder Kommunernas aktier i Operativa moderbolaget gälla avseende Bolaget, se punkt 14 nedan, samt då så följer av sammanhanget även avseende Operativa moderbolaget.

Handwritten signatures and initials, including what appears to be 'R' and '2'.

Bolaget skall ha ett aktiekapital om 1.000.000 kronor, fördelat på 1.000.000 aktier å nominellt 1 krona vardera. Aktiekapitalet skall erhållas genom att Bolagets nuvarande aktiekapital ökas genom en fondemission. Aktierna i Bolaget kommer senast den 31 december 2004 att innehas av Kommunerna enligt följande.

<u>Aktieägare</u>	<u>Antal aktier</u>	<u>Aktiekapital (i kronor)</u>
Lund	823.875	823.875
Lomma	21.125	21.125
Hörby	34.565	34.565
Eslöv	120.435	120.435

4 Koncernens ändamål

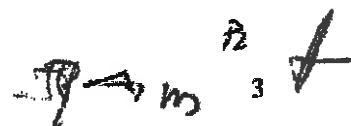
- 4.1 Bolaget skall ha till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier och andelar i bolag som bedriver verksamhet i form av energiproduktion och energidistribution, IT-kommunikation avsedd att tillgodose Kommunernas egna behov eller anknuten till Kommunernas verksamhetsområden och riktad till deras medlemmar, förvaltning av fastigheter och anläggningar för dessa rörelser behov, ägande och förvaltning av aktier och andelar i företag inom energisektorn samt företag som bedriver till rörelsen anknyttande tjänster.

Operativa moderbolagets verksamhet skall vara densamma som angivits i punkt 4.1 av Aktieägaravtalet.

- 4.2 Kommunerna är överens om att bolagsordningen för Bolaget och Operativa moderbolaget skall ha den lydelse som framgår av Bilaga 4.2.1-4.2.2, samt att dessa skall antas på nästkommande bolagsstämma i respektive bolag.

5 Koncernens ledning

- 5.1 a) Bolagets verksamhet skall ledas av en styrelse utformad på sätt anges i punkt 5.1 av Aktieägaravtalet och under den mandatperiod varunder tilläggsavtalet ingås bestå av samma personer som Kommunerna utsett till styrelse för Operativa moderbolaget.
- 5.1.b) Operativa moderbolagets verksamhet skall ledas av en styrelse bestående av samma personer som ingår i Bolagets styrelse. Vid förfall för styrelseledamot vid styrelsemöte i Operativa moderbolaget, skall ledamoten ersättas på samma sätt som gäller för Bolaget.
- 5.1.c) Styrelsemöten skall normalt hållas gemensamt för Bolaget och Operativa moderbolaget.
- 5.5 För Bolaget skall inrättas ett ägarforum för aktiv och smidig styrning av Bolaget, i vilket Kommunerna gemensamt bl. a. kommer överens om riktlinjer för Bolaget.

 12 3

Ägarforum består av en representant och en ersättare (ombud) från varje Kommun. Ombuden erhåller sin behörighet genom delegation från respektive kommunstyrelse. Besluten i ägarforum fattas genom beslut av varje ombud för sig.

Kommunerna skall sträva efter enighet beträffande riktlinjerna. Om Kommunerna inte kommer överens skall frågan hänskjutas till bolagsstämman för beslut.

Enligt överenskommelse avseende Kommunernas lån till Bolaget skall räntan fastställas halvårsvis i förskott i ägarforum efter förhandlingar mellan långivare och låntagare. Räntan får aldrig överstiga vid tidpunkten för fastställandet gällande marknadsränta.

Bolagets styrelse skall en gång årligen i anslutning till bolagsstämman hålla informationsmöte för Kommunerna.

- 5.7 Beslut enligt punkt 9 nedan skall fattas med majoritet i enlighet med aktiebolagslagens regler med det tillägget att minst tre av Kommunerna skall rösta för förslaget.

- 5.8 Det ankommer på styrelsen att självständigt besluta om sådana koncerninterna omstruktureringar, inklusive bolagsbildningar, som följer av Omorganisationen eller som styrelsen i övrigt bedömer lämpliga eller nödvändiga bl a med hänsyn till framtida lagändringar.

För arbetet i styrelsen och för beslutsordningen i övrigt skall aktiebolagslagens regler gälla i tillämpliga delar.

6 Kommunernas deltagande i Koncernens verksamhet

- 6.6 Punkt 6.6 av Aktieägaravtalet skall gälla enligt sin lydelse med följande tillägg. Beslut enligt punkt 5.8 första stycket av detta tilläggsavtal skall normalt inte anses som en sådan fråga av större vikt.

8 Finansiering m.m.

- 8.1 Erfordras för Bolagets eller Operativa moderbolagets verksamhet ytterligare kapital skall detta ske genom upplåning av externa medel.

Operativa moderbolaget skall snarast omvandlas till publikt bolag.

9 Avkastning

I Aktieägaravtalet överenskommen utdelningspolicy för Operativa moderbolaget skall gälla oförändrad.

- 9.1 Syftet med Bolagets bildande är att öka avkastningen till Kommunerna utan att det Operativa moderbolagets finansiella ställning eller möjligheter till utveckling i övrigt försämras.

[Handwritten signature and initials]

9.2 Avkastningen skall dock inte överstiga utdelning enligt mellan ägarna överenskommen utdelningspolicy med tillägg av eliminerad skatt i Operativa moderbolaget. Om den ränta Bolaget har att erlægga på köpeskillingsreverserna skulle överstiga vad Bolaget slutligt har att erlægga enligt ovan, skall därför reglering ske genom att ägarna löpande lämnar ovillkorat aktieägartillskott till Bolaget. Om räntan enligt reverserna understiger vad Bolaget slutligt har att erlægga enligt ovan, skall Bolaget reglera mellanskillnaden genom utdelning. Redovisning av ränta och koncernbidrag skall ske löpande halvårsvis. Likvidavräkning skall ske årligen dagen efter ordinarie bolagsstämma i Operativa moderbolaget.

9.3 Särskilt avtal mellan Bolaget och Operativa Moderbolaget har träffats reglerande de interna transaktioner de båda bolagen skall företa som en följd av punkt 9.2.

14 Avtalstid och uppsägning

14.1-2 Tilläggsavtalet träder i kraft på den dag Bolaget tillträder Kommunernas aktier i Operativa moderbolaget. Aktieägaravtalet och tilläggsavtalet gäller därefter under de avtalstider och med de uppsägningstider och övriga villkor för uppsägning som anges i Aktieägaravtalet.

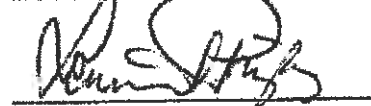
20 Tillämplig lag och tvister

20.2 Tvist i anledning av tilläggsavtalet skall avgöras på sätt anges i punkt 20.2-5 i Aktieägaravtalet.

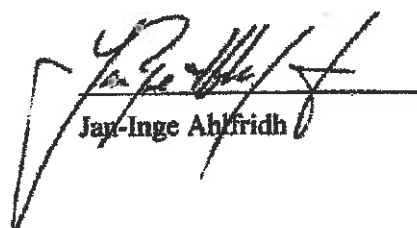
Detta Tilläggsavtal har upprättats i fem originalexemplar, av vilka parterna erhållit var sitt.

Lund den 8 december 2004

LUNDS KOMMUN

Lennart Prytz

Jan-Inge Ahlfridh

SP A 5
mu

Lomma den 8 december 2004

LOMMA KOMMUN

Thomas Håkansson

Björn Andersson

Eslöv den 8 december 2004

ESLÖVS KOMMUN

Cecilia Lind

Marie Jacobsson

Hörby den 8 december 2004

HÖRBY KOMMUN

Kjell Åke Persson

Arne Bertilsson

Lund den 8 december 2004

KREAB Värme AB under namnändring till Kraftringen AB

Jan Samuelsson

Kommunstyrelsen

§ 62

KS 2025/160

Redovisning av ej slutbehandlade motioner per april 2025**Beslut**

- Kommunfullmäktige föreslås lägga redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ska enligt kommunfullmäktiges arbetsordning, § 29, redovisa ej slutbehandlade motioner till kommunfullmäktige. Detta ska ske två gånger per år, i april och oktober.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Redovisning av ej slutbehandlade motioner per april 2025
- Sammanställning av motioner

Beredning

Det finns sex motioner som inte slutbehandlats. Av dessa är tre äldre än ett år.

Sammanställningen kommer att revideras redaktionellt i kolumnen ”status” inför behandling i kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

2025-03-14
Helena Heintz
+4641362123
helen.heintz@eslov.se

Kommunstyrelsen

Redovisning av ej slutbehandlade motioner per april 2025

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås lägga redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ska enligt kommunfullmäktiges arbetsordning, § 29, redovisa ej slutbehandlade motioner till kommunfullmäktige. Detta ska ske två gånger per år, i april och oktober.

Beslutsunderlag

Sammanställning av motioner

Beredning

Det finns sex motioner som inte slutbehandlats. Av dessa är tre äldre än ett år.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret, juridiska avdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Mikael Falk
Avdelningschef

Diarienummer	Sändare/mottagare	Ärenderubrik	Reg.-datum	Besvarade/obesvarade	Status
KS 2023/270	Jasmina Muric C)	Motion om behov av nya koloniområden	2023-04-11	obesvarad	Remitterad 2023-04-24 till kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen.
KS 2023/599	Ted Bondesson (SD)	Motion avseende regelverk för offentlig kommunikation för Eslövs kommun	2023-10-23	obesvarad	Remitterad 2023-10-23 till kommunstyrelsen.
KS 2023/598	Ted Bondesson (SD)	Motion avseende dokumentation av tjänstepersoners arbetstid	2023-10-23	obesvarad	Remitterad 2023-10-23 till kommunstyrelsen
KS 2024/708	Dennis Larsen (SD)	Motion avseende mobilförbud i Eslövs skolor	2024-09-27	obesvarad	Remitterad 2024-09-30 till barn- och familjenämnden
KS 2024/731	Fredrik Ottesen (SD) och Dennis Larsen (SD)	Motion angående skolsatsning på bra arbetsmiljö för barn och lärare med ljuddämpande åtgärder	2024-10-08	obesvarad	Remitterad 2024-10-28 till barn- och familjenämnden
KS 2024/707	Fredrik Ottesen (SD) och Dennis Larsen (SD)	Motion angående återställande av skolpeng	2024-10-08	obesvarad	Remitterad 2024-09-30 till barn- och familjenämnden

Interpellation om Länsstyrelsens synpunkter och råd

Sverigedemokraterna har tidigare varit kritiska till Eslövs kommuns befolkningsprognos och bostadsförsörjningsprogram. Främst har kritiken riktat sig mot den metod man använt för att göra prognosen. Särskilt i samband med bostadsförsörjningsprogrammet har Sverigedemokraterna lyft Region Skånes bostadsbehovsuträkning och Länsstyrelsens referenssiffror som en mer rimlig grund för både befolkningsprognosen och bostadsförsörjningsprogrammet.

Under vårens kommunledningsmöte med Länsstyrelsen lyftes särskilt följande:

Länsstyrelsens synpunkter i samråd

Utgår från 2 § BFL när vi yttrar oss i samrådet

Ser att kommuner:

- använder byggbaserad befolkningsprognos
- inte använder hushållsprognos
- inte härleder mål för bostadsbyggande till analysen
- utgår från befintlig översiktsplan
- tar fram insatser som är övergripande

Våra generella råd

- Ha befolkningsprognos utan planerat byggande
- Använd hushållsprognos
- Handlingsplan ska vara vägledande för kommande översiktsplan

Enligt min bedömning delar Länsstyrelsen den kritik Sverigedemokraterna tidigare lyft.

Med anledning av ovanstående frågar jag kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S)

- Hur ser du på Länsstyrelsen synpunkter och generella råd?
- Följer Eslövs kommun Länsstyrelsens generella råd?
- Är Eslövs kommuns befolkningsprognos och bostadsförsörjningsprogram framtagna i enlighet med Länsstyrelsens generella råd?

Fredrik Ottesen
Sverigedemokraterna

Från: [Emmy Lundblad](#)
Till: [Kommunledningskontoret för extern post](#)
Kopia: [Kenneth Jönsson](#)
Ärende: Revisionen: expediering granskning
Datum: den 20 mars 2025 11:06:24
Bilagor: [Granskningsrapport uppföljning av investeringar.pdf](#)
[Missiv granskning uppföljning investeringar.pdf](#)

Du får inte ofta e-post från emmy.lundblad@se.ey.com. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Hej!

Här kommer missiv och granskningsrapport avseende uppföljning av investeringar. Översänds till kommunfullmäktige för kännedom, samt till kommunstyrelsen och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för svar.

Framgent är det KPMG som är sakkunnigt biträde till revisionen varpå svar och handlingar bör översändas till dem och revisionen när det väl är dags.

Med vänlig hälsning

Emmy Lundblad | Verksamhetsrevisor och konsult | Offentliga gruppen

Ernst & Young AB
Nordenskiöldsgatan 24 Box 4279, 203 14, Malmö, Sweden
Cell: +46705453759 | emmy.lundblad@se.ey.com
Website: <http://www.ey.com>

The information contained in this communication is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed and others authorized to receive it. It may contain confidential or legally privileged information. If you are not the intended recipient you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance on the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful. If you have received this communication in error, please notify us immediately by responding to this email and then delete it from your system. EY is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt.

For information about how EY processes personal data, please see [EY Privacy statement](#)

2024-03-19
Revisionen

För yttrande till:

Kommunstyrelsen

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

För kännedom till:

Kommunfullmäktige

Granskning av uppföljningar av investeringar

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eslövs kommun har EY genomfört en granskning av uppföljning av investeringar.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stor del säkerställer en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen avseende uppföljning. Vi bedömer därtill att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Bedömningen grundar sig på att miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har en tydlig struktur för projektgenomförande, med omfattande rutiner för verksamheten inom gata, trafik och park. Det är särskilt positivt att det finns möjligheter till erfarenhetsutbyte och kvalitativ samt ekonomisk utvärdering av projekten. Därtill har nämnden stärkt sin uppföljning av investeringsprojekt under 2024.

Vi bedömer dock att kommunstyrelsen, i samråd med nämnden, definierar vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt för att tydliggöra hanteringen av dessa. Slutligen anser vi, i linje med revisionens tidigare granskning, att kommunstyrelsen bör överväga att stärka uppföljningen av större investeringsprojekt som en del av sin uppsikt.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- I samråd med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tydliggöra vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.
- Överväga att stärka återrapporteringen avseende större investeringsprojekt.

Av granskningen framkommer att slutrapporter tas fram för genomförda projekt, där projekten utvärderas ur ett helhetsperspektiv. Revisionen ser att det finns anledning att på övergripande nivå sammanställa resultatet från dessa, i syfte att identifiera gemensamma utvecklingsområden och även återkommande problem som bör lyftas med entreprenörer och berörda samverkansparter.

Vi rekommenderar miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att:

- Årligen upprätta en aggregerad slutrapport över genomförda projekt i syfte att identifiera utvecklingsområden och återkommande problem.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit granskningen. Svar önskas senast den 18:e juni 2025.

Förvaltning

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: kommunstyrelsen@eslov.se | www.eslov.se

1(2)

På uppdrag av Eslövs kommuns revisorer

Kenneth Jönsson, ordförande revisionen

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Bo Kenneth Jönsson

Undertecknare

Serienummer: df2f2ce5e3fece[...]04bca9f4d8c13

IP: 78.73.xxx.xxx

2025-03-19 16:32:24 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Eslövs kommun

Granskning av uppföljningar av investeringar

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Genomförande och avgränsning	4
1.4. Revisionskriterier	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. Rutiner och riktlinjer för uppföljning	5
2.2. Bedömning	9
2.3. Stickprov investeringsprojekt	10
3. Slutsats	14
4. Källförteckning	16
5. Revisionskriterium	18
5.1. Kommunallagen (2017:725)	18
5.2. Kommunstyrelsens reglemente	18
5.3. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente	18
5.4. Kommunstyrelsens beslut, yttrande till revisionens granskning av investeringsprocessen (KS.2019.0630)	18
6. Bilaga 1 - Granskningsprogram stickprov	21

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eslövs kommun har EY genomfört en granskning av uppföljning av investeringar. Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att det finns en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen avseende uppföljning samt om miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stor del säkerställer en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen. Vi bedömer därtill att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Bedömningen grundar sig på att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tydlig struktur för projektgenomförande, med omfattande rutiner för verksamheten inom gata, trafik och park. Det är särskilt positivt att det finns möjligheter till erfarenhetsutbyte och kvalitativ samt ekonomisk utvärdering av projekten. Därtill har nämnden stärkt sin uppföljning av investeringsprojekt under 2024.

Vi bedömer dock att kommunstyrelsen, i samråd med nämnden, definierar vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt för att tydliggöra hanteringen av dessa. Slutligen anser vi, i linje med revisionens tidigare granskning, att kommunstyrelsen bör överväga att stärka uppföljningen av större investeringsprojekt som en del av sin uppsikt.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ I samråd med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tydliggöra vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.
- ▶ Överväga att stärka återrapporteringen avseende större investeringsprojekt.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunstyrelsen har enligt sitt reglemente ansvar för att leda, utveckla och samordna kvalitets- och ekonomistyrning samt uppföljning. Vidare är kommunstyrelsen sammanhållande för övergripande processer så som budget- och investeringsprocess. En del av de investeringar som kommunen ansvarar för genom miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är kopplade till bland annat gator, vägar, trafik och parker.

Revisionen granskade investeringsprocessen år 2019. Den sammanfattande bedömningen var då att kommunstyrelsen inte hade en ändamålsenlig styrning av processen. Kommunstyrelsen rekommenderades att bland annat tydligare dokumentera samtliga delar av processen och stärka uppföljningen.

Mot bakgrund av att många investeringsprojekt inte genomförs inom fastställd tidplan, samt utifrån tilldelade budgetanslag och synpunkterna i revisionens tidigare granskning, har revisionen beslutat att genomföra en granskning avseende uppföljning av investeringar.

Granskningen omfattar investeringar som faller under miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde. År 2022 uppgick investeringsramen till 71,8 mnkr och år 2023 till 135 mnkr. De senaste två åren har nämnden haft en genomförandegrad avseende investeringar på 58 procent år 2022 respektive 56 procent år 2023. Nämndens investeringsram för 2024 uppgår till 73,9 mnkr. Under året utnyttjades 67,4 mnkr av investeringsmedel, vilket är 41,2 mnkr lägre än budgeterat. Detta motsvarar en ekonomisk genomförandegrad på 62 procent. Utbetalningen av infrastrukturbidrag från Trafikverket 7,0 mnkr för projekt Kvarngatan (Östergatan - Pärlgatan) i samband med färdigställande medför en högre budgetavvikelse samt en minskning av kommunens likviditetsbelastning. Den ekonomiska genomförandegraden exklusiv detta infrastrukturbidrag är 68,5 procent.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen samt om miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns tydliga rutiner och riktlinjer avseende uppföljning av investeringsprojekt?
- ▶ Sker en systematisk uppföljning av investeringsprojekt ur ett helhetsperspektiv, såväl under som efter genomfört projekt?
 - Hur sker uppföljning inom projektet?

- Vilken återrapportering sker till nämnden?
- Hur används erfarenheter från utvärderingar i det framtida arbetet?
- ▶ Sker genomförandet i enlighet med ursprungligt beslut/investeringsplan?
- ▶ Sker samverkan med andra viktiga aktörer vid planering och genomförande av investeringsprojekt?

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden november 2024 till mars 2025.

Granskningen har genomförts med hjälp av dokumentstudier, intervjuer och stickprov. Dokumentstudier har gjorts av styrdokument och riktlinjer som berör projektprocessen och investeringar. Intervjuer har genomförts med förvaltningschef inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, avdelningschef för gata, trafik och park, projektledare. Därtill har kommunens ekonomichef intervjuats samt en avstämning har genomförts med controller.

Ett stickprov har genomförts av två avslutade, men ej slutredovisade, investeringsprojekt inom miljö- och samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. I stickproven har vi bedömt om investeringsprojekten följer kommunens upprättade rutiner och riktlinjer för projektprocessen.

1.4. Revisionskriterier

I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande kriterier. För att läsa mer om kriterierna, se kapitel 5.

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Kommunstyrelsens reglemente
- ▶ Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- ▶ Kommunstyrelsens beslut, yttrande till revisionens granskning av investeringsprocessen (KS.2019.0630)

2. Granskningsresultat

2.1. Rutiner och riktlinjer för uppföljning

Kommunstyrelsens rutiner för uppföljning av investeringsprojekt

Kommunfullmäktige i Eslövs kommun antog "Ekonomiska styrprinciper för Eslövs kommun" den 26 oktober 2020. I styrprinciperna beskrivs bland annat investeringsprocessen för lokaler och anläggningar.

Investeringsbehov i gata, trafik och park förs enligt styrprinciperna fram av ansvarig nämnd i samband med att underlag tas fram inför arbetet med budgetprocessen. Nämnderna ska sammanställa sitt samlade investeringsbehov uppdelat per investeringsprojekt och delge detta till budgetberedningen i början av maj varje år. I sammanställningen ska en prioritering av behovet av investeringsprojekten göras, och tillkommande driftskostnad för investeringsprojekten ska beräknas och redovisas.

Innan tilldelningsbesked beslutas i en upphandling ska kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) besluta om igångsättningstillstånd. Av intervju framgår att ett igångsättningstillstånd först hanteras som ett ärende på miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och därefter av KSAU.

Intervjuade tjänstepersoner uppger att igångsättningstillstånd ska beslutas oavsett vilken summa anbudet landar på även om fullmäktige redan beslutat om en totalbudget för projektet. Det uppges att KSAU:s beslut om igångsättningstillstånd ibland dröjer efter att en entreprenör vinner en upphandling av ett investeringsprojekt. Detta påverkar möjligheten att genomföra projektet i enlighet med initial tidplan enligt intervjuade.

Av styrprinciperna framgår att nämnderna ska rapportera till kommunstyrelsens arbetsutskott i det fall det uppkommer betydande avvikelser i tidplan eller projektbudget. Det framgår även att kommunstyrelsen tar del av uppföljning av pågående och genomförda investeringsprojekt tre gånger per år; vid vårprognos, delårsrapport och årsredovisning.

Kommunstyrelsens uppföljning av investeringsprojekt

I vårprognos och delårsrapport framgår att kommunstyrelsen fick uppföljning av investeringsredovisning med prognos för miljö- och samhällsbyggnadsnämndens totala investeringsbudget avseende 2024. I redovisningen framgår storleken på prognosticerad avvikelse för helåret. I vårprognos och delårsrapport nämns vissa enskilda investeringsprojekt i löptext men det sker ingen uppföljning per investeringsprojekt. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens vårprognos och delårsrapport delges dock kommunstyrelsen i samband med ärendet.

Ansvarig nämnd ska enligt kommunens ekonomiska styrprinciper lämna en redovisning av slutförda investeringsprojekt till kommunstyrelsen.

I dokumenterade slutredovisningar som vi har tagit del av framgår att kommunstyrelsen får en redovisning av kostnader för exempelvis projektering, entreprenad samt ändrings- och tilläggsarbeten. Projektets budget och slutliga kostnad redovisas. Kommunstyrelsen tog vid årsredovisning del av slutredovisningar av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens nyligen slutförda investeringsprojekt.

I årsredovisningen framgår större särredovisade projekt med beslutad totalutgift, utfall och avvikelse. Därtill redovisas motsvarande poster för innevarande år.

Av intervju framgår att nämnden vid avvikelser mot ett projekts tidplan eller budget ska följa nedan arbetsgång:

1. Nämnden tar fram förslag på åtgärder för att nå budget.
2. Förslaget skickas till KSAU för hantering.
3. Kommunstyrelsen beslutar om ärendet och skriver fram ärendet till fullmäktige.
4. Kommunfullmäktige beslutar om att eventuellt bevilja utökad investeringsram.

Vid intervju framkommer att det pågår ett arbete med att utveckla kommunens budgetprocess avseende investeringsplaneringen. Enligt intervjuade är ambitionen att på ett tydligare sätt fånga upp det samlade investeringsbehovet och eventuella driftkostnadskonsekvenser tidigare i processen.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens uppföljning av investeringsprojekt

Av intervju framgår att förvaltningens avdelningschefer informerar miljö- och samhällsbyggnadsnämnden om avdelningarnas pågående investeringsprojekt fyra gånger per år. Enligt underlag som vi har tagit del av ges information om vilken fas respektive projekt är i och datum för färdigställande. Inför varje nämndssammanträde informeras nämndens ordförande om aktuella investeringsprojekt som kommer tas upp på sammanträdet. Förvaltningschef ger samma uppföljning till nämndens presidium inför mötet.

Enligt protokoll fick miljö- och samhällsbyggnadsnämnden från och med mars år 2024 månatlig uppföljning av genomförandegraden av den totala investeringsbudgeten för 2024 och prognos för användning av budgeten för helåret. Vid intervjuer uppges att det i samband med månadsrapporteringarna noteras i text i det fall det förekommer avvikelser i enskilda projekt.

I samband med vårprognos, delårsrapport och årsredovisning tar nämnden del av en investeringsredovisning per projekt. Från och med delårsrapporten 2024 redovisas, utöver innevarande års budget och utfall även en uppföljning av prognos i förhållande till totalbudget samt tidplan.

Genomförande av anläggningsprojekt

Avdelningen gata, trafik och park har under 2024 tagit fram en rutin för projektprocessen för anläggningsprojekt. Syftet med projektprocessen är att identifiera och tydliggöra viktiga arbetsmoment inom processens fyra steg: förstudie, projektering, upphandling och anläggning. Till rutin för projektprocessen finns en checklista för varje moment i respektive steg samt mallar och stödmaterial.

Av intervju framgår att projektledare på avdelningen gata, trafik och park har varit delaktiga i framtagande av rutinen. Varje projektledare ska ansvara för minst ett pågående investeringsprojekt i respektive fas i projektprocessen samtidigt för att ha en så jämn arbetsbelastning som möjligt. Varje steg i processen löper under ett år. Processens olika steg beskrivs i bilden nedan.

Källa: Rutin för projektprocessen för anläggningsprojekt, 2024.

Under år ett tas en förstudie fram för att skapa förståelse för ett projekt, avgränsa arbetsområdet och föreslå lämplig utformning för projektet. Förstudien presenteras som ett informationsärende till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden varefter nämnden eventuellt tar ett inriktningsbeslut.

I projekteringsfasen under år två tas ritningar fram för de lösningar och avgränsningar som förstudien rekommenderat. För detta anlitas en projekteringskonsult som exempelvis bistår med att ta fram förfrågningsunderlag för upphandling av entreprenör. När projektering är klar fattar nämnden beslut om upphandling och anläggning.

År tre anlitas en upphandlingskonsult för att upphandla projektets utförandeentreprenad. I denna fas avropas även bygglidare. I den sista fasen av processen genomförs entreprenaden. I denna fas upprättas också slutrapport för projektet efter att entreprenaden är slutförd.

Rutin för projektprocessen beskriver att en slutrapport ska tas fram för varje avslutat investeringsprojekt. Rapporten ska utgå från en mall som avdelningen för gata, trafik och park har tagit fram. Syftet med rapporterna är att beskriva moment som kopplas till investeringsprojektets genomförande och lärdomar som kan dras av projektet.

Vi har tagit del av slutrapporter för upprustningen av Stadsparken och ombyggnationen av Kvarngatan. I slutrapporterna beskrivs inledningsvis syftet och bakgrunden med investeringen, upphandlade leverantörer och projektledare. Därefter görs en genomgång av projekteringsfasen som bland annat innehåller en

beskrivning av problem som uppstod under fasen. En beskrivning av genomförandefasen görs därefter. I denna fas beskrivs exempelvis hur samordningen med andra involverade aktörer fungerade.

I rapporterna presenteras därtill utfallet av projektens totalkostnad jämfört med budget. Här görs en sammanställning av kostnaden för samtliga moment och utgifter i projekten. Slutligen innehåller rapporterna en beskrivning av slutbesiktningen och eventuella anmärkningar.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens uppföljning av investeringsprojekt

Av intervju framgår att miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens projektledare har månatliga möten för att diskutera aktuella frågor och pågående projekt. Dessa möten syftar till att möjliggöra erfarenhetsutbyten.

Vid intervju nämns att projektledarna delvis finansieras av antal timmar som arbetats i ett projekt. Projektledarna tidrapporterar därför tid i projekten manuellt i Excel. Denna tidrapportering bokförs månatligen för respektive projekt av controller på ekonomiavdelningen.

Det framkommer i intervju att controller på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen genomför regelbunden budgetuppföljning av pågående investeringsprojekt med avdelningschefer och projektansvariga. Av dokumentation som vi har tagit del av framgår att kontrollern vid uppföljningarna bland annat redogör för prognos för ett projekts totalutgift, eventuella budgetavvikelser och planerat datum för färdigställande.

Tjänstepersoner på förvaltningen har även en genomgång med förvaltningschef dagen efter att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutat om investeringar på sitt senaste sammanträde.

Projektledare håller i uppstartsmöte med entreprenören för ett investeringsprojekt efter att tilldelningsbeslut meddelats. Därtill ska byggmöten och teknikmöten hållas regelbundet under ett projekt, beroende på vilket typ av projekt som avses. På mötena diskuteras vad som hänt i projekten och planerade moment framåt.

Av rutin för projektprocessen framgår att ekonomimöten hålls i större projekt för att följa upp utfall av projektets budget. Avdelningschef för gata, trafik och park närvarar enligt intervju på byggmöten och ekonomimöten. I övrigt deltar byggledare, projektledare och entreprenören på ekonomimöten.

Samverkan med externa aktörer vid planering och genomförande av investeringsprojekt

Enligt rutin för projektprocessen ska VA-projekt samplaneras och genomföras av Eslövs kommun och VA SYD. Av rutinen framgår att kommunen även ska samordna projektering och anläggning tillsammans med förbundet. Om Eslövs kommun initierar ett investeringsprojekt ska kommunen meddela VA SYD om behovet av

projektledare minst sex månader innan projektstart. VA SYD tillsätter därefter en projektledare.

Det framgår av rutinen att Eslövs kommun genomför upphandling av anläggningsentreprenader sedan år 2023 tillsammans med VA SYD. Chefer inom berörda avdelningar på kommunen har därutöver möten två gånger per år med ansvariga på VA SYD för att samordna planeringen av investeringsprojekt. Intervjuade tjänstepersoner upplever att samverkan med VA SYD fungerar bra gällande samordning av kommunens och förbundets investeringsbudgetar och planering.

Eslövs kommun har enligt rutin för projektprocessen också samverkan med Kraftringen vid planering och genomförande av projekt som berör anläggning av exempelvis elledningar, kraftstationer och fjärrvärme. Detta görs dels vid ledningsägarmöten två gånger om året, dels i samband med ledningsägarmöte för ett visst anläggningsprojekt.

Enligt kommunens gällande markavtal med Kraftringen ska kommunen täcka kostnaderna för omläggning av el- och fjärrvärmeledningar även om Kraftringens prognos för kostnaderna överskrider i förhållande till budget. Efter att Kraftringen lagt 500 000 kronor på investeringsprojekt i Eslövs kommun ska kommunen enligt intervjuade stå för alla kostnader som överstiger denna summa. Detta upplevs av intervjuade som en ekonomisk osäkerhet i investeringsprojekt.

2.2. Bedömning

I granskningen framkommer att det pågår ett utvecklingsarbete avseende investeringsplaneringen, vilket vi ser som positivt. I detta avseende menar vi att kommunstyrelsen bör överväga hur principen om igångsättningstillstånd ska tillämpas. Det framkommer i granskningen att detta steg i processen ofta medför förseningar i projekten vilket i sin tur kan påverka möjligheterna att färdigställa projekt enligt tidplan.

Vidare bedömer vi att det inom miljö- och samhällsbyggnadsnämnden finns en tydlig struktur för hur projekt ska genomföras. Inom nämndens verksamhet för gata, trafik och park finns en omfattande rutinbeskrivning för hela projektets genomförande. Därtill är det positivt att det finns rutiner som möjliggör erfarenhetsutbyte mellan projektmedarbetare samt att projekten utvärderas kvalitativt såväl som ekonomiskt. Vi ser positivt på att nämnden sedan delåret 2024 följer upp större investeringsprojekts prognos i förhållande till totalbudget och tidplan. Detta bedömer vi är av vikt för nämndens möjligheter att följa fleråriga projekt.

I syfte att tydliggöra hur återrapportering avseende avvikelser i enskilda investeringsprojekt ska hanteras bedömer vi att kommunstyrelsen i samråd med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bör definiera vad som utgör betydande avvikelser. För att stärka den interna kontrollen menar vi att kommunstyrelsen i sin tur bör överväga att stärka uppföljningen av större investeringsprojekt. Denna rekommendation lyftes även vid revisionens tidigare granskning av

investeringsprocessen år 2019. Det noteras att styrelsen tar del av nämndernas rapporteringar, där denna information framgår. Men vi menar att en uppföljning av större projekt av särskild vid med fördel kan ske i samband med den kommunövergripande vårprognosen och delårsrapporten. Enligt dagens hantering presenteras detta endast i årsredovisningen. Genom att inkludera detta i den ordinarie rapporteringen kan styrelsen följa projekten på ett tydligare sätt, som en del av sin uppsiktsplikt.

2.3. Stickprov investeringsprojekt

Stickprovskontroll

Inom ramen för granskningen har en övergripande stickprovskontroll genomförts av två investeringsprojekt. Kontroller har gjorts för att se om investeringsprojektet har följt upprättade rutiner för projektprocessen och ekonomiska styrprinciper.

För varje steg finns ett antal kontrollfrågor. Bedömningen i tabell 2 är en sammanvägd bedömning av kontrollfrågorna för respektive steg. Se bilaga 1 för samtliga bedömningar.

I tabellen nedan framgår bedömningskriterierna för stickprovet.

Tabell 1 - Bedömningskriterier för stickprovskontrollen

Tillräcklig		Stickprovet uppvisar tillräcklig dokumentation och följsamhet mot upprättade rutiner för projektprocessen.
Delvis tillräcklig		Stickprovet uppvisar delvis tillräcklig dokumentation och följsamhet mot rutiner för projektprocessen.
Ej tillräcklig		Stickprovet uppvisar ej tillräcklig dokumentation och följsamhet mot rutiner för projektprocessen.

Tabell 2. Sammanfattande bedömning av respektive steg i projekteringsprocessen

Kontrollsteg	Bedömning	
	Stadsparken	Kvarngatan

Steg 1 - Förstudie		
Steg 2 - Projektering		
Steg 3 - Upphandling		
Steg 4 - Anläggning		

Stickprov 1 - Stadsparken

Syftet med investeringsprojektet var att förbättra vattenhanteringen och rusta upp och gestalta om hela Stadsparken. I projektets förstudie framgår att projektering planerades att inledas under år 2021. Upphandling av entreprenad planerades under hösten 2022. Entreprenaden planerades att slutföras under sommaren 2023.

Enligt protokoll beslutade miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att gå vidare med projektering av projektet den 15 december 2021. Upphandling av projektet pågick enligt slutrapport fram till den 14 oktober 2022. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade därefter om igångsättningstillstånd den 31 januari 2023.

Entreprenaden skulle enligt projektets tidplan inledas i maj 2023 och slutföras i november 2023. Slutbesiktning planerades att genomföras den 11 december 2023. Slutbesiktningen genomfördes enligt slutrapport den 15 december 2023. Det framgår vid tidpunkt för denna granskning att slutredovisning inte har gjorts av projektet till kommunstyrelsen.

Av slutrapport för projektet framgår även att projektledare hade samverkan med VA SYD och Kraftringen under projektet. Eslövs kommuns samarbete med VA SYD respektive Kraftringen uppges ha fungerat bra under projektet.

I nedan tabell redogörs för utvecklingen av projektets totalbudget sedan det togs upp i investeringsbudgeten år 2021.

Tabell 3. Utveckling av budget över tid för projektet Stadsparken

År	Totalbudget mnkr
2021	12,2
2022	21
2023	31
2024	31
Utfall enligt slutrapport	28 ¹

¹ Denna siffra är preliminär eftersom projektet inte är slutredovisat ännu. Mindre kostnader för exempelvis garantiskötsel kommer att belasta projektet framåt.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tog den 4 maj 2022 fram prissatta kalkyler för mängdförteckningen till projektets upphandling. Kalkylerna var totalt på 18,6 mnkr, varav 1,7 mnkr avsåg elarbeten och 16,9 mnkr avsåg markarbeten.

Av tilldelningsbeslut från november 2022 framgår att vinnande anbud var på 31,9 mnkr. Av detta avsåg 22,9 mnkr² Eslövs kommuns del av anbudet och VA SYD:s andel var 9 mnkr. Detta föranledde att fullmäktige beslutade om utökad budgetram för projektet. Budgeten före 2023 avser därför projektet före upphandlingsfasen, varför budgeten bara är en uppskattning av kostnader fram till dess.

Stickprov 2 - Kvarngatan etapp 2 (Pärlgatan - Östergatan)

Investeringsprojektet genomfördes i syfte att höja trafiksäkerheten för delen av Kvarngatan. Projektering påbörjades under hösten 2021. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkände enligt protokoll projekteringsförslaget den 14 december 2022 och gav förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling och anläggning. I beslutet framgår att planerad byggstart var 2023.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beviljade igångsättningstillstånd den 11 april 2023. Entreprenaden skulle enligt avtalet med entreprenören vara färdigställd och tillgänglig för slutbesiktning den 1 november 2023.

Av projektets tidplan framgår att anläggning påbörjades i augusti 2023 och slutfördes i februari 2024. I uppföljning till kommunstyrelsen den 9 april 2024 framgår att slutförandet försenades på grund av att återkoppling rörande saneringsanmälan tog längre tid än beräknat. Cykelvägar kunde inte heller asfalteras som planerat på grund av snöfall.

Slutbesiktning genomfördes enligt slutrapport den 15 maj 2024. Det framgår vid tidpunkt för granskningen att slutredovisning inte har gjorts av projektet till kommunstyrelsen.

Under projektet samordnades byte av kraftledningar med Kraftringen. Samordning med VA SYD gjordes även gällande underhållsarbete av vattenledningar inom projektets yta.

I slutrapporten nämns svårigheter i samarbetet med Kraftringen. Framför allt beskrivs svårigheter i kommunikation och planering med Kraftringens personal, vilket orsakade förseningar i projektets anläggningsfas. Det fanns även kommunikationsproblem med VA SYD under projektet. Detta avsåg att förbundet meddelat Eslövs kommun att de inte behövde genomföra förstärkningar av ledningsnätet under projektets gång, för att senare meddela att sådana arbete behövde genomföras.

I nedan tabell redogörs för utvecklingen av projektets totalbudget sedan det togs upp i investeringsbudgeten år 2021.

² Summan avser entreprenadkostnader och inte byggherrekostnader.

Tabell 4. Utveckling av budget över tid för projektet Kvarngatan etapp 2

År	Totalbudget, mnkr
2021	13
2022	13
2023	16
2024	16
<i>Utfall enligt slutrapport</i>	9,1

Förvaltningen tog den 2 december 2022 fram prissatta kalkyler för mängdförteckningen till projektets upphandling. Kalkylen uppgick till totalt på 14,9 mnkr, varav 0,7 mnkr avsåg elarbeten för belysning och 14,1 mnkr avsåg markarbeten. Budgeten före 2023 avser projektet före upphandlingsfasen, varpå budgeten bara är en uppskattning av kostnader fram till dess.

Eslövs kommun ansökte i början av september 2022 om statlig medfinansiering för projektet av Trafikverket. Efter godkännande beviljades projektet 50 procents medfinansiering motsvarande cirka 7,1 mnkr. Enligt slutrapporten var utfallet för kommunens del av projektering och byggnation sammanlagt cirka 9,1 mnkr. Eftersom garantibesiktning inte har genomförts än kan mindre kostnader tillkomma för projektet.

Stickprovskommentar

Stickprovsresultatet visar att projekten har följt interna rutiner och påvisar inga avvikelser. Bägge projekt bedöms i tillräcklig utsträckning ha följt initial tidplan och budget.

3. Slutsats

Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll i investeringsprocessen avseende uppföljning samt om miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen till stor del säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende uppföljning av investeringar. Vi bedömer därtill att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig uppföljning av investeringar.

I granskningen framkommer att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en tydlig struktur för projektgenomförande, med omfattande rutiner för verksamheten inom gata, trafik och park. Det är särskilt positivt att det finns möjligheter till erfarenhetsutbyte och kvalitativ samt ekonomisk utvärdering av projekten. Vårt stickprov visar också att genomförda projekt följer interna rutiner och ekonomiska styrprinciper.

Kommunstyrelsen följer upp större investeringsprojekt i samband med årsredovisningen. Vi bedömer att styrelsen med fördel kan inkludera denna uppföljning även vid vårprognos och delårsrapport, för att tydligare kunna följa projektens utveckling under året. Detta ser vi som en del i att stärka kommunstyrelsens uppsikt. Därtill bedömer vi att kommunstyrelsen, i samråd med nämnden, bör definiera vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.

Revisionsfråga	Svar
► Finns tydliga rutiner och riktlinjer avseende uppföljning av investeringsprojekt?	Till viss del. I kommunens ekonomiska styrprinciper fastställs att kommunstyrelsen ska få en uppföljning av nämndernas pågående och avslutade investeringsprojekt vid presentation av vårprognos, delårsrapport och årsbokslut. Kommunstyrelsen får i nuläget bara sådan uppföljning vid årsbokslut men tar del av nämndernas rapporter vid vårprognos och delårsrapport. Vi gör bedömningen att kommunstyrelsen bör överväga att stärka sin återrapportering av investeringsprojekt. Det framgår att betydande avvikelser ska rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott. Det saknas dock en

	definition av vad som utgör en betydande avvikelse.
► Sker en systematisk uppföljning av investeringsprojekt ur ett helhetsperspektiv, såväl under som efter genomfört projekt?	Ja. Ansvariga på avdelningen för gata, trafik och park har regelbunden intern budgetuppföljning av pågående investeringsprojekt. Det hålls även regelbundna möten med entreprenörer under ett projekts gång för att följa upp tidplan, genomförande och budget.
► Sker genomförandet i enlighet med ursprungligt beslut/investeringsplan?	Ja. Utfallet för budgeten för projekten i genomfört stickprov var positiv. Av stickprovet framgår att nämnden följer sina rutiner för projektprocessen och kommunens ekonomiska styrprinciper.
► Sker samverkan med andra viktiga aktörer vid planering och genomförande av investeringsprojekt?	Ja. Samverkan sker i huvudsak med VA SYD och Kraftringen vid planering och genomförande av investeringsprojekt. Det framgår av upprättad rutin hur samverkan i projekt ska genomföras.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- I samråd med miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tydliggöra vad som utgör betydande avvikelser i investeringsprojekt.
- Överväga att stärka återrapporteringen avseende större investeringsprojekt.

Eslöv den 18 mars 2025

Emmy Lundblad
EY
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Carl Ädelroth
EY
Verksamhetsrevisor

4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Avdelningschef, gata, trafik och park
- ▶ Projektledare, avdelning gata, trafik och park
- ▶ Förvaltningschef, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- ▶ Ekonomichef, Eslövs kommun
- ▶ Controller, kommunledningskontoret

Analyserade dokument

- ▶ Checklista för projektprocessen, u.å.
- ▶ Ekonomiska styrprinciper för Eslövs kommun, antagna den 26 oktober 2020
- ▶ Eslövs kommuns budgetar för 2021, 2022, 2023, 2024 och 2025
- ▶ Exempel på slutredovisning av projekt,
- ▶ Delårsrapport per 2024-08-31
- ▶ Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens kallelser och protokoll för 2024
- ▶ Kommunstyrelsens kallelser och protokoll för 2024
- ▶ Presentationsmaterial om uppföljning av investeringar inom avdelningen gata, trafik och park, 2024.
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen, reviderat 19 juni 2023.
- ▶ Reglemente för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, reviderat 28 november 2022.
- ▶ Rutin för projektprocessen för anläggningsprojekt, 2 december 2024.
- ▶ Slutrapport för Stadsparken, 30 oktober 2024
- ▶ Slutrapport för Kvarngatan, 15 oktober 2024
- ▶ Underlag för uppföljning av investeringsprojekt, u.å.
- ▶ Årsredovisning 2023

Stickprovsunderlag

- ▶ Administrativa föreskrifter för upphandlingen av entreprenaden
- ▶ Avtal med entreprenören
- ▶ Betal- och tidplan för projekten
- ▶ Beslut om förändring/utökning av investeringsbudgeten för projektet
- ▶ Dokumentation på utvärdering av anbud för upphandlingen
- ▶ Förstudie (eller motsvarande underlag) inför beslut om investeringsprojektet

- ▶ Investeringsbeslut och dokumentation på när beslut togs om att ta upp investeringsprojektet i budget
- ▶ Prissatt kalkyl på mängdförteckningen för entreprenaden
- ▶ Protokoll med beslut om igångsättningstillstånd
- ▶ Protokoll från uppstartsmöte med entreprenören
- ▶ Tilldelningsbeslut
- ▶ Underlag på att avrop av projektledare aktualiserats minst 6 månader innan projektstart hos VA SYD (exempelvis maildokumentation)

5. Revisionskriterium

5.1. Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap. 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

5.2. Kommunstyrelsens reglemente

I §1 i reglementet anges att kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Detta innefattar att se till att uppföljning sker till fullmäktige från nämnderna om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Av §2 framgår att kommunstyrelsens ledningsfunktion innefattar bland annat kvalitets- och ekonomistyrning samt uppföljning.

5.3. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar enligt §2 bland annat för nyanläggning och förvaltning av gator, vägar, parker, planteringar och andra allmänna platser för vilka kommunen är huvudman allt i den mån sådan förvaltning och nyanläggning inte uppdragits åt annan kommunal nämnd.

5.4. Kommunstyrelsens beslut, yttrande till revisionens granskning av investeringsprocessen (KS.2019.0630)

Kommunstyrelsen beslutade den 3 mars 2020 om att anta yttrandet över revisorernas granskningsrapport 2019 om investeringsprocessen. Revisionens sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsen inte har en ändamålsenlig styrning av investeringsprocessen. Detta gäller vilka underlag som ska ligga till grund för beslut genom hela investeringsprocessen. Revisorerna saknar därtill en långsiktig strategisk plan för kommunens lokaler, nyckeltal, standardlokalprogram, prioriteringsgrunder, roll- och ansvarsfördelning, rapportering av avvikelser samt stärkt uppföljning av större investeringsprojekt.

I kommunstyrelsens svar framgår att:

- Kommunstyrelsen har förstärkt organisationen för lokalförsörjning med en lokalgrupp och lokalstrateg under ledning av kommunledningskontoret. En strategisk lokalgrupp har bildats under kommundirektören för att

effektivisera lokalförsörjningsprocessen. Resultatet blir en behovssammanställning som behandlas av budgetberedningen och ligger till grund för budgetprocessen. Efter att investeringsbudgeten antagits, behandlar fullmäktige lokalförsörjningsplanen som styr verkställigheten. I april 2019 upphävde kommunstyrelsen riktlinjerna för lokaler för att skapa nya arbetssätt och rutiner vid inhyrning av lokaler, och servicenämndens reglemente har förtydligats angående ansvar för förhyrningar.

- ▶ Revisorerna rekommenderar att lokalanskaffningsprocessen samordnas med investeringsprocessen, vilket även är kommunstyrelsens ambition. Detta ska ske genom ett nytt arbetssätt för lokalförsörjningsplanen 2021-2025, där lokalgruppen tar fram ett utkast som bereds av styrgruppen för lokalfrågor innan det skickas på remiss till berörda förvaltningar. Planen antas av kommunstyrelsens arbetsutskott som underlag för budgetprocessen och beslutas först efter att budgeten har godkänts. Vissa frågor som revisorerna påtalat kan lämnas för vidare utredning till lokalförsörjningsplanen 2022-2026. Det är viktigt att behov som framförs inte automatiskt blir en del av investeringsbudgeten, utan prövas politiskt årligen. Revisorerna har också noterat att investeringsprocessen behöver bättre samordning för att säkerställa kvalitet i beslutsunderlag och genomförande. En tydligare ansvarsfördelning mellan verksamhet, servicenämnden och Kommunledningskontoret ska införas. Byggprojektprocessen inleds med verksamhetsbehov och går igenom flera skeden innan produktionsskedet. En uppdatering av lokalförsörjningsplanen för 2019-2023 pågår och förväntas beslutas i november.
- ▶ Lokalförsörjningsplanen kommer att bestå av två delar: en del som fokuserar på organisation och strategier för kommunens lokaler (både ägda och inhyrda) och en operativ del som hanterar verksamheternas förändrade lokalbehov. Revisorerna anser att det behövs prioriteringsgrunder för investeringsprojekt för att kommunfullmäktige ska kunna fatta välgrundade beslut. Dessa grunder kommer att ingå i lokalförsörjningsplanen för 2021-2025. Kommunstyrelsen påpekar att investeringsbehoven påverkas av lokalernas status, ändamålsenlighet, kapacitet och geografiska faktorer, och att behovet av lokaler inom förskola, skola, LSS och äldreomsorg är stort.
- ▶ Revisorerna lyfter fram otydlig roll- och ansvarsfördelning, där beställande nämnder har för stor möjlighet att styra projekt. Den pågående processen syftar till att tidigt beakta beställarnämndernas behov för att minska behovet av deras inspel senare i processen. Revisorerna föreslår att kommunstyrelsen tydliggör när avvikelser i projekt ska rapporteras och att uppföljningen av större investeringsprojekt stärks. Rapportering sker i samband med vårprognos, delårsrapport och årsredovisning. Investeringsbehov inom gata, trafik och park presenteras av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden till budgetberedningen varje vår, med prioriteringar baserade på nämndens kapacitet och överenskommelser med

Trafikverket. Nämnden avser att visa det samlade investeringsbehovet och förbättra genomförandetakten.

6. Bilaga 1 - Granskningsprogram stickprov

Denna tabell visar samtliga bedömningar till stickprovskontrollen.

Kontrollfråga	Bedömning (Ja/Nej/Delvis/ET)	
	Stadsparken	Kvarngatan
Steg 1 - Förstudie		
Har en förstudie gjorts och dokumenterats?	Ja	Ja
Har färdigställd rapport om förstudien lagts fram som ett informationsärende till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden?	Ja	Ja
Har investeringsbeslut tagits för projektet?	Ja	Ja
Har beslut tagits om förändring/utökning av investeringsbudgeten för projektet?	Ja	Ja
Steg 2 - Projektering		
Har avrop av projektledare aktualiserats 6 månader innan projektstart hos VA SYD?	ET ³	Ja
Har en prissatt kalkyl på mängdförteckningen levererats av teknisk konsult?	Ja	Ja
Steg 3 - Upphandling		
Har administrativa föreskrifter (AF) tagits fram för utförandeentreprenad?	Ja	Ja

³ Kontrollfrågan bedöms som ej tillämplig eftersom projektansvariga inte gjorde något avrop av projektledare från VA Syd eftersom förbundet själva aktualiserade projektet, ansvarade för upphandlingen och var samordnande byggherre.

Har utvärdering av anbud gjorts och dokumenterats?	Ja	Ja
Har tilldelningsbeslut gjorts och dokumenterats?	Ja	Ja
Har igångsättningstillstånd beslutats av ordförande i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och samhällsbyggnadsnämnden eller KSAU?	Ja	Ja
Har avtal slutits med entreprenören som vann upphandlingen?	Ja	Ja
Steg 4 - Anläggning		
Finns protokoll från uppstartsmöte med entreprenören?	Ja	Ja
Finns betal- och tidplan för projektet?	Ja	Ja
Steg 5 - Uppföljning och slutredovisning		
Har slutrapport för projektet tagits fram?	Ja	Ja
Har uppföljning av projektet gjorts till kommunstyrelsen (i vårprognos, delårsrapport och/eller årsredovisning)?	Ja	Ja
Har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fått dokumenterad uppföljning av investeringsprojektet?	Ja	Ja

Plats och tid: VA SYD, Hjälmaregatan 3, Malmö, vån 2, konferensrum H2O, den 5 mars 2025 kl. 13:00 – 14:50

Närvarande: Janet Andersson (S) - Ordförande
Bengt Andersson (M) - Vice ordförande
Agneta Nilsson (S) - Ledamot
Fredrik Ottesen (SD) - Ledamot
Thomas Bondesson (SD) - Ledamot
Oliver Hansen (M) – Ersättare
Joaqim Johansson (SD) – Ersättare
Christina Sundvall – Mötessekreterare

Frånvarande: Lilli Trpkoski (S) – Ersättare

Övriga deltagare: Karin van der Salm, förbundsdirektör
Anna Uth, stabschef
Johan Jönsson, ekonomichef
Åse Andreasson, kommunstrateg
Karin Fernström, avdelningschef samhällsbyggnad
Michael Kjellberg, strateg produktion, § 7
Mikael Vallberg, plan- och exploateringschef Eslövs kommun, § 7
Dag Oredsson, avdelningschef kommunikation, § 9
Stefan Åkesson, strateg, § 9

Tid för justering: 2025-03-11

Underskrifter: Sekreterare _____ Paragraf 1 - 9
Christina Sundvall
Ordförande _____
Janet Andersson
Justerare _____
Fredrik Ottesen

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Datum när anslaget sätts upp

Datum när anslaget tas ner

Förvaringsplats för protokoll

Ärendelista

§ 1 Upprop

§ 2 Justeringsperson och justeringsdatum

§ 3 Godkännande av dagordning

§ 4 Information - Års- och hållbarhetsredovisning 2024

§ 5 Information - Återkoppling från strategidagen den 28/2

§ 6 Information - Projekt i Eslövs kommun

§ 7 Information - Stehags avloppsreningsverk

§ 8 Information - Marieholm

§ 9 Information - Nya taxemodellen

§ 1 Upprop

Upprop genomförs.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 2 Justeringsperson och justeringsdatum

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att utse Fredrik Ottesen att jämte ordföranden justera dagens protokoll. Protokollet justeras den 11 mars 2025.

§ 3 Godkännande av dagordning

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att godkänna dagordningen.

§ 4 Information - Års- och hållbarhetsredovisning 2024

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirektören informerar om måluppföljningen för 2024 samt vad som hänt i verksamheten under året. Johan Jönsson informerar om bokslutsrapport 2024 för VA SYD som helhet samt resultatet för VA Eslöv.

§ 5 Information - Återkoppling från strategidagen den 28/2

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Ägarnämndens deltagare på strategidagen ger en återkoppling från dagen. Förbundsdirektören informerar om att det kommer att tas fram en rapport från strategidagen till nästa sammanträde med ägarnämnden.

§ 6 Information - Projekt i Eslövs kommun

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirektören informerar om pågående investeringsprojekt i Eslövs kommun.

§ 7 Information - Stehags avloppsreningsverk

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Michael Kjellberg informerar om ombyggnationen av Stehags avloppsreningsverk. Utredning om ombyggnationen pågår. Upphandling ska genomföras. Det planeras för att ett nytt verk ska kunna vara på plats i slutet på 2027. Mikael Vallberg informerar om detaljplan för bostäder i Stehag. Stehag har växt mycket och kommer växa mer framöver. Det finns olika utmaningar med detaljplanen. Stehags avloppsreningsverk bedöms vara ombyggt när det är dags att ansluta de nya bostäderna. Avloppsreningsverkets status är inte längre hinder för att fortsätta detaljplanearbetet. Det är viktigt med fortsatt nära dialog mellan kommunen och VA SYD för att bland annat fånga upp förändringar i tidplanerna.

§ 8 Information - Marieholm

Beslut

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Det har väckts fråga om möjligheten att ta bort dammarna vid Marieholms pumpstation. Åse Andreasson informerar om att Marieholm har mycket tillskottsvatten och dammarna är fortsatt en viktig del. I dagsläget är det inte möjligt att ta bort dammarna.

§ 9 Information - Nya taxemodellen**Beslut**

Ägarnämnd Eslöv beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Dag Oredsson och Stefan Åkesson informerar om effekter av den nya taxemodellen som gäller från den 1 januari i år och är baserad på Svenskt Vattens branschstandard. De första fakturorna har nu skickats ut och det har kommit en del reaktioner från kunder som fått stora ökningar av taxan. De ökade taxorna slår mest mot dagvattendelen av industritaxan. Förvaltningen ser över detta. Bland annat görs en omfattande intern analys av kundgrupper och aktuella kunder kontaktas. Det finns möjlighet att ge anstånd samt göra skälighetsprövning med konsekvensanalys.

Plats och tid:	Radisson Blu Hotel, Östergatan 10, Malmö, konferensrum Christinehof, den 28 februari 2025 kl. 08:00 – 09:20		
Närvarande:	Magdalena Beck (S) - Ordförande Lars Leonardsson (M) - Vice ordförande Vehbo Hot (S) - Ledamot Håkan Fäldt (M) - Ledamot Jenny Bengtsson (SD) - Ledamot Christer Wallström (L) - Ledamot Nils Holmqvist (M) - Ledamot Robert Wenglén (M) - Ledamot Erik Stoy (M) - Ledamot Åsa Petersson (S) – Ersättare Mats Andersson (S) – Ersättare Helena Grahm (M) – Ersättare Patrick Angelin (SD) - Ersättare Lena Fällström (S) – Ersättare Martti Niilekselä (FNL) – Ersättare Janet Anderson (S) - tjänstgör för Catharina Malmberg (M) Per Bengtsson (S) – Ersättare Christina Sundvall - Mötessekreterare		
Frånvarande:	Catharina Malmberg (M) - Ledamot Daniel Petersson (M) – Ersättare Ambjörn Hardenstedt (S) – Ersättare		
Övriga deltagare:	Tobias Petersson (V), adjungerad Karin van der Salm, förbundsdirektör Anna Uth, stabschef Carola Joelsson, programägare MAXIMA Johan Jönsson, ekonomichef		
Tid för justering:	2025-03-06		
Underskrifter:	Sekreterare	_____	Paragraf 7 - 13
		Christina Sundvall	
	Ordförande	_____	
		Magdalena Beck	
	Justerare	_____	
		Lars Leonardsson	

 ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Datum när anslaget sätts upp

Datum när anslaget tas ner

Förvaringsplats för protokoll

Ärendelista

§ 7 Upprop

§ 8 Justeringsperson och justeringsdatum

§ 9 Godkännande av dagordning

§ 10 Beslut om adjungering

§ 11 Anslag till MAXIMA och tillägg till VA SYDs
investeringsbudget

§ 12 Upphandlingsstrategi för entreprenader för MAXIMA

§ 13 Information - MAXIMA

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 7 Upprop

Upprop genomförs.

§ 8 Justeringsperson och justeringsdatum

Beslut

Förbundsstyrelsen beslutar

att utse Lars Leonardsson att jämte ordföranden justera dagens protokoll.
Protokollet justeras den 6 mars 2025.

e ID:5f6219c0-fa5d-11ef-858e-57711ecab3bd Status: Signerat av alla

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 9 Godkännande av dagordning

Beslut

Förbundsstyrelsen beslutar

att godkänna dagordningen.

§ 10 Beslut om adjungering**Beslut**

Förbundsstyrelsen beslutar

att adjungera Andréas Schönström (S) och Tobias Petersson (V) till förbundsstyrelsens sammanträden tills VA SYD förbundsfullmäktige fattat beslut om val till uppdragen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige i Malmö har nominerat Andréas Schönström (S) till ledamot och Tobias Petersson (V) till ersättare i VA SYD förbundsstyrelse. Ordföranden föreslår att Andréas Schönström (S) och Tobias Petersson (V) ska adjungeras till förbundsstyrelsens sammanträden tills VA SYD förbundsfullmäktige fattat beslut om val till uppdragen.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det föreligger ett förslag till beslut, ordförandens, och att förbundsstyrelsen har beslutat enligt förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Dnr 24/00404-31**§ 11 Anslag till MAXIMA och tillägg till VA SYDs investeringsbudget****Beslut**

Förbundsstyrelsen beslutar

att anslå 390 miljoner kronor för MAXIMA, inom ramen för MAXIMAs totala investeringsutrymme enligt *Genomförandebeslut MAXIMA (20240618)*, avseende programmets verksamhet, samt åtaganden som görs, under 2025.

att hemställa hos förbundsfullmäktige att besluta om finansiering av MAXIMAs kostnader under 2025 (387 mkr) genom reglering av VA SYDs investeringsbudget för 2025.

Sammanfattning av ärendet

Under hösten 2024 tog VA SYD fram program- och ekonomistyrning för MAXIMA, inklusive en särskild investeringsbudget för MAXIMA, som skulle presenteras för förbundsfullmäktige den 18 december 2024. MAXIMAs budget för 2025 ingick därför inte i den samlade investeringsbudgeten för VA SYD, som beslutades av förbundsfullmäktige den 28 november 2024. Förbundsfullmäktiges beslut i ärendet om program- och ekonomistyrning och uppdaterad investeringsbudget för MAXIMA sköts därefter upp och beslut förväntas fattas den 27 mars 2025. I avvaktan på detta beslut behöver ett särskilt beslut fattas om att anslå medel för MAXIMAs verksamhet inför 2025. För 2025 behöver 390 mkr anslås. Finansieringen av detta anslag till MAXIMA hanteras genom att det ingår i, och avräknas av, MAXIMAs totala investeringsutrymme om 17,5 mkr.

Vid sidan av regleringen av MAXIMAs anslag, behöver VA SYDs totala investeringsbudget för 2025 justeras med 387 mkr, så att MAXIMAs budget för 2025 ingår i VA SYDs samlade investeringsbudget för 2025. Detta kan förbundsfullmäktige hantera i anslutning till ställningstagandet i frågan om investeringsbudget för MAXIMA den 27 mars 2025.

Det antecknas till protokollet att Janet Andersson (S) anmäler att hon inte deltar i beslutet.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det föreligger ett förslag till beslut, förvaltningens, och att förbundsstyrelsen har beslutat enligt förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Dnr 24/00404-32**§ 12 Upphandlingsstrategi för entreprenader för MAXIMA****Beslut**

Förbundsstyrelsen beslutar

att fastställa *Upphandlingsstrategi för entreprenader* (2025-02-14) som upphandlingsstrategi för programmet MAXIMA.

att förbundsdirektören ges i uppdrag att gå ut med kvalificering avseende upphandlingen E10 avseende Sjölunda avloppsreningsverk.

Sammanfattning av ärendet

Programmet MAXIMA har tagit fram ett förslag till upphandlingsstrategi för entreprenader, som syftar till att MAXIMAs upphandlingar ska genomföras affärsmässigt och utifrån programmets beslutade mål och ramar. Den styrning som föreslås kommer att bidra till att upphandlingar ges rätt inriktning från start och upphandlingsprocesserna kan ske på ett effektivt och korrekt sätt. Genom beslutet att fastställa upphandlingsstrategin ges programmet MAXIMA en tydlig inriktning för det fortsatta arbetet med upphandling av entreprenader för anläggningsdelarna.

Det antecknas till protokollet att Janet Andersson (S) anmäler att hon inte deltar i beslutet.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det föreligger ett förslag till beslut, förvaltningens, och att förbundsstyrelsen har beslutat enligt förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 13 Information - MAXIMA

Beslut

Förbundsstyrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anna Uth informerar om MAXIMAs beslutsprocesser under 2025 samt förslag till program- och ekonomistyrning för MAXIMA. Carola Joelsson informerar om förslag till miljötillståndsansökan för MAXIMA.